

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA SLOVENJ GRADEC**

OSNUTEK

**GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE**

RAVNE

2019 - 2028

Štev.: 11 - 06 / 19

V Ljubljani, dne: _____

Kazalo vsebine

.....	2
POVZETEK.....	7
UVOD.....	10
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	12
1.1 Opis naravnih razmer.....	12
1.1.1 Lega.....	12
1.1.2 Relief.....	13
1.1.3 Podnebne značilnosti.....	14
1.1.4 Hidrološke razmere.....	14
1.1.5 Matična podlaga in tla.....	15
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost.....	16
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....	18
1.1.8 Živalski svet.....	24
1.2 Površina in lastništvo gozdov.....	29
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.....	30
1.4 Družbeno gospodarske razmere.....	33
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti povezane z gozdom.....	33
1.5.1 Lovstvo.....	33
1.5.2 Kmetijstvo.....	34
1.5.3 Poselitev.....	35
1.5.4 Infrastruktura.....	35
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.).....	36
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti.....	36
1.6 Požarno ogroženi gozdovi.....	36
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote.....	37
1.8 Organiziranost javne gozdarske službe.....	38
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV.....	39
2.1 Ekološke funkcije.....	40
2.2 Socialne funkcije.....	45
2.3 Proizvodne funkcije.....	51
3 OPIS STANJA GOZDOV.....	53
3.1 Gospodarske kategorije gozdov.....	53
3.2 Lesna zaloga.....	54
3.3 Prirastek.....	56
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	57
3.5 Tipi sestojev.....	59
3.6 Ohranjenost gozdov.....	60
3.7 Kakovost drevja.....	60
3.8 Poškodovanost drevja.....	61
3.9 Objedenost gozdnega mladja.....	61
3.10 Odmrlo drevje.....	63
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	64
4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti.....	64
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju.....	64
4.2.1 Posek.....	65
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela.....	71

4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	72
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.....	74
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009 - 2018.....	75
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 - 2018.....	75
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	78
5.1	Razvoj gozdnih fondov.....	78
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti.....	80
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev.....	80
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	82
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	83
6.1	Splošni cilji.....	83
6.2	Usmeritve.....	83
6.2.1	Splošne usmeritve.....	83
6.2.2	Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.....	88
6.2.3	Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti.....	93
6.2.4	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali.....	96
6.2.5	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom....	97
6.2.6	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	97
6.2.7	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	98
6.2.8	Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	98
6.2.9	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	101
6.2.10	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, obore).....	102
6.3	Ukrepi.....	103
6.3.1	Možni posek.....	103
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela.....	104
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	106
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozda.....	107
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	107
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	108
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	109
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI.....	111
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov.....	111
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih.....	114
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: 01_Kisloljubna bukovja - 00001.....	114
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: 02_Zmerno kisloljubna bukovja - 00002.....	122
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: 03_Jelovja na revnejših tleh - 00003.....	129
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: 06_Jelova bukovja - 00006.....	138
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: 07_Podgorska toploljubna bukovja - 00007.....	145
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: 08_Podgorska osojna bukovja - 00008.....	151
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: 09_Gorska bukovja - 00009.....	158
9.2.8	Rastiščnogojitveni razred: 12_Kisloljubno rdečeborovje - 00012.....	165
9.2.9	Rastiščnogojitveni razred: 21_Varovalni gozdovi - 00021.....	171
10	LITERATURA.....	176
11	NAČRT SO IZDELALI.....	177
12	PRILOGE.....	179

Prostorski del načrta.....	223
----------------------------	-----

Kazalo preglednic

Preglednica /D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	13
Preglednica: Krajinski tipi v GGE Ravne.....	16
Preglednica 1a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	16
Preglednica /D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE.....	18
Preglednica /LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....	29
Preglednica /LS: Posestna sestava zasebnih gozdov.....	29
Preglednica /D-LS: Razvoj posestne sestave.....	29
Preglednica /SPR: Spravilne razmere (obstoječe vrste spravila).....	30
Preglednica /SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	31
Preglednica /D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	32
Preglednica /D-C: Odprtost gozdov z vlakami.....	33
Preglednica /D-LD: Pregled lovišč.....	33
Preglednica /D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	39
Preglednica: Ekološko pomembna območja.....	42
Preglednica: Natura 2000 območja in evropsko pomembne vrste in habitatni tipi.....	42
Preglednica: Kvalifikacijski habitatni tipi.....	43
Preglednica /D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha).....	53
Preglednica /KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	53
Preglednica /LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	54
Preglednica /D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	55
Preglednica /D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	56
Preglednica /PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	56
Preglednica /D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	57
Preglednica /RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev.....	58
Preglednica /D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	58
Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev.....	58
Preglednica /D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov.....	59
Preglednica /OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov.....	60
Preglednica /K: Kakovost drevja.....	60
Preglednica /PSD: Poškodovanost drevja.....	61
Preglednica /OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah na območju PE Koroška (51 ploskev) in GGE Ravne (12 ploskev) v letu 2017.....	61
Preglednica /OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno na območju PE Koroška po letih.....	62
Preglednica /OM1: Objedenost gozdnega mladja- skupaj v GGE Ravne po letih.....	62
Preglednica /OD: Odmrlo drevje v GGE Ravne (število dreves na ha).....	63
Preglednica/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	65
Preglednica/D-PP: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco.....	66
Preglednica /D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih.....	66
Preglednica /D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah.....	68
Preglednica /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah -Zasebni gozdovi.....	68
Preglednica /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah -Državni gozdovi.....	68
Preglednica /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah -Skupaj GGE.....	69
Preglednica /PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....	69
Preglednica /PDR: Posek po debelinskih razredih.....	70

Preglednica /OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE.....	71
Preglednica /D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2009 do 2018 po namenu.....	75
Preglednica /D-GFR1: Razvoj gozdnih površin v obdobju 1959 do 2019.....	78
Preglednica /D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1959 do 2019.....	78
Preglednica /GFR2: Razvoj gozdov obdobju 1959 do 2019 v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)....	79
Preglednica /GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka v %.....	79
Preglednica /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – GGE.....	79
Preglednica /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – Zasebni gozdovi....	80
Preglednica /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – Državni gozdovi....	80
Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	80
Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3) -GGE.....	103
Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3) -ZG.....	103
Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3)-DG.....	103
Preglednica /NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	105
Preglednica /EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	109
Preglednica /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti.....	109
Preglednica /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove.....	109
Preglednica /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za državne gozdove.....	110
Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	173
Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih.....	216
Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih.....	218
Preglednica : Stanje in razvoj gozdnih površin.....	223
Preglednica: Površine gozdnega prostora s hkrati poudarjenimi ekološkimi in okolje obremenjujočimi socialnimi funkcijami.....	224
Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v GGE Ravne.....	224
Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi.....	225
Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali.....	225
Preglednica: Območja pomembna za ohranitev biotske pestrosti.....	226

Preglednice v prilogah

Obrazec E1: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, ,OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD,RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Seznam tarif po odsekih

Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Kazalo grafikonov

Grafikon : Površine po načinu spravila (obstoječe).....	31
Grafikon : Deleži površin po pravilnih razdaljah (obstoječe).....	31
Grafikon : Površine po načinu spravila (potencialno).....	32
Grafikon : Deleži površin po pravilnih razdaljah (potencialno).....	32

Grafikon : Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah.....	55
Grafikon : Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta.....	70
Grafikon : Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem (razvojne faze).....	81
Grafikon : Delež posameznih RGR v GGE.....	112
Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 01.....	118
Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 02.....	126
Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 03.....	134
Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 06.....	142
Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 07.....	148
Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 08.....	155
Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 09.....	162
Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 12.....	168

Kazalo kart

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote Ravne.....	12
Karta 2: Krajinski tipi.....	17
Karta 3: Gozdne združbe v GGE Ravne.....	19
Karta 4: Pregledna karta lovišč.....	34
Karta 5: Požarna ogroženost gozdov v GGE Ravne.....	37
Karta 6: Revirji v GGE Ravne.....	38
Karta 7: Ekološke funkcije v GGE Ravne.....	40
Karta 8: Socialne funkcije v GGE Ravne.....	46
Karta 9: Proizvodne funkcije v GGE Ravne.....	52
Karta 10: Rastiščnogojitveni razredi v GGE Ravne.....	111

POVZETEK

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda	5.725,42	1.623,29	7.348,71
Delež (%)	77,9	22,1	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov – D-KG

Lastništvo Gospodarske kategorije gozdov	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	7.203,28	323,8	82,2	406,0	7,65	2,31	9,96	19,1	15,8	18,4	75,2
Varovalni gozdovi	145,43	115,6	78,5	194,1	2,30	1,56	3,85	4,3	6,1	5,1	25,5
Skupaj vsi gozdovi	7.348,71	319,6	82,1	401,8	7,54	2,30	9,83	19,0	15,6	18,3	74,8
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	5.714,69	329,4	77,0	406,4	7,81	2,18	9,99	19,3	16,1	18,7	76,1
Varovalni gozdovi	10,73	206,3	50,0	256,3	4,02	0,97	4,99	4,3	4,1	4,3	22,0
Skupaj vsi gozdovi	5.725,42	329,1	77,0	406,1	7,80	2,18	9,98	19,3	16,1	18,7	76,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.488,59	302,2	102,0	404,2	7,02	2,79	9,81	18,2	14,8	17,4	71,5
Varovalni gozdovi	134,70	108,4	80,7	189,1	2,16	1,60	3,76	4,3	6,2	5,1	25,8
Skupaj vsi gozdovi	1.623,29	286,1	100,2	386,3	6,61	2,69	9,31	17,8	14,3	16,9	70,0

Gozdnogospodarski načrt GGE Ravne velja za obdobje od 01.01.2019 do 31.12.2028. Obravnava 7.348,71 ha gozdov, ki se nahajajo v 25 katastrskih občinah na območju občin Ravne na Koroškem in Prevalje. V GGE sta izločeni dve kategoriji gozdov. Prevladujejo večnamenski gozdovi, z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS 39/2015 z dne 05.06.2015) je izločenih 145,43 ha varovalnih gozdov.

77,9% površine gozdov je v zasebni lasti, 22,1% površine so državni gozdovi. Povprečna zasebna gozdna posest v enoti je 3,6 ha. Po površini prevladuje srednja gozdna posest (10 do 30 ha) in predstavlja obliko poselitve s celki, kjer dohodek od lesa pomeni finančni vir za življenje in dodatne investicije na kmetijah. Za enoto je značilna krajinska pestrost in prepletanje urbanega, agrarnega in gozdnega prostora. Večji gozdni kompleksi se nahajajo le pod ovršjem Uršlje gore in na delu Strojne in Libeliške gore. Gozdnatost v enoti je 60,46%.

GGN GGE Ravne je neposredno potreben za upravljanje območij Natura 2000 za naslednja območja:

SI3000136 POO Votla peč,
SI3000324 POO Črni potok,
SI3000140 POO Belški potok,
SI3000070 POO Pikrnica - Selčnica,
SI5000024 POV Grintovci.

Skupna površina gozda na območju Natura 2000 je 815,81 ha. V GGE je evidentiranih 2.635,89 ha ekološko pomembnih območij (EPO), ki v celoti pokrivajo območje Natura 2000.

Povprečna lesna zaloga v GGE je **402 m³/ha**, v večnamenskih gozdovih je 406 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci z 79,6%, listavci dosegajo 20,4%. V zasebnih gozdovih je lesna zaloga 406 m³/ha, v državnih gozdovih je 386 m³/ha. Povprečni letni prirastek v GGE je 9,84 m³/ha.

POVZETEK

Razmerje razvojnih faz v GGE je neuravnoteženo. Prevladujejo debeljaki (68,4%) in sestoji v obnovi (19,5%), primanjkuje drogovnjakov (6,9%) in mladovij (5,0%). Manjši del gozdov (0,2%) je opredeljen kot raznomerni gozd. Pod zastorom odraslih sestojev je evidentirano 1.045,56 ha podmladka.

Za usmerjanje razvoja gozdov so osnovne ureditvene enote glede na rastiščne značilnosti razdeljene v osem rastišnogojitvenih razredov, v okviru katerih se postavljajo cilji in načrtujejo ukrepi. Pri tem je temeljnega pomena načelo sonaravnosti in trajnosti, ki zagotavlja optimalne donose iz gozda, ob upoštevanju dejanskega stanja, potreb lastnikov in širše družbe ter vseh funkcij, ki jih gozd opravlja. V načrtovanih ciljih in ukrepih v ureditvenem obdobju 2019-2028 je prednostna naloga sanacija sestojev, ki so bili prizadeti po naravnih ujmah in preprečevanje sekundarnih škod po podlubnikih.

Najvišji načrtovani možni posek v GGE je **540.382 m³** (7,4 m³/ha). Predpisan posek predstavlja **74,8%** prirastka in **18,3%** lesne zaloge. V strukturi poseka prevladujejo pomladitvene sečnje (59,2%), ki so načrtovane v debeljakih in sestojih v obnovi. Višina in struktura načrtovanega najvišjega možnega poseka izhajata iz stanja sestojev, proizvodne sposobnosti rastišč ter iz razvojne dinamike gozdov.

Za obdobje 2019-2028 je v GGE Ravne načrtovano 1.360,72 ha gojitvenih in pripadajočih varstvenih del. Obnova je načrtovana na 191,35ha. Osnovno vodilo je naravna obnova, zato največji del načrtovanih ukrepov obnove predstavlja priprava sestoja na naravno pomladitev (59,8%). Velik delež načrtovanih ukrepov obnove se nanaša na sestoje, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah ali podlubnikih in jih je potrebno sanirati. Nega je s ponovitvami načrtovana na 1.169,37 ha. Za ohranjanje in večanje biotske pestrosti ter ugodnega stanja habitatov redkih in ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, so načrtovana biemeliorativna dela s ponovitvami.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah – NGDL

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Priprava sestoja	ha	101,89	12,57	114,46
Priprava tal	ha	15,41	4,81	20,22
Sadnja	ha	48,15	8,52	56,67
Obžetev	ha	232,72	37,47	270,19
Nega mladja	ha	298,24	57,25	355,49
Nega gošče	ha	281,39	71,63	353,02
Nega letvenjaka	ha	126,24	42,91	169,15
Nega ml. drogovnjaka	ha	153,99	39,37	193,36
Zaščita s tulci, mrežo	kos	84800	11150	95950
Zaščita mladja z ograjo	m	800	0	800
Vzdrževanje zaščitnih ograj	kos	1150	1700	2850
Vzdrževanje tulcev, mrež	m	355	2100	2455
Obžetev tulcev, zašč. mrež	kos	8905	4670	13,575
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	180	2420	2600
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	0	1500	1500
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	8,38	1,92	10,30
Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	22,25	6,62	28,87
Sadnja plodonosnega drevja	kos	580	0	580
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	1845	0	1845
Vzdrževanje vodnih virov in kalov	kos	2	1	032
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	0	2	0,91
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	269	533	802
Ohranjanje biotopov - nega	ha	44,38	108,29	152,67
Naravni razvoj biotopov	m ³	174	1484	1658

POVZETEK

V GGE Ravne je opredeljeno 7.508,23 ha gozdnega prostora. Določajo ga funkcije gozdov v gozdu in na negozdih površinah, ki so funkcionalno vezane na gozd (159,52 ha). Na 1. stopnji poudarjenosti funkcij je opredeljeno 3.600,40 ha ekoloških funkcij, 1.817,93 ha socialnih funkcij in 6.908,76 ha proizvodnih funkcij. Na območjih, kjer se vsi sklopi funkcij na 1. stopnji poudarjenosti med seboj prekrivajo (950,36 ha), je pri gospodarjenju še posebej pomembno usklajevanje ukrepov in interesov vseh uporabnikov prostora.

Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami – D-F

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj	
	ha	% gozda	% g. prost.	ha	% gozda	% g. prost.	ha	% gozda	% g. prost.	ha	% g. prost.
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	2368,92	32,24	31,55	104,77	1,43	1,40	4875,02	66,34	64,93	7348,71	97,88
Hidrološka funkcija	296,71	4,04	3,95	2116,57	28,80	28,19	4935,43	67,16	65,73	7348,71	97,88
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	249,52	3,40	3,32	2112,44	28,75	28,13	4986,75	67,86	66,42	7348,71	97,88
Klimatska funkcija	685,25	9,32	9,13	24,70	0,34	0,33	6638,76	90,34	88,42	7348,71	97,88
Zaščitna funkcija	80,22	100,00	1,07							80,22	1,07
Higiensko-zdravstvena funkcija	536,92	7,31	7,15	2281,18	31,04	30,38	4530,61	61,65	60,34	7348,71	97,88
Obrambna funkcija	414,40	100,00	5,52							414,40	5,52
Rekreacijska funkcija	44,55	0,61	0,59	1165,91	15,87	15,53	6138,25	83,53	81,75	7348,71	97,88
Turistična funkcija	164,47	2,24	2,19	967,00	13,16	12,88	6217,24	84,60	82,81	7348,71	97,88
Poučna funkcija	37,18	0,51	0,50							7348,71	97,88
Raziskovalna funkcija	20,73	100,00	0,28							20,73	0,28
Funkcija varovanja naravnih vrednot	50,59	1,26	0,67	3960,48	98,74	52,75				4011,07	53,42
Funkcija varovanja kulturne dediščine	3,43	1,84	0,05	182,85	98,16	2,44				186,28	2,48
Estetska funkcija	465,44	69,95	6,20	199,98	30,05	2,66				665,42	8,86
Lesnoproizvodna funkcija	6839,80	93,59	91,10	380,20	5,20	5,06	88,46	1,21	1,18	7308,46	97,34
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	2,68	0,04	0,04	7348,71	99,96	97,88				7351,39	97,91
Lovnogospodarska funkcija	66,28	100,00	0,88							66,28	0,88

0. stopnja poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije ni določena, ker v GGE Ravne ni razglašeni gozdnih rezervatov.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ravne velja za ureditveno obdobje od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2028. Obravnava zasebne in državne gozdove v 25 katastrskih občinah, ki se nahajajo na območju občin Ravne na Koroškem in Prevalje.

Načrtno gospodarjenja z gozdovi na področju GGE Ravne sega v leto 1959, ko je nastal prvi pisni načrt za gozdove na obravnavanem področju. Ob prvi ureditvi so bili načrti izdelani ločeno po sektorjih lastništva. V obdobju 1979 -1988 so bili gozdovi prvič obravnavani skupno, ne glede na lastništvo. Pričujoči načrt je sedmi zaporedni načrt za gozdove na območju GGE Ravne.

GGN GGE je izdelan v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanjem z divjadjo (Ur. l.RS 91/2010) in usklajen z Gozdnogospodarskim in lovsko upravljalnim načrtom GGO za ureditveno obdobje 2011 – 2020.

GGN GGE je skladen z Naravovarstvenimi smernicami, ki jih je izdal Zavod republike Slovenije za varstvo narave, OE Maribor (oktober 2018). V skladu z Programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2014-2020 je GGN GGE Ravne potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in vrst za naslednja območja Natura 2000:

- SI3000136 POO – Votla peč
- SI3000140 POO – Belški potok
- SI3000324 POO – Črni potok
- SI3000070 POO – Pikrnica – Selčnica
- SI5000024 POV – Grintovci

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov na celotnem območju Natura 2000 so smiselno vključene v poglavje 6.2.3. Ukrepi, ki upoštevajo varstvene usmeritve, so navedeni v poglavjih 6.3.2 in 6.3.3.

GGN GGE Ravne upošteva Usmeritve s področja upravljanja z vodami (MOP, Direkcija Republike Slovenije za vode, marec 2017) in Splošne ter podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje GGN z vidika varstva kulturne dediščine (ZVKDS, Služba za kulturno dediščino, OE Maribor, marec 2019). Usmeritve s področja upravljanja z vodami in usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine so smiselno vključene v poglavju 6.2.2 .

V načrtu so uporabljene naslednje okrajšave imen in strokovnih pojmov:

GGE	- gozdnogospodarska enota
GGN	- gozdnogospodarski načrt
LZ	- lesna zaloga
GR	- gospodarski razred (za pretekla obdobja)
RGR	- rastiščnogojitveni razred
Ur. l. RS	- Uradni list Republike Slovenije
IGL (igl)	- iglavci
LST (lst)	- listavci
ZG	- zasebni gozd
DG	- državni gozd
ZGS	- Zavod za gozdove Slovenije
OE	- Območna enota
KE	- Krajevna enota
KC	- kamionska cesta
NV	- nadmorska višina

UVOD

UE	- upravna enota
KO	- katastrska občina
GGN GGO	- gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja
PSR	- proizvodna sposobnost rastišča
POO	- posebna ohranitvena območja
PVO	- posebna varstvena območja
GPN	- gozd s posebnim namenom
EPO	- ekološko pomembna območja
LD	- lovska družina
LPN	- lovišče s posebnim namenom
SVP	- stalne vzorčne ploskve
ZRSVN	- Zavod republike Slovenije za varstvo narave
ARSO	- Agencija republike Slovenije za okolje
ODD	- oddelek
ODS	- odsek
RK	- rastiščni koeficient
GZK	- gozdnata krajina
GOK	- gozdna krajina
KPK	- kmetijska in primestna krajina
SURS	- statistični urad Republike Slovenije
MOP	- Ministrstvo za okolje in prostor
ZVKDS	- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZOG	- Zakon o gozdovih
ZV-1	- Zakon o vodah
ZVKD-1	- Zakon o varstvu kulturne dediščine

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

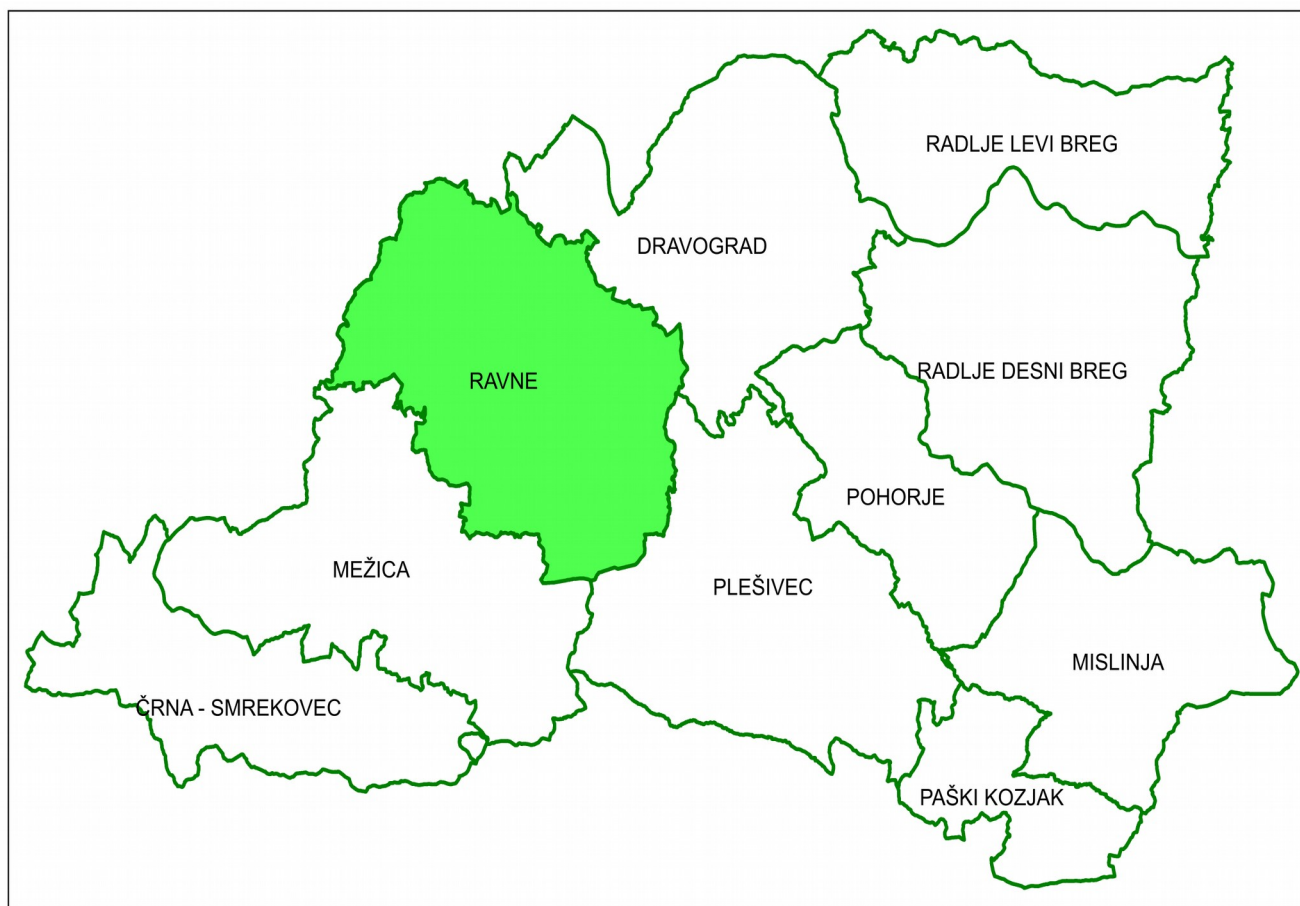
1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Ravne leži v severozahodnem delu gozdnogospodarskega območja Slovenj Gradec in obsega del Mežiške doline s centrom v Ravnah na Koroškem in na Prevaljah. Meja GGE na severozahodni strani poteka po grebenih Strojne, Jamnice, Belšaka in Lokovice ter meji na Avstrijo. Na Lokovici zavije proti vzhodu in na Poljani prečka dolino reke Meže. Od tu se proti jugu vzpne preko Volinjaka na Naravske ledine in poteka po severnem pobočju Uršlje gore. Na Kozarnici se proti severu spusti v dolino in preko Brdinj in Koroškega Selovca doseže reko Mežo pri Podklancu. Tu se meja ponovno vzpne preko Šteharikovega in Šteknetovega vrha na Strojno.

Enota v celoti leži na območju občin Ravne na Koroškem in Prevalje, upravno spada pod UE Ravne. Gozdovi se nahajajo v 25 katastrskih občinah, katerih meje so usklajene z mejo GGE.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote Ravne

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica /D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
Ravne na Koroškem			6.348,62	3.885,27	
	0871	STROJNA	746,57	926,18	
	0872	ZELEN BREG	522,74	610,02	
	0877	STRAŽIŠČE	196,24	162,42	del
	0878	TOLSTI VRH	1309,54	1.612,60	
	0879	KOROŠKI SELOVEC	342,74	437,68	
	0880	BRDINJE	572,5	707,48	
	0882	RAVNE	202,98	28,08	
	0883	DOBJA VAS	94,37	77,34	
	0893	ZAGRAD	60,60	65,78	del
	0894	NAVRŠKI VRH	326,21	486,92	
	0895	PREŠKI VRH	264,42	282,64	
	0896	KOTLJE	144,16	13,46	
	0897	PODGORA	947,97	1.302,04	
	0898	URŠLJA GORA I	617,58	1.057,90	del
Prevalje			5.805,12	3.463,44	
	0869	BELŠAK	226,87	128,68	
	0870	JAMNICA	604,4	400,06	
	0873	SUHI VRH	486,06	331,28	
	0883	DOBJA VAS	16,53	0,00	
	0874	ŠENTANEL	447,98	271,57	
	0875	DOLGA BRDA	595,09	319,61	
	0876	BREZNICA	500,67	336,24	
	0877	STRAŽIŠČE	189,24	93,34	del
	0884	FARNA VAS	197,40	35,66	
	0885	POLJANA	199,38	99,60	
	0894	NAVRŠKI VRH	2,52	0,00	
	0886	LOKOVICA	328,77	132,03	
	0891	PREVALJE	328,6	207,88	
	0892	LEŠE	805,08	508,04	
	0893	ZAGRAD	576,34	341,97	del
	0898	URŠLJA GORA I	300,19	257,48	del
		Skupaj	12.153,86	7.348,71	

Op: Pod opombo je vpisan del za tiste katastrske občine, ki se nahajajo v obeh občinah.

1.1.2 Relief

Orografske lahko enoto razdelimo na dva dela. Na **levem bregu** reke Meže se razprostira masiv Strojne, ki sega od Jamnice do Libeliške gore in Tolstega vrha. Ta predel predstavlja najzahodnejše podaljške Pohorja, označujejo pa ga pretežno južna pobočja ter kopasti vrhovi. Proti vrhu se pobočja izravnavajo, v nižjih legah pa se ponekod strmo spuščajo v dolino.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Na **desnem bregu** reke Meže leži gorski masiv Uršlje gore, ki predstavlja najvzhodnejši del Karavank. Značilnost tega dela enote so pretežno severne ekspozicije ter strma in ponekod prepadna pobočja. Uršlja Gora predstavlja najvišji del enote in ji daje prepoznavnost.

Večina grebenov in jarkov v enoti se blago zaključijo na ozkih ravninah ob reki Meži. Dolina reke Meže se razširi le v naseljenem osrednjem delu, v skrajnem vzhodnem delu enote pa prehaja celo v sotesko.

Najnižja točka gospodarske enote je v Podklancu (350 mNV), najvišjo točko predstavlja Uršlja Gora (1.699 mNV).

1.1.3 Podnebne značilnosti

Gozdno gospodarska enota leži v nižjem gorskem svetu in spada med najhladnejša območja v Sloveniji. Zanj je značilno gorsko podnebje, kjer so temperature so čez vse leto nižje od povprečja. Območje je bogato s padavinami, ki v hladni polovici leta padejo praviloma v obliki snega. Meteorološki podatki za obravnavano enoto se pridobivajo iz avtomatskih meteoroloških postaj na Uršlji gori in v Ravnah na Koroškem. Po podatkih (meteo.si) je povprečna letna temperatura 7-8°C (januarska -2 do -4°C, julijska 14 - 16°C). Značilen je gorski padavinski režim s povprečno letno količino padavin 1300 mm. Z nadmorsko višino količina padavin narašča. Največ padavin pade v pomladanskih in jesenskih mesecih. Poleti se padavine pojavljajo v obliki neurij in ploh, kar vpliva na erozijske pojave in značilno sooblikuje relief. V hladni polovici leta pade največ padavin v obliki snega. Prvi sneg lahko zapade že oktobra, snežne padavine se pojavljajo še aprila. Povprečno število dni s snežno oddejo je 125. Višji predeli enote na območju Uršlje gore imajo že značilnosti alpske klime.

Na področju enote traja vegetacijska doba v povprečju 6 mesecev, količina in razpored padavin pa dajeta ugodne pogoje za uspevanje in razvoj gozdne vegetacije. V času vegetacije pade okoli 70% padavin. Količina padavin občasno niha in pojavljajo se sušna obdobja ali pa občasne poplave med jesenskim deževjem. V enoti je prisoten tudi pojav temperaturne inverzije, ki povečuje število sončnih dni v višjih predelih. Zaradi inverzije in nizkih temperatur je v nižjih predelih pogosta megla, še posebej v pomladanskih in jesenskih mesecih.

Pogost pojav v enoti je veter. V nižjih legah se pojavljata predvsem jugovzhodnik in severovzhodnik, v višjih legah so najpogostejši severni vetrovi, ki so še posebej izraziti na grebenih. Posebno nevarnost predstavljajo vlažni jugozahodni vetrovi, ki prinašajo padavine in ob neugodni kombinaciji padavin in temperatur lahko povzročajo tudi škode v gozdovih. V zadnjem ureditvenem obdobju sta bili evidentirani dve večji naravni ujmi (žledolom 2014 in vetrolom 2017), ki sta močno prizadeli predvsem gozdove do 1000mNV.

1.1.4 Hidrološke razmere

Področje enote je bogato s površinskimi in podzemnimi vodami. Vseh vodotokov v GGE je okoli 339 km in spadajo v dravsko vodozbirno območje. Osrednji vodotok je reka Meža, ki zbira vodo številnih pritokov s pobočij Uršlje gore in Strojne. Večji potoki so: Kotuljski potok (Hotuljka), Suha, Barbarski potok, Leški potok, Reka in Šentanelški potok. Vsi naštet potoki imajo še številne stranske pritoke.

Še posebej je s potoki in izviri bogat levi del gozdnogospodarske enote (Strojansko pogorje). Zaradi blagega nagiba in močne poraščenosti pobočij, ti potoki ne predstavljajo resnejše hudourniške nevarnosti. Vodotoki na področju Uršlje gore imajo zaradi apnenčaste podlage in slabše poraščenosti pobočij v zgornjih delih izrazit hudourniški značaj. V nižjih predelih, kjer je na obeh straneh reke Meže prisotna nepropustna matična podlaga, se v vleklinah in kotanjah pojavlja lokalna zamočvirjenost (Kotlje – mokrotni travniki, Suha – povirje, Dolga Brda -močvirna dolina, Jamniški potok -povirje). Ob vznožju Uršlje gore se nahaja Ivarčko jezero, ki je v prejšnjih obdobjih bilo urejeno kot turistično rekreativni center. Severno pobočje masiva Uršlje gore predstavlja veliko vodozbirno območje in potencialni rezervoar pitne vode.

1.1.5 Matična podlaga in tla

a) Matična podlaga

Osnova za določitev matične podlage je geološka karta Slovenije iz leta 1975. Na celotnem masivu Strojne in v spodnjih predelih pobočij Uršlje gore (Navrški vrh, Preški vrh, Brdinje) prevladujejo silikatne kamenine. Najpogostejši so skrilavci in blestniki s prehodi v gnajse. Ob vznožju Uršlje gore se nahaja širši pas ivniških plasti, kjer se mešajo silikati in karbonati (Zagrad, Kotlje). Masiv Uršlje gore tvorijo karbonatne kamenine (apnenci, dolomitizirani apnenci, dolomiti). Manjši karbonatni vložek med silikati najdemo na področju Brinjeve gore. Dolino reke Meže in večjih pritokov prekrivajo glacialni in rečni nanosi peska, prod in deloma gline, ki mestoma tvorijo širše terase.

b) Tla

Na kemično sestavo in fizikalne lastnosti tal močno vplivajo pestra matična podlaga, klimatske razmere, vegetacija in antropogeni dejavniki. Predvsem slednji so v preteklosti močno vplivali na razvoj tal in posredno tudi na razvoj gozdnih združb. Kljub precejšnjemu deležu karbonatnih kamenin, v enoti prevladuje smreka, saj se je v preteklosti daljše obdobje gospodarilo v njeno korist. To je pripomoglo k zmanjšanju številčnosti in raznovrstnosti organizmov v tleh, hitrejšemu zakisovanju in izpiranju tal. Degradacija tal in rastja je najhitreje potekala na revni silikatni podlagi (masiv Strojne). Nastale so celo samostojne rastiščne oblike kot so Kislojuba borovja s težiščem okrog Šentanela. Mnogo manjši je bil negativni vpliv na razvitih pokarbonatnih tleh in kolvijalnih kislih tleh (Hotuljsko podolje in pobočja Uršlje gore), kjer je puferska sposobnost tal večja, pa čeprav so sestoji mnogokrat ravno tako zasmrečeni.

Najbolj razširjena tla v enoti so **distrična rjava tla** (prej kislja rjava tla), ki so se razvila na silikatni podlagi. Zanje je značilna nizka stopnja nasičenosti z bazami. So propustna in zračna in imajo v glavnem dobre fizikalne lastnosti. Za manj ugodne reliefne oblike (grebeni, slemena, vrhovi, zgornji deli pobočij), kjer je izpiranje hranilnih snovi večje kot pritok in kroženje teh snovi, je značilna revnejša oblika distričnih rjavih tal z neugodno humusno strukturo (surovi humus do prhnina). Pogojujejo uspevanje združbe *Kislojuba bukovje z rebrenjačo*. Na bogatejših silikatih z ugodnimi talnimi razmerami so se razvila globlja distrična rjava tla s prhninasto do sprsteninasto obliko humusa. So rastiščna osnova združbe *Kislojuba gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico*. Na predelih z vlažnejšo klimo (osojna, položna pobočja, zaprte lege) se pojavlja združba *Jelovje s trikrpim bičnikom*. V večini gozdov na distričnih rjavih tleh prevladujejo iglavci. Zaradi kislega okolja in hladnejše klime je humus običajno slabše kakovosti, obilen opad iglavcev pa še dodatno pospešuje nastajanje surovega humusa. Na takih tleh je bistvenega pomena ohranjanje zadostnega deleža listavcev.

Med tlemi na silikatni podlagi so se v manjšem obsegu razvila tudi **kolvijalna tla**. Najdemo jih na spodnjih, strmejših delih pobočij. Zanje je značilno stalno premeščanje talnih horizontov in zelo dobra preskrbljenost s hranili, rudninskimi snovmi in vlago. Pogojujejo najproduktivnejša rastišča kot so *Jelovja s praprotni*, v odvisnosti od stanja vlage in toplote so primešane tudi druge združbe. Vzdolž vodotokov se je razvila posebna oblika kolvijalnih tal s sprsteninasto obliko humusa, ki jih imenujemo *aceretalna tla*. V enoti so to manjši in prostorsko razpršeni vložki. Poraščajo jih pretežno plemeniti listavci, ki s koreninskim spletom dobro vežejo tla in so najprimernejši za optimalno izpolnjevanje vseh funkcij gozda na teh tleh.

Na karbonatni podlagi so se na apnencih pri zmernih nagibih razvila rjava pokarbonatna tla, na dolomitih z večjimi nagibi in na prisojnih legah pa prevladujejo rendzine. Oba tipa tal se pogosto prepletata. **Rjava pokarbonatna tla** imajo v primerjavi z distričnimi rjavimi tlemi mnogo večjo pufersko sposobnost in so tudi fizikalno in kemično odpornejša na degradacijske vplive. Če je površinska skalovitost na apnencu majhna, so tla večinoma globoka, pri večji skalovitosti pa globina tal varira od plitkih do globokih. Humus je večinoma v obliki sprstenine, rodovitnost je dobra. Na rjava pokarbonatna tla v enoti sta vezani združbi *Predalpsko gorsko bukovje* in *Predalpsko jelovo bukovje*. **Rendzine** so večinoma plitve in suhe ter porasle s termofilno vegetacijo. Razlikujejo se glede na matično podlago, globino tal, sušnost rastišča in lastnosti humusa. Najmanj rodovite so plitke rendzine s surovim humusom na dolomitu, ki pogojujejo uspevanje združbe *Bazoljubno rdečeborovje*. Združbe *Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje*, *Osojno bukovje s kresničevjem* in *Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico* se pojavljajo na rendzinah z globljimi tlemi in prhninastim humusom.

Na omejeni površini ozkih pasov vzdolž vodotokov so se razvila **obrečna tla**, večinoma s sprsteninasto obliko humusa. Nižinske terase s pretežno globokimi ilovicami so podlaga za *Dobovje* in *dobovo belogabrovje*, ki se v

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

enoti pojavlja v minimalnem obsegu. Najprimernejše za optimalno izpolnjevanje vseh funkcij gozda na teh tleh so naravne drevesne vrste, ki s koreninskim spletom dobro vežejo tla.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Preglednica: Krajinski tipi v GGE Ravne

Tip krajine	Pov.goзда (ha)	Pov.krajine(ha)	Gozdnatost(%)	Delež krajine(%)
Gorska gozdnata	0,0	0,0	0,00	0,00
Gozdna	1.482,77	1.552,37	95,52	12,77
Gozdnata	5.843,34	9.673,37	60,41	79,60
Kmetijska in primestna	22,60	926,71	2,44	7,63
Skupaj	7.348,71	12.153,86	60,46	100,00

V GGE Ravne so izločeni trije tipi krajine. Po površini prevladuje **gozdnata** krajina (79,6%). Zajema osrednje hribovite predele med 400 in 900 mNV. Zanj je značilno prepletanje gozda s kmetijskimi površinami. Poselitev krajine je v obliki celkov in manjših zaselkov (Šentanel, Leše, Podkraj, Kot), ki so nastali na ugodnejših in dostopnih legah, kot dopolnitev nekdanje avtohtone razpršene poselitve. Gozdnatost je 60,46%.

Nad gozdnato krajino je območje **gozdne** krajine. Zajema 12,77% površine enote in predstavlja večji strnjen kompleks gozda z redkimi negozdnimi površinami (vršni predeli Strojne in Šteknetovega vrha, pogorje Uršlje gore). Gozdnatost je 95,5%.

V nižinskem pasu je izločena **kmetijska in primestna** krajina, ki zavzema najmanjši del površine enote (7,63%). Zajema dolino reke Meže od Poljane do Raven ter Hotuljsko podolje med Selami in Preškim vrhom. Ta tip pokrajine je močno poseljen in kmetijsko obdelan. Gozda je malo in se pojavlja v posameznih večjih ali manjših jedrih med kmetijskimi površinami, kjer ima velik pomen za krepitev drugih funkcij gozda. Gozdnatost je 2,4%.

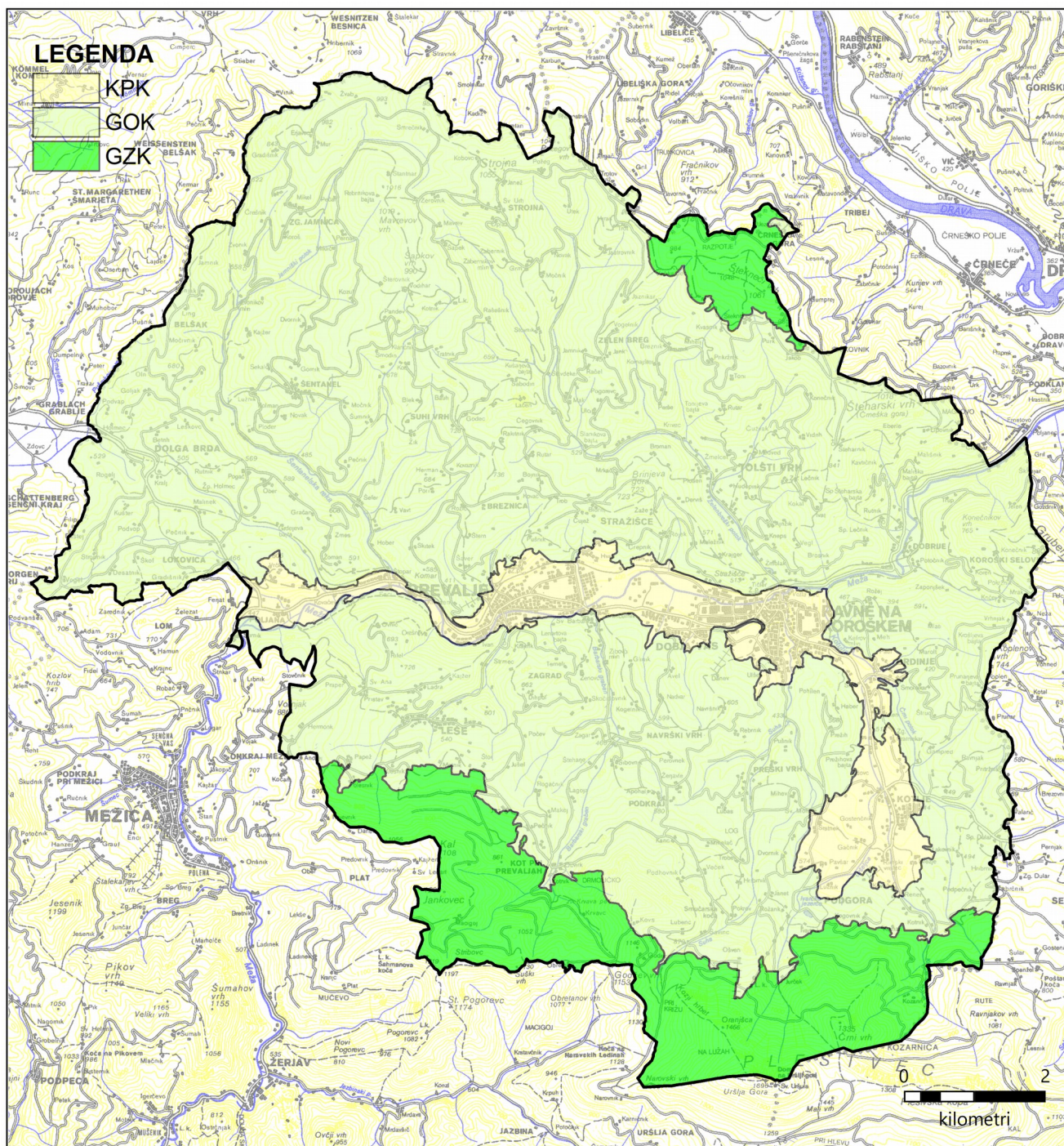
Preglednica 1a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Gozdnogospodarska enota	12.153,86	100,00
Gozd	7.348,71	60,46
Ostala gozdna zemljišča	59,06	0,49
daljinovodi	53,01	0,44
obore	6,05	0,05
Gozdni prostor	7.508,23	61,78
naravna travinja	82,02	0,67
pobočni grušči	4,03	0,03
zaraščajoče površine	5,50	0,05
infrastrukturni objekti	5,41	0,04
drugo (peskokop,plaz)	3,50	0,03
Negozdni prostor	4.644,22	38,23
zaraščajoče površine	105,96	0,87
ostale površine znotraj gozda	30,990	0,25
drugo	4.507,27	37,09

Opomba: Površine negozdnih in zaraščajočih površin so pridobljene z digitalizacijo kart.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 2: Krajinski tipi

Gozdni prostor (7.508,23 ha) je opredeljen z gozdom in negozdnimi površinami, ki so funkcionalno vezane na gozd (159,52 ha). Največji delež predstavljajo naravna travinja pod ovršjem Uršlje gore, Strojne in Šteknije. V gozdnem prostoru so evidentirani tudi pobočni grušči in skalovja na izpostavljenih pobočjih pod Uršljo goro. Med drugimi gozdnimi površinami izstopajo daljnovodi (53,01 ha), gozda v oborah je 6,05 ha. V GGE je evidentirano 111,46 ha zaraščanja, od tega 5,50 ha v gozdnem prostoru. Negozdni prostor predstavlja 38,23% površine GGE.

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Področje GGE je bilo prvič podrobno kartirano leta 1978 po metodi optimalnih značilnic (Piskernik). Kasneje so se popisi transformirali po Srednjeevropski fitocenološki metodi, z GGN GGO (2011-2020) pa so se obstoječe gozdne združbe deloma preimenovala in uskladile z enotnim slovenskim poimenovanjem. Zaradi heterogene geološke podlage in dokaj velike višinske razlike, je za GGE značilna velika rastiščna pestrost. Evidentiranih je 14 gozdnih združb. Naravna rastišča enote so mešani gozdovi z večjim deležem listavcev. Zaradi pospeševanja smreke v preteklih obdobjih je današnja drevesna sestava spremenjena v korist iglavcev in floristična sestava posameznih gozdnih združb v enoti odstopa od opisanih združb v bolj ohranjenem naravnem okolju. Antropogeni vpliv je nekoliko manj izrazit na karbonatni podlagi, kjer je konkurenčna premoč avtohtonih vrst proti smreki nekoliko večja kot na silikatu.

Rastiščni koeficienti, vezani na posamezne gozdne združbe, ne odražajo trenutnega stanja gozda, ampak trajno proizvodno sposobnost rastišča. Podani so kot rangirana razmerja med najnižjim (1) in najvišjim koeficientom (17). Povzeti so iz podatkovne baze ZGS (kot podlaga za vrednotenje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč in ocenjevanje katastrskega dohodka iz gozda). Dejanski rastiščni koeficienti za združbe v GGE so zaradi prepletanja in mešanja različnih združb na manjših površinah in zaradi tradicionalnega gospodarjenja, kjer se rastiščne razlike premalo upoštevajo, bolj izenačeni. RK za bogatejše združbe (Jelovje s praprotni) je dejansko nižji, ker je prevladujoča drevesna vrsta smreka, ki je manj produktivna kot jelka. Obratno je v revnejših združbah, kjer so na manjših površinah primešani bogatejši rastiščni vložki (še posebej, kjer se silikatni podlagi primeša karbonatna). Rastiščni koeficient za GGE je izračunan kot ponderirana sredina RK posameznih evidentiranih gozdnih združb.

Preglednica /D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE

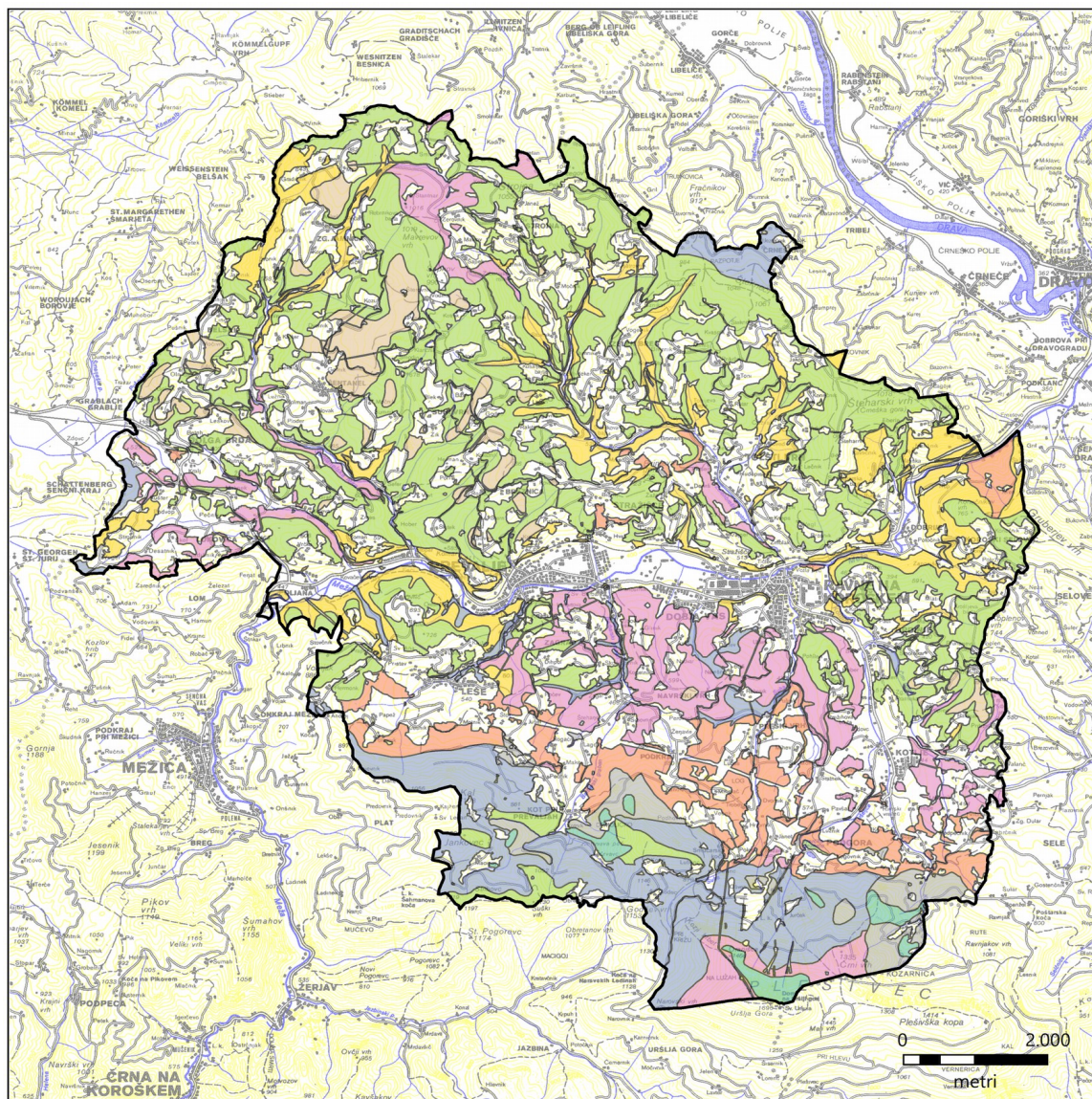
Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
01	Rastišča logov	6,89	0,1
	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	6,89	0,1
02	Rastišča gabrovij in dobrav	6,91	0,1
	<i>Dobovje in dobrovo belogabrovje</i>	6,91	0,1
03	Rastišča bukovij na nekarbonatnih kamninah	3.760,139	51,2
	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	877,66	11,9
	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	2.882,47	39,2
05	Rastišča gorskih (in visokogorskih) bukovij na karbonatnih kamninah	753,97	10,3
	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	628,40	8,6
	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	125,57	1,7
06	Rastišča jelke in bukve	937,13	12,8
	<i>Predalpsko jelovo bukovje</i>	937,13	12,8
07	Rastišča jelke in smreke	1.064,79	14,5
	<i>Jelovje s praprotni</i>	125,97	1,7
	<i>Jelovje s trikrpim bičnikom</i>	899,59	12,2
	<i>Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi</i>	39,23	0,5
08	Termofilna rastišča bukovij in bukovja na rendzinah	401,11	5,5
	<i>Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje</i>	184,35	2,5
	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	216,76	3,0
10	Rastišča kisloljubnih borovij	352,15	4,8
	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	352,15	4,8
11	Rastišča bazoljubnih borovij	65,79	0,9
	<i>Bazoljubno rdečeborovje</i>	65,79	0,9
	Skupaj	7.348,71	100

Po površini prevladuje Kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Na silikatni matični podlagi se v večji meri pojavljajo še Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, Jelovje s trikrpim bičnikom in Kisloljubno rdečeborovje. Na karbonatni matični podlagi prevladujeta Predalpsko jelovo bukovje in Predalpsko gorsko bukovje. Ostale gozdne združbe se pojavljajo na manjših površinah, njihov prehod v večje in bolj tipične združbe pa je pogosto zabrisan tudi zaradi načina gospodarjenja.

Znotraj območij Natura 2000 v GGE Ravne ni evidentiranih gozdnih ali negozdnih evropsko pomembnih habitatnih tipov.

1 SPLOŠNI OPIS GOZNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 3: Gozdne združbe v GGE Ravne

LEGENDA	
	Bazoljubno rdečeborovje
	Dobovje in dobrovo belogabrovje
	Jelovje s praprotni
	Jelovje s trikrpim bičnikom
	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo
	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
	Kisloljubno rdečeborovje
	Osojno bukovje s kresničevjem
	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi
	Predalpsko gorsko bukovje
	Predalpsko jelovo-bukovje
	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico
	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje
	Pobočno velikojesenovje

KISLOLJUBNO GORSKO - ZGORNJEGORSKO BUKOVJE Z BELKASTO BEKICO (*Luzulo-Fagetum*) (877,11 ha, 11,9% površine) RK=9

Združba pokriva del GGE na področju Koroškega Selovca, Poljane ter manjših površin na Lokovici, Jamnici in Belšaku. Vezana je na zmerno acidofilne silikatne kamenine. Pojavlja se do 900 mNV, večinoma na ugodnejših reliefih. Proti jarkom se prepleta z bogatejšimi jelovji in aceretalnimi vložki.

V razširjeni rastlinski kombinaciji prevladujejo zmerno acidofilne vrste (belkasta bekica, borovnica, gozdna škržolica, vijugasta masnica, orlova praprota...). Zaradi ugodnejših leg, bogatejših tal in dobre preskrbe z vodo, so prisotne tudi zahtevnejše vrste kot so leska, glistovnica, žlezasta robida in podborka. Tudi delež listavcev je v ugodnejših razmerah večji kakor ob neugodnih reliefnih in klimatskih pogojih. Zaradi tega je združba po dejanski rastnosti nad pričakovano rastiščno zmogljivostjo.

Rastiščnogojitveno so primerni malo do večjepovršinsko skupinsko raznodobni mešani sestoji. V drevesni sestavi prevladuje smreka, pri iglavcih so prisotni še rdeči bor in macesen, na svežih vložkih tudi jelka. Pri listavcih je poleg bukve, gradna, lipe in belega gabra, možna še primes gorskega javorja in češnje na svežih tleh. Naravno pomlajevanje smreke in bukve je dobro do zadovoljivo, medtem ko se bor in macesen pomlajujeta le v večjih odprtinah. Združbo uvrščamo med produktivnejša rastišča, ki so primerna za pridelavo kvalitetne hlodovine.

KISLOLJUBNO BUKOVJE Z REBRENJAČO (*Blechno-Fagetum*) (2.888,75 ha, 39,3% površine) RK=9

To so najrevnejša rastišča na silikatih v srednjegorskem svetu. V GGE prevladujejo na celotnem levem bregu Meže (razen Lokovice) in na področju Brdinj. V rastlinski kombinaciji prevladujejo acidofilne vrste (smreka, bukev, bor, borovnica, vijugasta masnica, trokrpovec, belkasta bekica). Po pokrovnosti prevladuje borovnica, diferencialna vrsta je brusnica. Rebrenjača je na rastišču v GGE skromno zastopana. Rastlinska kombinacija je zelo podobna Jelovju s trikrpim bičnikom, vendar nekoliko bolj suha.

Rastiščnogojitveno so primerni malo do velikopovršinsko raznodobni, mešani sestoji. Zaradi revnega talnega substrata je izbira drevesnih vrst omejena. V drevesni sestavi prevladuje smreka z zmernim deležem jelke, rdečega bora in bukve kot glavne primešane in meliorativne vrste. V nižjih in toplejših legah se kot talni meliorator lahko pojavi še graden, v vlažnejših razmerah pa dob. Naravna obnova smreke poteka sorazmerno hitro. Iz meliorativnih razlogov in za popestritev enoličnih sestojnih razmer je smiselna sadnja bukve. Ob presvetlitvah obstaja nevarnost razbohotenja orlove praproti. Negativni antropogeni dejavniki usmerjajo razvoj v smeri acidofilnega borovega gozda, pozitivni dejavniki (pospeševanje listavcev) pa nakazujejo razvoj združbe v smeri Kisloljubnega gorskega - zgornjegorskega bukova z belkasto bekico.

JELOVJE S TRIKRPI BIČNIKOM (*Bazzanio-Abietetum*) (899,08 ha, 12,2 % površine) RK=15

Združba se pojavlja na revnih silikatnih kameninah, v senčnih, pretežno zaprtih in položnejših legah, ki zagotavljajo vlažnejšo lokalno mikroklimo. V enoti se taka rastišča pojavljajo v nižjih legah na področju Navrškega vrha, Zagrada, v nižjih predelih Podgore in na delu Lokovice. Prostorsko ločen del združbe se nahaja tudi na vršnem, izravnanim delu Strojne. Tla so sveža do vlažna, zelo kisla, precej globoka in z razvojno težnjo k surovi obliki humusa. Taki pogoji najbolj odgovarjajo jelki, deloma tudi smreki. Na močne antropogene posege v preteklosti nakazuje dokaj velik delež rdečega bora (11,4%). Rastlinska kombinacija je močno acidofilna. Podobna je kombinaciji za *Blechno-Fagetum*, vendar se diferencira z večjo pojavnostjo trikrpega bičnika, belega in šotnega mahu ter širokolistne glistovnice. Velik je tudi delež borovnice. Za rastišče je značilno dobro pomlajevanje jelke in smreke, kar lahko privede do prehitrih pomladitvenih sečenj ter posledično pre nizkih lesnih zalog. Da se ohrani in pospeši pozitivni razvoj tal, bi bilo potrebno pospeševati listavce (vsaj 15%) ter jelko na račun smreke. Kot posledica umetnega vnosa v preteklosti, se na področju Navrškega vrha naravno pomlajujeta tudi rdeči hrast in duglazija.

Rastiščnogojitveno so najprimernejši malopovršinsko raznodobni mešani gozdovi iglavcev (smreka, jelka, bor) in listavcev. Delež listavcev je prenizek in ga bo potrebno predvsem iz meliorativnih razlogov povečati. Med listavci je poleg bukve, kot meliorator zakisanih tal, primeren tudi dob. Razmerje med smreko in jelko naj bi bilo približno enako, uravnavati ga je možno z intenzivnostjo odpiranja sklepa sestojev. Zmernejše odpiranje pospešuje jelko in prebiralen način gospodarjenja, intenzivnejše odpiranje pa smreko in skupinsko raznodoben gozd. Pospeševanje rdečega bora ni smiselno.

JELOVJE S PRAPROTMI (*Dryopterido-Abietetum*) (125,30 ha, 1,7% površine) RK=17

Združba je v GGE zastopana v manjšem deležu. Pojavlja se na silikatnih kamninah, izključno na spodnjih in večinoma strmih pobočjih vzdolž vodotokov, kjer je dotok hranilnih snovi večji kot njihovo izpiranje. V enoti je

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

netipično razvita, predvsem zaradi majhnega deleža jelke. Najdemo jo na manjših površinah na področju Navrškega vrha, Zagrada in Lokovice. Za značilno rastlinsko kombinacijo je tipična velika pokrovnost različnih vrst praproti (glistovnice, podborka, bukovčica...) in močna pokrovnost žlezaste robide. Jelka in smreka se zelo dobro pomlajujeta, vendar se ob prehitrem odpiranju sestojev rada razširi leska ali pride do zapleveljena tal (robida, praproti), kar lahko upočasnjuje in hkrati podraži pomladitveni proces. Umetne obnove se poslužujemo le izjemoma in sicer za sadnjo plemenitih listavcev v najmanj izkoriščenih in najvlažnejših delih rastišča.

Rastiščno gojitveno so primerni malo do večjepovršinsko mešani raznodobni gozdovi smreke in jelke s primesjo bukve in gorskega javorja. Kjer je delež jelke večji, je smiselna tudi skupinsko prebiralna oblika. Bogatejša koluvijalna tla brez večje škode prenesejo tudi daljšo in močnejšo zasmrečenost. Zaradi večje biodiverzitete in ostalih funkcij gozda je bolj smiselno pospeševati rastišču primernejšo jelko, ob jarkih pa plemenite listavce. Rastišče je primerno za pridelavo najkvalitetnejšega lesa iglavcev in listavcev, zato so nujna pravočasna in intenzivna gojitvena vlaganja.

DOBOVJE IN DOBOVO BELOGABROVJE (*Quercu robori* -*Carpinetum*) (6,75 ha, 0,1% površine) RK=11

Združba se pojavlja na manjših površinah in fragmentirano na dolinskih ravninah v Lokovici in na rečnih nanosih Meže na Poljani, kjer je večina površin v kmetijski rabi. Tla so globoka, sveža do vlažna, deloma ilovnata, zmerno zakisana ter mestoma tudi zaglejena. Zaradi hladnejše alpsko-gorske klime v enoti to rastišče nikdar ni bilo tipično razvito. Med značilnicami prevladujejo zmerne acidofilne vrste, pojavljajo pa se že zahtevnejše mezofilne vrste kot so črni bezeg, salamonov pečatnik, fuksov grint, rumena mrtva kopriva in navadna regačica. Po pokrovnosti izstopajo šaši. V drevesnem sloju prevladujejo smreka, rdeči bor in dob. Močan delež rdečega bora nakazuje na močne degradacijske posege v preteklosti. Med značilnice štejemo tudi črno jelšo, ki se na tem rastišču pogosto pojavlja. Poleg doba in črne jelše sta v drevesnem sloju med listavci pogosta še veliki jesen in gorski javor ter čremsa.

Rastiščnogojitveno je primeren malopovršinski mešan gozd smreke in jelke z dobom kot glavno primešano vrsto. Kot primes so primerni gorski javor, veliki jesen, beli gaber, češnja, črna jelša in lipa. Naravna obnova smreke, jelke, doba in plemenitih listavcev je dobra do zadovoljiva. Gozdni robovi, ki jih je zaradi prepletanja s kmetijskimi površinami na tem območju veliko, naj bi bili zaradi stabilizacijskih učinkov sestavljeni predvsem iz listavcev (estetska funkcija, prehrana divjadi). Ob ustreznem gojitvenem ukrepanju je možna vzgoja kvalitetne hlodovine močnejših dimenzij. Kvaliteten dob naj dočaka dve obhodnji.

KISLOLJUBNO RDEČEBOROVJE (*Myrtillo-Pinetum*) (352,54 ha, 4,8% površine) RK=5

Združbo opredeljuje izrazito revna geološka podlaga. Pojavlja se na izravnanih legah, kjer je izpiranje hranilnih snovi in baz v globino večje kakor pa njihov dotok. V GGE najdemo večji kompleks teh rastišč v okolici Šentanela, manjše površine pa na izravnanih vršnih legah Belšaka, Dolgih Brd, Suhlega vrha in Breznice. Tla so večinoma globoka, ilovnata in izredno kisla. Degadirana tla so v veliki meri antropogeno pogojena (steljarjenje in paša v gozdu). Taka tla najbolj odgovarjajo rdečemu boru, v večini sestojev pa je močno zastopana smreka. Rastlinska kombinacija je izrazito acidofilna in revna. Pojavljajo se navadna stožka, jesenska resa, brusnica, razni lišaji, površinsko pa prevladuje borovnica. V značilni kombinaciji diferencialno izstopa večpušični krivčevcevec.

Rastiščnogojitveni tip: Malo do velikopovršinsko raznodoben gozd bora s smreko ter hrastom in bukvijo kot glavnima primešanima vrstama. Naravna obnova smreke in hrasta je dobra, bor pa se pri malopovršinskem zastornem gospodarjenju ne more uveljaviti. Meliorativne vrste z globokim koreninskim sistemom kot so dob, graden, pa tudi bukev, bi s koreninskim sistemom in opadom izboljšali degradirano gozdna tla. Listavci morajo imeti zaradi estetske funkcije in prehranske vloge za divjad, še posebno prednost na gozdnih robovih.

POBOČNO VELIKOJESENOVJE (*Aceri-Fraxinetum*) (3,62 ha, 0,05% površine) RK=7

Združba je edafsko pogojena in se pojavlja večinoma vzdolž vodotokov, praviloma na osojnih legah z visoko relativno zračno vlago. V enoti je evidentirana v okolici Zabernikovega mlina in na Poljani. Površinski delež združbe je dejansko nekoliko večji, saj so zelo ozki pasovi ob vodotokih večkrat zajeti v drugih bogatejših združbah, največkrat v Jelovjih s praprotni. Tla so vlažna, ilovnata, največkrat skeletna in humozna, z visoko in cedečo podtalnico. Humusni sloj je običajno sprsteninast. Rastišče sicer izkazuje veliko rodovitnost za vse drevesne vrste, vendar lahko optimalno vlogo opravlja le ob naravni sestavi drevesnih vrst. Značilno rastlinsko kombinacijo sestavljajo za vlago in dušik zahtevnejše vrste kot so črni bezeg, pekoča kopriva, nedotika, valovitolistni cvetič in

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

srpje. Deloma je s tem rastiščem zajeto tudi rastišče črne jelše, ki zaradi majhnih površin na fitocenološki karti ni evidentirano.

Rastiščnogojitveni tip: Pretežno malopovršinsko raznodobni mešani sestoji plemenitih listavcev s primesjo črne jelše. Delež smreke naj bo čim manjši, zaradi velike nevarnosti izval (plitvo koreninjenje) in rdeče gnilobe. Zaradi kratkih proizvodnih dob ter močne konkurence visokih steblik, ki ovirajo naravno mladje, je na tem rastišču smiselna tudi umetna obnova s sadnjo velikega jesena in gorskega javorja. Prevladujoč delež plemenitih listavcev na tem rastišču ni samo ekonomsko upravičen, temveč zagotavlja tudi boljše izpolnjevanje vseh ostalih, predvsem varovalnih, funkcij gozda.

PREDALPSKO ALPSKO TOPLOLJUBNO BUKOVJE (*Calamagrostido variae-Fagetum*) (185,36 ha, 2,5% površine) RK=5

Združba je pogojena s plitvimi rendzinastimi tlemi in se pojavlja na prisojnih pobočjih dolomitov ali dolomitiziranih apnencev. V enoti jo najdemo večinoma v višjih legah na pobočjih pod Uršljo goro in v nižjih legah na področju Brinjeve gore. Združba ima poudarjen varovalen značaj. V značilni rastlinski kombinaciji prevladujejo termofilne, kalcifilne in deloma kserofilne vrste. V zeliščnem sloju so to beli šaš, sinjezelena šaš, črni teloh, apnenčasta šašuljica, ciklama in spomladanska resa. Za grmovni sloj so značilni mokovec, mali jesen, redkeje črni gaber. V drevesnem sloju prevladuje smreka (človeški vpliv) ob primesi buke ter rdečega bora in macesna, ki dosega dobro kvaliteto. Bukev se lahko uveljavi šele pri strnjenem sklepu. Naravna obnova na tem rastišču je močno otežena, zato naj bodo posegi zmerni in premišljeni. Pri močnejših presvetlitvah prevladajo termofilne vrste in lahko povzročijo regresijo v smeri termofilnih listavcev z več malega jesena, črnega gabra in rdečega bora ali grmišč termofilnih listavcev.

Rastiščnogojitveno so primerni malo do srednjepovršinsko mešani sestoji smreke, buke, bora in macesna. Delež smreke naj ne bi prekoračil 50%, delež listavcev (predvsem buke, v manjši meri črni gaber, mali jesen, mokovec) pa naj bi bil vsaj 30%. Pri izbiri med rdečim borom in macesnom je potrebno dajati prednost slednjemu, ker je vitalnejši, predvsem v višjih legah. Kjer je sušnost izrazitejša, naj bo delež bora in listavcev večji na račun smreke.

PREDALPSKO GORSKO BUKOVJE (*Lamio orvalae-Fagetum praealpinum*) (622,99 ha, 8,5% površine) RK=9

Združba je pogojena s karbonatno geološko podlago ali z njenim vplivom na bogatejšo silikatno kamenino, na kateri so se razvila rjava pokarbonatna tla s sprsteninasto do prhninasto obliko humusa. V enoti se pojavlja na položnejših in srednje strmih severnih pobočjih Uršlje gore, v pasu nad rastišči Jelovij s trikrpim bičnikom in pod rastišči Predalpsko jelovih bukovij. V značilni rastlinski kombinaciji združbe prevladujejo zahtevnejše mezofilne in bazofilne vrste (trpežni golšec, navadna glistovnica, velika mrtva kopriva). Kot nakazovalka površinske zakisanosti (zaradi velikega deleža smreke) se pojavlja žlezasta robida. V drevesnem sloju se poleg prevladujoče smreke in buke pojavljajo tudi plemeniti listavci. Ob jarkih in povirjih prehaja združba v aceretalna rastišča, kjer se pojavljajo še zahtevnejše vlagoljubne rastline (gozdni čišljak, valovitolistni cvetič, srpje).

Rastiščnogojitveno je najbolj primeren skupinsko raznodoben mešan gozd iglavcev (smreka, jelka, na izpostavljenih delih tudi macesen) in listavcev (plemeniti listavci, bukev, lipa) v razmerju 40:60. Zaradi možnosti širokega izbora drevesnih vrst, velike rastiščne zmogljivosti in stabilnih tal, je gojitveno načrtovanje lahko zelo pestro. Naravna obnova, zlasti listavcev, poteka ob zmernih posegih zadovoljivo, ob močnejših pa se tla zaplevelijo. Kvaliteta vseh vrst, še posebej plemenitih listavcev, je lahko ob ustreznem gojitvenem ukrepanju zelo velika, v sorazmerno kratki proizvodni dobi. Iz varovalnih razlogov je plemenite listavce smiselno pospeševati predvsem ob jarkih.

OSOJNO BUKOVJE S KRESNIČEVJEM (*Arunco - Fagetum*) (216,93 ha, 2,9% površine) RK=7

Združba je pogojena s plitvimi rendzinastimi, večinoma močno skeletnimi tlemi na dolomitu in dolomitiziranem apnencu. Pojavlja se v montanskem pasu, na osojnih legah in predelih s svežo mikroklimo. V enoti so to zgornja severna pobočja Podgore (Toni, Kozarin) in Leš (nad Ravnjakom in Kotnikom). V razširjeni rastlinski kombinaciji prevladujejo zmerno do manj zahtevne rastline, med katerimi izstopajo beli šaš, gozdni planinšec, troperni kozlik, apnenčasta šašuljica, trpežni golšec in črni teloh. Prevelik delež smreke vodi v površinsko zakisovanje (borovnica, beluh), premočni posegi pa v smeri termofilnega bukovega gozda (spomladanska resa, žanjevec, apnenčasta šašuljica) z več malega jesena in rdečega bora.

Zaradi varovalnega značaja rastišča so najbolj primerni mešani, malopovršinski, raznodobni sestoji smreke (do 40%) z znatnim deležem bora in macesna (do 25 %) ter vsaj 30% deležem listavcev. Med njimi naj prevladuje bukev, v manjši meri pa gorski javor in črni gaber. Črni gaber dosega tukaj relativno najboljšo kvaliteto in

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

dimenzije. Naravna obnova je precej otežena. Zaradi labilnih, eroziji podvrženih, plitvih tal, intenzivna obnova ni primerna. Večje praznine je smiselno izpolniti z macesnom in ga ustrezno zaščititi.

PREDALPSKO JELOVO BUKOVJE (*Abieti - Fagetum prealpinum*) (939,81 ha, 12,8% površine) RK=11

Združba se v enoti pojavlja na severnih pobočjih pod Uršljo goro, na najvišjih predelih Leš in Podgore ter na severnem pobočju Šteknetovega vrha. Vezana je na bogatejše karbonatne in mešane kamnine in na zgornji gorski pas od 900 do 1.100 mNV, kjer so za jelko ugodnejše klimatske in talne razmere. V drevesnem sestavu prevladuje smreka z večjo primesjo buke. Od iglavcev je primešan še macesen, medtem ko jelka, zaradi načina gospodarjenja in odmiranja v 80-ih letih prejšnjega stoletja, ne dosega večjega deleža. Zaradi dolgotrajne zasmrečenosti je rastlinska kombinacija v primerjavi z jelovim bukovjem na čistih karbonatih močno osiromašena. Med rastlinskimi vrstami so prisotne zmerno mezofilne vrste, posamezno tudi zahtevnejše vlagoljubne vrste. Najbolj izstopajo trlistna penuša, bodeča podlesnica, fuksov grint in vretenčasti pečatnik. Značilna je velika pestrost različnih vrst praproti (glistovnica, podborka, gorska krpača, hrastovka) ter močna pokrovnost žlezaste robide. V grmovnem sloju prevladuje leska. Pomlajevanje s smreko, jelko in tudi s plemeniti listavci poteka dobro. Ob prehitrem odpiranju sestojev se pogosto razširita leska, žlezasta robida in orlova praproť, kar upočasni naravno obnovo. S primerno dolžino pomladitvene dobe se lahko temu izognemo, hkrati pa reguliramo razmerje med smreko in jelko. S sadnjo, ki se izvaja le izjemoma, uravnavamo tudi delež plemenitih listavcev v slabše izkoriščenih in vlažnih delih rastišča (zapleveljene površine ob vznožju pobočij in ob jarkih).

Rastiščno gojitveni tip: Malo do velikopovršinsko mešan raznodoben gozd smreke in jelke, z znatnim deležem listavcev (bukev, plemeniti listavci). Ob večjem deležu jelke bi bila smiselna tudi skupinsko prebiralna oblika. Bogatejša koluvalna tla brez večje škode prenesejo tudi daljšo in močnejšo zasmrečenost. Zaradi večje biodiverzitete in opravljanja ostalih funkcij gozda je bolj smiselno pospeševati rastišču primernejšo jelko, ob jarkih pa plemenite listavce. Naravna obnova ob zmernih posegih ni problematična. Za spopolnjevanje večjih vrzeli v nižjih legah bi uporabili plemenite listavce, v višjih delih na izpostavljenih delih pa macesen. Rastišče je primerno za pridelavo najkvalitetnejšega lesa iglavcev in listavcev.

BAZOLJUBNO RDEČEBOROVJE (*Genisto - Pinetum*) (65,28ha, 0,9% površine) RK=1

Združba je pogojena s plitvimi rendzinami in suho klimo. Presvetljene sestojne razmere in pretežno prisojne lege še poudarjajo skrajno sušnost rastišča. Deloma je današnje stanje posledica ekstenzivnega pridobivanja stelje (košnja vresja) in paše v gozdu v preteklosti. V GGE se združba pojavlja v manjšem obsegu in kot prostorsko ločene površine. Najdemo jo v zgornjih predelih Podgore nad Tonijem in Kozarinom ter v zgornjih predelih Leš nad Ravnjakom, Kotnikom in Krvavcem. V razširjeni rastlinski kombinaciji prevladujejo termofilne, bazofilne in kserofilne rastline. V drevesnem sloju prevladuje rdeči bor, v grmovnem pa je pogost brin. V zeliščnem sloju so značilnice ognjenec, navadni vrednik, mah *Scleropodium purum*, po pokrovnosti pa močno prevladuje spomladanska resa.

Rastiščnogojitveni tip: Zaradi ekstremnosti rastišča, predvsem edafskih razmer, je varovalna funkcija prevladujoča. Gospodarjenje s sestoji naj ima poudarjen varovalen značaj in naj bo skrajno zadržano. Listavce je potrebno zaščititi in pospeševati, pri morebitnih spopolnitvah pa v ulekninah uporabiti tudi bukev.

PREDALPSKO ZGORNJEGORSKO BUKOVJE S PLATANOLISTNO ZLATICO (*Adenostylo fagetum*) (126,35 ha, 1,7% površine) RK=7

Rastišča so vezana na apnenčasta tla in ekstremne klimatske pogoje. Pojavljajo se v zgornjih legah Plešivca, ki so jih v preteklosti pokrivali pašniki. Danes so gozdovi večinoma opredeljeni kot trajno varovalni. V značilni rastlinski kombinaciji prevladujejo mezofilnejše kalcifilne vrste in nakazovalke hladne alpske klime (goli in volnati lepen, velika bekica, trebušasta zvončnica, pekoča kopriva, okroglostni kamnokreč, dlakavo trebelje, trpežni golšec, vretenčasti pečatnik, gozdni planinšec in druge). V zgornjem delu rastišča najdemo tudi zaščiteno in redko kartuzijevko. Grmovni sloj je reven. Pojavljajo se predvsem vrba in kosteničevje. V drevesni sestavi so prisotni smreka, macesen, v manjši meri pa jelka in bukev.

Rastiščno gojitveni tip: Skupinsko raznodoben gozd iglavcev (smreka, macesen, v manjši meri jelka) ter listavcev (predvsem bukev, gorski javor v ulekninah). Zaradi ostrejšje klime je naravna obnova močno otežena in počasna. Zato je v najvišjih delih rastišča (nad 1300 mNV) smiselno vnašati macesen, v nižjih pa bukev. Zaradi počasnejše rasti naj bodo posegi v ta prostor zmerni in omejeni na daljša časovna obdobja. Proizvodna doba naj bo bistveno daljša kot na nižje ležečih rastiščih. Ostra visokogorska klima, slabši talni pogoji ter poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij na tem območju, močno omejujejo lesnoproizvodni pomen gozdov.

PLANINSKO SMREKOVJE NA KARBONATNI PODLAGI (*Adenostylo glabrae* – *piceetum*) (39,01 ha, 0,5% površine) RK=7

Združba v enoti zavzema le manjši del gozdov neposredno pod vrhom Uršlje gore, ki so v celoti opredeljeni kot trajno varovalni gozdovi. Gre za antropogeno pogojeno rastlinsko združbo, ki je nastala z zaraščanjem nekdanjih travnih površin. Vezana je na apnenčasta tla in ekstremne klimatske pogoje. Zeliščna plast je bogatejša, grmovna je revna. V spodnjih delih se rastišče prepleta z Predalpskim zgornjegorskim bukovjem s platanolistno zlatico. Diferencirane vrste v primerjavi z bukovjem so dvocvetna vijolica, rjasti šaš, dlakava šašuljica in pisana vilovina. V drevesni sestavi sta prisotna smreka in macesen. Sestojni sklep je praviloma pretrgan, značilna je skupinska raznomerna zgradba. Tipična je planinska rast (nizke višine, močna vejnatost do tal, poraščenost z lišaji).

Rastiščnogojitveni tip: Združba ima poudarjen varovalni značaj, kar določa način gospodarjenja. Na dostopnih predelih so smiselne sanitarne sečnje in krepitev varovalne vloge s pospeševanjem grmovnega sloja in vertikalne zgradbe gozda.

1.1.8 Živalski svet

Gozdno gospodarska enota leži na Z delu širšega življenjskega prostora divjih živali, ki ga obravnavamo v okviru Pohorskega lovsko upravljaljskega območja. V smeri Z – V jo seka reka Meža. Ob njej potekata osrednji transportni poti na tem področju in sicer cesta, ki povezuje Mežiško dolino z ostalim delom Slovenije in železniška proga Maribor – Avstrija. Reliefno razgibana enota sega vse od manjših ravnin v okolici reke Meže do Strojne in Črneške gore na severu (Šteknetov vrh 1061 m NV), na jugu pa vse do vrha Uršlje gore (1699 m NV). Reliefne značilnosti ter prepletenost gozdnih kompleksov in obdelovalnih površin predstavljajo dokaj pestro in razgibano okolje.

Izločitev posebnih varstvenih območij (območje Natura 2000) in ekološko pomembnih območij v tej gozdno gospodarski enoti priča o pestri biotski raznovrstnosti. Veliko število različnih živalskih vrst (tako s seznama redkih in ogroženih kot tudi vrst iz skupine divjadi) zahteva skrbno načrtovanje vseh usmeritev in ukrepov tako v živalski kot v rastlinski komponenti biocenoze.

Potrebno je poudariti, da sta jelenjad in divji prašič, kot ekološko najbolj vplivni in konfliktni živalski vrsti v Pohorskem LUO, zastopani tu prehodno in v manjšem številu ter bistveno ne vplivata na razvojne procese gozdnega ekosistema. Po drugi strani pa prisotnost ostalih vrst divjadi, med katerimi je najštevilčnejša srna, ne ustvarja konfliktov na relaciji upravljavci lovišč – lastniki zemljišč - gozdarji, nedvomno pa vpliva na razvoj gozdne vegetacije in jih je pri gospodarjenju potrebno upoštevati.

Omenjena raznolikost narekuje tri značilne tipe življenjskega prostora, ki daje osnovo razvoju živalskega sveta:

1. dokaj ravno, močno poseljeno in kmetijsko neintenzivno področje v okolici struge reke Meže s pritoki;
2. prevladujoč gričevnat prostor z dokaj enakomerno prepletenostjo gozdnih in kmetijskih površin;
3. gozdni kompleksi v okolici Uršlje gore, Homa, Črneške gore, Šteknetovega vrha in Mavrevovega vrha z majhnim deležem negozdnih površin.

1. Reka Meža je s svojimi pritoki (Šentaneljska reka, Zelenbreški potok, Suha, Hotuljka ...) izoblikovala dokaj široko in rodovitno dolino, kjer se na nekdanje obdelovalne površine širijo urbane površine Raven na Koroškem, Prevalj in Kotelj. Proti vzhodu (od Raven do Otiškega vrha) je ozka struga omenjene reke stisnjena v strma pobočja, ob infrastrukturnem omrežju se na manjših terasah pojavljajo redke kmetijske površine. Močna poseljenost, skoncentrirano infrastrukturno omrežje (ceste, železnica) in majhen delež kmetijskih površin imajo negativen vpliv na živalski svet in upravljanje z njim. Rekreativna in vse druge oblike priložnostnih aktivnosti lokalnega prebivalstva se povečujejo in vedno bolj obremenjujejo to okolje. Že sedaj, posebej pa v prihodnje, bodo ti gozdovi zagotovo opravljali vlogo primestnih gozdov. Brez skrbno načrtovanega umeščanja priložnostnih aktivnosti v ta prostor bodo priložnostne živali izgubile pomembne bivalne in prehranske habitate.

Nekoč primerni habitati za malo divjad (poljski zajec, fazan, poljska jerebica) in srnjad so danes močno spremenjeni. Primanjkuje kmetijskih površin, primerno razpršenih remiz, grmišč in skupin drevja v prostoru. Med redkimi kmetijskimi površinami prevladujejo travniki in pašniki, njiv je malo.

Opisani habitati najbolj ustrezajo srni kot najštevilčnejši divjadi na tem področju. V manjšem številu in prehodno je prisoten divji prašič, ki pa ne povzroča konfliktov med upravljavci lovišč in lastniki zemljišč. Fazan in poljska jerebica sta popolnoma izginila, številčnost poljskega zajca je mala, vendar stabilna. Ob vodotokih je prisotna vsestransko prilagodljiva rasa mlakarica, med zavarovanimi vrstami pa siva čaplja in kormoran. Vrača se tudi

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

vidra, kar pomeni, da v preteklosti močno onesnažena reka Meža (rudnik svinca in cinka Mežica, topilnica v Žerjavu ...) postaja čistejša.

2. Značilnost prevladujočih gričevnatih predelov Zelen Brega, Suhega Vrha, Šentanela, Strojne, Dolgih Brd, Zagrada, Preškega Vrha in Koroškega Selovca je dokaj enakomerna porazdelitev gozdnih in negozdnih površin, kjer gozd pokriva dobro polovico (60,4%) površine. Na levem bregu reke Meže je silikatna podlaga z nekoliko revnejšo vrstno pestrostjo drevesnega, grmovnega in zeliščnega sloja, na desnem bregu pa na apnenčastih vložkih najdemo pestrejšo rastlinsko sestavo. Drevesna sestava gozdov je spremenjena. Skoraj 80% delež iglavcev (smreka, bor) je prevelik, manjkajo listavci, plodonosno drevje in grmovje. Pomlajenih površin z mladovji je dovolj, vendar so pogosto pod zastorom matičnega sestoja in nesproščene. Polnilni sloj ni primerne drevesne sestave in vertikalne zgradbe ter ga je premalo. Kot polnilo se ob gospodarsko pomembnejših drevesnih vrstah (prevladuje smreka in ponekod bukev) pogosto pojavlja le leska, ki pa ni dovolj vertikalno strukturirana. Primanjkuje predvsem mlajših osebkov, katerih poganjki lahko predstavljajo pomemben vir hrane divjadi. Sestoji niso zatravljeni, vrstna pestrost zeliščnega sloja je v prehranbnem smislu divjadi primerna, vendar primanjkuje maline in robide.

Razporeditev gozda in kmetijskih površin zagotavlja zadosten delež gozdnega roba kot pomembnega habitata za številne živalske vrste. Drevesna in grmovna sestava gozdnih robov kaže na prevladovanje iglavcev, primanjkuje listavcev in plodonosnih vrst. V smislu dobrih bivalnih in prehranbenih pogojev za prostoživeče živali bi gozdni robovi morali biti širši in bolj vertikalno razgibani. Med kmetijskimi površinami prevladujejo travniki in pašniki, njiv je malo. Kmetovanje je intenzivno. Pogosta košnja in uporaba umetnih gnojil zmanjšuje vrstno pestrost travnikov in pašnikov. Na redkih njivah se goji malo različnih kultur, prevladuje koruza in krompir. Opisani habitati najbolj ustrezajo srni kot najštevilnejši divjadi na tem področju. Na Tolstem vrhu pri Ravnah in Konečnikovem vrhu je prisotna manjša populacija gamsa. Redko se pojavijo posamezni osebki jelena in divjega prašiča. Od zavarovanih vrst je potrebno omeniti prisotnost gozdnega jereba, ki je redek. V zadnjem času beležimo znake prisotnosti zlatega šakala (v letu 2016 viden trop na območju Šentanela), ki ga v enoti do sedaj ni bilo.

Negativni dejavniki, povezani z množičnim turizmom, predvsem kolesarstvom, pohodništvom in nabiralništvom so najbolj izraženi na območju Šentanela, Strojne, Suhega vrha, Jamnice in Breznice. Na vsak način je potrebno s primernimi smerokazi, napisi, sporočili usmeriti obiskovalce v zeleno smer – koridor in tako na nevsiljiv način vplivati na njihovo zavest, da ne posegajo na področja, ki so z vidika biodiverzitete najbolj ranljiva.

Prisotna so posebna varstvena območja (območja Natura 2000) in sicer: Votla peč (status POO/SAC), Belški potok (status POO/SAC), Pikrnica-Selčnica (status POO/SAC), Črni potok (status POO/SAC), in Grintavci (status POV/SPA). V enoti so tudi ekološko pomembna območja Pikrnica-Selčnica, Votla peč, Uršlja gora-Razbor, Dolga Brda-Strojna in Črni potok, ter številne pomembne naravne vrednote.

3. Obsežni gozdni kompleksi na Črneški gori, Šteknetovem vrhu, Šteharikovem vrhu in Mavrevovem vrhu predstavljajo slabše bivalne in prehranske razmere za večino prostoživečih živali. Značilna je velika gozdnatost (preko 95 %). Monokulture smreke in bora z revnim polnilnim in zeliščnim slojem zagotavljajo primerno življenjsko okolje le redkim živalskim vrstam. Na Uršlji gori, Homu in Jankovcu so razmere nekoliko boljše. Kljub majhni živalski in rastlinski vrstni pestrosti pa so ekstremne razmere za to okolje tu izoblikovale specifične habitate nekaterih ogroženih živalskih vrst (divji petelin, rušavec, črna žolna, koconogi čuk, planinski orel ...), ki so izjemnega pomena. Primerna talna podlaga in svetlobne razmere v sestojih ustvarjajo pogoje za rast borovnice, dovolj je tudi mravljišč. Na strmih skalovitih predelih Uršlje gore in Vranskih peči gnezdiyo nekatere redke vrste ujed. Gozdnih jas, travišč in goličav primanjkuje. Nekatere negozdne površine pa tudi visokogorski travniki na vrhu Uršlje gore se zaraščajo. Potrebno je nadaljevati s primeri dobrih praks (odmevna akcija čiščenja zarasti na Uršlji gori leta 2009) in s primernim načrtovanjem in širšo koordinacijo med deležniki (lastniki zemljišč, naravovarstveniki, lovci, planinci, kmetijci ...) zaraščanje preprečiti.

Negativni dejavniki, povezani z množičnim turizmom, pohodništvom, vožnjo z motornimi kolesi in motornimi sanmi, prihajajo najbolj do izraza na področju Uršlje gore.

Od rastlinojede parkljaste divjadi je na strmih in skalovitih predelih Uršlje gore, na Homu in Jankovcu prisoten gams, srna je prisotna v manjšem številu. Posamezni osebki jelena, divjega prašiča in muflona se pojavijo le prehodno.

Upravljanje s populacijami divjadi in njenim življenjskim okoljem podrobno obravnavajo dolgoročni in letni načrti Pohorskega lovsko upravljalvskega območja (LUO).

Lovne vrste

Sesalci: srna (*Capreolus capreolus*), navadni jelen (*Cervus elaphus*), muflon (*Ovis ammon musimon*), gams

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

(*Rupicapra rupicapra*), divji prašič (*Sus scrofa*), lisica (*Vulpes vulpes*), jazbec (*Meles meles*), kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*), poljski zajec (*Lepus europaeus*), navadni polh (*Glis glis*) in pižmovka (*Ondatra zibethica*), ki je tujerodna vrsta.

Ptiči: raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*), siva vrana (*Corvus cornix*), šoja (*Garrulus glandarius*), sraka (*Pica pica*).

Podatki povprečnega odvzema divjadi v 5-letnem obdobju (2013 – 2017) kažejo, da življenjske razmere na pretežnem delu GGE omogočajo v primerjavi z drugimi GGE nekoliko večji odvoz srnjadi, odvoz divjega prašiča, jelenjadi in gamsa je manjši:

- največji odvoz je pri srni (*Capreolus capreolus*) – okrog 3,6 osebka/100 ha,
- sledi lisica (*Vulpes vulpes*) – okrog 0,75 osebka/100 ha,
- siva vrana (*Corvus cornix*) – okrog 0,57 osebka/100 ha,
- kuna belica (*Martes foina*) in kuna zlatica (*Martes martes*) – okrog 0,21 osebka/100 ha,
- gams (*Rupicapra rupicapra*) – okrog 0,16 osebka/100 ha,
- poljski zajec (*Lepus europaeus*) – okrog 0,07 osebka/100 ha,
- jazbec (*Meles meles*) – okrog 0,07 osebka/100 ha,
- šoja (*Garrulus glandarius*) – okrog 0,05 osebka/100 ha,
- raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*) – okrog 0,03 osebka/100 ha,
- divji prašič (*Sus scrofa*) – okrog 0,02 osebka/100 ha,
- navadni jelen (*Cervus elaphus*) – okrog 0,02 osebka/100 ha,

Odvzem ostalih vrst divjadi je manjši. Primerjava podatkov povprečnega odvzema posameznih vrst divjadi v loviščih GGE kažejo, da se je povprečni odvoz v zadnjem 5-letnem obdobju (2013 – 2017), v primerjavi z zadnjim 5-letnim obdobjem prejšnjega načrta (2003 – 2007) pri rastlinojedih vrstah divjadi in malih zvereh občutno povečal. Pri srnjadi se je povprečni odvoz povečal iz 3,2 osebka/100 ha na 3,6 osebka/100 ha. Bistveno večji je tudi odvoz lisice (od 0,3 na 0,75 osebka/100 ha) in sive vrane (od manj kot 0,1 na 0,57 osebka/100 ha).

Srna (*Capreolus capreolus*)

Kot najštevilčnejša pa tudi gospodarsko najpomembnejša vrsta rastlinojede parkljaste divjadi je prisotna na celotnem področju GGE. V gričevnatem prostoru je najštevilčnejša, prisotna pa je tudi v višjih legah bolj gozdnate krajine. Lahko rečemo, da je življenjsko okolje za to živalsko vrsto na pretežnem delu enote (prevladujoč gričevnat del) dokaj ugodno. Enakomerno prepletanje gozdnih in negozdnih površin z velikim deležem gozdnih robov z drevesno, grmovno in zeliščno sestavo zagotavlja zadostno količino prehrabnih zmoglosti, dovolj kritja in miru. Sonaravno gospodarjenje z gozdovi, ki temelji na naravni obnovi, omogoča zadostno količino naravnega pomladka, ki je dokaj enakomerno razporejen po prostoru. Sodobno kmetijstvo bi lahko s pospeševanjem bolj naravnih oblik kmetovanja (biokmetije) pomembno prispevalo k izboljšanju pestrosti naravne prehrane izven gozda.

Gozdovi v višjih legah predstavljajo nekoliko slabše habitate za to živalsko vrsto, saj primanjkuje rastlinske pestrosti, pomladka, polnilnega sloja, pa tudi delež pašnih površin je tu premajhen. Ocenjujemo, da se je v prvi polovici desetletja številčnost povečala, v zadnjih letih pa se je z ukrepi (večji številčni odvoz in primernejša starostna in spolna struktura) številčnost srnjadi stabilizirala. Upravljalški ukrepi morajo biti usmerjeni v izboljševanje prehrabnih zmoglosti okolja ter v ohranjanje številčnosti z regulacijo spolne in starostne strukture s poudarkom na odstrelu srn 2*.

V večjem delu enote srnjad trenutno bistveno ne vpliva na procese pomlajevanja, razen v višjih legah, kjer si deli prostor z ekološko vplivnejšimi vrstami (gams).

Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Ta ekološko najvplivnejša vrsta v Pohorskem LUO je v obravnavani enoti zastopana v majhnem številu. V zadnjih letih se pojavljajo posamezne živali v lovišču Jamnica na širšem območju Poljane in Homa. Prehodno prihajajo na J pobočja Uršlje gore tudi posamezne živali iz lovišč na S strani (Podgorje, Pogorevc). Vpliv te živalske vrste na vegetacijo je zanemarljiv.

Prostorska in številčna širitev populacije jelenjadi v gozdnogospodarskem območju še ni zaustavljena in lahko privede tudi do širitve na področje obravnavane enote. Stalna prisotnost jelenjadi zaradi njenega vpliva na okolje tu ni dopustna in jo je potrebno s primernimi posegi v populacijo preprečiti. Dolgoročno bi negativno vplivala tudi na populacijo srnjadi in gamsa.

Muflon (*Ovis ammon musimon*)

Na pobočjih Uršlje gore živi populacija muflonov, ki je bila na to področje naseljena leta 1967. Sprva je kazalo,

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

da ja bila naselitev uspešna, vendar se je kasneje izkazalo, da je neupoštevanje usmeritev upravljanja s to neavtohtono vrsto pripeljalo do porušene spolne in starostne strukture ter neusklajenosti z življenjskim okoljem. Z njimi upravlja predvsem LD Podgorje, odvzem manjšega števila živali se vrši tudi v obravnavani GGE v lovišču Prežihovo. Cilj upravljanja z muflonom je znižanje številčnosti na minimum in vzpostavljanje takšne spolne in starostne strukture, ki vodi k izključitvi vrste.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Predeli Uršlje gore, Homa in Jankovca predstavljajo življenjski prostor populaciji gamsa. Na Konečnikovem vrhu ter na Tolstem vrhu pri Ravnah se nahaja manjša skupina te živalske vrste. Prisotnost gamsa v gozdnati krajini je posledica naraščanja številčnosti v njegovih tipičnih habitatih visokogorja (Peca, Raduha, Olševa) ter posledične širitve v začetku dvajsetega stoletja.

V nižjih predelih si pašne površine deli s srnjadjo, v gozdnem prostoru pa se umika na strmejše skalovite predele, kjer je srnjadi manj. Populacija je vitalna, njena prostorska razporeditev je stabilna.

Ukrepi morajo biti usmerjeni v ohranjanje številčnosti, vsaka nadaljnja prostorska širitev bi pomenila širitev v manj primeren življenjski prostor in ni primerna.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Populacija divjih prašičev je v enoti zastopana prehodno. Posamezni osebki ali manjši tropi le poredko zaidejo na področje obravnavane enote. Analiza odvzema te živalske vrste v zadnjem obdobju ne kaže posebnih trendov povečevanja oziroma zmanjševanja številčnosti populacije. Škode, ki jih z ritjem povzročajo na kmetijskih površinah, se pojavijo občasno in v malem obsegu. Zaradi prisotnosti pomembnih habitatov gozdnih kur je stalna prisotnost divjega prašiča na tem prostoru nezaželena in jo je potrebno s primernimi ukrepi preprečiti.

Zveri

Lisica (*Vulpes vulpes*) je najštevilčnejša vrsta, v zadnjih letih njena številčnost precej niha. V primerjavi z ostalimi lovišči Pohorskega LUO je bilo v odvzemu evidentirano malo število garjavih živali (lovišče Strojna 3). Kljub temu smo mnenja, da je populacija preštevilna. Kuna belica (*Martes foina*) je zelo pogosta, njena številčnost narašča blizu in v urbanih naseljih. Kuna zlatica (*Martes martes*) je prisotna v višjih legah gozdne krajine in je redka. Številčnost jazbeca (*Meles meles*) sicer niha, vendar je populacija stabilna. V zadnjih letih beležimo znake prisotnosti zlatega šakala (lovišče Jamnica). V enoti velike zveri niso prisotne, lahko se pojavijo le prehodno (medved).

Mala divjad

Prepletanja gozdnih in negozdnih površin z velikim deležem gozdnega roba pomenijo na videz dobre življenjske pogoje za malo divjad od ravnine do sredogorja. Kljub temu je številčnost poljskega zajca (*Lepus europaeus*) izredno nizka, fazan (*Phasianus colchicus*) pa je izginil. Ob vodotokih v zadnjem obdobju konstantno narašča številčnost race mlakarice (*Anas platyrhynchos*), ki se prilagaja na prisotnost človeka, saj je prisotna tudi že v samih urbanih središčih (Ravne na Koroškem, Prevalje). Siva vrana (*Corvus cornix*) je preštevilna, največja gostota se pojavlja v okolici polj in v bližini stare deponije odpadkov.

Zavarovane vrste

V GGE so prisotne naslednje evropsko pomembne oziroma kvalifikacijske vrste posebnih varstvenih območij (PosVO) – območja Natura 2000

1. PosVO Belški potok:

- Metulji: gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*)

2. PosVO Pikrnica - Selčnica:

- Metulji: črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*)

3. PosVO Črni potok:

- Metulji: gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*)

- Raki: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)

4. PosVO Grintavci:

- Ptice: planinski orel (*Aquila chrysaetos*), sokol selec (*Falco peregrinos*), divji petelin (*Tetrao urogallus*), ruševac (*Tetrao tetrix*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), črna žolna (*Dryocopus martius*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*)

5. PosVO Votla peč:

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Druge pomembnejše prisotne zavarovane vrste

Trend zmanjševanja razširjenosti kakor tudi številčnosti populacije velikega ali divjega petelina (*Tetrao urogallus*) se je v zadnjem obdobju nekoliko umiril. Prisoten je na Uršlji gori, na Pernatovem, na Suškem, Šteharikovem, Šteknetovem, Požegovem vrhu ter v okolici Šapkovega in Mavrevovega vrha. Za področje Uršlje gore lahko rečemo, da rastišča celo oživljajo. Vetrolomi, ki so v letih 2017 in 2018 prizadeli tudi območja prisotnosti koconogih kur, vsaj v začetku ne bodo imeli negativnih posledic za te živalske vrste. Dolgoročno bo potrebno na teh površinah s primernimi ukrepi (ohraniti vrste iz rodu *Vaccinium*, malinovja, gozdne mravlje, biomaso – vejevje spravimo iz gozda, zagotoviti primeren delež dreves, ki so pomembne v prehrani koconogih kur – jerebika, bukev, macesen, bor ...) ohranjati primerne bivalne in prehranske pogoje za te vrste. Greben Uršlje gore predstavlja južno mejo areala razširjenosti ruševca (*Tetrao tetrix*) v Evropi. Vzroke za upad številčnosti te vrste po letu 1970 lahko iščemo tudi v obsežnem opuščanju tradicionalne kmetijske rabe (paša, košnja) v gorskem svetu. Trenutno obremenitev lokalnega prebivalstva na to okolje v obliki pohodništva gozdne kure še prenašajo. Kakršnokoli razvijanje in povečevanje drugih oblik množične rekreacije (gorsko kolesarjenje, motorne sani, motorna kolesa,...) in turizma v tem okolju pa bi poslabšalo razmere za omenjene živalske vrste. Gozdni jereb (*Bonasa bonasia*) je izginil iz nižjih leg. Najdemo ga v sredogorju od 650 do 1000 m nadmorske višine in je redek.

Ocenjujemo, da se vidra (*Lutra lutra*) v zadnjem času širi v prostoru in se vrača tudi v pritoke reke Drave. Na to nam kažejo izropani »ljubiteljski« ribniki in dejstvo, da se na širšem območju Pohorskega LUO povečuje delež izgubljenih živali vrste vidra zaradi prometa. V letu 2018 sta bili v lovišču Strojna povoženi dve vidri ob reki Meži (Dobrije, Votla peč – Ravne).

Izmed velikih zveri je po pričevanju sprehajalca v jeseni leta 2018 na območju Koroškega Selovca (Jelenovo) zabeleženo videnje medveda, čeprav drugih znakov prisotnosti te vrste do sedaj nismo ugotovili.

Veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*) je prisoten ob vodotoku Meža.

V predelu Uršlje gore je prisotna malo številčna populacija planinskega zajca (*Lepus timidus*).

Ostale prisotne zavarovane vrste

Ptice

Siva čaplja (*Ardea cinerea*), sršenar (*Pernis apivorus*), kragulj (*Accipiter gentilis*), skobec (*Accipiter nisus*), navadna kanja (*Buteo buteo*), navadna postovka (*Falco tinnunculus*), škrjančar (*Falco subbuteo*), golob duplar (*Columba oenas*), golob grivar (*Columba palumbus*), turška grlica (*Streptopelia decaocto*), divja grlica (*Streptopelia turtur*), kukavica (*Cuculus canorus*), čuk (*Athene noctua*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), lesna sova (*Strix aluco*), kozača (*Strix uralensis*), mala uharica (*Asio otus*), črni hudournik (*Apus apus*), vodomec (*Alcedo atthis*), smrdokavra (*Upupa epops*), veliki kljunač ali sloka (*Scolopax rusticola*), vijeglavka (*Jynx torquilla*), črna žolna (*Dryocopus martius*), siva žolna (*Picus canus*), zelena žolna (*Picus viridis*), veliki detel (*Dendrocopos major*), mali detel (*Dendrocopos minor*), krokar (*Corvus corax*) in mnogi pevci (red *Passeriformes*).

Sesalci

Navadna veverica (*Sciurus vulgaris*), podlessek (*Muscardinus avellanarius*), beloprski jež (*Erinaceus concolor*), navadni krt (*Talpa europaea*), navadni netopir (*Myotis myotis*), dihur (*Mustela putorius*), mala podlasica (*Mustela nivalis*) in velika podlasica (*Mustela erminea*).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica /LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda (ha)	5.725,42	1.623,29	7.348,71
Delež (%)	77,9	22,1	100,0

Površina gozdov v GGE je 7.348,71 ha in se nahajajo na območju dveh občin. V Občini Ravne na Koroškem je 3.885,27 ha gozdov, v občini Prevalje je 3.463,44 ha gozdov. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je skupna površina gozdov povečala za 150,55 ha. Največji delež v novih površinah predstavljajo gozdne ceste (87,12 ha), ki so z GGN GGO Slovenj Gradec (2011-2022) ponovno vključene v gozd (v prejšnjem ureditvenem obdobju so bile odštete). Ostalo povečanje površine je predvsem zaradi novih sestojev, ki smo jih z vednostjo lastnikov opredelili kot gozd in deloma zaradi odprave napak in bolj točnega zarisa gozdnega roba.

Podatki o lastništvu so pridobljeni iz vpisov v zemljiško knjigo. Med lastniki gozdov sta tudi obe občini. Občina Ravne na Koroškem ima v lasti 17,04 ha gozda, občina Prevalje pa 33,72 ha gozdov. Gozdne parcele obeh občin so manjše in se nahajajo razpršeno v okviru večjih ureditvenih enot (odsekov). Večina odsekov v GGE ima samo eno lastniško kategorijo, v odsekih z mešanim lastništvom pa je za prikazovanje kategorije lastništva upoštevan večinski lastniški delež v okviru osnovne ureditvene enote. Zato občinskih gozdov ne prikazujemo kot samostojne kategorije.

Spremembe pri lastništvu v prejšnjih obdobjih so predvsem posledica izvajanja zakona o denacionalizaciji. Do leta 1958 je potekal proces nacionalizacije oz. razlastninjenja zasebnih lastnikov. Po letu 1991 se je delež privatnih gozdov povečal, zaradi vračanja odvzete lastnine (Zakon o denacionalizaciji). V strukturi lastniške kategorije v zadnjem ureditvenem obdobju ni bilo večjih sprememb in razmerje med zasebnim in državnim gozdom ostaja enako kakor v prejšnjem ureditvenem obdobju. Do sprememb pa prihaja v velikosti posestne strukture znotraj zasebnih gozdov.

Preglednica /LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	60,1	60,0	3,0	3,0
1 do 5 ha	18,5	78,5	13,0	16,0
5 do 10 ha	9,2	87,7	18,1	34,1
10 do 30 ha	10,9	98,6	51,0	85,2
30 do 100 ha	1,3	100,0	14,9	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

OP: vir: indeks gozdnih posestnikov, s solastniki

Preglednica /D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) 2009	Delež (%) 2019	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	46,9	60,1	962	962
1 do 5 ha	28,3	18,5	297	1.259
5 do 10 ha	11,6	9,2	148	1.407
10 do 30 ha	12,3	10,9	174	1.581
30 do 100 ha	0,9	1,3	21	1.602
nad 100 ha	0,0	0,0	0	1.602

OP: vir: indeks gozdnih posestnikov

Analiza posesti in tabelarni prikazi so narejeni na podlagi posestnih listov (en posestni list ima lahko več solastnikov). Po površini prevladuje srednja gozdna posest (10–30 ha) in predstavlja dobro polovico vseh gozdov v enoti. To je značilna kmečka posest v obliki celkov, ki je tradicionalno vezana na gozd. Kmetije se nahajajo na pobočjih ob vznožju Uršlje gore, nad Lešami, na Strojni, Tolstem vrhu, Belšaku in v Jamnici. Tem kmetijam dohodek od lesa pomeni pomemben finančni vir za dodatne investicije na kmetijah. Po številu

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

lastnikov predstavlja srednja gozdna posest le 10,9% delež. Največji delež posestnikov ima gozdno posest do 1,0 ha, po površini pa predstavljajo le 3,0% gozda. Manjša gozdna posest in veliko število lastnikov sta značilna predvsem za nižinske dele enote. Med njimi je vedno več lastnikov, ki živijo izven območja GGE, na gozd niso navezani in nimajo interesa za načrtno delo in gospodarjenje v gozdu. Tudi manjši lastniki, ki živijo na območju GGE praviloma niso kmetje in na gozd niso eksistenčno vezani. Manjši delež lastnikov (1,3%) ima v lasti večjo posest (30-100 ha), ki predstavlja 14,9 % površine gozdov. Lastnikov s posestjo nad 100 ha v GGE ni.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem je opazen trend drobljenja gozdne posesti. Znotraj števila posestnikov do 5,0 ha, ki ostaja približno na istem deležu kot v prejšnjem ureditvenem obdobju, se je močno povečalo število posestnikov do 1,0 ha. Glavni vzrok za drobljenje gozdne posesti je dedovanje. Povprečna gozdna posest je 3,57 ha in se je v primerjavi s prejšnjim obdobjem (4,15 ha) zmanjšala.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Odprtost gozdov s produktivnimi gozdnimi in javnimi cestami je zelo dobra (32 m/ha). Le na delu Navrškega vrha in Uršlje gore potekajo daljša spravila. Veliko oviro za spravilo predstavljajo asfaltirane javne ceste, na katere je praktično onemogočenje direktno zbiranje s traktorji, ročno spravilo in žičničarsko spravilo. V zadnjih desetih letih je bilo prekatégoriziranih 40 km gozdnih cest.

Odprtost z gozdnimi vlakami se bliža optimumu. Gostota gozdnih vlak v enoti je 93 m/ha, kar omogoča traktorsko in kombinirano spravilo na 91 % površine gozdov. Žičničarsko spravilo se uporablja na 5% površin in se zmanjšuje zaradi povečanih razpršenih varstvenih sečenj. Strojna sečnja se je v GGE uveljavila pri sanaciji večjih površin poškodovanega drevja zaradi vetroloma in žleda. Uporabljena je bila na cca 555 ha. Na navedenih površinah se ta način sečnje in spravila načrtuje tudi kot mogoča izbira v prihodnje.

Preglednica /SPR: Spravilne razmere (obstoječe vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
Traktor	6.035,00	82,12	6,77	57,84	29,15	5,73	0,51	0,00
Žičnica	369,66	5,03	56,36	35,63	8,00	0,00	0,00	0,00
Ročno	159,99	2,18	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kombinirano I	665,49	9,06	4,40	47,28	33,79	8,51	0,96	5,06
Kombinirano II	0,00	0,00						
Zaprta	118,57	1,61						
Skupaj	7.348,71	100,00						

Opomba: Kombinirano I = traktor + ročno; Kombinirano II = žičnica + ročno

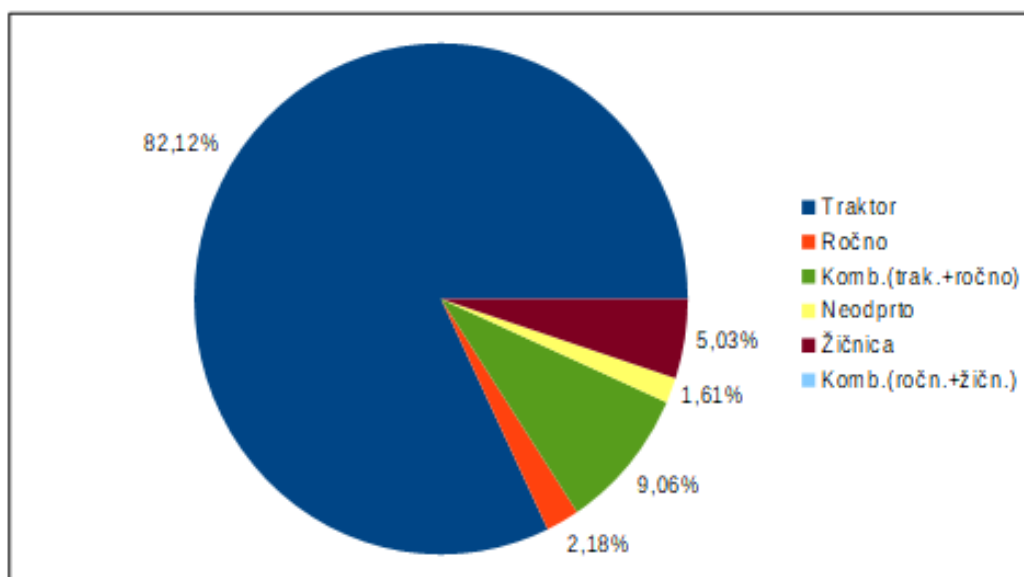
Iz pregleda deležev po načinih spravila in deležih pravilnih razdalj po intervalih v okviru posameznih načinov spravila je razvidno naslednje:

- Spravilo s traktorjem: Delež popolnoma odprtih terenov za spravilo s traktorji je 82%, kar je nadpovprečno v območju. Tu prevladujejo pravilne razdalje od 200-400m, kar kaže na sorazmerno veliko gostoto cest na traktorskih terenih. Sledijo kategorije od 400-600m in do 200m. Potencialno je predvideno povečevanje deleža traktorskega spravila z zgoščevanjem omrežja gozdnih vlak.
- Z žičnico: Ob dobri odprtosti z gozdnimi cestami in vlakami se uporablja žičničarsko spravilo na 5% površine, predvsem v državnih gozdovih.
- Ročno: Čistega ročnega spravila direktno na ceste je okoli 2%, ker je večinoma zgrajeno vsaj minimalno omrežje gozdnih vlak. Veliko je javnih cest, na katere ni dovoljeno ročno spravljati lesa. Perspektivno se bo delež ročnega spravila z izgradnjo gozdnih vlak še zmanjšal.
- Kombinirano ročno-traktor: 9% delež tega načina spravila je posledica nedograjenega omrežja gozdnih vlak v strmih terenih, predvsem zaradi drage gradnje in omejitve zgoščevanja. Perspektivno ne pričakujemo bistvenega zmanjšanja deleža kombiniranega načina. Z dograjevanjem omrežja vlak se bodo krajšale razdalje zbiranja.
- Kombinirano žičnica-ročno: Ta način spravila se izvaja izjemoma tam, kjer je zaradi razgibanega terena in sestojnih razmer les lažje spraviti ročno do linije, kot pa dodatno zgostiti linije.

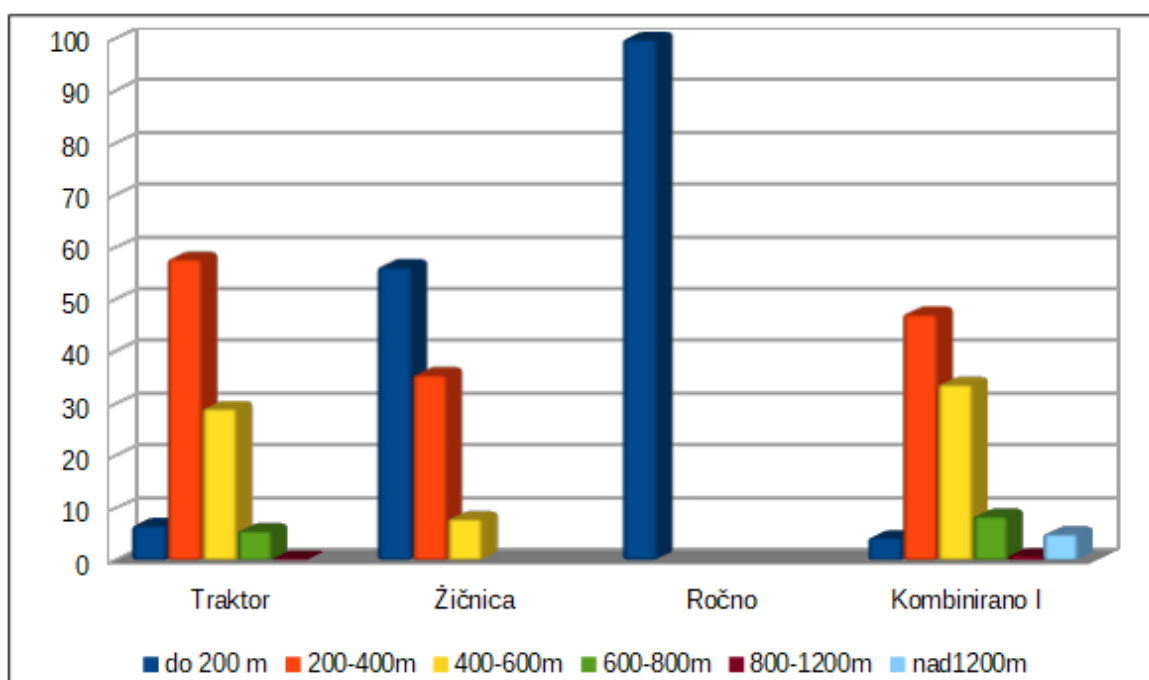
Površina gozdov, ki ni odprta (1,61%), se večinoma nanaša na varovalne gozdove.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Grafikon : Površine po načinu spravila (obstoječe)

Grafikon : Deleži površin po spravih razdaljah (obstoječe)

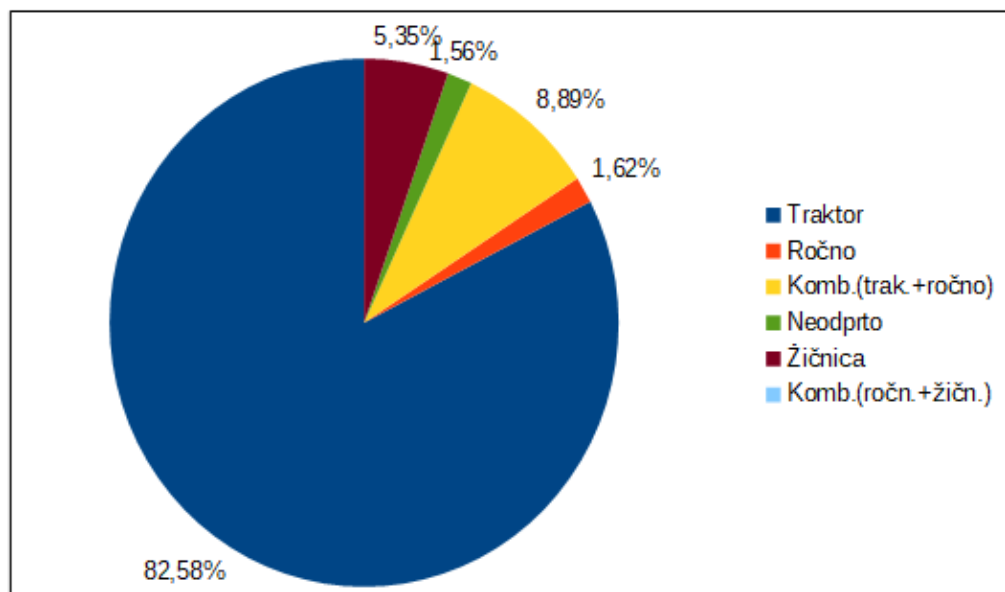
Preglednica /SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
Traktor	6.068,93	82,58	6,53	57,21	30,01	5,74	0,50	0,00
Žičnica	392,96	5,35	48,12	49,29	2,59	0,00	0,00	0,00
Ročno	119,01	1,62	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kombinirano I	653,55	8,89	8,20	47,77	29,99	7,91	1,66	4,47
Kombinirano II	0,00	0,00						
Zaprto	114,26	1,56						
Skupaj	7348,71	100						

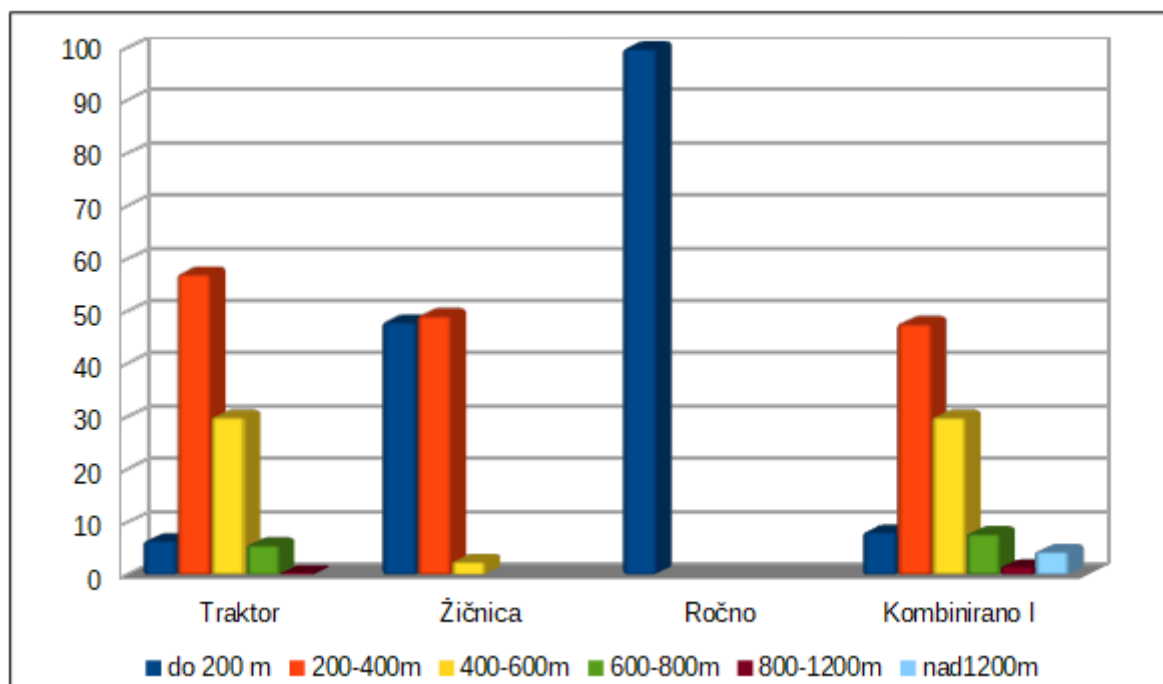
Opomba: Kombinirano I = traktor + ročno; Kombinirano II = žičnica + ročno

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Grafikon : Površine po načinu spravila (potencialno)

Grafikon : Deleži površin po spravilnih razdaljah (potencialno)

Preglednica /D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta ceste	Produktivne(km)	Povezovalne(km)	Skupaj(km)	Gostota cest(m/ha)
Gozdne ceste	128,17	43,45	171,62	17,44
Javne ceste	108,17	98,55	206,72	14,72
Skupaj	236,34	142,00	378,34	32,16

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste ter vse gozdove, vključno z varovalnimi.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica /D-C: Odprtost gozdov z vlakami

Gozdne vlake	Dolžina gozdnih vlak (km)	Gostota gozdnih vlak (m/ha)
Stanje 2019	684	93

Opomba: Odprtost gozdov (brez varovalnih), kjer ni žičničarskega pravila

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Ravne na Koroškem so upravno in gospodarsko središče Mežiške doline in skupaj s Prevaljami tvorijo urbano industrijski center GGE. Občina Ravne na Koroškem meri 63,4 km² in šteje 11.253 prebivalcev, občina Prevalje meri 58,1 km² in šteje 6.797 prebivalcev (podatki SURS, 01.01.2018). Večja strnjena naselja v nižjih predelih so še Kotlje, Brdinje, Dobrije, Holmec in Poljana, nekoliko višje pa ležijo vasi Leše, Šentanel in Strojna. Na širšem področju GGE je prisotnih še več manjših zaselkov, za višjeležeče predele pa je značilna poselitev s posameznimi kmetijami v obliki celkov.

Po podatkih SURS se je število prebivalcev v obeh omenjenih občinah najbolj povečalo v letih od 1948 do 1988 (od 9.265 na 19.371). To je bilo obdobje, ko se je pospešeno razvijala železarska industrija. Podrobnejša analiza demografskega gibanja na področju obeh občin od leta 1869 do 2009, je podana v GGN GGE Ravne (2009 – 2018). Predvsem se je takrat večal delež prebivalcev v industrijskih in nižinskih naseljih, medtem ko se je delež hribovskega prebivalstva manjšal.

Od leta 1988 pa do danes se skupno število prebivalcev na področju obeh občin počasi, a konstantno zmanjšuje (18.050 prebivalcev 01.01. 2018). Tudi trend preseljevanja iz podeželskih naselij v urbana središča se v zadnjem obdobju umirja. Temu botrujejo spremenjene družbene in ekonomske razmere, ko zaradi pomanjkanja delovnih mest ali reševanja stanovanjskih problemov, mlade družine ostajajo na podeželju. Selitveni prirastek je najvišji v naseljih, ki so nekoliko umaknjena iz občinskih središč (Kotlje, Holmec, Leše...). Zaradi dobrih lokalnih cestnih povezav so iz teh obrobni naselij prisotne vsakodnevne migracije proti Ravnam, Prevaljam ali Slovenj Gradcu. Ker znotraj koroških občin ni dovolj delovnih mest, so močne tudi migracije v sosednjo Avstrijo.

Op: Podatki povzeti iz statističnega urada RS

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti povezane z gozdom

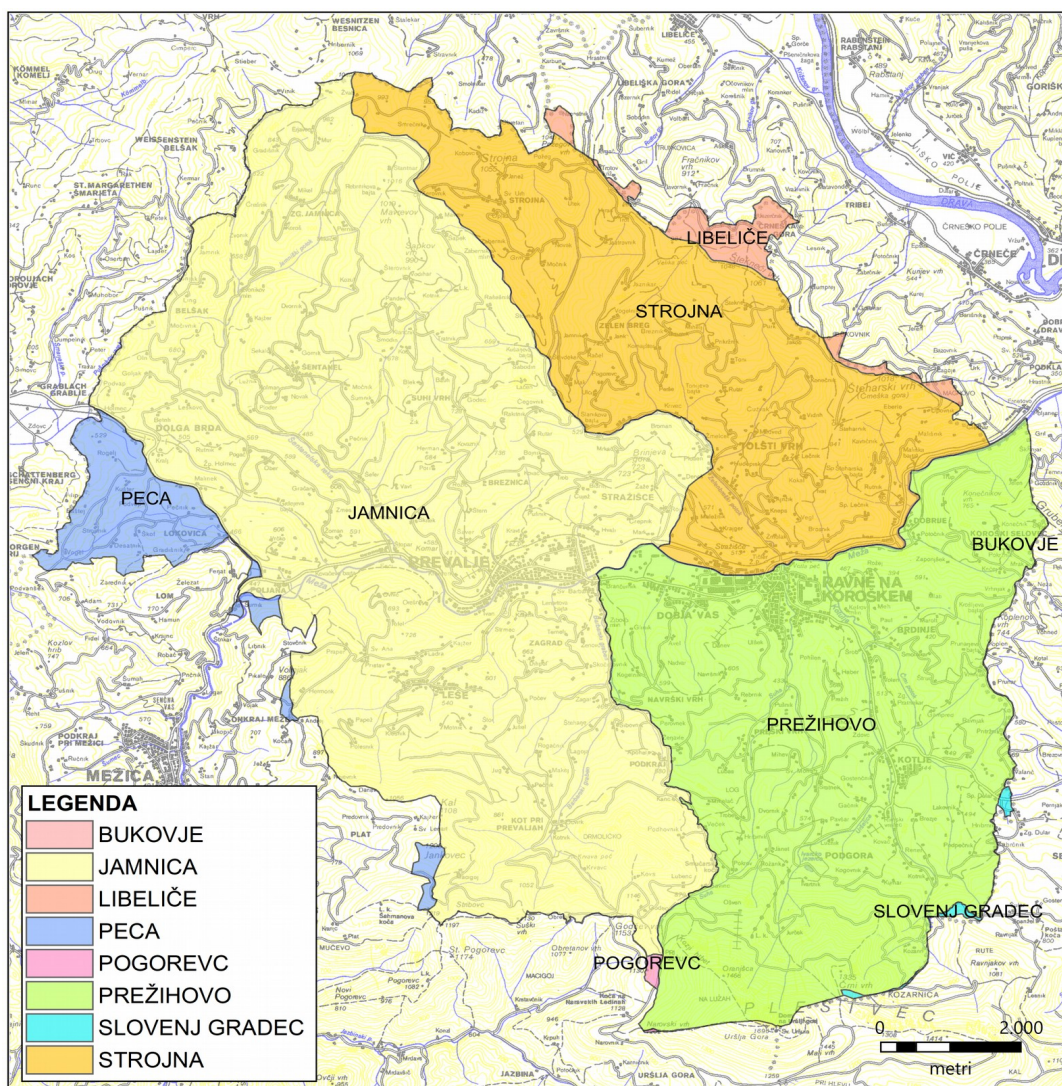
1.5.1 Lovstvo

V GGE se nahaja 8 lovišč s katerimi upravljajo različne lovske družine. Lovišča Jamnica, Prežihovo in Strojna, ki v celoti ležijo znotraj enote, pokrivajo 95 % površine. Zaradi neusklajenosti katastra z mejami lovišč, segajo nekatera lovišča na obravnavano področje z minimalnimi deleži.

Preglednica /D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina lovišča v GGE		Površina gozda v lovišču v GGE		
		ha	%	ha	Gozdnatost - %	Opomba
0603	Peca	383.43	3.2	170.08	44.4	del
0604	Podorevc	10.79	0.1	10.66	98.8	del
0606	Slovenj Gradec	17.57	0.1	12.83	73.0	del
0607	Prežihovo	3.441.09	28.3	2.100.02	61.0	cela
0608	Jamnica	5.819.36	47.9	3.621.32	62.2	cela
0609	Strojna	2.326.27	19.1	1.279.75	55.0	cela
0610	Lihelče	154.73	1.3	146.71	94.8	del
0612	Bukovje	0.52	0.0	0.35	67.3	del
Skupaj		12.153.74	100.0	7.348.71	60.5	

Karta 4: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Pretežen del površine enote je neprimeren za intenzivnejše poljedelstvo, zato je glavna kmetijska dejavnost živinoreja. Ugodnejši pogoji za poljedelstvo so le v nižinah, kjer se na položnih, neposeljenih ravinah nahajajo večje njive. Med poljščinami prevladuje krompir (silazna krompir), nekaj manj je krompirja. Pridelava žit se pojavlja v minimalnem obsegu in le za lastne potrebe. Obdelava na poljih je mehanizirana. Hribovske kmetije so usmerjene v živinorejo. V največ primerih gre za rejo goveda (prireja mleka in mesa). V gričevnatih in nižinskih predelih se je razvila intenzivna mlečna proizvodnja, v gorsko višinskih pa kombinirana proizvodnja. Klasično izkoriščanje travnikov za seno se je zadnja leta zmanjšalo, v glavnem se trava predela za silažo. Zadnje čase se povečuje tudi reja drobnice, ki se je ob podpori državnih subvencij, izkazala kot primerna za hribovite predele.

Vse več kmečkih gospodarstev išče dodaten vir v dopolnilnih dejavnostih na kmetijah (peka kruha, predelava sadja, čebelarstvo, turizem na kmetiji, storitvene dejavnosti, obore za divjad). V zadnjih letih je prisotno tudi postopno uvajanje ekološkega kmetovanja in bioproizvodnje. V manjšem obsegu se na kmetijah pojavlja tudi registracija sečnje in spravila lesa. Večino del v svojem gozdu kmetje še vedno opravijo sami, gozd pa jim pomeni pomemben vir za preživetje, za vzdrževanje poslopij in za investicije.

Večina kmetij ima kmetijsko proizvodnjo vezano na Koroško kmetijsko gozdarsko zadrugo.

1.5.3 Poselitev

Poselitev na območju obravnavane enote je bila najprej pogojena z naravnimi danostmi, kasneje pa z gospodarskim razvojem. Vzdljž reke Meže in skozi Kotlje je že v antiki obstajala rimska cesta in tu so bili tudi najugodnejši pogoji za poselitev. Tudi danes večina prebivalstva živi v nižinskem svetu ob vodotokih, kjer se nahajajo večja strnjena naselja. Največje urbano središče so Ravne, ki se skupaj s Prevaljami, kot drugim največjim krajem v enoti, povezujejo v enotno somestje. Večji nižinski naselji sta še Kotlje in Leše, ki sta izrazito delavsko kmečki naselji. Razvili sta se iz tipičnih vasi, ko so zaradi opuščanja kmetijske rabe okoli kmečkih hiš nastajale nove hiše potomcev kmetij in drugih, ki so se zaposlovali v industriji. Nekaj starih kmečkih gospodarstev je v teh vaseh še ostalo, tako da gre za prepletanje urbane in kmetijske krajine. V nižinskih predelih, kjer je gostota prebivalcev večja, so prisotni intenzivni procesi urbanizacije. Zmanjkuje poselitvenih kapacitet, zato se zazidave stanovanjskih objektov širijo iz obstoječih jeder na kmetijska zemljišča, poraščena in dostopna pobočja ter gozdne robove. Problem naseljevanja in krčitve gozdnih površin se ustrezno rešuje v okviru prostorskega plana občine.

Na nekoliko višjih, a reliefno še dokaj ugodnih legah, so se razvila naselja ki so nastala z načrtovano in nenačrtovano gradnjo, kot dopolnitev nekdanje avtohtone razpršene poselitve (Šentanel, Strojna, Brdinje, Kot). V teh naseljih je zaradi razdrobljenosti (dedovanja) osnovna kmetijska dejavnost zmanjšana ali opuščena, nasledniki kmetij pa so običajno zaposleni v dolini. Gre za tipično prepletanje stanovanjskih hiš, kmetijskih poslopij in kmetijskih zemljišč.

Z nadmorsko višino, oddaljenostjo, reliefno razgibanostjo in ostrejšimi klimatskimi pogoji se poselitev redči in prehaja v tip samotnih kmetij. Najdemo jih na obrobni in višjeležečih področjih po celi enoti, razen na najvišjih pobočjih pod Uršljo goro. Osnovna oblika take poselitve v gozdni krajini je celek. Predstavlja zaokroženo kmetijo, ki znotraj svojih meja zagotavlja samooskrbo. Hiše, gospodarska poslopja in kmetijske površine so večinoma na prisojnih in položnejših pobočjih, osončna in strmejša pobočja pokriva gozd. Danes prihaja tudi v okviru celkov do sprememb, ker mladi lastniki kmetij opuščajo tradicionalno gospodarjenje. Lastniki kmetij ali njihovi potomci, ki se zaposlujejo, znotraj celkov gradijo nove stanovanjske objekte in rešujejo svoje stanovanjske probleme. Tako se ruši tudi tradicionalna podoba zgradbe celkov.

V hribovitih predelih enote prihaja tudi do opuščanja osamelih kmetij in kmetijske dejavnosti. Proces zaraščanja predstavlja problem predvsem z vidika ohranjanja krajine. Hkrati pa so v enoti prisotne tudi poselitve v obliki posameznih počitniških hiš ali manjših počitniških zaselkov (Šteknija). Tak način poselitve ruši osnovne poselitvene vzorce in dodatno obremenjuje gozdni prostor (lastni dovozi, voda, elektrika) ter zahteva dobro infrastrukturo in njeno vzdrževanje.

1.5.4 Infrastruktura

Glavna prometna žila je regionalna cesta po dolini reke Meže, ki predstavlja tudi povezavo Koroške z osrednjo Slovenijo. Drugi pomembni povezavi sta še cesti Ravne - Slovenj Gradec, ki poteka čez Kotlje in cesta čez mejni prehod Holmec, ki povezuje Mežiško dolino z Avstrijo. Na glavne ceste se navezujejo številne občinske, lokalne in gozdne ceste, katerih gostota je v GGE, zaradi specifične poselitve celkov in intenzivne gozdne proizvodnje, razmeroma visoka. Ceste, ki povezujejo vasi, zaselke in posamezne kmetije, so bistvenega pomena za ohranjanje poseljenosti podeželja. Vedno več lokalnih cest je asfaltiranih in skupaj z gozdnimi cestami omogočajo dobro povezavo z dolino. V naslednjih letih je načrtovana tudi gradnja hitropasovne ceste, ki bi Ravne in Prevalje povezala z avstrijsko Koroško in z osrednjim delom Slovenije. Hitreše cestne povezave bi izboljšale vsakodnevne zaposlitvene migracije prebivalstva, predvsem pa bi glavino transportnega prometa speljale izven naseljenih jeder.

Skozi enoto poteka tudi železnica, ki pomeni povezavo z Dravsko dolino in z Avstrijo. Pomembna je tako za potniški promet kakor tudi za industrijsko cono, ki leži neposredno ob trasi proge.

Med infrastrukturne objekte prištevamo tudi kolesarske steze. V enoti so trenutno trije odseki kolesarske steze, ki med seboj še niso povezani (Kotlje – Sele – Ravne, Ravne – Prevalje, Prevalje – Holmec), v prihodnjem obdobju pa se načrtuje njihova povezava.

Posebnost GGE so tudi številne planinske poti in druge tematske poti. Največ poti vodi na Uršljo goro, ki ima v enoti dominanten položaj. Ob njenem vznožju je najstarejša učna pot v GGO Slovenj Gradec – Mala gozdna učna pot Navrški vrh. Tematske in druge rekreacijske poti deloma izvirajo iz časov razcveta železarne Ravne

(Železarska pot, Trim steza ob gimnaziji, Fužinarska pot). V zadnjem obdobju so bile v sklopu programov črpanja evropskih sredstev narejene Mlinarska pot, Cesta mošta, Prežihova pot, Meškova pot.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

Preko GGE je speljan visokonapetostni vod, ki s širokimi trasami preseka gozdove in posega v gozdni prostor. Nizkonapetostni vodi z ožjimi trasami, ki napajajo predvsem individualne potrošnike, gozdno površino manj obremenjujejo. Skozi GGE je speljana tudi trasa plinovoda za industrijske in individualne potrebe. Poteka od Sel, preko Kotelj do industrijske cone v Ravnah. Speljana je pod zemljo in okolja ne obremenjuje, potrebno pa je zagotavljati dostopnost in vzdrževati trase. Dejavnost, ki posega v gozdni prostor, je izkoriščanje gramoza in peska. Predvsem v pogorju Uršlje gore je več manjših peskokopov lokalnega značaja. Na večjem delu gozdnega prostora poteka fiksno telekomunikacijsko omrežje (v glavnem po gozdnih cestah in vlakih). Pri Zmesu (Dolga Brda) je bila v zadnjem ureditvenem obdobju zgrajena nova čistilna naprava za komunalne odpadke in ločeno zbiranje gospodinjskih odpadkov.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Razvoj gospodarskih dejavnosti v enoti je povezan z železarstvom, saj je na tem območju prisotna skoraj 400 letna železarska tradicija. Železarna Ravne je bila nekoč med vodilnimi v Sloveniji in na področju nekdanje Jugoslavije. Še danes obstaja na Ravnah največja strnjena industrijska cona na Koroškem. Iz nekdanje Železarne Ravne se je razvilo veliko število različnih podjetij. Med njimi po uspehu in velikosti najbolj izstopajo Metal Ravne, Stroji Ravne, Noži Ravne, Petrol energetika in Sistemska tehnika.

Gospodarski razvoj obeh občin v pretežni meri še danes temelji na industrijski proizvodnji, kjer so močnejše zastopane predelovalne dejavnosti. Poleg industrijske cone je zelo razvita poslovna cona, v kateri ima svoje obrate več podjetij, ki se ukvarjajo z gradbeništvom, prometom, obrtjo in trgovino.

V zadnjem času se v obeh občinah pospešeno razvija tudi turistična dejavnost, ki je pogojena z lego enote. Številne naravne in kulturne znamenitosti nudijo velike možnosti za razvoj zimskega in letnega turizma, kjer prednjači gorsko kolesarstvo.

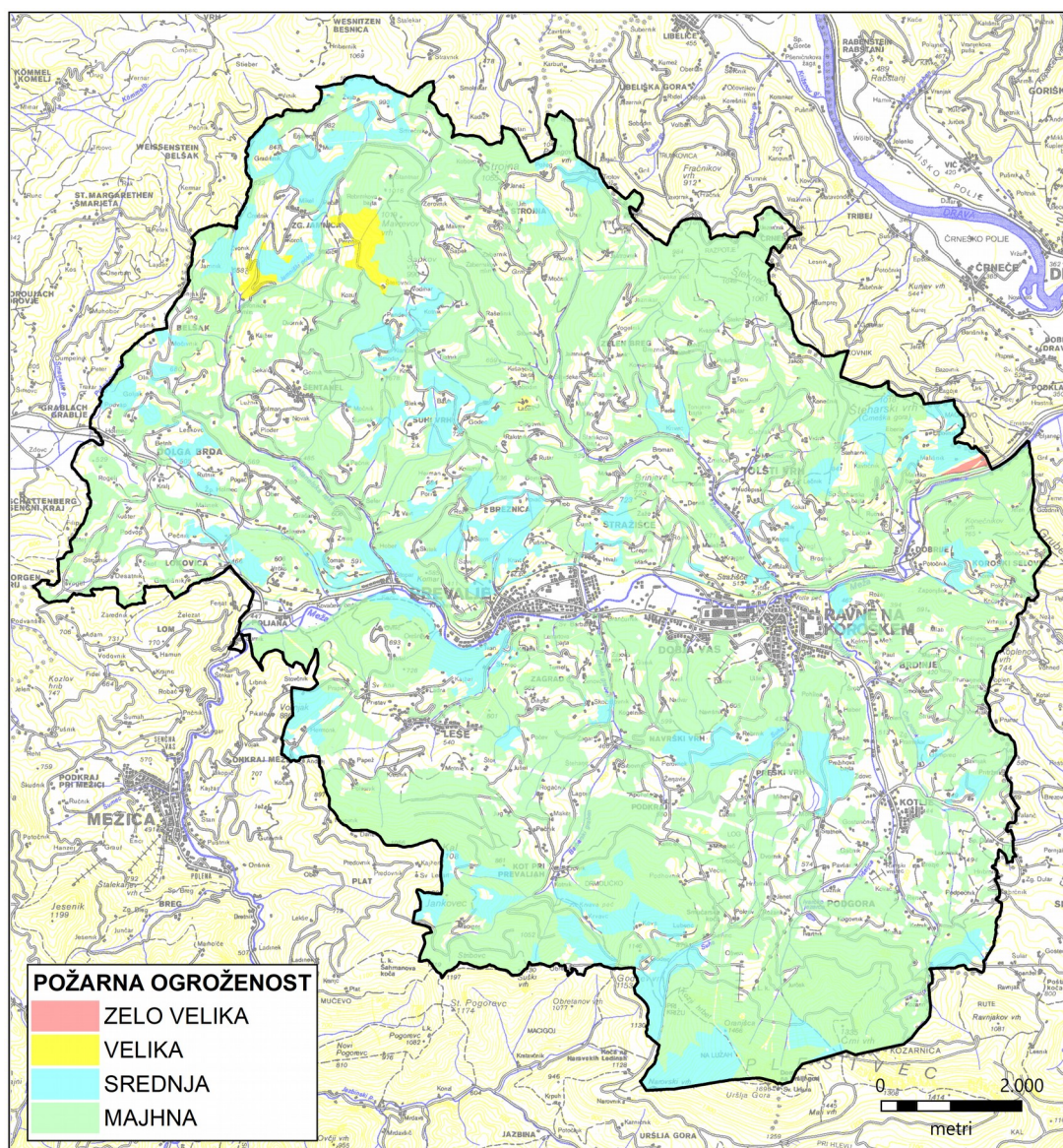
Tudi gozdarstvo je bilo na območju enote vedno prisotno. Včasih sta gozdarstvo in lesno industrijska predelava zaposlovala veliko ljudi, slednja se je danes skrčila na minimum. Na področju gozdarskih storitev se v enoti v manjšem obsegu pojavljajo zasebniki, ki imajo registrirano sečnjo in spravilo lesa. Za razrez hlodovine obratuje tudi nekaj privatnih žag, vendar se danes večina hlodovine izvaža v sosednjo Avstrijo.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Podatki o požarni ogroženosti so pridobljeni na podlagi enotne državne metodologije. Gozdovi se razvrščajo v stopnje požarne ogroženosti na podlagi razvojne faze, zgradbe gozda, prevladujoče združbe, negovanosti ter drugih klimatskih in reliefnih dejavnikov. Pri gospodarjenju z gozdovi je potrebno upoštevati požarno nevarnost, še posebej v sušnih obdobjih, ki so vedno pogostejša. Zelo velika požarna ogroženost je evidentirana na 5,89 ha. To je manjše območje neposredno nad železniško progo v spodnjem delu Tolstega vrha. Velika ogroženost je evidentirana na 58,07 ha na območju zgornjega dela Jamnice in Šentanela, kjer gre za borove gozdove v okviru združbe Kisloljubno borovje. Na večinskem delu GGE Ravne je evidentirana majhna požarna ogroženost.

- 1.stopnja – zelo velika ogroženost (5,89 ha)
- 2.stopnja – velika ogroženost (58,07 ha)
- 3.stopnja – srednja ogroženost (1.390,18 ha)
- 4.stopnja – majhna ogroženost (5.894,57 ha).

Karta 5: Požarna ogroženost gozdov v GGE Ravne

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

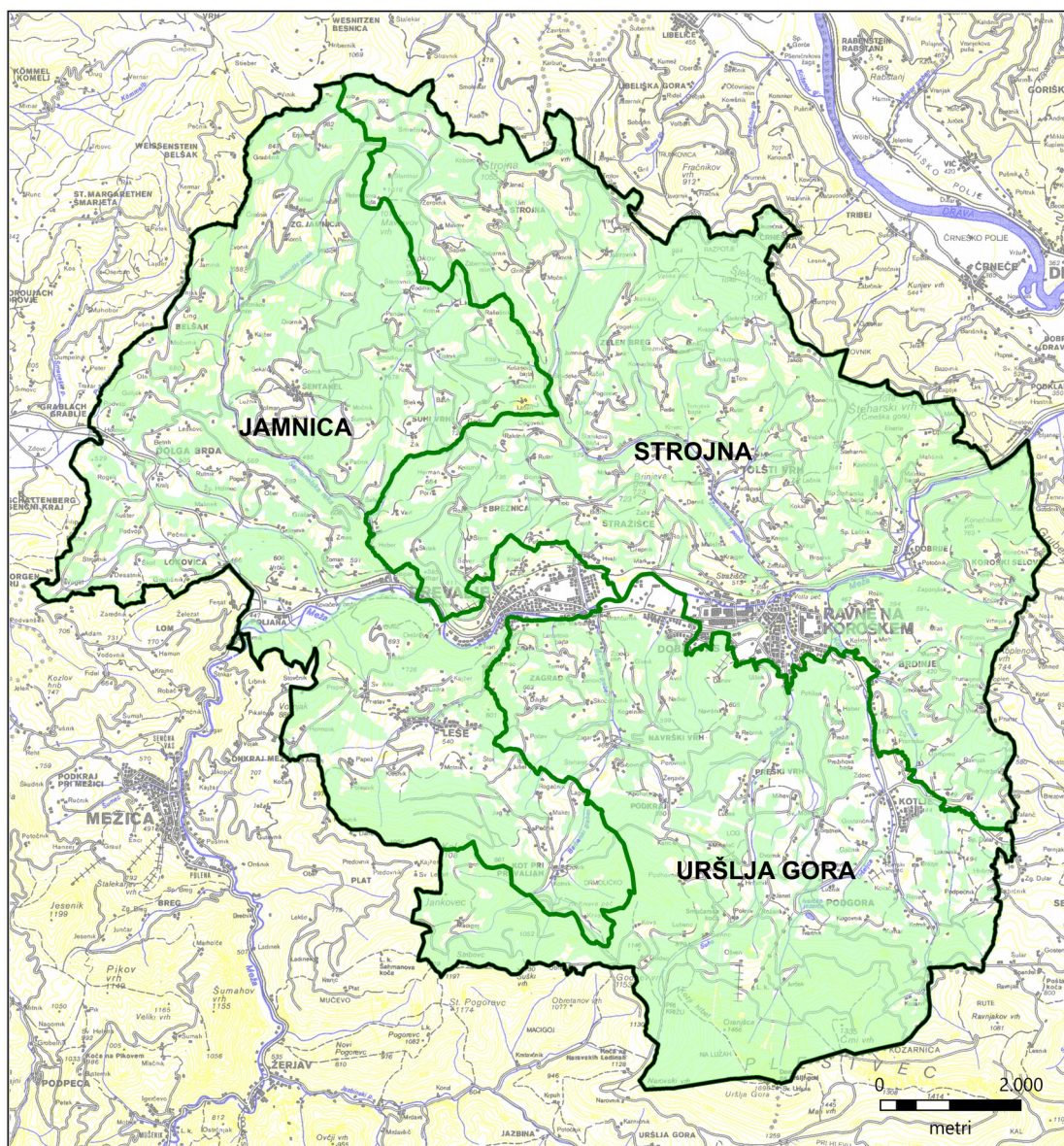
Število osnovnih ureditvenih enot v GGE Ravne v ureditvenem obdobju 2019-2028 ostaja enako kakor v prejšnjem ureditvenem obdobju (oddelkov je 299, odsekov je 485). Zaradi korigiranja parcelnih mej po lastništvu so nastale manjše spremembe v površini nekaterih odsekov, na število osnovnih ureditvenih enot pa spremembe niso vplivale. Povprečna velikost odseka v GGE je 15,15 ha. Praviloma so v odseku združene parcele enega lastništva, v manjšem številu odsekov je lastništvo mešano (zasebno in državno). Za izkaz lastništva v odseku se uporablja po površini prevladujoč delež lastništva. Kot samostojne in zaokrožene ureditvene enote so praviloma obravnavani tudi celki oz. večje kmetije. Vse meje odsekov so usklajene z mejami katastrskih občin.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Do konca leta 2012 je bila za strokovno delo v gozdovih GGE Ravne pristojna KE Prevalje. Zaradi nove sistemizacije na ZGS so v okviru OE Slovenj Gradec združili KE Prevalje in KE Dravograd v KE Dravograd – Prevalje, z naslovom Trg 67, 2391 Prevalje. Na Prevaljah imajo sedež vodja KE in revirni gozdarji, ki pokrivajo območje GGE Ravne. GGE Ravne obsega tri revirje, katerih meje so usklajene z mejo GGE.

- revir Uršlja gora (2.242,48 ha)
- revir Strojna (2.671,81 ha)
- revir Jamnica (2.434,38 ha)

Karta 6: Revirji v GGE Ravne

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Pri načrtovanju bodočega razvoja gozdov je potrebno upoštevati vse funkcije gozda. Različne funkcije omogočajo različne učinke gozda in glede na stopnjo poudarjenosti narekujejo ali usmerjajo gospodarjenje z gozdom. Še posebej so pomembne funkcije, ki so evidentirane na 1. stopnji poudarjenosti in določajo način gospodarjenja. Glede na funkcije je v GGE Ravne opredeljeno 7.508,23 gozdnega prostora, ki ga opredeljuje gozd in 159,52 ha negozdnih površin, ki so funkcionalno vezane na gozd.

Pri izdelavi funkcij (slojev in funkcijskih enot) so bile upoštevane Naravovarstvene smernice, ki jih je izdal ZRSVN OE Maribor (oktober 2018), Smernice s področja upravljanja z vodami, ki jih je posredovala Direkcija Republike Slovenije za vode (marec 2017) ter Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, ki jih je izdelal ZVKDS OE Maribor (marec 2019).

Preglednica /D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj	
	ha	% gozda	% g. prost.	ha	% gozda	% g. prost.	ha	% gozda	% g. prost.	ha	% g. prost.
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	2368,92	32,24	31,55	104,77	1,43	1,40	4875,02	66,34	64,93	7348,71	97,88
Hidrološka funkcija	296,71	4,04	3,95	2116,57	28,80	28,19	4935,43	67,16	65,73	7348,71	97,88
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	249,52	3,40	3,32	2112,44	28,75	28,13	4986,75	67,86	66,42	7348,71	97,88
Klimatska funkcija	685,25	9,32	9,13	24,70	0,34	0,33	6638,76	90,34	88,42	7348,71	97,88
Zaščitna funkcija	80,22	100,00	1,07							80,22	1,07
Higiensko-zdravstvena funkcija	536,92	7,31	7,15	2281,18	31,04	30,38	4530,61	61,65	60,34	7348,71	97,88
Obrambna funkcija	414,40	100,00	5,52							414,40	5,52
Rekreacijska funkcija	44,55	0,61	0,59	1165,91	15,87	15,53	6138,25	83,53	81,75	7348,71	97,88
Turistična funkcija	164,47	2,24	2,19	967,00	13,16	12,88	6217,24	84,60	82,81	7348,71	97,88
Poučna funkcija	37,18	0,51	0,50							7348,71	97,88
Raziskovalna funkcija	20,73	100,00	0,28							20,73	0,28
Funkcija varovanja naravnih vrednot	50,59	1,26	0,67	3960,48	98,74	52,75				4011,07	53,42
Funkcija varovanja kulturne dediščine	3,43	1,84	0,05	182,85	98,16	2,44				186,28	2,48
Estetska funkcija	465,44	69,95	6,20	199,98	30,05	2,66				665,42	8,86
Lesnoproizvodna funkcija	6839,80	93,59	91,10	380,20	5,20	5,06	88,46	1,21	1,18	7308,46	97,34
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	2,68	0,04	0,04	7348,71	99,96	97,88				7351,39	97,91
Lovnogospodarska funkcija	66,28	100,00	0,88							66,28	0,88

Glede na površino in poudarjenost so najpomembnejše proizvodne funkcije, ki so na 1. stopnji poudarjene na 6.908,76 ha gozda (92,0 % površine gozdnega prostora). Med njimi izstopa lesnoproizvodna funkcija, ki je še posebej pomembna za zasebne lastnike gozdov, ki v GGE prevladujejo. Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 3.600,40 ha (47,9% gozdnega prostora). Med njimi je najbolj poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na pobočjih z visokim naklonom. Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 1.817,93 ha (24,2% gozdnega prostora). Evidentirane so v gozdovih ob planinskih, rekreacijskih in učnih poteh, na območju naravnih vrednot in objektov kulturne dediščine ter v gozdovih v neposredni bližini mesta, ki ohranjajo zdravo življenjsko okolje in blažijo škodljive vplive emisij. Na 2. stopnji poudarjenosti je evidentirano 4.358,48 ha ekoloških funkcij in 8.757,40 ha socialnih funkcij, ki se med seboj prekrivajo.

V GGE je evidentirano 950,36 ha površin, kjer so vsi sklopi funkcij (P1E1S1) poudarjeni na 1. stopnji. Največji kompleks teh površin predstavljajo gozdovi pod ovršjem Uršlje gore, kjer so poleg proizvodne funkcije poudarjene še ekološke funkcije (varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, ohranjanje biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija) ter socialne funkcije (turistična, rekreacijska in obrambna funkcija). Večje področje z vsemi funkcijami poudarjenimi na 1. stopnji je tudi neposredna okolica Raven, kjer so poleg klimatske funkcije poudarjene tudi socialne funkcije (poučna, rekreacijska, varovanje kulturne dediščine). Manjše področje z vsemi funkcijami poudarjenimi na 1. stopnji je v okolici Šentanela, kjer sta poleg funkcije varovanja gozdnih zemljišč in

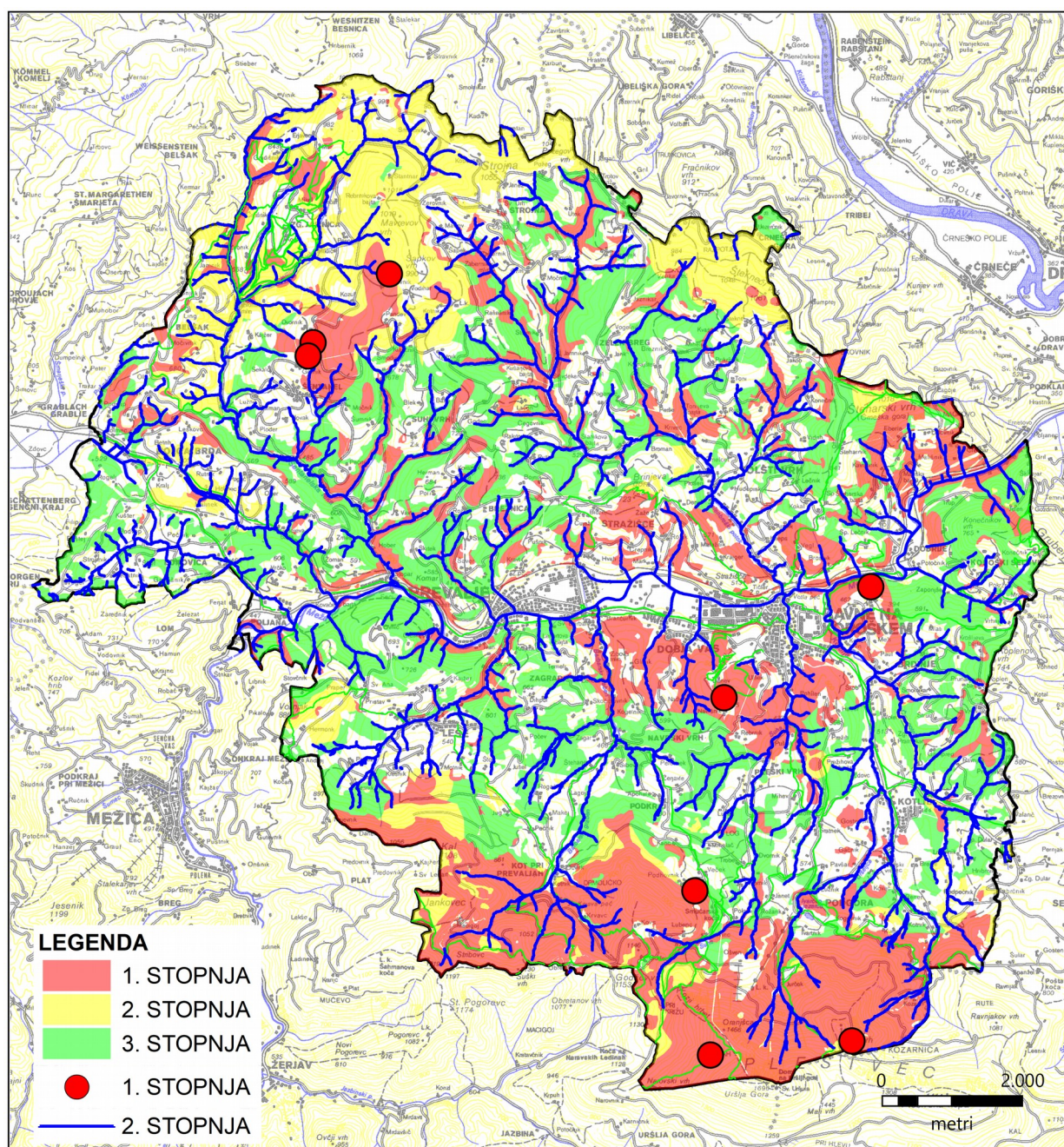
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

sestojev poudarjeni še estetska in obrambna funkcija. Na vseh območjih, kjer se na enem mestu prepleta več različnih funkcij gozdov, še posebej na ekološko pomembnih in ranljivih območjih, je potrebno premišljeno ukrepanje ter upoštevanje naravovarstvenih, socialnih in ekonomskih vidikov.

2.1 Ekološke funkcije

V GGE Ravne je evidentiranih 3.600,40 ha površin s poudarjeno 1. stopnjo ekoloških funkcij. Posamezne funkcije se površinsko prekrivajo in dejanska površina gozdov s poudarjenimi ekološkimi funkcijami na 1. stopnji je 3.098,16 ha. Na 2. stopnji poudarjenosti ekoloških funkcij je evidentiranih 4.358,48 ha (dejansko 2.089,20 ha).

Karta 7: Ekološke funkcije v GGE Ravne

2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki pomeni varovanje pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, je na 1. stopnji poudarjenosti evidentirana na 2.368,92 ha in določa način gospodarjenja z gozdom. Največji del predstavljajo gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° (strma pobočja pod Uršljo goro, strma pobočja neposredno nad reko Mežo in njenimi večjimi pritoki). V 1. stopnjo poudarjenosti spadajo tudi vsi z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.I.RS 39/2015 z dne 05.06.2015) zaščiteni trajno varovalni gozdovi (145,43 ha). Na 1.stopnji poudarjenosti so evidentirani tudi gozdovi na območju gozdnih združb Bazoljubno rdečeborovje (65,28 ha) in Kisloljubno rdečeborovje (352,54ha), ki se pojavljajo na sušnejših in izpostavljenih legah. Manjši del gozdov na 1. stopnji poudarjenosti je izločen še zaradi območja pogostih erozijskih pojavov na izpostavljenih pobočjih pod Uršljo goro in ob reki Meži na Poljani, kjer je evidentirano območje visokih vod.

2. stopnja poudarjenosti je evidentirana na 104,77 ha površine in pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdovi. Sem spadajo gozdovi na območju gozdnih združb Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje in Osojno bukovje s kresničevjem.

2.1.2 Hidrološka funkcija

Gozdovi v vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, ki so določeni s predpisi o vodah, imajo poudarjeno hidrološko funkcijo. Na 1.stopnji poudarjenosti je evidentirano 296,71 ha gozdov. To so območja vodnih zajetij in drugih vodnih virov z ožjo okolico (radij 50 m) ter območja 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode. Največje je vodovarstveno območje Kozarnice, ki predstavlja glavni rezervoar pitne vode za Ravne, Kotlje in ostale nižjeležeče zaselke. Druga večja in pomembnejša zajetja so še pod Brinjevo goro, nad Lešami, v Šentanelu, Preški vrh, Dolga brda in Tolsti vrh.

Na 2. stopnji poudarjenosti je evidentirano 2.116,57 ha gozda. To je širša okolica prej naštetih vodozbirnih območij (območje 3.varstvene cone) in vplivni pas (50 m) ob vodotokih.

V širšem smislu hidrološko funkcijo opravljajo vsi gozdovi, ker zadržujejo vodo, uravnavajo stanje podtalnice in vplivajo na stanje vodotokov v enoti. Veliko potokov v GGE ima poudarjen hudourniški značaj. V gozdovih GGE je tudi veliko individualnih vodnih zajetij, ki jih uporabljajo kmetije.

2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti pomeni zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim vrstam, ki so vezane na gozd ter ohranjanje naravnega ravnovesja. Na 1.stopnji poudarjenosti je funkcija evidentirana na 249,52 ha površin. To so rastišča in gnezdišča divjega petelina in ruševca z ožjo okolico (300 m radij), ki so evidentirana pod ovršjem Uršlje gore ter na Šteknetovem, Šteharnikovem in Požegovem vrhu. V 1.stopnjo poudarjenosti spadajo tudi vse vzdrževane travne površine v gozdni krajini, ki prispevajo k izboljšanju življenjskega okolja prosto živečih živali, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom. Sem prištevamo tudi stoječe vodne površine (kaluže in mokrišča), manjše ekocelice v gozdnem prostoru ter habitatna drevesa z vplivnim radijem (100 m), ki so pomembna za ohranitev redkih živalskih vrst. Na 1.stopnji poudarjenosti je evidentirano tudi 15,0 ha gozdov v kmetijski in primestni krajini (neposredna bližina Raven in Prevalj, Poljana), kjer je gozda manj kot 10% in je zaradi tega še posebej pomemben za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti.

Na 2.stopnji poudarjenosti je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti evidentirana na 2.112,44 ha. Sem spadajo vsa ekološko pomembna območja (EPO) in posebna varstvena območja Natura 2000 ter gozdovi, kjer so prisotna zimovališča, grmišča in mirne cone.

Ekološko pomembno območje v GGE Ravne obsega 2.635,89 ha gozda. Z njim je opredeljenih šest območij, ki v celoti pokrivajo območja Natura 2000.

Na podlagi direktive o habitatih in na podlagi direktive o pticah je v GGE Ravne izločeno posebno varstveno območje Natura 2000. Opredeljenih je pet posebnih varstvenih območij:

SI3000136 POO – Votla peč (0,0 ha gozda),

SI3000140 POO – Belški potok (17,64 ha gozda),

SI3000324 POO – Črni potok(13,85 ha gozda),

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

SI3000070 POO – Pikrnica–Selčnica (1,14 ha gozda),

SI5000024 POV – Grintovci (783,18 ha gozda).

Preglednica: Ekološko pomembna območja

KODA	IME	OPIS
48400	Pikrnica - Selčnica	Območje ob potoku Pikrnice do izliva v Selčnico ter zgornji tok potoka Selčnice dolvodno od Sv. Miklavža do kmetije Anžič. Na območju je pomembna populacija navadnega koščaka (<i>Austropotamobius torrentium</i>) ter metulja črtastega medvedka (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>). Na zahodnem območju pri kmetiji Pernjak se nahaja gozd habitatnega tipa javorovih gozdov (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih.
48800	Votla peč	Jama v bližini Raven na Koroškem. Pred nekaj leti je bil vhod v jamo zasut – jamski podor.
43700	Uršlja gora - Razbor	Uršlja gora ali Plešivec je obsežen in izoliran gorski kompleks v vzhodnih Karavankah ter znana izletna točka in razgledni vrh. Je območje visokogorskega krasa z značilnimi površinskimi in podzemnimi kraškimi pojavi. Zaradi paše je bila v preteklosti gozdna meja znižana, po opustitvi paše pa se spet dviga, vsled česar se travišča zaraščajo. Ovršje Uršlje gore predstavlja vzhodno arealno mejo in reliktno rastišče redkih, ogroženih, endemičnih ali zavarovanih rastlinskih vrst in združb ter tudi bivališče redkih živali.
44700	Dolga Brda - Strojna	Ekološko pomembno območje Dolga Brda – Strojna zajema zadnje ostanke mokrotnih travnikov pri mejnem prehodu Holmec in širšo okolico močvirne doline južno od Dolгих brd.
92100	Črni potok	Črni potok je manjši desni pritok Kotulje in izvira pod Plešivcem pri Kotljah, jugovzhodno od Raven na Koroškem. Z zmernim strmcem teče po plitvi, deloma gozdnati, deloma kmetijsko obdelani dolini. Pretežno je ohranjen v naravnem stanju, z mestoma meandrirajočo strugo in bogato obrežno zarastjo. Predstavlja pomembno bivališče vodne in obvodne favne. V potoku se pojavlja koščak in veliki studenčar. V dolini ob potoku, jugovzhodno od Kotelj, se ob potoku pojavlja nekaj varovanih vrst metuljev, med katerimi je pomembno pojavljanje gozdnega postavneža. Obrežna vegetacija z velikim jesenom ob potoku predstavlja ključen del njegovega habitata.

Preglednica: Natura 2000 območja in evropsko pomembne vrste in habitatni tipi

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE RAVNE
SI3000136 Votla peč	POO/SAC	/
SI3000140 Belški potok	POO/SAC	Metulji: gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)
SI3000070 Pikrnica-Selčnica	POO/SAC	Metulji: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) OPOMBA: Znotraj GGE Ravne se nahaja zgolj manjši del območja.
SI3000324 Črni potok	POO/SAC	Metulji: gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)
SI5000024 Grintovci	POV/SPA	Ptice: planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE RAVNE
		mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) ruševcevec (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)

Preglednica: Kvalifikacijski habitatni tipi

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) vrste znotraj SAC / SPA	Velikost cone (ha) vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	Gozdni robovi, brežine ob gozdnih prometnicah.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem in vrstno bogatimi travniki v bližini gozdov. Za prehrano gosenic so potrebne v gozdu in gozdnem robu v jeseni zlasti rastline iz rodov <i>Lamium</i> , <i>Urtica</i> , <i>Epilobium</i> in spomladi zlasti <i>Corylus</i> , <i>Rubus</i> , <i>Lonicera</i> , <i>Salix</i> in <i>Quercus</i> .	POO Pikrnica -Selčnica 36,36 POO Belški potok 10,99	POO Pikrnica -Selčnica 1,17 POO Belški potok 10,93	Ugodno stanje
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	Obrežni pasovi ob Belškem potoku s pritoki.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene in vrzelaste gozdove z drevesnimi vrstami iz rodov jesen (<i>Fraxinus</i>), topol (<i>Populus</i>) in vrba (<i>Salix</i>), z visokim deležem grmovja v podrasti in gozdnih robovih, z dobro razvitim zeliščnim slojem kot tudi vrstno bogate travnike v neposredni bližini, v dolinah potokov in rek od nižin do 800 metrov nadmorske višine. Gosenice potrebujejo mlada drevesa navedenih hranilnih rastlin v času od poletja do jeseni in različnih zeliščnih in grmovnih vrst spomladi. Odrasli metulji potrebujejo cvetoče nektarialne rastline kot so navadna kalina (<i>Ligustrum vulgare</i>) in dobrovita (<i>Viburnum lantana</i>) ter travniške cvetnice (predvsem travniška izjevka, <i>Succisa pratensis</i>) za prehrano v času od maja do julija ter mlada drevesa rodov <i>Fraxinu</i> , <i>Populus</i> in <i>Salix</i> za odlaganje jajčec od junija do julija.	POO Črni potok 36,60 POO Belški potok 10,99	POO Črni potok 16,02 POO Belški potok 10,93	Neugodno stanje
navadni koščak (<i>Austropota mobius torrentium</i>)	Nahaja se na vodotoku Črni potok.	V Sloveniji je razširjen predvsem v porečju Drave in Save. Večina najdišč n. koščaka leži med 200-600 m nadmorske višine ter v vodah s povprečnim strmcem manj kot 15 0/00 (15 m na 1000 m potoka).	36,60	5,60	Ugodno stanje
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Celotno območje SPA Grintovci.	Iglasti in jelovo-bukovi gozdovi s številnimi presvetlitvami in vrzelmi. Omejena je na starejše sestoje z dovolj velikim številom potencialnih gnezdišč (debela drevje, predvsem bukve). Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Potrebuje dovolj veliko mrtvo lesno maso, ki ji nudi	25135,89	833,01	Ni podatkov

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) vrste znotraj SAC / SPA	Velikost cone (ha) vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		potrebno količino hrane.			
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	Višje nadmorske višine, prevladujejo gozdovi z visoko primesjo smreke in bogato zeliščno plastjo.	Starejši gozdovi s presvetljenimi jasami in posekami ter plodonosnim podrastjem (predvsem borovnica, malinjak). Za uspešno gnezditve potrebuje obsežno območje rastišča s presvetljenim gozdom in mirno cono ter območje z navedenim habitatom in dovolj plodonosnimi rastlinami. Hrani se pretežno s plodovi borovnice, malinjaka, plodovi jerebrike, brsti in popjem (bukev), ter iglicami (smreka). Za pevska drevesa uporablja predvsem rdeči bor, macesen in smreko. Za potrebe prehranjevanja petelin nujno potrebuje vzdrževanje mladice bukve, macesna oziroma jerebrike v majhnih sklenjenih skupinah, robnih pasovih ali kot drevesa, ki so ostala na poseki.	20642,44	842,42	Neugodno stanje
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	Celotno območje SPA Grintovci.	Pomemben ekološki dejavnik, ki v veliki meri vpliva na naselitev koconogega čuka, je prisotnost starih, debelih bukev oziroma zapuščenih dupel črne žolne (<i>Dryocopus martius</i>). Raje ima senčne, zatišne lege in mrazišča, kjer je manj kompetitivnih vrst in plenilcev. Preferira gozd z malo ali brez podrasti. Izrazito se izogiba naseljem, ker v njih in njihovi bližini gnezdi lesna sova, ki je glavni plenilec koconogega čuka. Občutljiv je na posege v neposredni bližini gnezda in poseke velikosti nad 2 ha. Koconogi čuk ima majhen teritorij, zato lahko na primernem območju pride do večjih gostot. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju ca. 1 km ² .	24580,42	842,42	Ni podatkov
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	Celotno območje SPA Grintovci.	Iglasti in jelovo-bukovi gozdovi z jasami nad 1000 metrov n.v. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju 2–10 km ² .	24639,23	844,35	Ni podatkov
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Celotno območje SPA Grintovci.	Skalovje, pašniki in nad drevesno mejo goličave; za uspešno gnezditve potrebuje skalne stene z mirnimi conami, v polmeru 6 do 10 km od gnezda površine s prevladujočo odprto krajino (skalovje, pašniki in nad drevesno mejo goličave) in več primernih gnezd (tekem let uporablja različna gnezda).	31893,27	842,42	Ni podatkov
ruševec (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	Ovršno območje Plešivca predstavlja najpomembnejši življenjski prostor vrste. Območje je strukturirano z vključki	Življenjski prostor je širok pas med travišči in zg. gozdno mejo, ruševje, travnate goličave nad drevesno mejo, ponekod tudi niže v gozdni prostor nad 1400 metri. Za uspešno gnezditve potrebuje območje rastišča z mirno cono in območje z navedenim habitatom in dovolj plodonosnimi rastlinami.	8744,87	71,75	Ugodno stanje

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) vrste znotraj SAC / SPA	Velikost cone (ha) vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
	gozdnih in travnatih površin. Visoka je zastopanost macesna.				
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	Celotno območje SPA Grintovci.	Skalovje, odprta krajina, pašniki in nad drevesno mejo goličave. Stalnica, gnezdi od IV do VIII. Za uspešno gnezditve potrebuje skalne stene z mirnimi conami.	25956,21	842,42	Ni podatkov.
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	V klimaksni fazi višinskih iglastih gozdov. Pojavlja se tudi na predelih, kjer je zaradi snegoloma ali žledoloma večje število polomljenih oziroma sušečih se dreves.	Omejujoč dejavnik za prisotnost vrste ni nadmorska višina, temveč prisotnost iglavcev (smreke in jelke, manj bora). Izbira goste gozdove z velikim številom dreves na enoto površine.. Gnezdi v duplu drevesa, pogosto mrtvega ali oslabelega. Zahteva tudi predele z veliko gostoto larv lubadarjev <i>Scolytidae</i> in kozličkov <i>Cerambycidae</i> . Največji delež triprstih detlov živi v klimaksni fazi višinskih iglastih gozdov ter v pragozdnih ostankih. Izmed drevesnih vrst ima najraje jelko zaradi sušečih se vrhov in odmrlih vej. Pojavlja se tudi na predelih, kjer je zaradi snegoloma ali žledoloma večje število polomljenih oziroma sušečih se dreves. Najvišjo gostoto dosega v klimaksnih sukcesijskih fazah z obnavljajočimi se vrzelmi, skalnatimi bloki in manjšimi barji. Najpomembnejši dejavnik, ki odločilno vpliva na prisotnost triprstega detla je velik delež odmrlega lesa.	6635,12	28,62	Ni podatkov.

Vir: Splošna ocena populacije (SDF, Stanje ohranjenosti po poročilu RS po 17. členu Direktive o habitatih iz leta 2013; Poročilo RS po 12. členu Direktive o pticah 2008, PUN2000 iz leta 2014).

OP: Obe tabeli sta povzeti iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Ravne (2019-2028), ki jih je izdelal Zavod republike Slovenije za varstvo narave OE Maribor.

2.1.4. Klimatska funkcija

Na 1. stopnji poudarjenosti je evidentirana na 685,25 ha. To je kompleks gozdov v oddaljenosti 1.000 m okrog strnjenih naselij (Ravne in Prevalje), ki varuje naselja in druge objekte pred škodljivimi vplivi klimatskih dejavnikov. Na 1. stopnji poudarjenosti so izločeni tudi gozdovi, ki varujejo turistične in rekreacijske objekte v gozdu. Na 2. stopnji poudarjenosti (24,70 ha) so evidentirani gozdovi na območjih stalnih ali pogostih vetrov (po dolini reke Meže, okolica Kotelj).

2.2 Socialne funkcije

V GGE je na 1. stopnji poudarjenosti socialnih funkcij evidentirano 1.817,93 ha, na 2. stopnji pa 8.757,40 ha površin. Zaradi prekrivanja različnih socialnih funkcij je dejanska površina s poudarjenimi socialnimi funkcijami na 1. stopnji 1.474,76 ha, na 2. stopnji pa 4.928,61 ha gozdnega prostora.

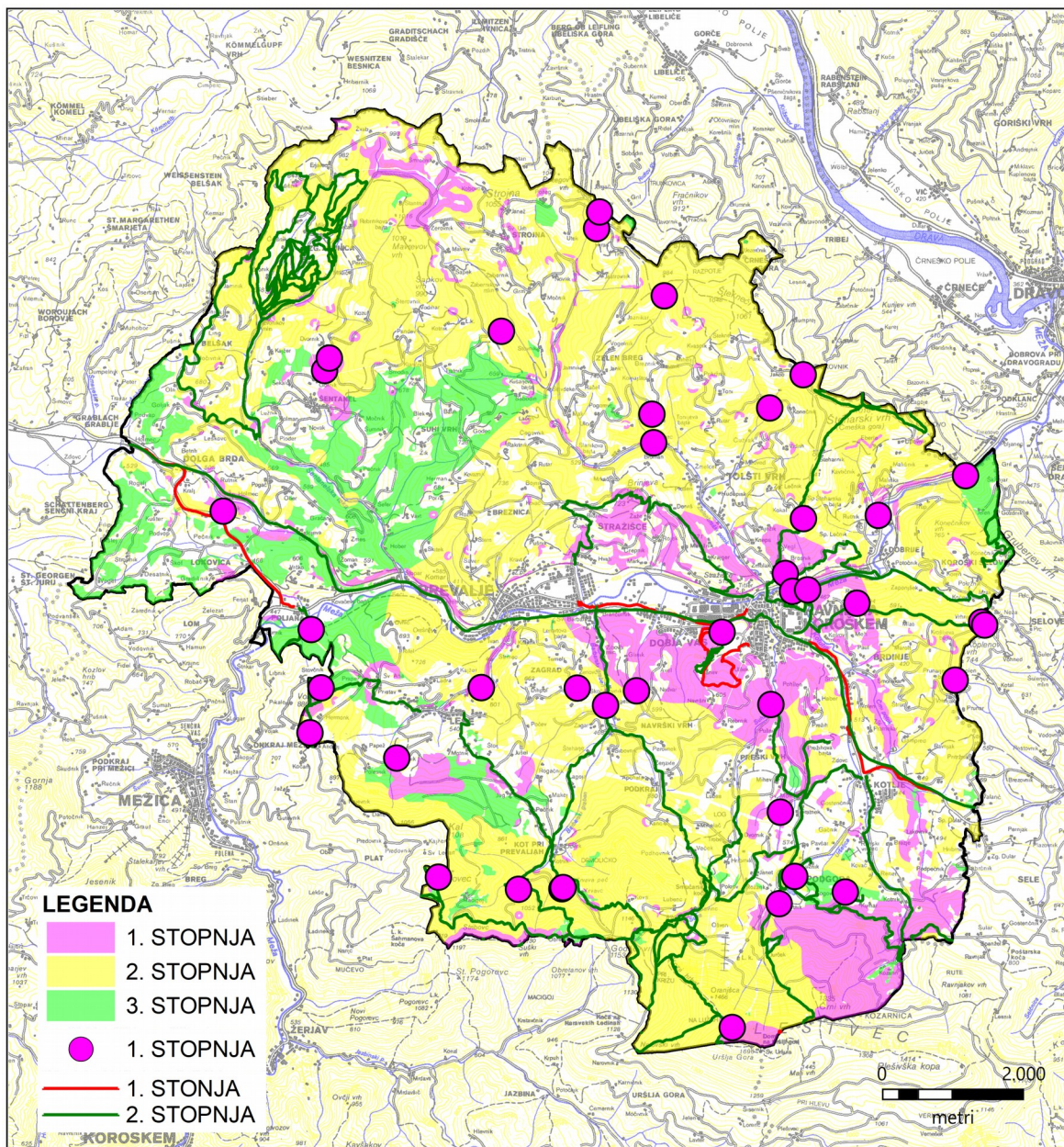
2.2.1 Zaščitna funkcija

Na 1. stopnji poudarjenosti je evidentirana na 80,22 ha. Gre za zaščitni pas gozda na strmih brežinah ob cesti in železniški progi Dravograd-Ravne-Holmec ter ob cesti na Strojno.

2.2.2. Higiensko-zdravstvena funkcija

Evidentirana je v gozdovih okoli večjih, strnjenih in emisijsko ogroženih naselij. Na 1.stopnji je evidentirana na 536,92 ha (gozdovi okoli Raven in Prevalj v oddaljenost 1.000 m). Na 2. stopnji poudarjenosti je evidentirana na 2.281,18 ha, v oddaljenosti 1-3 km okoli območja 1.stopnje poudarjenosti (širša okolica poseljenih območij). Gozdovi na omenjenih področjih ohranjajo zdravo življenjsko okolje in blažijo škodljive vplive emisij, klime in hrupa.

Karta 8: Socialne funkcije v GGE Ravne

2.2.3 Obrambna funkcija

Obrambna funkcija pomeni varovanje zemljišč in objektov, ki so pomembni za javno varnost. Sem spadajo gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode. Na 1. stopnji poudarjenosti je evidentirana na 414,40 ha površine in se pokriva s hidrološko funkcijo na 1. stopnji poudarjenosti.

2.2.4 Rekreatijska funkcija

Poudarjeno rekreatijsko funkcijo imajo gozdovi z ustreznimi naravnimi danostmi ter dostopnostjo in opremljenostjo z rekreatijsko infrastrukturo. V GGE je rekreatijska funkcija na 1. stopnji poudarjena na 44,55 ha. To so gozdovi v 100 m pasu ob urejenih odsekih kolesarske poti (Sele-Kotlje-Ravne, Ravne-Prevalje, Poljana-Holmec). Manjši del rekreatijske funkcije na 1. stopnji poudarjenosti je evidentiran na vrhu Uršlje gore, kjer je vplivni pas gozda (100m) ob Slovenski planinski transverzali. 2. stopnja poudarjenosti je evidentirana na 1.165,91 ha. To so gozdovi ob številnih drugih planinskih, rekreatijskih, kolesarskih in tematskih poteh ter gozdovi okoli športnih objektov in drugih objektov namenjenih rekreaciji. Najpomembnejše tematske poti v GGE so Malgajeva pot, Vorančeva pot, Fužinarska pot, Cesta mošta, Slomškova pot, Mlinarska pot, pot na Volinjak in tematska pot na Brinjevo goro. Večina rekreativnih in tematskih poti poteka skozi gozdove in se prepleta z vlakami, lovskimi in drugimi stezami. V GGE je v evidentirano tudi več objektov za gorsko kolesarjenje. Največ kolesarskih stez (26,5 km) je izloženo na območju Jamnice (Koroš), kjer je urejen trail park za enduro kolesarje. Kolesarji se v veliki meri poslužujejo gozdnih cest, ki so del gozda.

2.2.5 Turistična funkcija

Turistična funkcija je na 1. stopnji poudarjenosti evidentirana na 164,47 ha in se deloma prepleta z rekreatijsko funkcijo. Poudarjena je v gozdovih okoli počitniških hiš in naselij, ob gozdni učni poti Navrški vrh in na območju Slovenske planinske transverzale. Turistična funkcija na 2. stopnji je poudarjena na 967,00 ha in se pokriva z rekreatijsko funkcijo na 2. stopnji.

Velik del površin v GGE predstavlja potencialne osnove za razvoj turizma zaradi razgibanosti terena, lepih razglednih točk in številnih naravnih in kulturnih spomenikov. V zadnjem obdobju je v porastu kolesarski turizem.

2.2.6 Poučna funkcija

Poučna funkcija je na 1. stopnji poudarjenosti evidentirana na 37,18 ha gozdov. To so gozdovi po katerih poteka Mala gozdna učna pot Navrški vrh. Pot je primerno označena in opremljena z ustrežno infrastrukturo. Namenjena je šolski mladini in širšemu krogu rekreativnih obiskovalcev.

2.2.7 Raziskovalna funkcija

Na 1. stopnji je evidentirana na 20,73 ha. Gre za vplivni pas gozda okrog gozdnega rezervata Pogorevc, ki leži v sosednji GGE Mežica.

2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Na 1. stopnji poudarjenosti je evidentirano 50,59 ha. To so gozdovi vplivnega pasu rezervata Pogorevc in gozdovi na območjih naravnih vrednot in v ožji okolici naravnih vrednot, kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine.

Na 2. stopnji poudarjenosti je funkcija evidentirana na 3.960,48 ha. To so gozdovi na območjih naravnih vrednot in v okolici naravnih vrednot, kjer je potrebno gospodariti z gozdovi na tak način, da se ne ogrozi obstoj ali pa poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.

Seznam naravnih vrednot za GGE je povzet iz Naravovarstvenih smernic za GGE Ravne (2019 – 2028). Evidentiranih je 36 naravnih vrednot (14 državnega pomena, 22 lokalnega pomena). NV so navedene v obrazcu E4 za osnovne ureditvene enote (odd/ods) v katerih se nahajajo.

Preglednica: Pregled naravnih vrednot na območju GGE

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	STOPNJA POUDAR.
8667	Volinjak - smreka	Smreka izjemnih dimenzij na severovzhodnem pobočju Volinjaka, južno od Poljane pri Prevaljah	DREV	državni	1
7186	Kogovnikove lipe	Vetni pas lip izjemnih dimenzij pri kmetiji Kogovnik v Podgori, južno od Kotelj	DREV	državni	1
7148	Barbarski potok - lipi	Lipi večjih dimenzij v dolini Barbarskega potoka, desnega pritoka Meže, jugovzhodno od Prevalj	DREV	lokalni	2
7149	Kresnikova lipa	Lipa večjih dimenzij pri kmetiji Kresnik v Lešah, južno od Prevalj	DREV	lokalni	2

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	STOPNJA POUDAR.
7156	Uršijev bor	Rdeči bor večjih dimenzij v Zagradu, južno od Prevalj	DREV	lokalni	2
7157	Kogelnikov bor	Rdeči bor večjih dimenzij na Navrškem vrhu, jugovzhodno od Prevalj	DREV	lokalni	2
7179	Metarnikova lipa	Lipa večjih dimenzij pri kmetiji Metarnik na Preškem vrhu, zahodno od Kotelj	DREV	lokalni	2
6874	Prunarjeva lipa	Velika lipa v Selah, zahodno od Slovenj Gradca	DREV	lokalni	2
7174	Jakobov križ - lipi	Lipi večjih dimenzij pri Jakobovem križu na Tolstem vrhu, severno od Raven na Koroškem	DREV	lokalni	2
3859	Rešešnikov hrast	Hrast dob izjemnih dimenzij na Suhem vrhu, severno od Prevalj	DREV	lokalni	2
7158	Malinekova lipa	Lipa izjemnih dimenzij pri Malineku na Dolgih Brdih, zahodno od Prevalj	DREV	lokalni	2
7144	Dolga Brda - močvirna dolina	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v močvirni dolini ob železniški progi Holmec - Dravograd, zahodno od Prevalj	EKOS, BOT, ZOOL	državni	2
7145	Juševo močvirje	Habitat ogroženih rastlinskih in živalskih vrst pri domačiji Jušev, južno od Prevalj	EKOS, HIDR, ZOOL, BOT	državni	1
7165	Uršlja gora - rastišče ogrožene visokogorske flore	Rastišče ogrožene visokogorske flore in favne na Uršlji gori, južno od Raven na Koroškem	EKOS, ZOOL, BOT	državni	1
7161	Zelenbreg - nahajališče mineralov	Nahajališče šorlita in muskovita na Zelenbregu, severozahodno od Raven na Koroškem	GEOL	državni	2
7140	Leše - nahajališče premoga	Nahajališče premoga v opuščenem rudniškem rovu v Lešah, jugozahodno od Prevalj	GEOL	lokalni	2
4449	Tolsti vrh - nahajališče mineralov	Nahajališče šorlita na Tolstem vrhu pri Ravnah na Koroškem	GEOL	lokalni	2
7141	Poljana - nahajališče kamnin	Nahajališče kremenovo-sericitnega filita na desnem bregu Meže, severozahodno od Prevalj	GEOL	lokalni	2
7162	Podgora - nahajališče apnenca s fosili 1	Nahajališče eocenskega apnenca s fosili pri domačiji Ivarčnik pri Ivarčkem jezeru, jugozahodno od Raven na Koroškem	GEOL	lokalni	2
7163	Podgora - nahajališče apnenca s fosili 2	Nahajališče eocenskega apnenca s fosili v Podgori, jugozahodno od Raven na Koroškem	GEOL	lokalni	2
7164	Komavarjeva slatina	Izvir mineralne vode na desnem bregu Meže, vzhodno od Raven na Koroškem	GEOL, HIDR	lokalni	2
7256	Volinjak - naravno okno in kraški pojavi	Naravno okno in kraški pojavi na Volinjaku, severovzhodno od Mežice	GEOMORF	državni	1
7139	Krvava peč	Manjši spodmol pod kmetijo Krvavec, južno od Prevalj	GEOMORF	lokalni	2
7160	Velika peč	Skalni oslamelec na Šteknetovem vrhu, severozahodno od Raven na Koroškem	GEOMORF	lokalni	2
7256	Volinjak -	Naravno okno in kraški pojavi na Volinjaku,	GEOMORF	državni	2

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	STOPNJA POUDAR.
	naravno okno in kraški pojavi	severovzhodno od Mežice			
43263	Jama pri Votli peči pri Ravnah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	GEOMORF	državni	2
44266	Ravbarska luknja	Vodoravna jama	GEOMORF	državni	2
47385	Uršin kvedrc	Spodmol, kevdrč	GEOMORF	državni	2
48987	Zvončica	Brezno	GEOMORF	državni	2
48988	Krvava peč	Spodmol, kevdrč	GEOMORF	državni	2
7159	Solmanova luknja	Manjša vodoravna jama na Strojni, severozahodno od Raven na Koroškem	GEOMORF	državni	2
708	Cestnikov slap	Slap na levem pritoku Meže pri domačiji Cestnik v Tolstem vrhu, severovzhodno od Raven na Koroškem	HIDR	lokalni	2
7287	Črni potok	Desni pritok Meže, vzhodno od Raven na Koroškem	HIDR, EKOS, ZOO	lokalni	2
7168	Suha - povirje	Habitat ogroženih živalskih vrst v povirju potoka Suha, zahodno od Kotelj	HIDR, ZOO	lokalni	2
7169	Jamniški potok - povirje	Habitat ogroženih močvirskih rastlinskih in živalskih vrst v povirju Jamniškega potoka, levega pritoka Meže na Strojni, severozahodno od Prevalj	ZOO, BOT, EKOS	lokalni	2
7167	Kotlje - mokrotni travniki	Mokrotni travniki ob Črnem potoku, jugovzhodno od Kotelj	ZOO, HIDR, EKOS, BOT	lokalni	2

Opomba: Splošne varstvene usmeritve za naravne vrednote so podane v poglavjih 6.2.2 in 6.2.3.

Za naravne vrednote državnega pomena so določene tudi vse znane jame. V preglednici so navedene jame, ki se nahajajo v gozdnem prostoru.

Preglednica: Pregled jam na območju GGE

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
43263	Jama pri Votli peči pri Ravnah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
44266	Ravbarska luknja	Vodoravna jama	3
47385	Uršin kvedrc	Spodmol, kevdrč	3
48987	Zvončica	Brezno	3
48988	Krvava peč	Spodmol, kevdrč	3

Opombe: 3 – odprta jama s prostim vstopom, 2 – jama z omejenim vstopom, 1 – zaprta jama

V GGE je opredeljeno tudi območje pričakovanih naravnih vrednot. Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot

ZAP. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA
1	Strojna – Tolsti vrh	Nahajališče turmalina (šorlit, dravit) in muskovita
2	Peca - Mežica	Rudno – petrografski, mineraloški in paleontološki pojavi Pece in Mežiške doline

2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine

Seznam objektov kulturne dediščine za GGE Ravne je pridobljen na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, OE Maribor. V gozdnem prostoru GGE Ravne so evidentirani kulturni spomeniki, arheološka najdišča in objekti stavbne dediščine. Gozdovi v neposredni okolici enot kulturne dediščine opravljajo poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine. Na 1.stopnji poudarjenosti je izločeno 3,43 ha gozdov na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine, kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine, ali so upravljani izključno za varstveni namen. To so gozdovi na področju in v vplivnem pasu polmera 50 m okoli objektov kulturne dediščine (Hermonkova, Peršetova, Ivatova in Trotova kapelica, premogovniški rov Franciscus, partizanska tehnika Netopir, znamenje pri Šratneku, Rožejevo znamenje, vplivni pas gozda okoli cerkev Sv. Mohorja v Kotljah, Sv. Ane in Volbenka na Lešah, Sv. Urha na Strojni in Sv. Barbare na Prevaljah).

Gozdovi na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin, so izločeni na 2.stopnji poudarjenosti (182,85 ha). To so gozdovi ob Rimski cesti Celeia-Virunum, ki poteka po dolini od Sel proti Ravnam in Prevaljam na Holmec ter gozdovi okoli številnih drugih cerkva, kapelic, obeležij in drugih kulturno pomembnih objektov v gozdu, ki opravljajo funkcijo varovanja teh objektov.

Vsi objekti kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu, so navedeni v obrazcu E4 za osnovne ureditvene enote (odd/ods) v katerih se nahajajo.

Seznam objektov kulturne dediščine v gozdu GGE Ravne:

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	PODREŽIM
42	Brdinje -domačija Kurtnik	spomenik	
321	Leše pri Prevaljah -Ambient s cerkvama Sv.Ane in Sv. Volbenka	vplivno območje spomenika	
321	Leše pri Prevaljah -Ambient s cerkvama Sv.Ane in Sv. Volbenka	spomenik	
577	Preški vrh – Prežihova bajta	spomenik	
2938	Šentanel -cerkev Sv. Danijela	vplivno območje spomenika	
3077	Podgora pri Kotljah – Cerkev Sv. Mohorja in Fortunata	vplivno območje spomenika	
3279	Prevalje -cerkev Sv. Barbare na Zagradu	vplivno območje spomenika	
3393	Jazbina – cerkev Sv.Uršule na Uršlji gori	vplivno območje	
3397	Strojna – cerkev SV. Urha	vplivno območje spomenika	
4927	Poljana – spominski park	vplivno območje spomenika	
7626	Stražišče na Koroškem – Gradišče Tičlerjev vrh	spomenik	
7627	Kotlje – Rimska cesta Celeia - Virunum	spomenik	
7628	Ravne na Koroškem – arheološko najdišče Javornik	spomenik	
7629	Preški vrh -arheološko najdišče Turške Šance	spomenik	
7630	Prevalje – arheološko najdišče Zagrad	spomenik	
7633	Lokovica – arheološko najdišče Gradišče	spomenik	

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EŠD	IME ENOTE KULTURNE DEDIŠČINE	REŽIM	PODREŽIM
7637	Šentanel - Vas	dediščina	naselbinska dediščina
7643	Ravne na Koroškem - Grad	spomenik	
7678	Šentanel – Gornikovo znamenje	spomenik	
7680	Šentanel – Močnikov križ	spomenik	
7684	Dolga Brda – Povhov mlin	spomenik	
7726	Kot pri Ravnah – Partizanska tehnika Netopir	spomenik	
7728	Kotlje – Spomenik in grobišče NOB pri Rimskem vrelcu	spomenik	
7729	Podgora pri Kotljah – Spomenik NOB	spomenik	
7730	Podgora pri Kotljah – Partizanska bolnišnica Mirta	spomenik	
7731	Podgora pri Kotljah – Sedež okrožja KPS Dravograd na Kozarnici	spomenik	
7746	Leše pri Prevaljah – Premogovniški rov Franciscus	spomenik	
12292	Ravne na Koroškem – park ob Gradu	dediščina	vrtnoarhitekturna dediščina
14028	Brdinje – Rožejevo znamenje	dediščina	stavbna dediščina
14070	Stražišče na Koroškem – Bromanova kapelica	spomenik	
28085	Kotlje – arheološko najdišče Rimski vrelec	arheološko najdišče	

2.2.10 Estetska funkcija

Na 1.stopnji poudarjenosti je evidentirana na 465,44 ha površine. To so gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravnih vrednot, ki tem objektom predstavljajo kuliso. Na 2.stopnji je evidentirana na 199,98 ha. To so gozdovi, ki zakrivajo estetsko moteče objekte (zbirni center za ravnanje z odpadki Zmes) ter gozdovi v vidnem radiu (500m) okoli naseljenega in industrijskega področja Raven in Prevalj. Večina površine GGE ima estetsko vrednost kot krajina, ki jo odlikuje pester in razgiban relief. Zanimivo je prepletanje gozdnih in negozdnih površin, kar tvori dolge in razgibane gozdne robove, ki so pomemben estetski element krajine. Še posebej slikovita je Uršlja gora s severnimi pobočji, ki daje krajini svoj pečat.

2.3 Proizvodne funkcije

Na 1. stopnji poudarjenosti proizvodnih funkcij je evidentirano 6.908,76 ha gozdov, na 2. stopnji pa 7.728,91 ha gozdov. Zaradi prekrivanja različnih proizvodnih funkcij je dejanska površina gozda s poudarjenimi proizvodnimi funkcijami na 1.stopnji 6.893,29 ha, na 2.stopnji pa 511,28 ha.

2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija

Na 6.839,80 ha gozdov je lesnoproizvodna funkcija evidentirana na 1.stopnji. V teh gozdovih je dolgoročno možno sekati več kot 5 m3 bruto lesne mase na hektar. Na 2.stopnji poudarjenosti je funkcija evidentirana na 380,20ha. To so gozdovi, kjer se gospodari manj intenzivno (gozdovi poškodovani po žledolomu in drugih vremenskih ujmah, ekocelice z ukrepanjem in varovalni gozdovi, kjer je na delu površin možno intenzivnejše gospodariti). Na 88,46 ha gozdov je lesnoproizvodna funkcija poudarjena na 3.stopnji, ker je dolgoročno možno sekati manj kot 2 m3 bruto lesne mase na hektar. To so varovalni gozdovi, izločene ekocelice z minimalnim ukrepanjem in ekocelice brez ukrepanja.

2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Na 1. stopnji je evidentirano 2,68 ha gozdov. To so semenski objekti evropskega macesna na Štekniji (reg.št.1.0201), objekta evropskega macesna (reg.št.1.0203) in navadne smreke (reg.št.1.0204) na Čnem vrhu ter objekti gorskega javorja (reg.št.1.0371), rdečega hrasta (reg.št.1.0372) in navadne ameriške duglazije (reg.št.1.0373) na Navrškem vrhu. Celotna površina gozdov v GGE je evidentirana na 2.stopnji poudarjenosti

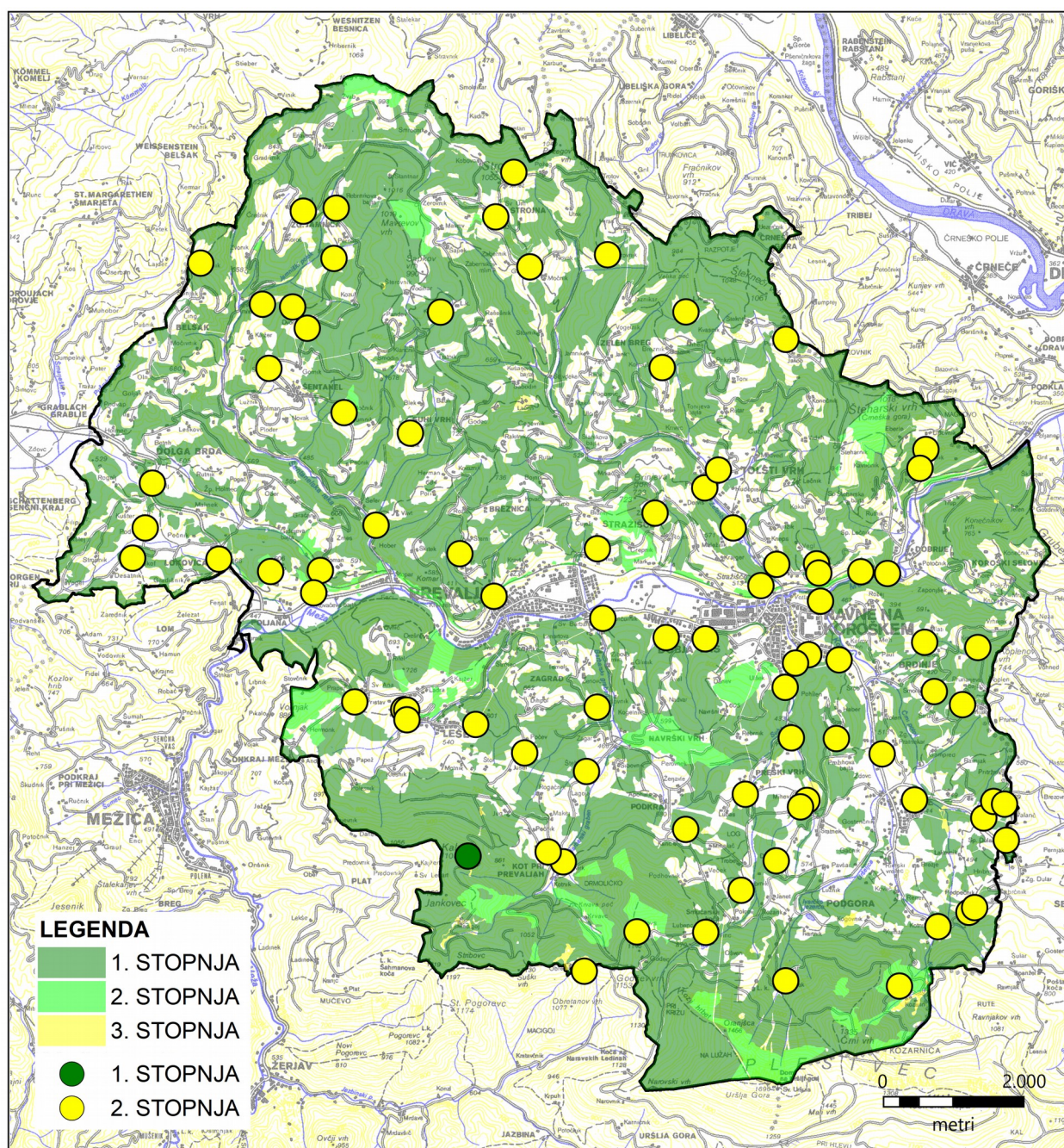
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin zaradi območja gozdne čebelje paše. Čebelnjaki so na Karti 9: Proizvodne funkcije v GGE Ravne točkovno označeni, stojišča so pridobljena iz katastra čebelarstva. Čebelarjenje se v glavnem odvija v okviru kmetij, pogosto pa pripeljejo čebele na pašo tudi od drugod. Rekreativno nabiranje gozdnih sadežev in zelišč se pojavlja v vsej enoti, vendar ne povzroča škode na gozdnih sestojih in drevju in ni omejujoč dejavnik gospodarjenja.

2.3.3 Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarska funkcija je na 1.stopnji poudarjenosti evidentirana na 66,28 ha gozdov. To so vse izločene in intenzivno vzdrževane travne površine in grmišča, ki imajo pomembno vlogo za izboljšanje prehranskih možnosti za divjad, gozd v lovni oborah in krmišča s stalnim objektom.

Karta 9: Proizvodne funkcije v GGE Ravne

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica /D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Večnamenski gozdovi	5.714,69	1.488,59	7.203,28
Varovalni gozdovi	10,73	134,70	145,43
Skupaj:	5.725,42	1.623,29	7.348,71

Opomba1:Gospodarske kategorije gozdov so prikazane na pregledni karti 1.4 Karta kategorij gozdov (M 1:25000) v Prilogi2.

Opomba 2: Podlaga za uvrstitev gozdov med varovalne je Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (29/09 z dne 14.04.2009, 31/2010 z dne 15.11.2010, 1/2013 z dne 19.01.2013, 39/2015 z dne 05.06.2015)

V GGE sta opredeljeni dve kategoriji gozdov. Prevladujejo večnamenski gozdovi z 98,0% površine. Varovalni gozdovi predstavljajo 2,0 % površine in se nahajajo večinoma na severnih pobočjih pod Uršljo Goro ter vzdolž železniške proge Dravograd – Prevalje. V GGN GGE Ravne (2009-2018) so bili opredeljeni tudi gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni (Spominski park Poljana – 680,77 ha). Podlaga za uvrstitev gozdov med GPN, ukrepi so dovoljeni, je bila Uredba MUV št.1S/1983. Leta 2014 je bil v Uradnem glasilu slovenskih občin (št.42/2014-690 z dne 4.9.2014) objavljen Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena občine Prevalje, s katerim se je območje kulturnega spomenika EŠD 4927 Spominski park Poljana, zmanjšalo na neposredno okolico treh spominskih obeležij in v celoti leži izven gozda.

Preglednica /KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Gozdne združbe	Površina (ha)	Delež %
00001-Kisloljubna bukovja	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	2.650,04	79
	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	319,53	10
	74100-Kisloljubno rdečeborovje	187,37	6
Skupaj RGR		3.341,98	100
00002-Zmerno kisloljubna bukovja	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	474,47	74
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	120,05	19
	77100-Jelovje s praprotni	19,72	3
Skupaj RGR		645,43	100
00003-Jelovja na revnejših tleh	77200-Jelovje s trikrpim bičnikom	701,62	78
	77100-Jelovje s praprotni	82,28	9
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	45,63	5
Skupaj RGR		904,66	100
00006-Jelova bukovja	64300-Predalpsko jelovo bukovje	853,81	78
	63200-Predalpsko gorsko bukovje	77,87	7
	59200-Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	48,75	4
Skupaj RGR		1.089,73	100
00007-Podgorska toploljubna bukovja	59200-Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	105,73	53
	62100-Bazoljubno rdečeborovje	29,16	15
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	27,10	14
Skupaj RGR		197,80	100
00008-Podgorska osojna bukovja	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	103,23	49
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	58,94	28

3 OPIS STANJA GOZDOV

	64300-Predalpsko jelovo bukovje	17,09	8
Skupaj RGR		208,58	100
00009-Gorska bukovja	63200-Predalpsko gorsko bukovje	472,91	76
	58100-Osojno bukovje s kresničevjem	56,89	9
	64300-Predalpsko jelovo bukovje	29,10	5
Skupaj RGR		623,76	100
00012-Kisloljubna rdečeborovja	74100-Kisloljubno rdečeborovje	152,38	80
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	30,82	16
	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	8,33	4
Skupaj RGR		191,53	100
VEČNAMENSKI GOZDOVI		7.203,28	100
00021-Varovalni gozdovi	11000-Zgornjegorsko smrekovje na karbonatni podlagi	38,43	26
	78100-Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	28,28	33
	68300-Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	25,04	17
Skupaj RGR		313,20	100
VAROVALNI GOZDOVI		145,41	100
Skupaj vsi gozdovi		7.348,88	100

Opomba: V vsakem RGR so prikazane le tri gozdne združbe z največjim deležem.

3.2 Lesna zaloga

Preglednica /LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,8	15,4	25,1	27,2	25,5	241,9	60,3
Jelka	7,1	14,9	22,8	25,8	29,4	6,1	1,5
Bor	6,6	15,3	26,5	28,4	23,2	47,5	11,8
Macesen	6,8	15,3	22,3	25,7	29,9	23,8	5,9
Ostali igl.	7,6	17,2	25,2	26,3	23,7	0,4	0,1
Bukev	13,3	22,3	23,2	21,4	19,8	52,7	13,1
Hrast	15,2	24,6	22,7	20,1	17,4	4,3	1,1
Pl. Ist.	14,8	23,8	22,3	20,2	18,9	19,0	4,7
Dr. tr. Ist.	14,9	24,3	22,7	20,4	17,7	3,4	0,8
Meh. Ist.	23,6	36,3	18,6	11,7	9,8	2,7	0,7
Iglavci	6,7	15,4	25,0	27,4	25,5	319,7	79,6
Listavci	14,1	23,4	22,8	20,7	19,0	82,1	20,4
Skupaj	8,3	17,0	24,6	25,9	24,2	401,8	100,0

Povprečna lesna zaloga v GGE je 402 m³/ha. Od prejšnjega ureditvenega obdobja se je povečala za 27 m³/ha (7,2 %). V lesni zalogi prevladujejo iglavci z 79,6%, listavci dosegajo 20,4%. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je lesna zaloga listavcev povečala za 20,6%, pri iglavcih le 4,2%. Lesna zaloga v večnamenskih gozdovih je 406 m³/ha.

V zasebnih gozdovih je lesna zaloga 406 m³/ha, v državnih gozdovih je 386 m³/ha. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je lesna zaloga v zasebnih gozdovih povečala za 32 m³/ha (8,6%), v državnih gozdovih pa le za 9 m³/ha (2,4%). Delež listavcev v zasebnih gozdovih je 18,9%, v državnih gozdovih je 25,9%.

Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na prevladujoč delež debelega drevja in je podobna v obeh sektorjih lastništva. Slaba četrtina lesne mase se nahaja v V. debelinskem razredu. Pri iglavcih ima 26% lesne mase premer debelejši od 50 cm, tanjše drevje (do 30 cm premera) dosega le 22 % delež v lesni zalogi.

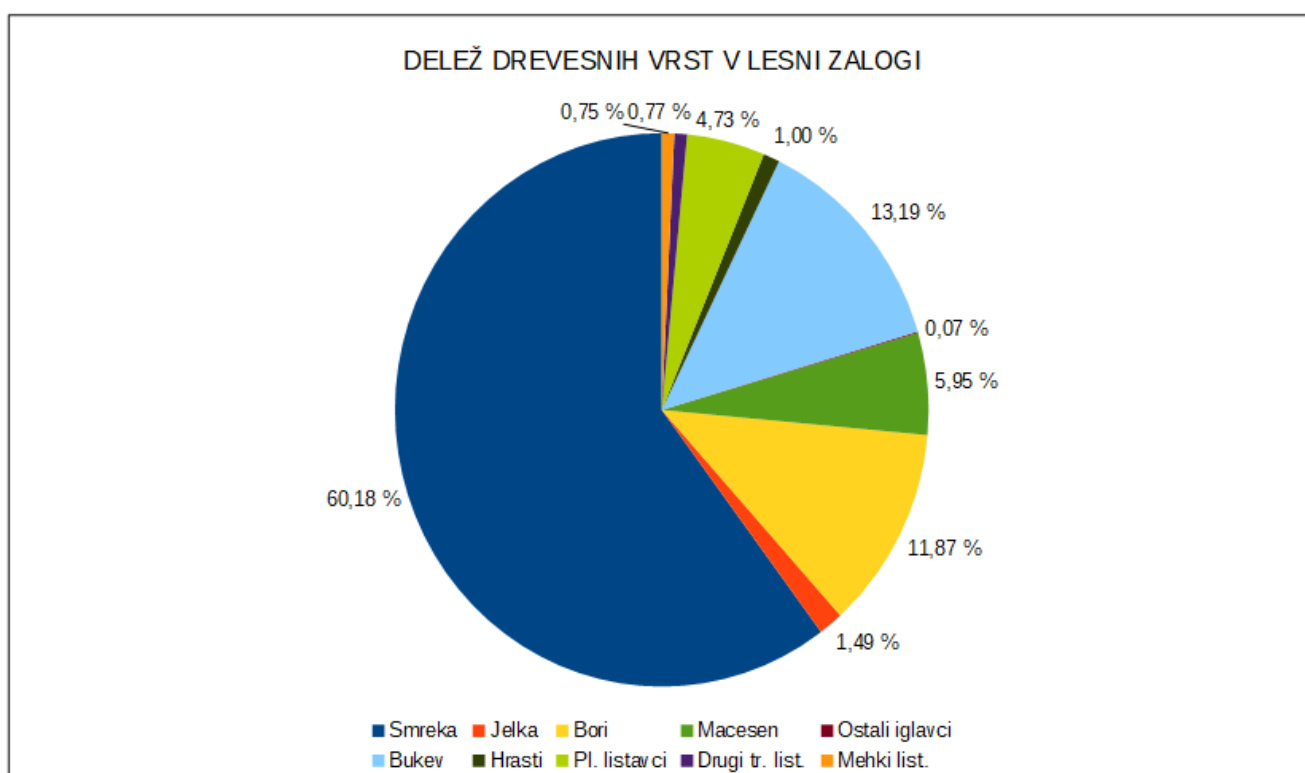
3 OPIS STANJA GOZDOV

Pri listavcih je porazdelitev lesne mase po debelinskih razredih bolj uravnotežena, kar kaže na trend večanja deleža listavcev v lesni zalogi.

Preglednica /D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi skupnosti lokalnih
Iglavci	m ³	2.348.957,0	1.884.519,0	464.438,0	0,0
	m ³ /ha	319,7	329,0	286,0	0,0
Listavci	m ³	603.505,0	440.836,0	162.669,0	0,0
	m ³ /ha	82,1	77,0	100,0	0,0
Skupaj:	m ³	2.952.462,0	2.325.355,0	627.107,0	0,0
	m ³ /ha	401,8	406,0	386,0	0,0

Grafikon : Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

V lesni zalogi prevladuje smreka, katere delež iz prejšnjega ureditvenega obdobja (61,6%) se je zmanjšal na 60,2%. Smreka se kot glavna drevesna vrsta pojavlja v vseh rastiščnogojitvenih razredih v GGE. Delež rdečega bora je 11,9%, največji delež pa dosega v združbi Kislojubo borovje, ki se nahaja na področju Šentanela. Delež jelke dosega le 1,5% in se pojavlja kot posamična in redkeje kot skupinska primes v združbi Jelovje s trikrpim bičnikom in na bogatejših tleh združb Predalpsko jelovo bukovje in Jelovje s praprotni. Od iglavcev je kot posamična primes prisoten še macesen s 5,9% deležem. Kot posamezna primes se pojavljajo tudi duglazija, zeleni bor in redkeje črni bor, ki so bili umetno vnešeni v sestoje in skupaj ne predstavljajo niti odstotnega deleža. Med listavci v lesni zalogi prevladuje bukev z 13,2%. Kot posamična ali skupinska primes se pojavlja po vsej GGE, sestojno pa predvsem v bukovjih na karbonatni podlagi. Delež plemenitih listavcev je 4,7%. Med njimi prevladujeta gorski javor in veliki jesen, v manjšem obsegu še lipa in redkeje gorski brest, oreh in češnja. Hrast v lesni zalogi predstavlja 1,1% in se pojavlja v nižinskih predelih na silikatni podlagi. V manjšem obsegu je prisoten tudi rdeči hrast, ki je bil umetno vnešen na področje Navrškega vrha, zdaj pa se že agresivno naravno pomlajuje. Med ostalimi listavci se v lesni zalogi pojavljajo še kostanj, beli gaber ter robinija ob železniški progi. Med mehki listavci je največ črne jelše, manj je breze. V manjšem deležu so prisotni še siva jelša, trepetlika,

3 OPIS STANJA GOZDOV

topol, vrba in jerebika. Na apnenčasti podlagi se na izpostavljenih in sončnih legah pojavlja tudi mokovec in posamezni črni gabri.

Preglednica /D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	Rastišča na kisli matični podlagi (RGR 2, RGR 3, RGR 12)	1.741,59	399	142	7
2	Bukovja na karbonatu (RGR 6, RGR 7, RGR 8, RGR 9)	2.119,82	421	180	6,4
3	Kisloljubna bukovja (RGR 1)	3.341,87	400	271	4,7
OKULARNA OCENA					
1	Rastišča na kisli matični podlagi (RGR 2, RGR 3, RGR 12)	1.741,59	302		
2	Bukovja na karbonatu (RGR 6, RGR 7, RGR 8, RGR 9)	2.119,82	350		
3	Kisloljubna bukovja (RGR 1)	3.341,87	324		

Način ugotavljanja lesne zaloge

Lesna zaloga se je ugotavljala s pomočjo stalnih vzorčnih ploskev in z okularnimi ocenami. Metoda SVP se je v GGE opravljala že tretjič, meritve so bile izvedene na 593 ploskvah v večnamenskih gozdovih. Pri opisih sestojev se je lesna zaloga ocenjevala na nivoju sestojev. Okularne ocene so bile korigirane s podatki stalnih vzorčnih ploskev v okviru stratumov. Glede na rastiščne značilnosti, glede na matično podlago in glede na zadostno število podatkov, smo za korekcijo oblikovali tri stratum. Prvi stratum predstavljajo rastišča na kisli matični podlagi, kamor smo uvrstili RGR2, RGR3 in RGR12. V drugi stratum so zajeta bukovja na karbonatni matični podlagi (RGR6, RGR7, RGR8, RGR9). Tretji stratum predstavljajo Kisloljubna bukovja, ki pokrivajo 45,5% površine gozdov v GGE. Interval zaupanja ocene lesne zaloge (s 5% tveganjem) je v vseh treh stratumih pod 10 %.

Način ugotavljanja tarif

Podatki o tarifah so bili pridobljeni na tri različne načine (na podlagi izmerjenih višin na SVP, ocene tarif pri opisih sestojev, dejansko uporabljene tarife po odsekih iz evidence poseka). Za obdelavo osnovnih sestojnih parametrov in za gospodarjenje v prihodnjem ureditvenem obdobju smo določili nove povprečne tarife po drevesnih vrstah za posamezno osnovno ureditveno enoto. Odločili smo se za okularne ocene pridobljene z opisi sestojev, ki smo jih korigirali s podatki iz SVP in evidenc, še posebej v tistih ureditvenih enotah, kjer je bil ob kontroli sečenj ugotovljen nesorazmeren delež neto in bruto lesne mase. Za analizo preteklega gospodarjenja (posek) so bile uporabljene stare tarife. V primerjavi s starimi tarifami so se novo določene tarife v povprečju povišale za eno stopnjo, največ pri smreki in jelki.

Opomba: Seznam tarif je v Prilogah (Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih)

3.3 Prirastek

Preglednica /PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,16	1,64	1,94	1,67	1,12	7,54	76,7
Listavci	0,58	0,65	0,48	0,35	0,23	2,29	23,3
Skupaj:	1,74	2,29	2,42	2,02	1,35	9,83	100,0

3 OPIS STANJA GOZDOV

Povprečni prirastek v GGE je 9,83 m³/ha (76,7% igl in 23,3% list.). Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je povečal za 2,04 m³/ha (26,2%). Pri iglavcih se je povečal za 1,48 m³/ha (24,4%), pri listavcih za 0,54 m³/ha (30,7%). V absolutnih vrednostih je največji porast v I. debelinskem razredu (od 0,87 m³/ha na 1,74 m³/ha). Relativno se največji delež prirastka nahaja v III. debelinskem razredu. V V. debelinskem razredu, kjer je 24% lesne zaloge, dosega prirastek le 14 % delež.

Porazdelitev lesne zaloge in prirastka po debelinskih razredih (v %)

	Debelinski razred					Skupaj
	I	II	III	IV	V	%
LZ skupaj	8	17	25	26	24	100
P skupaj	17	23	25	21	14	100

Preglednica /D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

			Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd.	Državni gozd.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	55.404	44.667	10.737	0
	m ³ /ha	7,53	7,80	6,62	0,00
Listavci	m ³	16.868	12.495	4.373	0
	m ³ /ha	2,30	2,18	2,69	0,00
Skupaj:	m ³	72.272	57.162	15.111	0
	m ³ /ha	9,83	9,98	9,31	0,00

V zasebnih gozdovih je prirastek višji kakor v državnih gozdovih. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je prirastek v zasebnih gozdovih povečal za 2,06 m³/ha (26,0%), v državnih gozdovih pa za 1,82 m³/ha (24,3%). Delež listavcev v prirastku je v državnih gozdovih višji (28,9%) kakor v zasebnih gozdovih (21,8%).

Način ugotavljanja prirastka

Za izračun prirastka se je uporabila kontrolna metoda (Kušar, 2010; popravki Poljanec in Kušar, 2012). V obdelavo so bila zajeta tista drevesa na SVP, kjer se je premer meril dvakrat (7734 dreves). Pri izračunu so upoštevana posekana drevesa s petletnim prirastkom in delna vrast. Prirastek je bil izračunan s pomočjo prirastnih nizov, ki so bili izravnani s prilagoditvenimi funkcijami za glavne drevesne vrste po posameznih RGR, po stratumih in skupno za GGE. Stratumi za izravnavo prirastnih nizov so bili enaki kakor stratumi za korekcijo lesnih zalog.

Opomba: Seznam prirastnih nizov je v Prilogah.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Osnova za izdelavo nove sestojne karte je bila karta sestojev za ureditveno obdobje 2009-2018. Obstoječi sestoji so se korigirali na osnovi obnovljenih gozdnogojitvenih načrtov (44% površine) in na osnovi terenskih pregledov sestojev v letu 2018 (56% površine). Na terenu so bili pregledani predvsem sestoji v katerih se je intenzivno gospodarilo in sestoji, ki so bili prizadeti in poškodovani po žledolomu, vetrolomu ali podlubnikih. Novo izločeni sestoji in spremembe zarisov starih sestojev so bili usklajeni s pomočjo digitalnih ortofoto posnetkov iz leta 2016 (BDOF5) in digitalnega modela reliefa iz leta 2015 (DMR LIDAR).

3 OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica /RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna			Srednji
			Površina		Zasnova %				zaloga	Število	± E	premer
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha	SVP	%	cm
Mladovje	369,31	5,0								12		
Drogovnjak	507,89	6,9	9,72	1,9	33,2	50,1	16,7	0,0	303,5	38	16,4	20
Debeljak	5.026,63	68,4	415,98	8,3	29,5	61,4	9,1	0,0	449,6	300	3,4	28
Sestoj v obnovi	1.432,06	19,5	615,23	43,0	59,5	35,9	4,6	0,0	374,2	234	5,1	24
Raznomerno (ps-šp)	12,82	0,2	4,63	36,1	0,0	41,7	58,3	0,0	181,9	0		
Skupaj:	7.348,71	100,0	1.045,56	14,2						593	3,3	25

Opomba: Podatki o lesni zalogi in srednjem premeru po razvojnih fazah izhajajo iz stalnih vzorčnih ploskev, kjer se je posamezni ploskvi pripisala tista razvojna faza, ki jo je imel sestoj, na območju katerega se je vzorčna ploskev nahajala.

V GGE prevladujejo starejše razvojne faze in predstavljajo 88,1% površine vseh gozdov. Prevladujejo debeljaki (68,4%), čeprav se je njihov delež iz prejšnjega ureditvenega obdobja (77,1%) zmanjšal. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečal delež sestojev v obnovi od 14,0% na 19,5 %. Kot posamezno do skupinsko raznomernih sestojev je opredeljenih 0,2% površine gozdov. To so predvsem varovalni sestoji ali izločene ekocelice, ki so pomembne za krepitev drugih funkcij gozda.

Mlajše razvojne faze v GGE predstavljajo le 11,9% površine gozdov. Delež drogovnjakov (6,9%) se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem (6,6%) nekoliko povečal. Znatno se je povečala površina mladovij, ki je iz prejšnjega obdobja (1,6%) narasla na 5,0%. Nove sproščene mlade površine so nastale s končnimi poseki starejših razvojnih faz, v veliki meri pa zaradi predčasne odstranitve starih sestojev ob žledolomu 2014, vetrolomu 2017 in zaradi podlubnikov.

Preglednica /D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	750,51	57,56	19,06	4,58	0,02	104,92	10,21	58,68	23,68	16,34	1.045,56
%	71,78	5,51	1,82	0,44	0,00	10,03	0,98	5,61	2,26	1,56	100,00

Poleg mladovij je v GGE je evidentirano 1.045,56 ha podmladka, ki se nahaja pod zastorom starejših razvojnih faz. V podmladku so zastopane vse glavne drevesne vrste, ki so evidentirane tudi v lesni zalogi in na katere računamo pri gradnji bodočih sestojev. Delež listavcev in iglavcev v podmladku je podoben kakor njun delež v lesni zalogi, deleži po posameznih drevesnih vrstah pa se razlikujejo. Delež smreke in jelke sta v podmladku večja kakor njuna deleža v lesni zalogi, medtem ko je delež svetloлюбnih iglavcev (macesen, rdeči bor) v podmladku mnogo manjši. V podmladku listavcev predstavlja največji delež bukev, od plemenitih listavcev se večinoma pojavlja gorski javor, velikega jesena je manj. Največji delež podmladka (615,23 ha) se nahaja v sestojih v obnovi.

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	369,31	39,5	26,7	31,6	2,2	50,3	36,4	13,3	0,0	18,8	33,7	18,3	29,2
Drogovnjak	507,89	45,6	42,2	12,2	0,0	37,0	47,4	15,6	0,0	57,9	27,0	9,2	5,9
Debeljak	5.026,63					46,9	49,2	3,9	0,0	1,9	59,4	35,1	3,6
Sestoj v obnovi	1.432,06					35,0	61,2	3,8	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj:	7.348,71												

Legenda:

Sestojna zasnova:	Negovanost:	Sklep:
1 bogata	1 negovan sestoj	1 tesen
2 dobra	2 pomanjkljivo negovan	2 normalen
3 pomanjkljiva	3 nenegovan	3 rahel
4 slaba	4 nenegovan ogrožen sestoj	4 vrzelast do pretrgan

3 OPIS STANJA GOZDOV

Podatki o zasnovah, sklepu in negovanosti so pridobljeni z okularnimi ocenami pri opisih sestojev.

Mladovja imajo večinoma bogate in dobre sestojne zasnove, na dobri tretjini površine so sestojne zasnove pomanjkljive in slabe. To so mladovja s pretrganim sklepom in nam nakazujejo na delež, kjer bodo potrebne spopolnitve s sadnjo. Mladovja so na slabi polovici površine dobro negovana, drugje je negovanost pomanjkljiva.

Zasnove drogovnjakov so večinoma bogate in dobre, na 12% površine so ocenjene pomanjkljivo. Drogovnjaki so pomanjkljivo negovani in nenegovani na 63% površine in imajo na podobnem delu površine (58%) tesen sklep.

Debeljaki so na dobri polovici površine sestojev pomanjkljivo negovani in nenegovani. Ocene negovanosti sovpadajo s sestojnim sklepom, ki je na 60% površine sestojev normalen, na ostalem delu pa tesen, rahel in pretrgan. Sestoji v obnovi so na 65% površine pomanjkljivo negovani in nenegovani.

Ocene zasnov, sklepa in negovanosti so pomemben kazalnik, ki usmerja k diferenciranemu načrtovanju ukrepov gojenja in sečnje. To je še zlasti pomembno v starejših razvojnih fazah, v katerih je poudarek gospodarjenja z gozdovi.

3.5 Tipi sestojev

Sestoji so bili izločeni na podlagi navodil in šifranta Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (2010). Osnova za izdelavo nove sestojne karte so bili sestoji za ureditveno obdobje 2009-2018, ki so bili korigirani na podlagi novih terenskih opisov. Izločenih je 2.512 sestojev s povprečno velikostjo 2,93 ha. Sestoji so izločeni na podlagi razvojnih faz, drevesnih vrst, vrednosti gozdnih fondov, ocen sestojnih parametrov ter na podlagi načrtovanih usmeritev in ukrepov za gospodarjenje v prihodnje. V okviru enega odseka je lahko več prostorsko ločenih sestojev z enako razvojno fazo in smernico gospodarjenja združenih v en sestoj. Praviloma so izločeni sestoji večji od 0,5 ha, izjema so sestoji mladovij. Pri mladovjih so izločena tudi manjša jedra, z namenom, da bi se v njih čim intenzivneje gospodarilo, da bi se širila in spajala v večje površine ter da se med starejšimi razvojnimi fazami ne bi izgubila. Največja povprečna velikost sestoja je v debeljakih (4,3 ha), najmanjša je v mladovjih (0,8 ha).

Preglednica /D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež %
Bukovi gozdovi	89,08	1,21
Drugi pretežno listnati gozdovi	146,90	2,00
Gozdovi buke in smreke	555,07	7,55
Smrekovi gozdovi	2.052,46	27,93
Borovi gozdovi	95,41	1,30
Drugi pretežno iglasti gozdovi	3.084,28	41,97
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.319,40	17,95
Hrastovi gozdovi	3,63	0,05
Gozdovi buke in hrasta	2,48	0,03
Skupaj	7.348,71	100,00

V GGE prevladujejo pretežno iglasti gozdovi in skupaj s smrekovimi gozdovi pokrivajo 69,9% površine. Borovi gozdovi se pojavljajo v manjšem obsegu in jih najdemo večinoma na silikatni podlagi. Mešani gozdovi iglavcev in listavcev se v enoti pojavljajo na 17,9 % površine, med njimi pa prevladujeta smreka in bukev. Drugih pretežno listnatih gozdov je v enoti le 2,0%, čistih bukovih gozdov pa 1,2%. Pri listavcih je poleg buke pomemben tudi delež plemenitih listavcev in hrasta, ki v enoti dosega 5,8% v lesni zalogi.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica /OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	88,01	1,22	2.213,59	30,73	2.582,85	35,86	2.318,83	32,19	7.203,28	100,00
Varovalni gozdovi	17,73	12,19	17,39	11,96	93,32	64,17	16,99	11,68	145,43	100,00
Skupaj vsi gozdovi	105,74	1,44	2.230,98	30,36	2.676,17	36,42	2.335,82	31,79	7.348,71	100,00

Stopnja ohranjenosti gozdov se je izračunala na podlagi Evklidskih razdalj (razlik) med dejansko in naravno drevesno sestavo za vsako osnovno ureditveno enoto. Pri tem je bila upoštevana naravna drevesna sestava po gozdnih združbah, ki je bila uporabljena za območni načrt. Ohranjenih gozdov, kjer je odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne drevesne sestave pod 30%, je v enoti le 105,73 ha. V GGE prevladujejo močno spremenjeni gozdovi. Tudi varovalni gozdovi, ki se nahajajo ob železniški progi Dravograd – Prevalje, so zaradi velikega deleža akacije v drevesni sestavi močno spremenjeni. Stopnja ohranjenosti oz. spremenjenosti po posameznih RGR je navedena v poglavju 9.2.

Glede na prisotnost in delež tujerodnih drevesnih vrst v dejanski sestavi drevesnih vrst po sestojih, so gozdovi v GGE Ravne ohranjeni, saj je delež tujerodnih drevesnih vrst (duglazija, zeleni bor, rdeči hrast) zanemarljiv.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	2.934	0,3	9,3	88,1	2,2	0,1
Jelka	110	0,0	3,6	94,6	1,8	0,0
Bor	847	0,0	3,6	86,8	9,5	0,1
Macesen	239	0,8	27,6	69,5	2,1	0,0
Ostali igl.	13	0,0	0,0	87,5	12,5	0,0
Bukev	540	0,0	7,4	64,7	24,6	3,3
Hrast	84	0,0	3,6	66,6	29,8	0,0
Pl. lst.	257	0,4	4,7	77,0	17,1	0,8
Dr. tr. lst.	39	0,0	0,0	51,3	41,0	7,7
Meh. lst.	46	0,0	2,2	47,8	43,5	6,5
Skupaj iglavci	4.143	0,3	9,0	86,9	3,7	0,1
Skupaj listavci	966	0,1	5,8	66,8	24,6	2,7
Skupaj	5.109	0,2	8,4	83,1	7,7	0,6

Opomba: Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, kjer se je lesna zaloga ugotavljala s stalnimi vzorčnimi ploskvami (7.203,28 ha). Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

Ocena kakovosti je podana na podlagi vzorca 5.109 dreves s premerom nad 30 cm, ki so jih ocenjevali na stalnih vzorčnih ploskvah. V GGE prevladuje drevje dobre oz. povprečne kvalitete. V povprečju so iglavci boljše ocenjeni kot listavci. Pri smreki, kot glavni drevesni vrsti, prevladuje povprečna kvaliteta. Najboljšo kvaliteto dosega macesen, ki je na slabi tretjini ocenjen prav dobro. Pri listavcih prevladuje bukev, ki je ocenjena z dobro kvaliteto. Podobno so ocenjeni plemeniti listavci in hrast. V zadnjih letih je pri velikem jesenu prisoten pojav jesenovega ožiga, ki ga povzroča gliva *Chalara fraxinea* ter pospešeno zmanjšuje kakovost drevja. Najslabše so ocenjeni mehki listavci in drugi trdi listavci, ki so pretežno zadovoljive in slabe kvalitete. Glede na rastiščni potencial v GGE je delež odlične in prav dobre kvalitete premajhen. Kvaliteta odraslega drevja je v veliki meri povezana z intenzivnimi ukrepi nege v mlajših razvojnih fazah (redčenja letvenjakov in drogovnjakov).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica /PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,1
VEJE	1,7
OSUTOST	0,0
Skupaj	4,8

Podatki o poškodovanosti izhajajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. Največ poškodb je evidentiranih na debelu in koreničniku in so povezane s pravilom. Poškodbe vej in krošenj predstavljajo 2,6% evidentiranih poškodb, poškodbe zaradi osutosti niso evidentirane. Obseg evidentiranih poškodb je v okviru, ki ne vpliva na gospodarjenje z gozdovi.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2017 smo opravili tretji popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni in racionalnejši metodi, ki bo na podlagi dolgoročnega in periodičnega izvajanja omogočala korektne analize tudi s pomočjo statističnih orodij. Osnovo za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote (PE), ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi, združujejo med seboj podobne gozdnogospodarske enote glede na območne rastiščno–gojitvene tipe.

Gozdno gospodarska enota Ravne je del PE Koroška. V obravnavani GGE je bil popis gozdnega mladja izveden na dvanajstih popisnih ploskvah (izbor ploskev s pomočjo funkcije RAND za posamezno popisno enoto). Analiza uspešnosti pomlajevanja in preraščanja samo na ravni GGE je zaradi malega števila popisnih ploskev manj zanesljiva in ni smiselna. Zato v nadaljevanju predstavljamo podatke popisa objedenosti za celotno PE koroška (51 ploskev) in jih komentiramo oziroma primerjamo z rezultati popisa v GGE Ravne.

Analizo smo opravili na podlagi preraščanja deležev posameznih drevesnih vrst po višinskih razredih. Z vidika vpliva rastlinojede divjadi na pomlajevanje in preraščanje je pomembno, da do višine, kjer osebki niso več ogroženi zaradi objedanja, preraste zadostno število osebkov posameznih drevesnih vrst. Ti predstavljajo osnovo, ki jo z gozdnogojitvenimi ukrepi usmerjamo k želeni ciljni drevesni sestavi. V tem smislu predstavlja najvišji razred iz popisa objedenosti (R4 100-150 cm) osnovo posameznim drevesnim vrstam za nadaljnji razvoj.

Preglednica /OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah na območju PE Koroška (51 ploskev) in GGE Ravne (12 ploskev) v letu 2017

SKUPAJ DV	R1-R4 % DV		<15 cm		R1 16–30 cm		R2 31–60 cm		R3 61–100 cm		R4 101–150 cm		Objedenost R1-R4	
			%		%		%		%		%		%	
	PE Koro.	GGE Ravne	PE Koro.	GGE Ravne	PE Koro.	GGE Ravne	PE Koro.	GGE Ravne	PE Koro.	GGE Ravne	PE Koro.	GGE Ravne	PE Koro.	GGE Ravne
Smreka	76	63	49	33	69	56	80	64	80	75	75	73	0,4	0,5
Jelka	2	3	5	8	2	4	2	3	3	1	9	5	20,4	23,3
Bori								1					20,0	
Macesen	1		1		1		1		3		2		2,1	
Bukev	10	15	9	2	12	14	8	15	10	16	12	20	24,3	49,0
Hrasti			1	1									54,5	
Plemeniti list.	8	14	26	55	14	24	6	9	2	1	1	1	57,0	80,0
Drugi trdi list.	1	3	2	1	1	1	2	7	1	5	1	1	40,0	50,0
Mehki listavci	2	2	7		1	1	1	1	1	2			57,1	61,5
IGLAVCI	79	66	55	41	72	60	83	68	86	76	86	78	1,1	1,5
LISTAVCI	21	34	45	59	28	40	17	32	14	24	14	22	40,0	61,8
SKUPAJ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	9,2	21,8

3 OPIS STANJA GOZDOV

Rezultati popisa objedenosti gozdnega mladja na nivoju PE Koroška kažejo, da v mladovjih prevladujejo iglavci (79 %), največ je smreke (76 %), sledi jelka (2 %) in macesen (1 %). Listavcev je 21 %, med katerimi prevladuje bukev (10 %), sledijo plemeniti listavci (8 %), drugih trdih in mehkih listavcev je malo (3 %). Če podatke o drevesni sestavi tega mladovja primerjamo s podatki mladovja v GGE Ravne ugotovimo, da je v GGE Ravne delež iglavcev nekoliko manjši (66 %), da je jelke za spoznanje več (3 %), da je delež bukve (15 %) in plemenitih listavcev (14 %) večji. Več je tudi ostalih listavcev (5 %).

V sloju vznika, oziroma v višinskem razredu do 15 cm, ki je po številu osebkov v primerjavi z ostalimi višinskimi razredi najštevilčnejši, je na nivoju PE Koroška delež iglavcev 55 % (prevladuje smreka), listavcev je v primerjavi z ostalimi višinskimi razredi veliko 45 % (prevladujejo plemeniti listavci). V tem razredu v GGE Ravne prevladujejo listavci (59 %), med njimi s 55 % plemeniti listavci. V tem višinskem razredu velik delež plemenitih listavcev ni realen, kar kaže na to, da je vzorec samo 12 ploskev premajhen.

Skupna objedenost na nivoju PE Koroška v višinskih razredih R1–R4 znaša 1,1 % pri iglavcih in 40,0 % pri listavcih, kar PE Koroška s skupno objedenostjo 9,2 % uvršča med najmanj objedene PE v Sloveniji. V GGE Ravne je v primerjavi z PE Koroška v razredu R1–R4 zabeležena za spoznanje večja objedenost pri iglavci 1,5 % in precej večja pri listavcih 61,8 %, kar pomeni skupno objedenost v višini 21,8 %. Velika objedenost listavcev je posledica velike objedenosti plemenitih listavcev (80 %) in v prehrani srnjadi priljubljenih mehkih listavcev (okrog 61 %). Velika je objedenost tudi bukve (49 %), kar pri prejšnjih popisih objedenosti ni bilo izraženo.

Delež smreke, ki je v obeh obravnavanih enotah najmanj objedena (0,4 % oziroma 0,5 %) do višinskega razreda R3 narašča (80 % oziroma 75 %), v R4 pa je njen delež za spoznanje manjši. Jelka je objedena v 20,4 %, njen delež niha med 2 % in 9 %. Na ploskvah popisanih v GGE Ravne je ob 3 % deležu jelke v razredu R1–R4 zabeležena 23,3 % objedenost.

Delež bukve kot pomembne graditeljice sestojev v PE Koroška po višinskih razredih niha, najvišji je v višinskem razredu R1 in R4 in znaša 12 %. Plemeniti listavci so zastopani v nižjih višinskih razredih, v višjih so redki. V višinskem razredu R1–R4 znaša objedenost plemenitih listavcev 57,0 %, bukve pa 24,3 %. Na ploskvah popisanih v GGE Ravne je delež bukve večji in po višinskih razredih niha med 14 in 20 %, vendar je z 49 % v primerjavi z PE Koroška bolj objedena. V GGE Ravne so plemeniti listavci z 14 % deležem objedeni 80,0 %, vendar je potrebno upoštevati majhen vzorec popisanih ploskev.

Preglednica /OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno na območju PE Koroška po letih

Razred mladja	2010 - 51 ploskev		2014 - 51 ploskev		2017 - 51 ploskev	
	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)
R1. 15 – 30 cm	22.565	7,0	23.634	3,6	20.574	10,9
R2. 30 – 60 cm	17.584	11,0	19.830	5,7	17.997	9,8
R3. 60 – 100 cm	6.083	9,4	6.582	4,5	8.313	5,4
R4. 100 – 150 cm	2.330	3,4	2.206	2,2	2.694	3,9
Skupaj R1 – R4	48.562	8,6	52.252	4,4	49.578	9,2

Preglednica /OM1: Objedenost gozdnega mladja- skupaj v GGE Ravne po letih

Razred mladja	2010 - 14 ploskev		2014 - 15 ploskev		2017 - 12 ploskev	
	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)	Število/ha	Objedenost (%)
R1. 15 – 30 cm	28.109	8,3	23.962	4,9	21.201	28,0
R2. 30 – 60 cm	22.879	8,2	21.175	4,7	15.015	24,9
R3. 60 – 100 cm	7.984	4,7	7.155	4,7	7.932	7,5
R4. 100 – 150 cm	1.494	0	2.538	0	4.390	6,8
Skupaj R1 – R4	60.466	7,6	54.830	4,6	48.538	21,8

Iz preglednic je razvidno, da se število osebkov na hektar z višinsko rastjo zmanjšuje. Skupno število osebkov na hektar, po posameznih letih izvedenega popisa v razredu R1–R4 v PE Koroška niha, v GGE Ravne pa pada. Skupna objedenost po posameznih letih popisa niha podobno v PE Koroška kot v GGE Ravne, vendar se je v GGE Ravne pri zadnjem popisu bistveno povečala. V letu 2010 je znašala v PE Koroška 8,6 % v GGE Ravne pa 7,6 %. V letu 2014 je evidentirana skupna objedenost v obeh primerjanih enotah nižja in znaša v PE Koroška

3 OPIS STANJA GOZDOV

4,4 % v GGE Ravne pa 4,6 %. Zadnji popis objedenosti kaže povečanje skupne objedenosti v obeh primerjanih enotah in znaša v PE Koroška 9,2 % v GGE Ravne pa 21,8 %, predvsem zaradi povečanja objedenosti pri listavcih.

Če primerjamo skupno objedenost po posameznih letih popisa po višinskih razredih ugotovimo, da se je v PE Koroška objedenost pri zadnjem popisu v primerjavi s popisom leta 2014 povečala v vseh višinskih razredih, v primerjavi z popisom iz leta 2010 pa je večja v R1, R2, in R3. Objedenost v GGE Ravne je pri zadnjem popisu v vseh višinskih razredih večja kot pri prejšnjih popisih, pojavila se je tudi v najvišjem višinskem razredu (R4.), kjer je prej ni bilo, in znaša 6,8 %.

Kljub pri zadnjem popisu sorazmerno malemu popisnemu vzorcu (12 ploskev) in ob upoštevanju drugih »mehkih informacij« ocenjujemo, da v obravnavani GGE divjad z objedanjem sicer vpliva na deleže, s katerimi preraščajo nekatere drevesne vrste v višje razrede (listavci), vendar je v tem trenutku ta vpliv majhen. Menimo, da ta vpliv ni tolikšen, da bi bila ogrožena primerna zastopanost ciljnih drevesnih vrst v starejših razvojnih fazah. Visok delež listavcev v razredu do 15 cm, je potrebno s primernimi ukrepi nege izkoristiti (ključna svetloba) in zagotoviti preraščanje bukve in javorja v višje višinske razrede. Ne glede na to, je potrebno pri zadnjem popisu povečano objedenost gozdnega mladja upoštevati in v naslednjih letih načrtovati nekoliko večji odvzem rastlinojede divjadi, predvsem srnjadi in gamsa.

Ostale poškodbe parkljaste divjadi na gozdni vegetaciji

V obravnavani enoti so poškodbe zaradi drgnjenja rogovja, glodanja in lupljenja lubja, lomljenja ter teptanja v mladovjih (srnjad) zanemarljive.

3.10 Odmrlo drevje

Puščanje in ohranjanje odmrle biomase je izjemnega pomena za razvoj določenih zavarovanih in ogroženih živalskih vrst. Podatki o številu odmrlega drevja so pridobljeni iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in veljajo le za večnamenske gozdove. V enoti je evidentirano 22 odmrlih dreves/ha oz. 15,6 m³/ha. To pomeni 3,9% od skupne lesne zaloge v GGE in je v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov in Naravovarstvenimi smernicami (ZRSVN), kjer je potrebno zagotoviti vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščnogojitvenem razredu. Največ odmrle biomase je v RGR8 (30,1 m³/ha) in RGR6 (23,9 m³/ha). Oba RGR se nahajata tudi na zavarovanem območju Natura 2000 (SI5000024 Grintavci). Tu je evidentiran življenjski prostor triprstega detelja, ki ima svoj življenjski cikel še posebej vezan na stoječo mrtvo maso. Najmanj odmrlega drevja je evidentirano v iglastih gozdovih na silikatni matični podlagi (RGR 3 in RGR12).

Po razširjenih debelinskih razredih je največ odmrlega drevja v prvem razširjenem debelinskem razredu. Primanjkuje debelega odmrlega drevja iglavcev in listavcev. Po evidencah revirnih gozdarjev je odmrlega debelega stoječega drevja več, ker ga v sestojih načrtno puščajo in označijo s črko P. V zasebnih gozdovih je puščanje in označevanje odmrlih dreves v soglasju z lastnikom. Več odmrlega drevja (sušic, podrtic) se pojavlja v bolj oddaljenih in pravilno nerešenih predelih.

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v GGE Ravne (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	8,97	2,29	11,26	3,74	2,63	6,37	12,72	4,92	17,64	7,37
30 - 49 cm	1,42	0,40	1,82	0,84	0,37	1,21	2,26	0,78	3,04	5,24
50 in več cm	0,20	0,13	0,34	0,37	0,24	0,61	0,57	0,37	0,94	3,01
Skupaj	10,59	2,83	13,42	4,96	3,24	8,20	15,55	6,07	21,62	15,62

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Poseganje v gozdove na območju GGE se je začelo z agrarno poselitvijo in razvojem kmetij. Sprva so iz gozda pridobivali les za lastne potrebe, intenzivneje se je v gozdove začelo posegati v 17. in 18. stoletju, z razvojem fužin in rudnikov.

V obdobju pred drugo svetovno vojno so bili kmečki gozdovi močno degradirani. Lastniki so v njih gospodarili stihijsko, razvilo se je tako imenovano kmečko prebiranje. V gozdovih so pridobivali les za kurjavo, za gradbeni material, na položnejših legah so večinoma pasli živino. Zelo razširjeno je bilo tudi pridobivanje drugih gozdnih proizvodov (pridobivanje stelje, nabiranja borovnic), kar je še dodatno osiromašilo sestoje. Tak način gospodarjenja je zaznamoval gozdove predvsem na levem bregu reke Meže. Slabo stanje kmečkih gozdov so še poslabšale obvezne sečnje do leta 1953.

Na desnem bregu pod Uršljo goro so bili pred drugo svetovno vojno veleposestniški gozdovi v lasti grofov Thurnov. Ti so na prehodu v 20. stoletje že začeli gospodariti po tedanjih strokovnih načelih. Prvi parcialni načrti za gospodarjenje v gozdovih so bili izdelani že leta 1912. Kasneje so jih po potrebi obnavljali. Poudarek pri gospodarjenju je bil na golosečnem sistemu in pogozdovanju s smreko. Z načrtnim pogozdovanjem goličav, planinskih pašnikov in frat so nastale enodobne smrekove monokulture, na Uršlji gori pa tudi večji sestoji macesna.

Načrtno strokovno gospodarjenje z gozdovi v enoti se je pričelo po letu 1959, ko so bili izdelani prvi gozdnogospodarski načrti. V njih so bili ločeno obravnavani zasebni gozdovi, družbeni gozdovi stabilne enote (nekdanji Thurnovi gozdovi) in družbeni gozdovi labilne enote (podržavljeni kmečki gozdovi). Po letu 1979 so bili zasebni in družbeni gozdovi prvič obravnavani v skupnem načrtu.

V različnih ureditvenih obdobjih je bila v načrtih poudarjena različna problematika, ki je odražala razmere v katerih so načrti nastajali. Prvi so imeli poudarek na prikazu stanja ter načrtovanju etata in gojitvenih ukrepov. V 70-tih in 80-tih letih je bil velik poudarek na sanaciji poškodovanih gozdov v okolici železarne Ravne, kot posledice onesnaženosti okolja zaradi izpustov škodljivega prahu in plinov. Načrti enote so bili v veliki meri tudi sanacijski načrti, ki so jasno izražali skrb za nadaljnje gospodarjenje. Od leta 1979 naprej pa gospodarjenje z gozdovi temelji na analizi preteklega gospodarjenja, ob proizvodni funkciji pa so upoštevane tudi druge funkcije gozdov. Ne glede na organiziranost gozdarstva, je skozi vsa ta obdobja bil v ospredju sonaraven pristop pri gospodarjenju z gozdovi. Rezultati preteklega dela se kažejo v današnjem stanju gozdov. Od leta 1994 naprej gospodarjenje z gozdovi usmerja in načrtuje ZGS OE Slovenj Gradec.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Za načrtno gospodarjenje in usmerjanje prihodnjega razvoja gozdov je pomembna tudi analiza preteklega gospodarjenja. Je pomemben kazalnik smeri razvoja in kaže na pravilnost načrtovanih ukrepov in na probleme, ki se pri gospodarjenju pojavljajo. Ob vrednotenju načrtovanih ukrepov in opravljenih del v preteklem ureditvenem obdobju je upoštevana lastniška struktura, površina gozdov in rastiščnogojitveni razredi GGN GGE Ravne (2009-2018). V preteklem ureditvenem obdobju je bilo gospodarjenje z gozdovi večinoma v skladu s postavljenimi cilji in usmeritvami, na intenzivnost in odmike od načrtovanih ukrepov pa so v veliki meri vplivale tudi naravne katastrofe, vremenski pogoji in družbeno ekonomske razmere. Ker v GGE prevladuje zasebna gozdna posest, imajo na gospodarjenje z gozdovi velik vpliv tudi razmere na trgu lesne industrije, ki krojijo cene lesa in vplivajo na realizacijo v zasebnih gozdovih. Prodaja hlodovine je bila po letu 2011 močno usmerjena v sosednjo Avstrijo.

Glavne ujme, ki so zaznamovale preteklo obdobje

Že prvo leto veljavnosti GGN Ravne (2009-2018) so **junija 2009** opazili rjavenje smrekovih iglic na področju Riflovega vrha. Po pregledih in analizah se je izkazalo, da gre za ose zapredkarice (*Cephalicia arvensis*). To je bil prvi opažen pojav os zapredkaric v Sloveniji. Posekali so okoli 3.000 m³ lesa smreke na napadenem območju, neposredno nad Prevaljami. V napadenih sestojih so naslednje leto izvajali zatiralne ukrepe (uporaba

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

insekticidov in lepljivih trakov) za zmanjšanje številčnosti populacije in skrbno spremljali stanje tudi naslednja leta. Sanacija je bila uspešna.

V naslednjih letih je bila v porastu številčnost podlubnikov. V večji meri zaradi vremenskih pogojev (sušna obdobja), na širšem območju prizadetem zaradi os zapredkaric, pa so predhodno oslabela drevesa dodatno napadli še podlubniki ali bela trohnoba korenin. V letih od 2011 do 2014 je posek zaradi lubadarja predstavljal okoli 20% vsega poseka v GGE.

Med 31. januarjem in 4. februarjem **2014** je večji del Slovenije prizadel hud **žledolom**, ki je povzročil velike škode tudi v GGE Ravne. Največje škode so nastale v pasu od 400 -800 mNV. Iz karte za sanacijo je razvidno, da je bilo poškodovanih cca 700 ha površin, med njimi 66,0 ha ogolelih površin za obnovo. Zaposleni na KE in lastniki gozdov so takoj pristopili k evidentiranju in sanaciji žledoloma v nižjih in dostopnih predelih. Rok za sanacijo iglavcev je bil postavljen do 15.05. 2014, za sanacijo listavcev pa do 31.12. 2016. V GGE Ravne je bilo zaradi žleda evidentiranega okoli 55.000 m³ podrtega lesa. Zaradi velike količine poškodovane lesne mase in zaradi pomanjkanja razpoložljivih izvajalcev, iglavci niso bili pospravljeni do roka, določenega na odločbah in sanacija se je nadaljevala še v letu 2015. V tem času je iz smreke že izletel lubadar, ki je napadel nepospravljen sortimente.

Zaradi sušnega obdobja v letu 2015, močnega semenjenja smreke in velike količine napadle lesne mase zaradi žledoloma 2014, je prišlo v letih 2015, 2016 in 2017 do **gradacije podlubnikov**. Žarišča lubadarja so se pojavljala najprej v nižinskih predelih in v sestojih poškodovanih po žledu, v 2016 so se širila tudi v višje predele enote. V GGE Ravne je bilo v obdobju 2009 – 2018 zaradi napada podlubnikov evidentirano 46.800 m³ lesa, od tega 32.350 m³ (69%) v zadnjih štirih letih.

Med 11. in 12. decembrom **2017** je na območju OE Slovenj Gradec orkanski veter povzročil ogromno škodo v gozdovih. V GGE Ravne je bilo podrto cca 31.000 m³ lesne mase. Največje poškodbe so utrpeli gozdovi v nižinskem pasu do približno 800 mNV. Najhuje je bilo na področju Leš, kjer so bile uničene in poškodovane hektarske površine. Iz sanacijskega načrta, ki je bil izdelan za obdobje 2018-2022 je razvidno, da je za obnovo predvidenih 79,0 ha površin v zasebnih gozdovih in 11,0 ha v državnih gozdovih.

Oktobra **2018** je gozdove na Koroškem zopet prizadel vetrolom, ki pa je največ škod povzročil na območju GGE Črna -Smrekovec. V GGE Ravne je bilo po oceni revirnih gozdarjev ob konca leta 2018 zaradi vetroloma poškodovano okoli 2.700 m³ lesne mase.

4.2.1 Posek

Preglednica/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

Ureditveno obdobje 2009 -2018	Načrtovani posek	Realizacija poseka - Evidenca		Realizacija poseka – podatki SVP		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	330.314	339.696	102,8	499.300	65.129	151,2
Listavci	60.839	35.408	58,2	80.087	17.823	131,6
Skupaj	391.153	375.104	95,9	579.387	68.145	148,1

Za ureditveno obdobje 2009 – 2018 je bil za GGE Ravne načrtovan najvišji možni posek 391.153 m³ (iglavci 339.696 m³, listavci 35.408 m³). Podatki o realizaciji poseka v tem obdobju so pridobljeni iz evidence revirnih gozdarjev (program Timber) in z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah.

Po evidencah je bilo v GGE posekano 375.104 m³ lesa, kar pomeni 95,9% realizacijo. V programu Timber je evidentiran tudi posek izven gozda (2.592 m³), ki ga v primerjavi načrtovanega in realiziranega poseka ne upoštevamo, ker ni bil načrtovan.

Po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev je bilo posekano 579.387 m³ lesa, kar presega načrtovani posek za 48,1%. Podatki o poseku na SVP so povzeti iz programa XPL, pri izračunu na ploskvah pa so bile uporabljene stare tarife.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Preglednica/D-PP: Primerjava poseka med izračunom po ploskvah in evidenco

		Površina(ha)	Evidenca (m³/ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m³/ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m³/ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e %)
GGE	Iglavci	7.198,16	4,72	590	6,937	11,213	0,905	13,0
	Listavci	7.198,16	0,49	590	1,113	3,068	0,248	22,3
	Skupaj	7.198,16	5,21	590	8,049	11,732	0,947	11,8
Državni	gozdovi	1.586,94	5,39	109	8,104	12,106	2,273	28,0
Zasebni	gozdovi	5.611,22	5,16	481	8,037	11,659	1,042	13,0

Na ravni GGE je podana tudi primerjava med točkovno oceno poseka po evidencah in poseka na SVP. Zaradi korektnosti primerjave je za obračun poseka na SVP bila uporabljena stara površina gozdov in stare tarife, po katerih je bila izračunana tudi evidenca. V primerjavo so zajeti tudi varovalni gozdovi (146,3 ha), ker se je v varovalnih gozdovih načrtoval in realiziral posek. Po podatkih evidence je bilo v obdobju 2009–2018 v GGE Ravne posekano 5,21 m³/ha, po podatkih SVP pa 8,05 m³/ha (+0,947m³/ha, e=11,8%). Posek po evidencah (ob 5% tveganju) ni v mejah zaupanja količine poseka ugotovljenega na SVP. Zaradi tega se v skladu z navodili (Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanjem z divjadjo, Ur.l.RS 91/2010) pri analizah in preglednicah navaja in upošteva podatek o poseku na SVP. Za potrebe preračuna poseka po RGR je uporabljen količnik, ki smo ga dobili iz razmerja o poseku na SVP in poseku iz evidenc na ravni GGE (igl. 1,47, list. 2,26). Delež državnih gozdov v GGE je 22,5%, zato je primerjava točkovne ocene opravljena tudi po sektorju lastništva. Odstopanje med posekom po evidenci (5,39 m³/ha) in posekom na SVP (8,10 m³/ha) je v državnih gozdovih manjše kakor v zasebnih gozdovih, vendar posek po evidenci kljub temu ni v mejah zaupanja količine poseka ugotovljenega na SVP. Zato se tudi za vse analize po sektorju lastništva navaja in upošteva podatek o poseku na SVP.

Razlika med posekom po evidencah in posekom na SVP je velika, vzrokov za odstopanje je več. Največji delež razhajanja je zaradi sanitarnih posekov, še posebej žledoloma 2014 in vetroloma 2017. Zaradi velikega obsega poškodovanih sestojev je bilo evidentiranje oteženo, marsikje pa celo nemogoče. Naknadno poročanje lastnikov o napadli lesni masi je bilo pomanjkljivo, še posebej tam, kjer lastniki gozdov poseka ne izvajajo sami, zato povratne informacije o posekani količini in dodatno napadlih drevesih niso popolne. Nadzor v zasebnem gozdu je otežen tudi zaradi manjših in razpršenih delovišč. Še posebej je otežen nadzor poseka listavcev za drva, ki ga lastniki občasno še vedno opravijo brez predhodnega odkazila. Ta les lastniki spravijo direktno iz gozda do kmetije in se ne pojavlja na deponijah ob cesti. Pri terenskih ogledih in na novejših aeroposnetkih je opaziti tudi intenzivnejša čiščenja gozdnih robov, kjer lastniki uveljavljajo kmetijske subvencije, predhodne označitve dreves pa se ne izvedejo. Ne glede na lastništvo, je evidenca še posebej otežena pri naravnih ujmah v mlajših razvojnih fazah in pri pri gradnji gozdnih prometnic in drugih posegih v prostor (krčitve), kjer se panji po poseku fizično odstranijo oz. zakrijejo in je dodatni posek nemogoče evidentirati. Bistvenega pomena za povraten tok informacij je zaupanje in dober odnos med revirnim gozdarjem, lastnikom gozda in izvajalcem.

Posek po rastiščno gojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim

Preglednica /D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2009 do 2018 leta

Rastiščno razred	gojitveni	Načrtovan posek	Realiziran posek	Realiz. sečnje	Skupna realiz. možn. p.	Realiziran posek	Realiz. sečnje	Skupna realiz. možn. p.
		m3	evidence m3	%	%	SVP m3	SVP %	%
		m3	m3	%	%	m3	%	%
00001	Iglavci	147.767	134.225	90,8	34,3	197.271	133,50	50,43
Rastišča kislih bukovih gozdov	Listavci	21.769	10.729	49,3	2,7	24.269	111,48	6,20
	Skupaj	169.536	144.954	85,5	37,1	221.540	130,67	56,64
00002	Iglavci	30.389	32.407	106,6	8,3	47.629	156,73	12,18
Rastišča zmerno kislih bukovih gozdov	Listavci	8.065	4.353	54,0	1,1	9.846	122,09	2,52
	Skupaj	38.454	36.759	95,6	9,4	57.475	149,46	14,69
00003	Iglavci	50.513	76.769	152,0	19,6	112.828	223,36	28,84

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Gozdovi na revnejših rastiščih jelke	Listavci	5.022	4.826	96,1	1,2	10.916	217,37	2,79
	Skupaj	55.535	81.595	146,9	20,9	123.744	222,82	31,64
00006 Rastišča gorskih gozdov bukve in jelke	Iglavci	47.927	39.854	83,2	10,2	58.574	122,21	14,97
	Listavci	14.326	8.565	59,8	2,2	19.374	135,24	4,95
00007 Rastišča termofilnih bukovih gozdov	Skupaj	62.253	48.419	77,8	12,4	77.948	125,21	19,93
	Iglavci	4.655	7.527	161,7	1,9	11.062	237,65	2,83
00008 Gorska sveža bukova rastišča na rendzinah	Listavci	1.181	880	74,5	0,2	1.991	168,55	0,51
	Skupaj	5.836	8.407	144,1	2,1	13.053	223,66	3,34
00009 Rastišča gorskih bukovih gozdov	Iglavci	8.851	7.207	81,4	1,8	10.592	119,67	2,71
	Listavci	3.085	1.691	54,8	0,4	3.825	123,99	0,98
00012 Rastišča borovih gozdov na silikatu	Skupaj	11.936	8.898	74,6	2,3	14.417	120,79	3,69
	Iglavci	32.047	38.603	120,5	9,9	56.735	177,04	14,50
00021 Varovalni gozdovi	Listavci	6.221	3.616	58,1	0,9	8.179	131,48	2,09
	Skupaj	38.268	42.219	110,3	10,8	64.914	169,63	16,60
Skupaj	Iglavci	7.478	2.853	38,2	0,7	4.193	56,07	1,07
	Listavci	783	177	22,6	0,0	400	51,13	0,10
Skupaj	Skupaj	8.261	3.030	36,7	0,8	4.593	55,60	1,17
	Iglavci	687	251	36,5	0,1	369	53,70	0,09
Skupaj	Listavci	387	572	147,9	0,1	1.294	334,33	0,33
	Skupaj	1.074	823	76,6	0,2	1.663	154,82	0,43
Skupaj	Iglavci	330.314	339.696	102,8	86,8	499.300	151,14	127,64
	Listavci	60.839	35.408	58,2	9,1	80.087	131,65	20,48
	Skupaj	391.153	375.104	95,9	95,9	579.383	148,11	148,11

Opomba: Navedena so imena RGR, ki so bila veljavna v GGN GGE Ravne(2009-2018).

Realizacija poseka (podatki SVP) v ureditvenem obdobju 2009 - 2018 je bila 148,11% (iglavci 151,14%, listavci 131,65%). Realizacija poseka je različna po gospodarskih razredih, kar je v največji meri posledica naravnih ujm, ki so v prejšnjem ureditvenem obdobju prizadele gozdove GGE Ravne. Stopnja realizacije je odvisna tudi od lastniške strukture, v manjši meri od rastiščnega potenciala (intenzivnost gospodarjenja). Največje preseganje načrtovanega poseka je evidentirano v RGR 3, ki je bil najbolj prizadet po žledolomu 2014, naknadno pa še po vetrolomu 2017 (29,5% vsega poseka v RGR3 je evidentiranega zaradi žledoloma). Veliko preseganje načrtovanega poseka je tudi v RGR7 (žledolom 2014, vetrolom 2017, gradacije podlubnikov na prisojnih legah). Najnižja realizacija je bila na področju RGR12, kjer je zaradi slabših rastiščnih pogojev tudi intenzivnost gospodarjenja manjša. V večini RGR je realizacija iglavcev večja od realizacije listavcev. Najvišja realizacija listavcev je v varovalnih gozdovih (RGR 21) zaradi sanitarnih posekov.

Ureditveno obdobje od 1999 do 2008 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realizirani posek	Realizacija sečnje
		m ³	m ³	%
Skupaj	iglavci	269.082	198.125	73,63
	listavci	31.101	24.945	80,20
	Skupaj	307.183	223.070	72,62

Rastiščno gojitveni razredi (gospodarski razredi), ki so bili opredeljeni v obdobju 1999-2008, niso primerljivi z rastiščno gojitvenimi razredi v obdobju 2009-2018, zato je analiza poseka za dvajsetletno obdobje možna le skupno za GGE. Realizacija poseka v tem obdobju je podana na osnovi evidenc. Skupna realizacija je bila 72,62%, realizacija listavcev je bila višja kakor realizacija iglavcev.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Posek po lastniških kategorijah

Podatki o evidenci poseka po lastniških kategorijah so pridobljeni iz programa Timber, kjer je lastništvo izkazano po parcelah. V tistih osnovnih ureditvenih enotah, kjer je lastništvo po parcelah mešano, je za prikaz lastniške kategorije uporabljen prevladujoč delež lastništva.

Preglednica /D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m3	263.057	43.507	306.564	67.257	17.332	84.589	330.314	60.839	391.153
Izveden evidence- m3	266.272	23.296	289.567	73.424	12.112	85.536	339.696	35.408	375.104
Izveden SVP- m3	394.789	56.168	450.957	103.130	25.472	128.604	499.300	80.087	579.387
Realiz. evidence- %	101,2	53,5	94,5	109,2	69,9	101,1	102,8	58,2	95,9
Realizacija SVP - %	150,1	129,1	147,1	153,3	147,0	152,0	151,2	131,6	148,1
Povp. drevo - m3	1,12	0,56	1,04	0,98	0,75	0,94	1,09	0,61	1,01

Realizacija poseka v zasebnih gozdovih je nekoliko nižja kakor v državnih gozdovih. Povprečno kubno drevo v zasebnih gozdovih je 1,04 m3, v državnih gozdovih pa 0,94 m3. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečalo v obeh kategorijah lastništva (prej 0,95 m3 ZS, 0,86 m3 DS).

Posek po vrstah sečenj (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka)

Na stalnih vzorčnih ploskvah vrste poseka po vzrokih ni možno ugotavljati, zato so v preglednici upoštevani podatki o poseku iz tekočih evidenc. V skladu z navodili so navedeni le odstotni deleži in ne absolutne vrednosti v m3.

Preglednica /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah -Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za um. obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	podmlad.	Prebir.									
Iglavci	m3												
	%	18,2	27,2	0,3	0,0	0,0	8,3	39,9	3,0	2,4	0,7	0,0	0,0
Listavci	m3												
	%	26,4	28,2	0,3	0,0	0,0	3,9	32,1	4,8	3,7	0,6	0,0	0,0
Skupaj	m3												
	%	18,9	27,3	0,3	0,0	0,0	8,0	39,2	3,1	2,5	0,7	0,0	0,0

Preglednica /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah -Državni gozdovi

		Vrste poseka									% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. Infrastr. in drugo	Krčitve			Nedo v. posek
		Redčen.	podmlad	Prebir.									
Iglavci	m3												
	%	21,5	23,4	0,8	0,0	0,0	9,5	39,2	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Listavci	m3												
	%	25,0	29,5	0,5	0,0	0,0	6,8	30,1	7,6	0,5	0,0	0,0	0,0
Skupaj	m3												
	%	22,0	24,2	0,8	0,0	0,0	9,2	37,8	5,9	0,1	0,0	0,0	0,0

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Preglednica /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah -Skupaj GGE

		Vrste poseka									% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve			Nedv posek
		Redčen.	pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m3												
	%	18,9	26,3	0,4	0,0	0,0	8,6	39,7	3,5	2,1	0,5	0,0	0,0
Listavci	m3												
	%	25,7	28,6	0,3	0,0	0,0	4,9	31,3	5,7	3,1	0,4	0,0	0,0
Skupaj	m3												
	%	19,5	26,5	0,4	0,0	0,0	8,2	39,0	3,7	2,2	0,5	0,0	0,0

V strukturi poseka prevladujejo sanitarni poseki, ki skupaj s posekom oslabelega drevja predstavljajo 47,2% vse posekane lesne mase. Delež sanitarnih posekov je enak v obeh sektorjih lastništva. Pomladitvene sečnje so bile načrtovane v obsegu 40,7% najvišjega možnega poseka, realizirane so bile na 26,5%. Večji delež pomladitvenih sečenj je bil realiziran v zasebnih gozdovih. Redčenja drogovnjakov in debeljakov, ki so bila načrtovana na 58,5%, v realizaciji poseka predstavljajo le 19,5%. Nizek delež realizacije redčenja je predvsem posledica visokega deleža sanitarnih sečenj. Pri redčenjih je potrebno pojasniti tudi, da se je pri načrtovanju poseka v debeljakih v preteklem ureditvenem obdobju uporabljala enotna smernica 5 (5-nega debeljaka), ki kot pripadajoči ukrep predpisuje redčenja. Pri realizaciji ukrepov (odkazilo) pa se je glede na stanje debeljakov uporabljala tudi smernica 6 (6-uvajanje debeljakov v obnovo), ki kot ukrep zahteva pomladitveni posek. To je poleg prevladujočih sanitarnih posekov še dodaten vzrok za odstopanje načrtovanega in izvedenega deleža redčenja. Od ostalih vrst poseka predstavlja posek za gozdno infrastrukturo 3,7%, krčitve 2,2% in nedovoljen posek 0,5%.

Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica /PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	77,2	17,4	10,8
Jelka	0,9	8,3	0,1
Bor	8,5	9,3	1,2
Macesen	3,8	8,7	0,5
Ostali igl.	0,1	12,5	0,0
Bukev	5,4	6,5	0,7
Hrast	1,3	16,0	0,2
Pl. lst.	1,4	4,7	0,2
Dr. tr. lst.	0,6	10,2	0,1
Meh. lst.	0,8	31,4	0,1
Skupaj iglavci	90,5	15,4	12,6
Skupaj listavci	9,5	7,3	1,3
Skupaj	100,0	13,9	13,9

V poseku po skupinah drevesnih vrst prevladujejo iglavci. Največji delež v poseku predstavlja smreka (77,2%). Delež iglavcev in listavcev v poseku je sorazmeren njihovu deležu v lesni zalogi.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

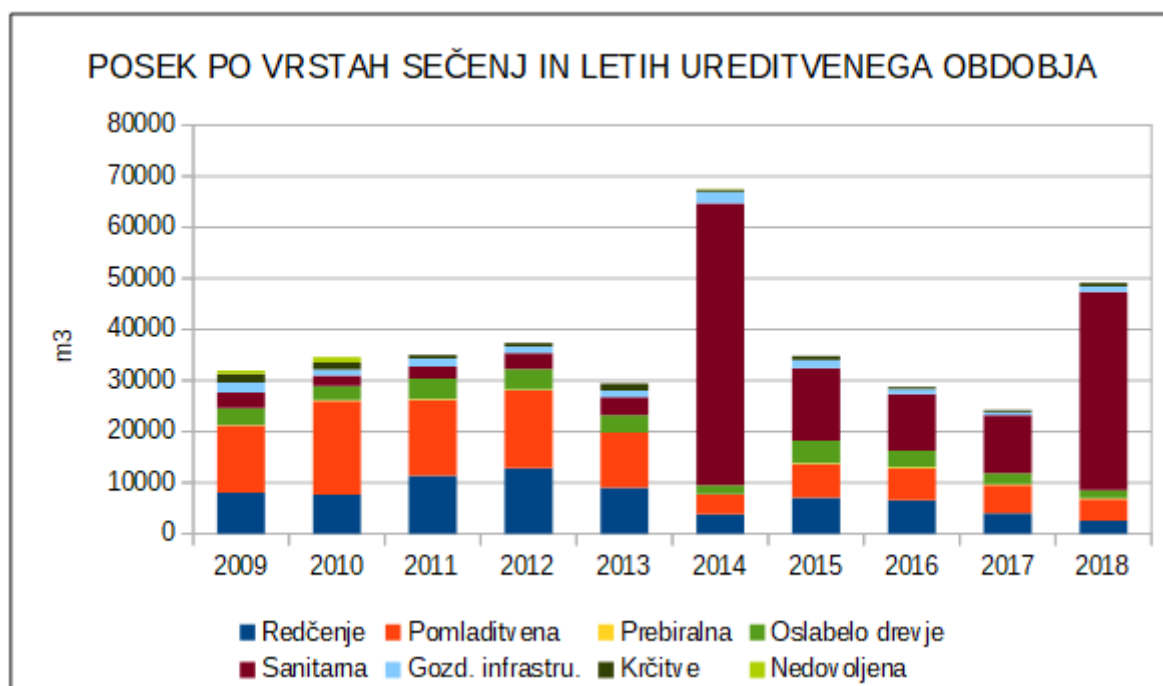
Posek po debelinskih razredih

Preglednica /PDR: Posek po debelinskih razredih

Drev. vrsta	%	posek	Posek v % po debelinskih stopnjah													
		m3/ha	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
iglavci	86	6,94	2,77	5,39	5,25	9,62	9,77	13,99	15,74	11,95	9,77	5,54	4,96	3,21	1,31	0,73
listavci	14	1,11	6,6	13,21	15,09	15,09	9,43	6,6	9,43	8,49	6,6	3,77	1,89	1,89	0,00	1,89
Skupaj	100	8,05	3,28	6,44	6,57	10,35	9,72	13,01	14,9	11,49	9,34	5,3	4,55	3,03	1,14	0,88

V poseku predstavljajo iglavci 86%, največji delež posekanih iglavcev je med 8. in 10. debelinsko stopnjo. Listavci v poseku predstavljajo 14%, največji delež poseka je med 4. in 6. debelinskim razredom.

Grafikon : Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta

Iz evidence poseka po vrstah sečenj je razvidno, da se je količina poseka povečala v drugi polovici ureditvenega obdobja, predvsem zaradi sanitarnih posekov. Sanitarni poseki po letu 2013 predstavljajo skoraj celotno količino evidentiranih sanitarnih sečenj (90,3%). Leta 2014 je GGE Ravne prizadel žledolom, konec leta 2017 pa še močan vetrolom. Obe ujmi predstavljata 65% sanitarnih sečenj v ureditvenem obdobju 2009 -2018. Zaradi velike količine napadle lesne mase ob žledolomu je v naslednjih letih prišlo tudi do gradacije podlubnikov, k čemur so pripomogle še neugodne vremenske razmere (sušna obdobja). Z večanjem sanitarnih sečenj se je sorazmerno zmanjšal delež rednih sečenj. V prvih letih ureditvenega obdobja so v strukturi poseka prevladovala pomladitvene sečnje, ki so bile načrtovane v pomlajenih sestojih. Redčenja so bila skozi celo ureditveno obdobje realizirana v manjšem obsegu kakor pomladitvene sečnje.

Obseg in struktura najvišjega načrtovanega poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju sta bila načrtovana v skladu s takratnim stanjem sestojev (redčenja 58%, pomladitvene sečnje 41%). Realizacija poseka se od načrtovanega močno razlikuje. Naraščanje deleža sanitarnih sečenj zmanjšuje vlogo strokovnega odkazila kot načrtnega usmerjevalca razvoja gozdov.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica /OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	23,16	3,75	16,2	6,63	2,70	40,7
Priprava tal	ha	2,88	4,06	141,0	3,00	2,45	81,7
Sadnja	ha	7,95	9,95	125,2	4,75	3,86	81,3
Obžetev	ha	9,10	4,98	54,7	7,65	5,82	76,1
Nega mladja	ha	136,05	16,11	11,8	52,08	18,80	36,1
Nega gošče	ha	283,63	48,51	17,1	72,59	39,35	54,2
Nega letvenjaka	ha	105,12	14,10	13,4	29,91	15,05	50,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	79,73	11,65	14,6	20,44	9,41	46,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	75.745,00	12.419,00	16,4	42.610,00	22.600,00	53,0
Zaščita z ograjo	m	700,00	1.000,00	142,9	17.740,00	3.385,00	19,1
Vzdrževanje grmišč	ha	2,00	0,00	0,0	3,20	1,00	31,3
Vzdrževanje travinj	ha	24,55	4,50	18,3	0,00	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	74,82	0,26	0,3	19,52	0,00	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	9,70	14,40	148,5	30,47	26,25	86,2
Ostala varstvena dela	dni	0,00	9,00	0,00	0,00	12,00	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	0,00	0,0	17,94	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,0	22,50	0,00	0,0
Pušcanje stoječe biomase	dni	0,00	1,47	0,0	15,52	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	510,39	0,0	0,00	138,91	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	29,79	6,45	21,7
Priprava tal	ha	5,88	6,51	110,7
Sadnja	ha	12,70	13,81	108,7
Obžetev	ha	16,75	10,80	64,5
Nega mladja	ha	188,13	34,91	18,6
Nega gošče	ha	356,22	87,86	24,7
Nega letvenjaka	ha	135,03	29,15	21,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	100,17	21,06	21,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	118.355,00	35.019,00	29,6
Zaščita z ograjo	m	18.440,00	4.385,00	23,8
Vzdrževanje grmišč	ha	5,20	1,00	19,2
Vzdrževanje travinj	ha	24,55	4,50	18,3
Sadnja plodonosnega drevja	dni	94,34	0,26	0,3
Ostala biomeliorativna dela	dni	40,17	40,65	101,2
Ostala varstvena dela	dni	0,00	21,00	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	17,94	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	22,50	0,00	0,0
Pušcanje stoječe biomase	dni	15,52	1,47	9,5
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	649,30	0,0

Gojitvena dela za preteklo ureditveno obdobje so bila na ravni GGE načrtovana v obsegu 844,7 dni, realizirana pa le v obsegu 210,6 dni (24,9% realizacija). Obnova je bila realizirana 55,3%, nega pa 23,1%. Načrtovan obseg del je bil presežen le pri pripravi tal (110,7%) in pri sadnji (108,7%), zaradi sanacije ogolelih površin, ki so nastale po podlubnikih in žledolomu. Negovalna dela so bila realizirana v povprečju na petini načrtovanega obsega, nekoliko višja realizacija (64,5%) je bila pri obžetvi, kar sovпада z večjim obsegom sadnje. Posledice neizvajanja potrebnih in načrtovanih gojitvenih del se kratkoročno kažejo v slabši kvaliteti mladih razvojnih faz, dolgoročno pa negativno vplivajo na kvaliteto in stabilnost gozdov.

Za ohranjanje funkcije biotske raznovrstnosti je bilo vzdrževanih 29,6 ha travnikov in grmišč v gozdu ter porabljenih 42,4 dni za puščanje stoječe biomase, sadnjo plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje vodnih virov ter druga biomeliorativna dela.

Glede na sektor lastništva je stopnja realizacije gojitvenih del višja v državnih gozdovih (49,4%), v zasebnih gozdovih je le 17,5%. Vzrokov za slabo realizacijo gojitvenih del v zasebnih gozdovih je več. Med glavnimi razlogi je nezainteresiranost lastnikov za delo v gozdu, predvsem tistih, ki imajo manjšo gozdno posest in od gozda niso odvisni. Najvišjo realizacijo gojitvenih del dosegajo lastniki srednje posesti, ki so od gozda

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

eksistenčno odvisni in tudi možni posek redno izkoriščajo. Tudi gojitvena dela, ki so bila načrtovana v povezavi s pomladitvenimi sečnjami in končnimi poseki se niso izvedla zaradi nerealizacije poseka. Do razhajanj med načrtovanimi in izvedenimi gojitvenimi deli lahko prihaja tudi zaradi napačnega obsega načrtovanih gojitvenih del, ki premalo upošteva razvojno dinamiko preraščanja sestojev. Še posebej v naravnih mladovjih na bogatih rastiščih prihaja do prepletanja mladih razvojnih faz (mladje-gošča, letvenjak-drogovnjak), zato bi bilo ukrepe obnove in nege smiselno načrtovati v skupnem obsegu, po razvojnih fazah pa bi jih opredelili z gozdnogojitvenimi načrti. Med zaviralnimi dejavniki je tudi sistem sofinanciranja, ki za lastnike ni stimulativen, hkrati pa se v zadnjih letih tudi absolutni obseg sredstev namenjenih za gojitvena dela zmanjšuje.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V zadnjem ureditvenem obdobju se ni gradilo gozdnih cest, gradnja gozdnih prometnic se nanaša na gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih vlak. Zgrajenih je bilo skoraj 28 km novih vlak, od tega slabih 19 km v zasebnih gozdovih in nekaj več kot 9 km v državnih gozdovih. Rekonstrukcij gozdnih vlak je bilo 12,6 km, od tega skoraj 80% v zasebnih gozdovih. Največ rekonstrukcij je bilo opravljenih med leti 2012 in 2014. K gradnji in rekonstrukciji so veliko pripomogle nove razvojne vzpodbude in pridobivanje sredstev za sofinanciranje (PRP sredstva). V letih 2017 in 2018 je bilo zgrajenih in rekonstruiranih nekaj več kot 3 km vlak za odpravo posledic ujm (1,4 km novogradenj in 1,6 km rekonstrukcij).

Gradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak po lastništvu in objektih:

		ZASEBNI GOZDOVI		DRŽAVNI GOZDOVI				ZASEBNI GOZDOVI		DRŽAVNI GOZDOVI	
LETO	ODSEK	Gradnja m	Rekonstr. m	Gradnja m	Rekonstr. m	LETO	ODSEK	Gradnja m	Rekonstr. m	Gradnja m	Rekonstr. m
2009	06463A			570		2013	06456B, C				286
2009	06464A			900		2013	06372		222		
2009	06475			122		2013	06205		110		
2009	06477C			287		2013	06185		280		
2009	06478A			256		2013	06223		295		
2009	06475			175		2013	06073		280		
2009	06477C				150	2014	06208	713			
2009	06354A	680				2014	06334A	275			
2009	06353	240				2014	06126B	406			
2009	06203	265				2014	06282	95			
2009	06222	900	400			2014	06378A	431			
2010	06224	410				2014	06375	341			
2010	06336A	750				2014	06373A	185			
2010	06303	460				2014	06226	91			
2010	06334A	230				2014	06379C		344		
2010	06034	385	30			2014	06378B		1055		
2010	06154A		1105			2014	06379A		221		
2011	06182A			602		2014	06414		461		
2011	06454B			540		2014	06378A		120		
2011	06190	505				2014	06379D		454		
2011	06337A	560				2014	06192		300		
2011	06473A	40				2014	06312				285
2011	06384	110				2014	06099B				365
2011	06204A	506				2014	06257				181
2011	06190		478			2015	06204A	497			
2012	06362B			340		2015	06204A	95			
2012	06100B			79		2015	06205	153			

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

		ZASEBNI GOZDOVI		DRŽAVNI GOZDOVI				ZASEBNI GOZDOVI		DRŽAVNI GOZDOVI	
2012	06455			254		2015	06205	125			
2012	06468B			224		2015	06373A	92			
2012	06476			112		2015	06474	82			
2012	06100B				276	2015	06401			424	
2012	06470A, B	583				2015	06405			100	
2012	06471	168				2015	06405			102	
2012	06450B	164				2015	06456C				123
2012	06151	122				2015	06402			197	
2012	06046B	146				2016	06302B	560			
2012	06473B	130				2016	06242	369			
2012	06016	542				2016	06335B	214			
2012	06042B	443				2016	06375	121			
2012	06165A	167				2016	06441	200			
2012	06357	619				2016	06303	230			
2012	06126B		733			2016	06461A			278	
2012	06473B		465			2016	06468A			590	
2012	06165A		245			2016	06439				245
2012	06211A		1723			2017	06379C	212			
2013	06477A			568		2017	06033C	571			
2013	06481A			902		2017	06074	478			
2013	06455			365		2017	06118A				45
2017	06129A				315	2018	06040C		237		
2017	06354A, B	291				2018	06381A	206			
2018	06463A			105		2018	06371A		175		
2018	06463A			390		2018	06354A	305			
2018	06463A			200		2018	06353	135			
2018	06462B			140		2018	06353	220			
2018	06468A			270		2018	06073	485			
2018	06468A			122		2018	06336A	282			
2018	06465A			98		2018	06118A		55		
2018	06463A				385	2018	06184	223			
2018	06463A				130	2018	06205	164			
2018	06372	124				2018	06034	433			
2018	06381A	126									
						SKUPAJ		18655	9788	9312	2786

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Za večji del gozda v GGE Ravne je značilno prepletanje vseh funkcij gozdov. Strokovno in načrtno gospodarjenje je zastavljeno tako, da se poleg proizvodne funkcije krepijo tudi ostale funkcije gozda. Opravljena dela na področju ekoloških in socialnih funkcij gozdov so največkrat rezultat skupnega dela ZGS in drugih uporabnikov prostora (druge strokovne službe, društva, lastniki, šole), ki se vedno bolj vključujejo v gospodarjenje s prostorom in kritično presojo tudi gospodarjenje z gozdovi.

Ekološke funkcije

V varovalnih gozdovih so se v dostopnih predelih izvajali predvsem sanacijski ukrepi in ukrepi za krepitev varovalne vloge. Del varovalnih gozdov je bil močno prizadet po žledolomu in posledično še po podlubnikih (56,2% vsega evidentiranega poseka v varovalnih gozdovih). Poškodbe gozdov, nastale zaradi vetroloma in žledoloma, bi lahko negativno vplivale na zagotavljanje varovalne in zaščitne funkcije gozda, saj se zaradi odprtih površin zmanjšuje sposobnost varovanja gozdnih tal pred erozijo in podori. Na prizadetih površinah se je za zmanjšanje te ogroženosti posekalo in odstranilo podrti drevje ter poškodovana in nagnjena drevesa. V okviru sanacije se je izvedlo tudi varstvo pred žuželkami (1,03 ha).

Na področjih zajetih vodnih virov je bilo gospodarjenje usklajeno z omejitvami in usmeritvami s področja upravljanja z vodami. Zaradi vetroloma ni bila ogrožena hidrološka funkcija gozdov, ker ogolele površine niso nastale na ožjih vodozbirnih območjih, polomljeno drevje v vodotokih, ki bi oviralo pretočnost voda, pa je bilo pravočasno odstranjeno.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so v GGE Ravne izvedli 5,50 ha vzdrževanja grmišč in travinj ter porabili 40,91 dni za sadnjo plodonosnih drevesnih vrst in druga biomeliorativna dela. Dela so se izvajala v zasebnih in državnih gozdovih. Na izločenih mirnih conah za divjega petelina in ruševca je gospodarjenje potekalo v skladu z usmeritvami in upoštevanjem časovnih omejitev za izvajanje sečnje in spravila. Biomeliorativna dela so izjemnega pomena, še posebej v gozdni v krajini, kjer zaraščanje zmanjšuje prehransko pestrost in krči biotope ogroženih in zavarovanih vrst. V ta namen so delavci ZGS skupaj z ZRSVN in Koroško lovsko zvezo organizirali prostovoljno akcijo čiščenja zarasti na grebenu Uršlje gore (oktober 2009), s predhodno izvedeno delavnico na to temo. Med ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti se je izvajalo tudi načrtno puščanje stoječe biomase. Pri tem se v dogovoru z lastniki posamezna odmrla drevesa v gozdu puščajo in označijo s črko P.

Socialne funkcije

Za krepitev socialnih funkcij so se v preteklem ureditvenem obdobju izvajale različne dejavnosti. Delavci ZGS se aktivno vključujejo v različne izobraževalne projekte, predvsem kot strokovni sodelavci. S predavanji in prispevki sodelujejo v šolskih programih v okviru naravoslovnih dnevov in nudijo strokovno vodstvo po gozdni učni poti Navrški vrh. To je najstarejša gozdna učna pot na območju OE Slovenj Gradec in je veliko prispevala k izobraževanju mladih generacij. V celoti je bila obnovljena ob dvajsetletnici (2006), v prejšnjem ureditvenem obdobju se je vzdrževala njena infrastruktura. Gozdarji sodelujejo tudi pri urejanju parkovnega območja okoli Gradu na Ravnah in drugih skupin drevja v urbanem prostoru. Delavci ZGS aktivno sodelujejo z lastniki gozdov. Redno organizirajo različne tečaje na področju tehnologije in gojenja gozdov. Na področju gojenja poteka tudi veliko individualnega svetovanja, ko lastniki gozdov sodelujejo pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov ter pri razpisih na projektih za razvoj podeželja (PRP). Po navodilih delavcev ZGS lastniki gozdov ali drugi izvajalci vzdržujejo naravno pestre gozdne robove in v gozdu puščajo posamezna estetsko zanimiva drevesa, ki jih revirni gozdarji evidentirajo. Na področjih, ki so bolj obremenjena z rekreacijo in turizmom, dajejo tudi večji poudarek popolnemu gozdnemu redu. ZGS skupaj z Društvom lastnikov gozdov Mislinjske doline sodeluje pri organizaciji licitacije vrednejših gozdnih sortimentov. Ta je še posebej pomembna z vidika odnosa lastnikov do listavcev, ki na licitacijah dosegajo visoke vrednosti.

Zanimanje javnosti za dogajanje v gozdovih se je zaradi pogostih naravnih ujm v zadnjih letih znatno povečalo. Ob vseh večjih katastrofah v gozdovih so bila s strani ZGS za različna občila pripravljena sporočila za javnost z ocenami poškodovanosti, prostorsko razporeditvijo poškodb, opozoril glede varnosti pri delu v gozdu in prednostnimi nalogami pri sanaciji.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2009 - 2018

Preglednica /D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2009 do 2018 po namenu

Namen krčitev											Skupaj	
Krčitve gozdov		Urbanizacija		Infrastruktura		Kmetijstvo		Energetika		Drugo	ha	št.odločb
ha	št.odločb	ha	št.odločb	ha	št.odločb	ha	št.odločb	ha	št.odločb	ha		
22,29	65	2,97	82	0,04	43	1,9	5	-	-	-	27,2	195

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo izkrčenih 27,2 ha gozdov. Največ krčitev je bilo opravljenih za kmetijske namene. Izdanih je bilo 65 odločb za pridobitev obdelovalnih površin. Povprečna izkrčena površina v kmetijske namene je bila 0,34 ha. Iz naslova kmetijstvo je bilo izdano tudi 5 soglasij (1,9 ha) za ureditev obor za vzrejo živali. Za urbanizacijo (gradnja individualnih hiš) je bilo izdanih 82 soglasij za krčitev 2,97 ha gozdov. Opravljeni posegi so bili izvedeni na osnovi presoje ZGS in ne predstavljajo obremenitev za okolje.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009 - 2018

Pri načrtovanju prihodnjih ciljev in ukrepov je bistvena analiza načrtovanih in izvedenih ukrepov v obdobju 2009-2018. Presoja načrtovanih in realiziranih ukrepov kaže na odstopanja, ki pa niso v obsegu, ki bi ogrozil stanje gozdov. Nakazuje pa probleme, ki se pri gospodarjenju pojavljajo in jih je potrebno upoštevati pri načrtovanju prihodnjih ciljev in ukrepov. Eden glavnih dejavnikov, ki je v preteklem ureditvenem obdobju povzročil odklon od načrtovane smeri so bile naravne ujme. Te so s svojim obsegom pokazale tudi na širše probleme, ki največkrat presegajo okvirje gozdarstva.

Gozdnih fondi in sestojni parametri

Lesna zaloga se je iz prejšnjega ureditvenega obdobja povečala za 7,2%. Povečanje je višje pri listavcih (listavci 20,6%, iglavci 4,2%). V lesni zalogi še vedno prevladujejo iglavci, delež listavcev iz prejšnjega obdobja (18,1%) se je zvišal na 20,4%. Glede na prevladujoč delež bukovih rastišč v GGE je delež listavcev v lesni zalogi premajhen. Spremenjena drevesna sestava, ob neugodni debelinski strukturi, pomeni večjo nestabilnost in ogroženost gozdov zaradi naravnih ujm, še zlasti na neprimernih rastiščih. Z siromašenjem drevesnih vrst se manjša tudi biotska pestrost in poslabšujejo prehranski pogoji za prostoživeče živali. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na prevladujoč delež debelega drevja, tanjše drevje (do 30 cm premera) dosega le 22 % delež v lesni zalogi. Pri listavcih je porazdelitev lesne mase po debelinskih razredih bolj uravnotežena in ob pravilnem gospodarjenju zagotavlja večanje njihovega deleža v lesni zalogi v prihodnje.

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je povečal tudi **prirastek**. V prirastku dosegajo listavci višji delež kakor v lesni zalogi. Relativno se največji delež prirastka nahaja v III. debelinskem razredu. V V. debelinskem razredu, kjer je 24% vse lesne zaloge, ima prirastek le 14 % delež.

Razmerje razvojnih faz je neuravnoteženo. Čeprav se je delež debeljakov iz prejšnjega ureditvenega obdobja (77,1%) zmanjšal na 68,4%, še vedno primanjkuje mladih razvojnih faz. Površina mladovij, ki se je iz prejšnjega obdobja (1,6%) povečala na 5,0%, je nastala s končnimi poseki starejših razvojnih faz, v veliki meri pa zaradi predčasne odstranitve starih sestojev zaradi vremenskih ujm in podlubnikov. Poleg mladovij je v GGE je evidentirano še 1.045,56 ha podmladka, ki se nahaja pod zastorom starejših razvojnih faz in predstavlja potencialna sproščena mladovja v prihodnjem obdobju. Trend k uravnoteženemu stanju razvojnih faz se v GGE sicer kaže, vendar je počasen. Potrebni bi bili intenzivnejši ukrepi obnove in končnih posekov.

Naravna obnova s smreko v GGE poteka zadovoljivo, zadosten delež rastišču primernih drevesnih vrst (listavcev in macesna) bo potrebno tudi v prihodnje zagotavljati s sadnjo. Z žledolomom, vetrolomom in podlubniki je nastalo več vrzelastih sestojev in ogolelih površin, kjer so svetlobne razmere pospešile rast agresivnega zeliščnega sloja in zapleveljenje. V teh sestojih je naravna obnova otežena in so potrebni načrtni ukrepi obnove in nege. Zaradi pozitivnih izkušenj v preteklih letih, je za večji del teh objektov načrtovana strojna priprava tal v semenskih letih in dosledna obžetev naravnega mladja. Tudi vpliv divjadi v GGE je, glede na popise škod, ocenjen v obsegu, ki ne ogroža naravne obnove in zastopanosti ciljnih drevesnih vrst v starejših razvojnih fazah.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Glede na rastiščne potenciale so ocene **kvalitete** gozdnih sortimentov v GGE zelo nizke. Odlična kvaliteta je evidentirana le pri macesnu (1%). Smreka kot glavna drevesna vrsta je povprečne kvalitete. Listavci so v povprečju slabše kvalitete kakor iglavci. Nekvaliteta je v veliki meri tudi posledica slabe realizacije gojitvenih del v mlajših razvojnih fazah. V prihodnje je potrebno dati večji poudarek vzgoji kvalitetne hlodovine, še posebej listavcev.

Realizacija načrtovanih ukrepov

Po podatkih, ki temeljijo na tekoči evidenci poseka je bila realizacija **poseka** v GGE 95,9%. V državnih gozdovih je bil načrtovan obseg sečnje presežen (101,1%). V zasebnih gozdovih je bila realizacija 94,5% in je v veliki meri odvisna od potreb lastnikov gozdov, pa tudi od gibanja cen lesnih sortimentov na trgu. V strukturi poseka prevladujejo sanitarni poseki, ki skupaj s posekom oslabelega drevja predstavljajo 47,2% vse posekane lesne mase. Posledica velikega deleža sanitarnih posekov je manjša realizacija pomladitvenih sečenj in redčenj. Pomladitvene sečnje so bile načrtovane v obsegu 40,7% najvišjega možnega poseka, realizirane so bile na 26,5%. Redčenja drogovnjakov in debeljakov, ki so bila načrtovana na 58,5%, v realizaciji poseka predstavljajo le 19,5%. Odstopanje od načrtovanih ukrepov predstavlja tudi koncentriranje sečenj na najbolj dostopnih in iz ekonomskega vidika najugodnejših legah. Na drugi strani pa v težje dostopnih predelih realizacija ne dosega načrtovanih obsegov. Velik delež sanitarnih sečenj zmanjšuje vlogo strokovnega odkazila kot načrtnega usmerjevalca razvoja gozdov, saj nenačrtovani poseki ne vodijo k uresničevanju postavljenih gozdnogospodarskih ciljev. Velik obseg sanitarnih posekov pomeni tudi večje stroške, saj so na območjih gozdov poškodovanih po žledu in podlubnikih potrebni ukrepi sanacije, ki poleg izdelave in pospravlja sortimentov zajemajo ukrepe obnove in revitalizacije poškodovanih gozdov ter preventivne ukrepe.

Gojitvena dela v GGE so bila realizirana na 24,9% načrtovanega obsega. Obnova je bila realizirana 55,3%, nega pa 23,1%. V državnih gozdovih je bila realizacija višja (49,4%), medtem ko je stopnja realizacije v zasebnih gozdovih le 17,5%. Posledice neizvajanja gojitvenih del se kažejo v slabšem stanju mladih faz, še posebej drogovnjakov, ki imajo na 58% površine tesen sklep. Nenegovani sestoji so tudi manj stabilni in neodporni na naravne ujme, ki so vedno pogostejše. Neizvajanje potrebnih gojitvenih del je izrazito v gozdovih z razdrobljeno zasebno gozdno posestjo, kjer lastniki niso finančno vezani na gozd in tudi za izvajanje nege niso zainteresirani. Med vzroki za neizvajanje gojitvenih del je tudi krčenje obsega sredstev za vlaganja v gozdove ter pomanjkanje delovne sile, saj so za gojenje potrebna specifična znanja. Problem se kaže tudi v državnih gozdovih, kjer so vlaganja (gojitvena dela, gozdne prometnice) iz leta v leto nižja. Zaradi večanja deleža sanitarnih posekov se načrtovana pomladitvena sečnja in nanjo vezana gojitvena dela ne izvedejo.

Za realizacijo načrtovanih ukrepov sečnje in gojenja je bistvenega pomena, da se lastniki sami zavedajo smiselnosti in potreb po intenzivnejšem ukrepanju v svojem gozdu.

Stanje v pogledu zagotavljanja funkcij gozdov in usklajevanja interesov

Ukrepi za krepitev ekoloških in socialnih funkcij so se izvajali v skladu z načrtovanimi, vendar v manjšem obsegu. V območju Natura 2000 se je gospodarilo v skladu s predpisanimi smernicami, saj je stanje večine kvalifikacijskih vrst na tem območju ocenjeno kot ugodno. Za krepitev biotske pestrosti je bilo porabljenih 42,4 dni za izvedbo biomeliorativnih del, največ za ohranjanje biotopov pod ovršjem Uršlje gore, kjer potekajo naravni procesi zaraščanja. Zaraščanje je intenzivneje prisotno v višjih predelih GGE in predstavlja kompleksnejši problem. Je proces, ki počasi spreminja podobo krajine in negativno vpliva na funkcijo biotske raznovrstnosti. Z zaraščanjem se povečuje delež mladih, a manj kvalitetnih sestojev, na katerih je praviloma potrebna nega oz. vlaganja. Del zaraščajočih površin bi bilo smiselno ohranjati kot vzdrževana grmišča in s tem prispevati k še bolj usklajenemu odnosu med gozdom in divjadjo.

Zaradi križanja številnih interesov pri uporabi prostora, prihaja na območjih, kjer je velika poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij, do večjih pritiskov na gozd in gozdni prostor. Še posebej je obremenjeno ovršje Uršlje gore in območja za rekreacijo v neposredni bližini Raven in Prevalj. Gozdove na teh konfliktnih območjih so v prejšnjem ureditvenem obdobju kompleksno obravnavali in zaradi usklajenosti z vsemi uporabniki prostora ni prihajalo do problemov. V prihodnje bi bilo smiselno razmisliti o statusu primestnih gozdov na najbolj obremenjenih predelih gozda (Navrški vrh).

Za krepitev socialnih funkcij so delavci ZGS izvajali različne dejavnosti in se aktivno vključevali v različne izobraževalne projekte. Dobro je bilo sodelovanje z lastniki gozdov in z ostalimi institucijami. Ob vseh večjih katastrofah v gozdovih v zadnjem obdobju so gozdarji dosledno obveščali javnost z ocenami poškodovanosti, prednostnimi nalogami pri sanaciji in opozorili glede varnosti pri delu in gibanju v gozdu.

Stanje v pogledu tehnologije

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Gospodarjenje z gozdovi se je intenziviralo. Program razvoja podeželja je pospešil gradnjo gozdnih vlak, uvajajo se nove tehnologije sečnje in spravila. Na področju gozdnih cest je dinamika gradnje manjša od potreb, predvsem zaradi nezmožnosti lastnikov za financiranje. Na gozdnih cestah, ki imajo zaradi povezovanja kmetij poudarjen javni značaj, se pojavlja problem vzdrževanja. Iz leta v leto je potreben višji nivo vzdrževanja, sredstva pa se zaradi sistema financiranja in racionalizacije krčijo. Kljub pospešeni gradnji in rekonstrukciji gozdnih vlak v zadnjih obdobjih, so določeni težji tereni pod Uršljo goro še vedno pomanjkljivo odprti. Problem se kaže predvsem pri zasebni gozdni posesti, kjer se na terenih z večjimi nagibi uporablja kombinirano traktorsko in ročno spravilo, ekološko sprejemljivejše pa bi bilo žičničarsko spravilo, ki pa je za lastnike ekonomsko vprašljivo. Velik problem predstavljajo nepredvidljivi slučajni donosi, ki se pojavljajo razpršeno in v različnih koncentracijah in kjer sta dostopnost in pravočasen posek ter spravilo bistvenega pomena za preprečevanje širjenja podlubnikov. V takih primerih je zaradi ekoloških in ekonomskih dejavnikov potreben celosten pristop, natančna priprava dela in fleksibilno izvajanje del. Hkrati s strokovnim delom pri načrtovanju prometnic, so delavci ZGS organizirali tudi izobraževanja in usposabljanja lastnikov gozdov za varno delo v gozdu. Dobro sodelovanje se kaže v delu in odnosu do gozda, v izgradnji večjega števila gozdnih vlak ter posledično ekonomičnega in varnejšega spravila lesa iz gozda.

Glede na ocene vseh parametrov, so kljub večjim naravnim ujmam in poškodbam po podlubnikih v prejšnjem ureditvenem obdobju, gozdovi v GGE Ravne v dobrem stanju. Poškodbe po ujmah so se z izvedenimi ukrepi sečnje in spravila sanirale, škoda se je omilila v največji možni meri. Bistvenega pomena v tem ureditvenem obdobju so preventivni in zatiralni ukrepi za obvladovanje podlubnikov ter obnova površin, poškodovanih po vetrolomu 2017. Glede na stanje in našete probleme so ukrepi za prihodnje obdobje načrtovani v takem obsegu, ki zagotavlja doseganje splošnih strategij in ciljev (ob dosledni realizaciji). Gozdovi z uravnoteženim razmerjem razvojnih faz, gozdovi z naravno drevesno sestavo ter kvalitetni in mehansko stabilni sestoji bodo bolj odporni na vse biotske in abiotske dejavnike, ki bodo v prihodnje vplivali na gozd.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Podatki o gozdnih fondih za prejšnja obdobja so povzeti iz GGN GGE Ravne (2009-2018).

Površina

Preglednica /D-GFR1: Razvoj gozdnih površin v obdobju 1959 do 2019

Leto	Površina gozda (ha)	In deks
1959	7.337,70	1,00
1969	7.450,47	1,02
1979	7.460,69	1,02
1989	7.417,61	1,01
1999	7.476,83	1,02
2009	7.198,16	0,98
2019	7.348,71	1,00

Površina GGE se je skozi obdobja spreminjala, spremembe so povezane z različnimi vzroki. Za obdobje 1959 - 1979 je značilno intenzivno opuščanje kmetijskih površin, kar sovpada z razseljevanjem hribovskih območij v tistem času. V obdobju 1979–1989 je prišlo na predelih Belšaka, Dolgih Brd, Jamnice in Šentanela do večjih krčitev gozda v kmetijske namene, zaradi intenziviranja kmetijske proizvodnje. Spremembe v obdobju 1989 - 1999 so nastale zaradi usklajevanja mej GGE s katastrskimi mejami. Del gozdov na območju Kozarnice je prešel v GGE Plešivec, 94,6 ha gozdov iz KO Tolsti vrh, ki so bili prej vodeni v GGE Dravograd, pa je bil priključen v GGE Ravne. V obdobju 1999 -2009 se je površina gozda zmanjšala za 278,67 ha. Največji del zmanjšanja je nastal zaradi gozdnih cest, ki so bile odštete od gozdne površine. Ostalo zmanjšanje je nastalo zaradi krčitev gozdov v kmetijske in infrastrukturne namene, iz gozda je bil izločen park pri gimnaziji, večji del gozda ob Ivarčkem jezeru ter površine skalovij in pobočnih gruščev na Uršlji gori (»žlihi«).

V zadnjem ureditvenem obdobju se je površina gozdov v enoti povečala za 150,55 ha. Največji delež predstavljajo površine gozdnih cest (87,12 ha), ki so z GGN GGO (2011-2020) ponovno opredeljene kot del gozda in vključene v gozdno površino. Ostali del povečanja površine je pretežno zaradi novih gozdnih sestojev, ki so nastali z intenzivnim zaraščanjem in so bili v skladu z Zakonom o gozdovih in vednostjo lastnikov vključeni v gozd. Na podlagi odločb, ki jih je izdal ZGS, je bilo izkrčenih 27,2 ha gozdov, največ v kmetijske namene. Do manjših razlik v površini prihaja tudi zaradi odpravljanja napak in natančnejših zarisov gozdnega roba, ki se usklajuje s pomočjo zanesljivejših pripomočkov (novi BDOF posnetki, GPS, digitalni model reliefa LIDAR).

Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Preglednica /D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1959 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1959	7.337,70	198	30	228	4,7	0,5	5,2	3,4	0,4	3,8
1969	7.450,47	198	28	226	4,4	0,5	4,9	3,8	0,4	4,2
1979	7.460,69	206	34	240	5,2	0,9	6,1	4,2	0,6	4,8
1989	7.417,61	214,1	33,5	247,6	4,8	0,8	5,6	3,2	0,4	3,6
1999	7.476,83	268,6	47,5	316,1	6,0	1,3	7,3	2,6	0,3	3,0
2009	7.198,16	306,9	67,6	374,5	6,1	1,8	7,8	4,7	0,5	5,2
2019	7.348,71	319,7	82,1	401,8	7,5	2,3	9,8	6,1	1,3	7,4

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek.

Skozi vsa ureditvena obdobja sledimo trendu naraščanja lesne zaloge in prirastka. V prvih ureditvenih obdobjih so podatke o lesni zalogi pridobili z okularnimi ocenami in delnimi polnimi premerbami, zato je neposredna primerjava gozdnih fondov realna le za zadnja tri desetletja, ko se lesna zaloga in prirastek izračunavata s

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

pomočjo meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. V tem obdobju je lesna zaloga narasla za 27,1% (pri iglavcih za 19,0%, pri listavcih za 72,8%). Prirastek se je v tridesetletnem obdobju povečal za 34,2% (pri iglavcih za 25,0%, pri listavcih za 76,9%).

Preglednica /GFR2: Razvoj gozdov obdobju 1959 do 2019 v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrasti	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1959	61	5	15	6	0	9	0	0	3	1
1969	63	3	17	4	0	8	0	0	4	1
1979	63	2	16	5	0	9	0	0	4	1
1989	65,3	1,0	14,7	5,3	0,2	9,2	0,7	1,7	1,4	0,6
1999	63,2	1,3	13,9	6,5	0,1	10,1	1,0	3,1	0,7	0,1
2009	61,6	1,5	12,7	6,0	0,1	11,5	1,1	4,2	0,8	0,3
2019	60,2	1,5	11,9	6,0	0,1	13,2	1,0	4,7	0,8	0,7

Opomba: Podatki o plemenitih listavcih za prva obdobja manjkajo in so zajeti med druge trde listavce.

Med drevesnimi vrstami v enoti še vedno prevladuje smreka, čeprav se njen delež skozi ureditvena obdobja konstantno zmanjšuje. Delež jelke, ki si je po emisijah v 80-ih letih opomogla, in delež macesna ostajata enaka kakor v prejšnjem ureditvenem obdobju. Konstantno se zmanjšuje tudi delež rdečega bora, ki ga tudi na tipičnih borovih rastiščih vse bolj izpodrivajo smreka in listavci. Od ostalih iglavcev se v enoti pojavljata še duglazija in zeleni bor, ki sta bila umetno vnešena in ne dosegata niti odstotnega deleža v lesni zalogi.

Delež listavcev v enoti se je povečal, predvsem na račun bukke in plemenitih listavcev. Delež listavcev narašča zaradi načrtnega gospodarjenja (obnova, nega, sečnja), predvsem v sestojih na bogatejših tleh. Ostale vrste listavcev se pojavljajo v manjšem obsegu in bistveno pripomorejo k pestrejši sestavi drevesnih vrst. Kot zanimivost enote je potrebno omeniti rdeči hrast, ki je bil sajen v sklopu sanacije po plinu poškodovanih jelovih gozdov na Navrškem vrhu. Danes se rdeči hrast agresivno naravno pomlajuje in se širi tudi na Preški vrh in Brdinje, kjer se pojavlja v naravnem podmladku. V sestojih nad železniško progo se množično pojavlja tudi robinija. V predelih s poudarjeno varovalno in zaščitno vlogo je dober stabilizator tal, v gospodarskem gozdu pa z intenzivnim pomlajevanjem ovira naravni podmladek ostalih drevesnih vrst.

Preglednica /GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka v %

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80,0	84,3	91,2	110,3	152,1	104,2	223,1	125,2	109,6	116,0	109,8	124,4	132,4
Listavci	90,0	96,9	117,0	162,5	194,2	121,4	165,7	108,3	114,3	152,2	143,8	130,7	154,6
Skupaj	80,0	87,5	95,2	116,4	157,6	107,2	200,0	119,9	110,5	121,0	114,4	126,2	138,2

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je lesna zaloga v GGE povečala za 7,2%. Največji porast je v V. debelinskem razredu (premer nad 50 cm), kjer se nahaja četrtnina vse lesne mase. Prirastek se je povečal za 26,2%. Porast prirastka je največji v I. debelinskem razredu, pri mladih razvojnih fazah. Indeksi razvoja lesne zaloge in prirastka so višji pri listavcih. Najvišji možni posek v tem ureditvenem obdobju je za 38,2% višji kakor v prejšnjem ureditvenem obdobju.

Preglednica /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – GGE

	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	2.209.115	486.724	2.695.839
Prirastek (letni*10)	436.436	126.746	563.182
Sečnje po evidenci	339.696	35.408	375.104
Pričakovana zaloga po evidenci	2.305.855	578.062	2.883.917
Ugotovljena zaloga GGE	2.348.957	603.505	2.952.462
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ evidence)	101,9	104,4	102,4
Sečnja po SVP	499.300	80.087	492.671
Pričakovana zaloga po SVP	2.146.251	533.383	2.766.350
% (ugotovljena LZvečn/pričakovana LZ SVP)	109,4	113,1	106,7

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Preglednica /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – Zasebni gozdovi

	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	1.746.179	351.352	2.097.531
Prirastek (letni*10)	351.328	93.021	444.349
Sečnje po evidenci	265.246	23.052	288.298
Pričakovana zaloga po evidenci	1.832.262	421.321	2.253.583
Ugotovljena zaloga GGE	1.884.519	440.836	2.325.355
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ evidence)	102,9	104,6	103,2
Sečnja po SVP	394.789	56.168	450.957
Pričakovana zaloga po SVP	1.702.718	353.372	1.822.873
% (ugotovljena LZvečn/pričakovana LZ SVP)	110,7	124,8	127,6

Preglednica /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po kategorijah lastništva – Državni gozdovi

	Iglavci (m3)	Listavci (m3)	Skupaj (m3)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	462.936	135.372	598.308
Prirastek (letni*10)	85.107	33.725	118.832
Sečnje po evidenci	73.424	12.112	85.536
Pričakovana zaloga po evidenci	474.619	156.985	631.604
Ugotovljena zaloga GGE	464.438	162.669	627.107
% (ugotovljena LZ/pričakovana LZ evidence)	97,9	103,6	99,3
Sečnja po SVP	103.130	25.472	98.658
Pričakovana zaloga po SVP	444.913	143.625	618.482
% (ugotovljena LZvečn/pričakovana LZ SVP)	104,4	113,3	101,4

Po podatkih tekočih evidenc je odstopanje med ugotovljeno in pričakovano lesno zalogo na ravni enote 2,4%. Pri listavcih je odstopanje večje kakor pri iglavcih. Po podatkih SVP je odstopanje večje kakor po evidenci in na ravni GGE predstavlja 6,7%. Glede na lastniško strukturo je odstopanje večje v zasebnih gozdovih. V državnih gozdovih je odstopanje med ugotovljeno in pričakovano lesno zalogo le 1,4%.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

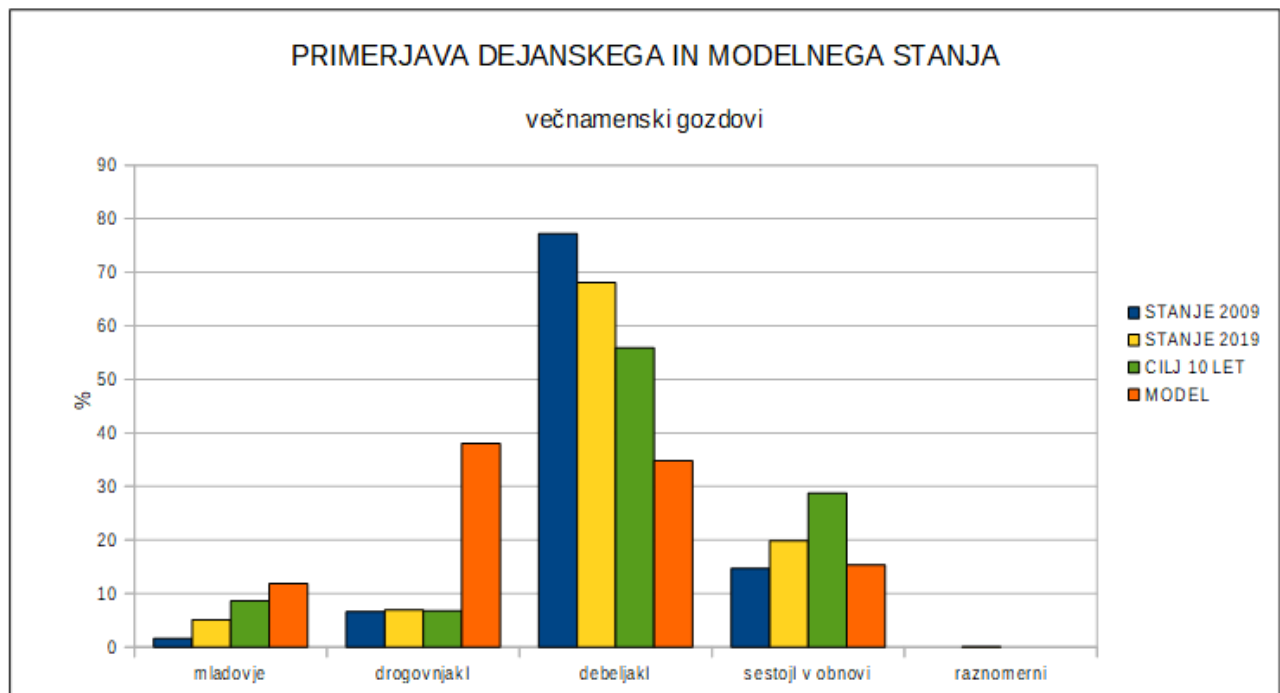
Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	367,31	5,10	5,10	14+12	11,84	852,87	-485,56
Drogovnjak	500,23	6,94	6,94	46	38,02	2.738,69	-2.238,46
Debeljak	4.901,26	68,04	68,09	43	34,80	2.506,74	2.394,52
Sestoj v obnovi	1.430,55	19,86	19,86	19+13	15,35	1.105,70	324,85
Raznomerno (ps-šp)	3,93	0,05	0,00			0,0	
Skupaj:	7.203,28	100,0	100,00	122+25	100,0	7.203,28	0,00

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razvojnih faz in zgradbe sestojev temelji na primerjavi dejanskega stanja in modelnih podatkov. Modelno stanje za **večnamenske gozdove** je oblikovano v skladu z modelnim stanjem in usmeritvami veljavnega GGN GGO (2011-2020) kot ponderirana sredina modelov po posameznih RGR. V GGE prevladujejo skupinsko raznodobni sestoji, 3,93 ha večnamenskih gozdov je bilo opredeljenih kot raznomernih, zato za njih ni potrebno opravljati presoje trajnosti z vidika debelinske strukture. Glede na njihovo stanje (podmladek, zasnove, negovanost, sklep, lesna zaloga) in glede na načrtovane ukrepe, smo jih v modelu priključili k debeljakom.

Grafikon : Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem (razvojne faze)

Postavljen model predstavlja dolgoročni cilj, ki se mu z načrtovanimi ukrepi skušamo približati. Iz primerjave stanja razvojnih faz zadnjih dveh ureditvenih obdobj je razvidno, da gre razvoj gozdov v pravo smer. Z načrtnim usmerjanjem k uravnoteženemu stanju in večanju deleža pomladitvenih sečenj se je v preteklem ureditvenem obdobju zmanjšal delež debeltakov, povečal pa se je delež sestojev v obnovi in delež mladovij. Delež omenjenih razvojnih faz se je v zadnjih letih spremenil tudi zaradi naravnih ujm. Zaradi žledoloma (2014) in vetroloma (2017) je bilo več debeltakov, zaradi poškodb in razgrajenega sestojnega sklepa, predčasno uvedenih v obnovo, delež mladovij se je močno povečal tudi zaradi poseka po podlubnikih.

Glede na modelno stanje je v GGE prevelik delež starejših razvojnih faz, primanjkuje pa mladovij in drogovnjakov. Največje odstopanje dejanskega stanja se kaže pri drogovnjakih, ki dosegajo le 6,9% delež površine večnamenskih gozdov. Sproščena mladovja predstavljajo 5,1% površine večnamenskih gozdov, mlade faze pa se pojavljajo še v obliki podmladka na 1.045,6 ha v debeltakih in sestojih v obnovi. Delež debeltakov (68,0%) se je v primerjavi s prejšnjim obdobjem (77,2%) znižal, delež sestojev v obnovi iz prejšnjega ureditvenega obdobja (14,0%) se je zvišal na 19,9% površine večnamenskih gozdov.

Ocene preteklega gospodarjenja kažejo, da je bilo gospodarjenje z gozdovi pravilno načrtovano, vendar premalo intenzivno izvedeno. Glede na večanje deleža sestojev v obnovi, bi se procesi obnove morali intenzivneje zaključevati, končni poseki pa bi se morali izvajati na večjih površinah, za večanje deleža sproščenih mladovij.

Za zagotavljanje trajnosti z vidika razvojnih faz je pri načrtovanju in diferenciranju ukrepov potreben selektiven pristop po posameznih rastiščih, upoštevati pa je potrebno tudi lastništvo gozdov. Za zasebne lastnike, ki so od kontinuiranih donosov iz gozda odvisni, je zagotavljanje trajnosti še posebej pomembno. Tu je pri načrtovanju ukrepov poleg strokovnih parametrov potrebno upoštevati tudi socialni in ekonomski vidik. Pri manjši do srednji posesti lastniki gospodarijo manj intenzivno, pri večjih lastnikih so posegi lahko večjepovršinski in intenzivnejši.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Stanje gozdov v enoti, ob upoštevanju načrtovanih usmeritev in ob realizaciji načrtovanih ukrepov, omogoča trajnost z vidika zagotavljanja vseh funkcij gozdov. Ob presoji trajnosti z vidika zagotavljanja vseh funkcij gozdov je potrebno upoštevati tako naravovarstveni, socialni in tudi ekonomski vidik gospodarjenja z gozdom.

Za dolgoročno zagotavljanje **lesnoproizvodne** funkcije je potrebno načrtovati ukrepe za uravnoteženo stanje razvojnih faz (povečanje deleža mlajših razvojnih faz), zagotoviti primerno mešanost drevesnih vrst ter zagotoviti dosledno izvedbo načrtovanih gozdnogospodarskih ukrepov. Glede na podmladek in stanje sestojev v obnovi se je s primernimi intenzitetami modelu razvojnih faz mogoče približati, le delež drogovnjakov se bo povečal v daljšem časovnem obdobju. Probleme z vidika trajnosti lahko predstavljajo nenačrtovane sanitarne sečnje (ujme, podlubniki) ter neizvedeni načrtovani gozdnogospodarski ukrepi. Neizvedena nujno potrebna gojitvena dela dolgoročno slabšajo kvaliteto sortimentov, nenegovani sestoji pa so nestabilni in še bolj podvrženi vse pogostejšim ujmam.

Za zagotavljanje trajnosti **ekoloških** funkcij je potrebno ohranjati gozdove na vseh ekološko ranljivih in pomembnih površinah. Na površinah, kjer je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev se načrtujejo in izvajajo ukrepi za krepitev varovalne vloge (posek oslabilih dreves, dela za krepitev mehanske stabilnosti in primerne razmerja drevesnih vrst). V vseh gozdovih (tudi v varovalnih), ki so bili prizadeti po podlubnikih in ujmah, so bile sanacije izvedene tako, da ni bila ogrožena varovalna vloga gozda. Na področjih zajetij vodnih virov je bilo gospodarjenje usklajeno z omejitvami in zahtevami. Med ekološkimi funkcijami je v GGE poudarjena tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, za krepitev katere se načrtujejo in izvajajo ukrepi, za zagotavljanje uravnoteženega odnosa gozd-divjad. Omejujoč faktor pri sečnji in spravilu je upoštevanje časovnih omejitev na rastiščih divjega petelina in ruševca. Škode po divjadi niso v obsegu, ki bi ogrožal nadaljni razvoj gozdov. Na področjih, kjer je evidentirano zaraščanje kmetijskih površin, se prehranski pogoji za divjad slabšajo in se v prihodnje lahko pričakuje večji pritisk na naravni podmladek v gozdu. Na ekološko pomembnih območjih in zavarovanih območjih Natura 2000 je stanje habitatnih tipov in vrst, zaradi katerih so ta območja izločena, ocenjeno kot ugodno oz. se ne slabša (Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravne 2019-2028).

Socialne funkcije so v GGE poudarjene na 1.stopnji na 1.817,93 ha. To so površine, ki so so praviloma obremenjene z večjim dotokom ljudi, ki prinašajo v gozd več hrupa, onesnaženja in motenj. Površine gozda okoli večjih in manjših naselij so vedno bolj obremenjene s širitvijo zazidave na gozdne robove. Negativen dejavnik v gozdnem prostoru, predstavljajo razni peskokopi in „črna“ odlagališča (gradbeni material, stari avtomobili...) ter nekontrolirane vožnje z raznimi prevoznimi sredstvi izven dovoljenih poti. Z vidika estetske funkcije je negativen tudi proces zaraščanja, ki je prisoten predvsem v višjih predelih enote in spreminja podobo krajine. Dosedanji razvoj turističnih, rekreativnih in drugih okolje obremenjujočih dejavnosti na področju gozdnogospodarske enote do sedaj ni povzročal večjih konfliktnih situacij.

Na vseh področjih s poudarjenimi funkcijami gozdov je potrebno tudi v prihodnje še posebej premišljeno načrtovati ukrepe ter poleg strokovnih vidikov upoštevati tudi druge uporabnike prostora, predvsem pa interese lastnikov, saj v enoti prevladuje zasebna gozdna posest. S kompleksno načrtovanimi ukrepi in njihovo realizacijo, se bodo tudi v prihodnje krepile druge vloge gozdov.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Temeljni cilj gospodarjenja je trajna in optimalna skladnost proizvodnih zmogljivosti z naravnimi danostmi ter potrebami lastnikov gozdov in širše skupnosti, ki se odražajo v funkcijah gozdov in njihovi stopnji poudarjenosti. Cilji so razdeljeni v tri skupine, ki se med seboj povezujejo in dopolnjujejo. Določeni so na podlagi ovrednotenja funkcij, ki se v GGE pojavljajo in realnih možnosti za zagotavljanje učinkov teh funkcij.

PROIZVODNI CILJI

Osnovni cilj je čim večji donos lesa, ki ob optimalni izkoriščenosti proizvodnega potenciala rastišč, zagotavlja lastnikom in širši družbi lesno surovino za predelavo ali energijo, dohodek in delo. Cilj je povečana kvaliteta lesnih sortimentov in s tem večji dohodek iz gozda. Poleg lesne surovine je cilj povečati tudi dohodek drugih gozdnih proizvodov in dohodek lovngospodarske funkcije. Pomemben proizvodni cilj je zagotovljena trajnost donosov, ki pomeni lastnikom socialno in ekonomsko varnost. Ta bo zagotovljena le ob načrtnem gospodarjenju, zato je pomemben cilj zagotoviti realizacijo načrtovanih gozdnogospodarskih ukrepov (možnega poseka in gojitvenih del). Za realizacijo je bistvenega pomena tudi povečanje odprtosti gozdov na optimalno raven ter uporaba učinkovitih in modernejših tehnologij pri sečnji in spravilu, kjer tereni to dopuščajo. V tem ureditvenem obdobju je prednostni cilj ohraniti proizvodni potencial gozdov ter zagotoviti vse druge funkcije gozdov na poškodovanih območjih po žledolomu in vetrolomu. Pri **sanaciji in obnovi** poškodovanih sestojev je na prvem mestu zagotovitev varnosti pri delu in vzpostavitev gozdne infrastrukture ter preprečitev sekundarne škode zaradi podlubnikov.

Ob realizaciji načrtovanih gozdnogospodarskih ukrepov bo za 10 letno ureditveno obdobje v razmerju razvojnih faz dosežen cilj: 9,0% mladovij, 6,8% drogovnjakov, 54,8% debeljakov in 29,4% sestojev v obnovi. Ciljna lesna zaloga je 430 m³/ha.

EKOLOŠKI CILJI

Glavna ekološka cilja sta zagotovitev varovalne vloge gozdov in ohranitev virov pitne vode ter naravnega ravnovesja vodnih ekosistemov. To še posebej velja za širše območje Uršlje gore, ki predstavlja pomembno vodozbirno območje za pitno vodo. Pomemben ekološki cilj so stabilni, naravni sestoji, ki bodo odporni na vremenske ujme, bolezni in škodljivce. Za zagotavljanje naravnega ravnovesja v gozdovih je cilj tudi ohranjanje biotske pestrosti ter ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območjih Natura 2000 in izven njih ter ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij.

SOCIALNI CILJI

Glavni socialni cilji so gozdovi, ki bodo omogočali razvoj rekreacije in turizma v gozdu. V GGE Ravne, še zlasti v neposredni okolici Raven in Prevalj ter na ovršju Uršlje gore, se pojavljajo vedno večje potrebe po rekreaciji v gozdu. To prinaša nove pritiske na gozd in na teh področjih je potrebno še posebej skrbno usmerjati razvoj gozda. Med socialne cilje spada tudi ohranjanje naravnih vrednot in objektov kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu ali gozdnem prostoru. Pri tem je bistvenega pomena izobraženost lastnikov gozdov ter seznanitev in vzgoja širše javnosti o vlogi gozdov in javne gozdarske službe. Glede na specifično poselitev v gozdnati krajini GGE Ravne, je pomemben cilj tudi ohranjanje kulturne krajine in tradicionalne oblike poselitve v obliki celkov.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Za doseganje zgoraj naštetih splošnih ciljev so podane **splošne usmeritve**:

- sonaravno gospodarjenje, ki omogoča trajno krepitev vseh vlog, ki jih gozd opravlja,
- večnamensko gospodarjenje, prilagojeno potrebam lastnikov gozdov in usklajeno z drugimi uporabniki prostora (skladno z zakonskimi predpisi),

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- gospodarjenje prilagojeno proizvodni sposobnosti rastišč in razvojni dinamiki gozdov, kar zagotavlja njihovo stabilnost in trajnost,
- prednost pri ukrepanju v načrtovanem obdobju imajo sestoji, kjer je potrebna sanacija in obnova zaradi vetroloma 2017, 2018 in podlubnikov (pred sestoji, ki so že v procesu pomlajevanja in obnove),
- vse sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki, saj hitri in pravočasni sanitarni poseki zmanjšajo trenutno škodo in tudi sekundarne škode, ki nastanejo po podlubnikih,
- obnova poškodovanih gozdov naj bo usmerjena v krepitev odpornosti gozda na naravne ujme in druge škodljivce že od vznika naprej,
- z načrtnimi ukrepi sečnje in nege je potrebno težiti k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz (povečati delež mladih razvojnih faz in zmanjšati delež starih razvojnih faz),
- pospeševati listavce in usmerjati razvoj gozdov v smeri naravnejše drevesne sestave ki zagotavlja večjo odpornost na spreminjajoče se klimatske dejavnike in vse pogostejše pojave bolezni in škodljivcev,
- lastnike na različne načine vzpodbuditi k realizaciji ukrepov sečnje in nege, s katerimi aktivno usmerjamo razvoj gozdov. Neizvajanje ali odmiki od načrtovanih ukrepov lahko pomenijo ekonomsko in ekološko škodo.
- zagotoviti optimalno odprtost gozdov ter uporabo ustreznih tehnologij, ki naj se prilagajajo ekološki sprejemljivosti okolja, funkcijam gozdov ter potrebam lastnikov,
- ohranjati gozdove na absolutno gozdnih tleh in na površinah s poudarjenimi ekološkimi funkcijami (povečevanje deleža gozda v GGE ni smiselno),
- ohranjati naravne ekosisteme, ekološko pomembne drevesne vrste in vzdrževati usklajen odnos gozd-divjad za krepitev ekološke stabilnosti,
- ohranjati biotsko raznovrstnost ter ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v zavarovanih območjih NATURA 2000,
- na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.
- v gozdovih s poudarjeno socialno vlogo zagotoviti razgibano zgradbo sestojev, malopovršinsko posegati v gozd, ohranjati naravne posebnosti in kulturne spomenike v gozdu ter vzdrževati in dopolnjevati obstoječo infrastrukturo.

Usmeritve za obnovo in nego

Z gozdnogojitvenimi ukrepi usmerjamo razvoj sestojev v smeri zastavljenih ciljev. Gojitveni ukrepi so nujni predvsem na odličnih rastiščih, kjer bistveno pripomorejo h kvaliteti, v umetno osnovanih sestojih, ki zahtevajo večja vlaganja in v vseh nenegovanih mladih fazah, kjer je ogrožena stojnost in stabilnost. Predvsem pa je gojitveno ukrepanje nujno v sestojih, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah in podlubnikih ter v sestojih, ki se bodo sprostili z načrtovanimi pomladitvenimi poseki. Vsi gozdnogojitveni ukrepi naj bodo usmerjeni v krepitev odpornosti gozdov na biotske in abiotske dejavnike (ujme), katerim so gozdovi vse pogostejše izpostavljeni.

Obnova

Obnovo je potrebno načrtovati zaradi zagotavljanja primerne deleža sproščenih mladovij in deleža pomlajenih odraslih sestojev. Dinamika obnove naj se prilagaja rastišču, stanju sestojev, stanju podmladka ter funkcijam gozdov. Velik del načrtovane obnove v GGE Ravne se nanaša na površine poškodovane po vetrolomu 2017 in po podlubnikih. Osnovno vodilo je naravna obnova, ki je tudi najbolj racionalen ukrep obnove. Umetne obnove se poslužujemo, kadar je naravna obnova onemogočena ali pa poteka prepočasi in kadar želimo zagotoviti ustrezno mešanost in zadosten delež rastišču primernih drevesnih vrst (listavcev). Na površinah, ki so bile prizadete po vetrolomu 2017 in kjer so marsikje še ohranjeni ostanki starih sestojev in delna gozdna mikroklima, dajemo prednost naravni obnovi. Na ogolelih površinah zaradi podlubnikov dajemo prednost umetni obnovi z listavci. Obnovo načrtujemo:

- v **debeljakih**, ki jih pričnemo uvajati v obnovo. To so največkrat delno pomlajeni debeljaki s prerahljanim sklepom. V obnovo uvajamo tudi sestoje, ki ne izkoriščajo rastiščnih sposobnosti, zrele debeljake, kjer je že dosežena kulminacija ali pa dele sestojev z izrazito nekvalitetnim drevjem. Obnovo načrtujemo tudi v sestojih, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- v **sestojih v obnovi**. Glede na stanje sestojnih parametrov načrtujemo zadržano ali pospešeno obnovo. Zadržano obnavljamo sestoje, kjer je sklep rahel do vrzelast, naravnega podmladka pa še ni v zadostni količini in kvaliteti. V sestojih z bogatim in kvalitetnim podmladkom ter pretrganim sestojnim sklepom, načrtujemo pospešeno obnovo in končne poseke.
- v obstoječih **mladovjih**, ki imajo pomanjkljive sestojne zasnove in kjer so potrebne spopolnitve.
- na **ogolelih površinah**, kjer so bila drevesa odstranjena zaradi podlubnikov ali vremenskih ujm.

Naravno obnovo načrtujemo, kjer naravno pomlajevanje nemoteno poteka in bomo z nasemenitvijo pridobili zadostno količino in primerno mešanost drevesnih vrst za bodoči sestoj. Praviloma naj bo naravna obnova malopovršinska in naj se prične pod zastorom matičnega sestoja. Uspešna naravna obnova temelji na strpnosti in postopnem odpiranju površin in mora biti prilagojena pomladitveni ekologiji ciljnih drevesnih vrst na danem rastišču. Za naravno obnovo sencozaždržnih vrst (jelka) je potrebno odpirati manjše površine, za plemenite listavce srednje velika jedra (ena sestojna višina), za macesen in bor pa dve sestojni višini. Pomladitvena jedra širimo z robnimi sečnjami, ki jih prilagajamo zahtevam drevesnih vrst v podmladku. Za potrebe naravne obnove je potrebno ohraniti semenska drevesa in v semenskih letih izkoristiti možnost naravne nasemenitve na večjih površinah. Na ekstremnejših rastiščih je potrebno upoštevati vsak naravni podmladek in ga po potrebi sproščati in negovati. Na površinah, poškodovanih po vetrolomu 2017, je priporočljivo puščanje grmovnega sloja (hrana za divjad) ali delna odstranitev v taki meri, da ni konkurenčen in ne ogroža naravne obnove oziroma razvoja mladovja. Na rastiščih z bogatim zeliščnim in grmovnim slojem je potrebno načrtovati in izvajati pripravo sestojev na naravno obnovo. V GGE Ravne se načrtuje in izvaja tudi **strojna priprava tal** za naravno obnovo. Ukrep so pričeli izvajati v sklopu sanacije po žledolomu 2014. Strojno pripravo tal so izvedli ob semenskih letih na poškodovanih površinah s primernim naklonom za strojno obdelavo. Ukrep je bil uspešen in na vseh površinah, ki so bile zajete v obdelavo, se je pojavil kvaliteten naravni podmladek. Ukrep zaenkrat še ni zajet v šifrantu gojitvenih in varstvenih del in nima podlage za obračun in subvencijo. Izvajajo ga lastniki, ki se odločijo za lastno kritje stroškov. S strani GGE Ravne je podan predlog za uvrstitev ukrepa v šifrant gojitvenih del.

Umetno obnovo načrtujemo na površinah, kjer je naravno pomlajevanje oteženo ali kjer želimo naravni podmladek spopolniti z rastišču primernimi drevesnimi vrstami. Pri sadnji in spopolnitvah se je potrebno prilagajati terenu in prisotnemu naravnemu podmladku. Saditi je potrebno rastišču primerne drevesne vrste, ki se po naravni poti ne pojavijo. Sadike morajo biti kvalitetne in z ustrežno provenienco ter ustrezne velikosti (v jarkih in na bogatih rastiščih so primernejše večje sadike zaradi zapleveljenosti). Zaradi pojava jesenovega ožiga, ki ga povzroča gliva *Chalara fraxinea*, se sadnja velikega jesena do nadaljnjega ne izvaja. V zapleveljenih in zatravljenih delih je priporočljivo pred sadnjo izvesti pripravo tal. Pomembno je strokovno ravnanje s sadikami od izkopa v drevesnici do mesta posaditve (nevarnost izsušitve koreninskega sistema in druge poškodbe sadik). Na večjih ogolelih površinah, ki so nastale po vetrolomu 2017, je na bogatejših delih poškodovanih površin (v jamah, ulekninah) smiselna spopolnitev z listavci v skupinah. Za pestrost in biotsko raznovrstnost je na teh površinah zelo priporočljiva tudi sadnja plodnosnih drevesnih vrst. Obnova s sadnjo naj se izvaja tudi v poškodovanih sestojih v obnovi, kot spopolnitev poškodovanega podmladka. V primeru pomanjkanja ustreznih sadik se obnova gozda lahko izvaja s setvijo semen. Prioritetno naj se obnova s sadnjo izvede na predelih, kjer je možen razvoj erozijskih procesov. Tu je priporočljivo saditi tudi pionirske vrste, ki preprečujejo erozijo.

Glede na rastiščne danosti in mikrolokacije je potrebno spremljati in ugotavljati, kakšen način obnove daje boljše rezultate (priprava tal ob semenskih letih, zaščita naravnega podmladka, sadnja...) ter voditi evidenco in kontrolo novoosnovanih površin mladovij.

Nega

Nego načrtujemo v sproščenih mladih razvojnih fazah in na vseh površinah, kjer bomo s pomladitvenimi sečnjami sprostili mlade faze. Poudarek pri negi naj bo na indirektni negi in sproščanju naravnega podmladka s svetlitvenimi in robnimi sečnjami. Ukrepi nege so nujni, ker bistveno pripomorejo h kvaliteti in stabilnosti sestojev. Intenzivnost negovalnih ukrepov mora biti prilagojena razvojni dinamiki sestojev, drevesni sestavi in kvaliteti sestojev. Z ukrepi nege je potrebno pričeti dovolj zgodaj, da pomagamo in ohranimo konkurenčno šibkejšje drevesne vrste in da zagotovimo primerno kakovost osebkov za nadaljni razvoj. Pogostost in jakost negovalnih del v vseh razvojnih fazah je potrebno prilagajati reakciji na predhodno izvedene ukrepe.

Obžetev je potrebno izvajati po strokovnih navodilih in pravočasno oz. prilagojeno vremenskim razmeram. Prepozna obžetev, ko so trave in zeli že semenile, sadike pa zaključile z letno rastjo, nima učinka oz. še bolj izpostavi sadike divjadi. V močno zatravljenih sestojih v višjih predelih je pomembno, da se obžetev izvede pred zimo in se prepreči poleganje trave čez sadike pod dolgotrajno snežno odejo. Ponovitve je potrebno prilagajati reakcijam na predhodne ukrepe in so v veliki meri odvisne od rastišč. Obžetev se opravi v obliki lijaka, za ovijalke je bolj priporočljivo, da jih potolčemo in zvijemo k tlem. V prazninah, ki so nastale **po ujmah** ali

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

podlubnikih in kjer je načrtovana naravna obnova, je potrebno dosledno izvajati obžetev naravnega podmladka. Še posebej je priporočljivo opravljati obžetev v semenskih letih. Na objektih, kjer se je izvedla sadnja, je potrebno obžetev redno in dosledno izvajati do tri leta po izvedeni sadnji.

Nega mladja in **nega gošče** sta ukrepa negativne izbire. Indirektna nega se vrši s pomočjo matičnega sestoja, direktno nego načrtujemo, kjer je potrebno rahljanje, uravnavanje zmesi ali odstranjevanje predrastkov. Nega gošče je še posebej pomembna pri vrstno mešanih goščah, kjer je potrebno uravnavanje zmesi v korist listavcev in rastišču primernih vrst. Zaradi vrstne pestrosti, estetske funkcije in hrane za živali, puščamo tudi posamezne gospodarsko manj zanimive in pionirske drevesne vrste in grmovja (leska, jerebika). Pomembni so tudi jasni napotki izvajalcem, da ne prihaja do nepotrebnega čiščenja in porabe časa. V mladovjih poškodovanih ob podiranju matičnega sestoja, je potrebno odstraniti vse poškodovane osebke. Na večjih odprtih površinah, ki so nastale po ujmah, obstaja nevarnost vdora invazivnih drevesnih vrst, ki jih je potrebno z ukrepi nege odstranjevati.

Nega letvenjaka in drogovnjaka spadata med najpomembnejše ukrepe nege, zaradi krepitve mehanske stabilnosti in uravnavanja drevesne sestave. Letvenjake in mlajše drogovnjake je potrebno redčiti pravočasno in s primerno intenziteto. Na bogatih rastiščih je potrebna večja intenziteta (25-30%) in pogostost, še posebej v sestojih listavcev, ki hitreje reagirajo. Krošnje plemenitih listavcev je potrebno začeti sproščati in oblikovati dovolj zgodaj, da zagotovimo stabilne in kvalitetne osebke. Starejše drogovnjake s tesnim sklepom, drogovnjake, kjer je bilo redčenje zamujeno in drogovnjake iglavcev na področjih pogostih snegolomov, redčimo pogostejše, a manj intenzivno. Poškodbam pri spravilu se izognemo z usmerjenim podiranjem, zbiranjem v vrstne linije ter s krojenjem krajših sortimentov. Kjer bi s spravilom povzročili preveč škode na mladih sestojih, lahko les ob pogoju, da ni nevarnosti prenamnožitve podlubnikov, ostane v sestoju.

Usmeritve v odraslih sestojih

Prednostna naloga je zaključiti sanacijo sestojev, poškodovanih po močnem vetrolomu 2017 in 2018. Na poškodovanih površinah je priporočljivo puščati listavce in robna drevesa (zaščita pred močno zapleveljenostjo). Pri tem je potrebno upoštevati možnosti spravila in varnost za nižjeležeče objekte (poškodovani sestoji ob prometnicah in naseljenih območjih).

Pri prihodnjem gospodarjenju, ki teži k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz, mora biti osnovni poudarek v nadaljevanju in zaključevanju obnove že pomlajenih površin. V ta namen je potrebno jasno opredeliti sestoje, kjer se bo akumuliralo, kjer se bo uvajalo v obnovo in kjer se bo obnova nadaljevala in zaključevala. Usmeritve se morajo jasno odražati v diferenciranih intenzitetah ukrepov.

V mlajših debeljakih izvajamo **izbiralno redčenje** za krepitev stojnosti, za večanje kvalitete in za zagotavljanje ustrezne mešanosti drevesnih vrst. Končnim izbrancem zagotovimo prostor in omogočimo akumuliranje prirastka. V starejše debeljake posegamo načrtno in jih glede na stanje sestojnih parametrov razdelimo na sestoje, kjer akumuliramo in sestoje, ki jih bomo uvedli v obnovo. Tu načrtujemo višje intenzitete sečnje in pripravo sestojev za naravno obnovo kot gojitveni ukrep. V preredčenih sestojih skoncentriramo posek na skupine nekvalitetnega in sečno zrelega drevja in ne redčimo že preredčenih sestojev. V sestojih v obnovi, glede na stanje podmladka in sestojnega sklepa, načrtujemo zadržano in pospešeno obnovo ter končne poseke. Naravni podmladek v debeljakih in sestojih v obnovi je potrebno indirektno negovati s svetlitvenimi redčenji in robnimi sečnjami, jakost sečenj pa prilagajati drevesnim vrstam v podmladku. Za zagotavljanje zadostnega deleža svetloljubnih drevesnih vrst je potrebno odpirati odpirati večja jedra.

Usmeritve za varstvo gozdov

Osnovni ukrep **varstva pred divjadjo** je zmanjšanje gostote populacij na raven, ki bo omogočala naravno obnovo vseh ciljnih drevesnih vrst, hkrati pa izboljšanje življenjskih pogojev za divjadi, kar dosežemo z ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti. V GGE so težave z objedanjem in lupljenjem manjše, pojavljajo se lokalno, predvsem pa v letih z ostrejšo zimo. Pred divjadjo ščitimo posajene sadike listavcev in macesna ter kvalitetne naravne osebke, ki jih izberemo kot nosilce bodočih sestojev. Izbira vrste zaščite naj upošteva drevesno vrsto, lokacijo sadnje, velikost objekta in ekonomske dejavnike in naj bo strokovno utemeljena z gojitvenim načrtom. Kolektivna zaščita naj bo praviloma za površine večje od 0,5 ha. Vse vrste zaščite je potrebno redno vzdrževati ter jo po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda. Za nadaljnje načrtovanje je potrebno voditi evidenco o lokacijah in vzdrževanju zaščite ter spremljati uspehe sadnje glede na vrsto zaščite.

Varstvo pred žuželkami in boleznimi temelji na preventivi. Potrebno je zagotavljati ustrezno sestojno zgradbo in razmerje razvojnih faz, naravno drevesno sestavo in ustrezno gozdno higieno. Med pomembne varstvene usmeritve spada tudi preventivna kontrola številčnosti podlubnikov in pogostejši pregledi sestojev na ogroženih

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

območjih. Kontrola je bistvenega pomena zlasti na področju že saniranih žarišč podlubnikov in v sestojih, ki so bili sanirani po vetrolomu, ostala pa so posamezna oslabljena drevesa, ki pomenijo nevarnost za prenamnožitev podlubnikov. Poškodovana in slabo vitalna drevesa je potrebno odstraniti iz gozda za preprečevanje nadaljnjih škod. Pomembna je tudi izdelava in spravilo posameznih podrtih dreves, iz katerih lahko nastanejo večja žarišča. Pri tem je pomembno tudi obveščanje in osveščanje lastnikov gozdov o preventivnih ukrepih na področju zatiranja podlubnikov, saj je pravočasen posek dreves napadenih po podlubnikih in dosledno upoštevanje strokovnih navodil pri izdelavi in transportu, bistvenega pomena pri preprečevanju širjenja poškodb. V letih, ko je nevarnost podlubnikov povečana, je pomemben tudi iznos drobnega lesa, ki nastaja pri negi letvenjaka in drogovnjaka. Če iznos iz gozda ni mogoč, je material potrebno razžagati na kratke kose in ga pokriti z vejami ali pa redčenja opravljati v jeseni, da se lubje do spomladi primerno osuši. Dosledno izvajanje akcijskega načrta za obvladovanje podlubnikov, ki ga je izdelal ZGS, je ena izmed temeljnih nalog na področju varstva v tem ureditvenem obdobju.

Glede na poudarjeno varovalno funkcijo in težko prehodne terene, so pomembne tudi usmeritve za vzdrževanje protipožarnih in drugih stez, ki v težje prehodnih terenih omogočajo lažji dostop in nadzor gozdnih sestojev. Varstvo pred erozijo mora biti vgrajeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi, od načrtovanja do izvedbe. Usmeritve so še posebej pomembne v varovalnih gozdovih, v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo ter ob vodotokih. V ožjih območjih erozijskih žarišč je potrebno izvajati tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo, v širšem območju pa predvsem malopovršinske poseke za vzdrževanje oz. ustvarjanje ustrezne strukture gozda.

Usmeritve za posek in varno delo v gozdu

Intenziteto in dinamiko poseka je potrebno prilagajati razvojni dinamiki gozda in izbrati način spravila z najbolj primernimi in varnimi pravilnimi sredstvi (s čim manjšimi poškodbami tal, drevja in mladja, čim manjšimi obremenitvami delavcev, čim večjo varnostjo pri delu ter čim večjo ekonomičnostjo proizvodnje). Način spravila je potrebno prilagoditi terenskim razmeram in upoštevati nagib in ranljivost tal. Tudi čas sečnje je potrebno prilagoditi stopnji poudarjenosti drugih funkcij gozda in vremenskim pogojem (časovna prerazporeditev sečnje v gozdovih na poletne oz. zimske mesece). V gozdovih, ki so obremenjeni z večjim obiskom (planinske poti na Uršliji gori, gozdna učna pot Navrški vrh, Preški vrh, Brinjeva gora...) z opozorilnimi in obvestilnimi tablamami seznaniti obiskovalce z ukrepi sečnje, spravila in varstva v gozdu ter s primernimi oblikami izobraževanja usmerjati in usposobiti lastnike za varno delo v gozdu in uporabo primernih tehnologij. Še posebej skrbna in načrtovana priprava dela je potrebna ob slučajnih sanitarnih sečnjah, ki zaradi ekonomike in ekologije zahtevajo celosten pristop in fleksibilnost pri izvedbi del ter v sestojih poškodovanih po ujmah (vetrolom 2017, 2018), kjer mora biti poudarek na varnem delu.

Usmeritve za sanacijo poškodb po ujmah

Glavne naloge pri sanaciji posledic ujm so zagotovitev varnosti pri delu v gozdu, vzpostavitev ustrezne gozdne infrastrukture ter preprečitev sekundarne škode na gozdnih sestojih. Ta lahko nastane zaradi podlubnikov, ki bodo ogrožali poškodovane objekte zaradi oslabeledosti in zaradi večjih količin poškodovanih iglavcev v gozdu. Za zmanjšanje te škode je bistvenega pomena hitra in pravočasna sanitarna sečnja in drugi varstveni ukrepi v poškodovanih gozdovih. Pri sanaciji je pomembna tudi uporaba učinkovitih tehnologij pri sečnji in spravilu, predvsem strojne sečnje in spravila lesa s transporterji (na terenih, ki to omogočajo). Na poškodovanih delih sestojev je potrebno načrtovati in izvesti ukrepe, ki bodo ohranili proizvodni potencial gozdov in ostale funkcije gozda. Glavni ukrepi so priprava površin za naravno ali umetno obnovo, sadnja in zaščita sadik, nega in obžetev naravnega mladja, uravnavanje drevesne sestave mladja, krepitev stojne stabilnosti ter pospeševanje kakovosti in nega gozdnega roba. V GGE Ravne se pri obnovi poškodovanih površin naslanjajo na izkušnje po žledolomu 2014, ko se je strojna priprava tal za naravno obnovo (ob semenskih letih) izkazala kot zelo učinkovit ukrep. Na večjih odprtih površinah, ki so nastale po ujmah, obstaja nevarnost vdora tujerodnih invazivnih drevesnih vrst, ki jih je potrebno z ukrepi nege odstranjevati. Bistvenega pomena pri čim učinkovitejši sanaciji ujme večjega obsega je koordinacija med strokovnimi službami in lastniki gozdov ter sodelovanje in povezovanje lastnikov gozdov za skupno izvedbo del v gozdovih in skupno prodajo lesa. Zmogljivost lesnega trga in nihanje cen gozdnih lesnih sortimentov presega strokovne okvirje gozdarske stroke, je pa dejavnik, ki lahko močno zavira hitro in uspešno sanacijo. Ključnega pomena je tudi obveščanje javnosti o obsegih poškodb ter dejavnostih, ki se izvajajo za sanacijo. Po končanem poseku in spravilu poškodovanega drevja je potrebno v naslednjih letih nadaljevati ukrepe obnove, nege in varstva poškodovanih gozdov, ki predstavljajo potencialno nevarnost za namnožitev podlubnikov.

Vse pogostejše vremenske ujme bodo postale stalnica v prihodnjih obdobjih, zato je nujno nenehno prilagajanje in sodelovanje vseh deležnikov na področju gozdarstva. Za optimalne učinke bo pomembno razvijati nove

tehnologije, ustrezno usposabljanje kadre, fleksibilno prilagajati predpise, predvsem pa uporabljati in analizirati izkušnje iz preteklih sanacij.

Usmeritve za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na območju GGE Ravne ni sestojev, ki bi zadostovali kriterijem za določitev območij brez posamične izbire drevja za posek. Zato tudi ni izločenih območij, kjer za posek drevja ni potrebno predhodno odkazilo. Strokovne odločitve za posege v prostor so potrebne tudi v gozdovih z manjšo intenziteto poseka.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov

Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov upoštevajo vse prisotne funkcije v GGE, njihovo prekrivanje in njihovo stopnjo poudarjenosti. Posebej pomembne so na področjih, kjer se vsi sklopi funkcij evidentirani na 1. stopnji poudarjenosti in določajo način gospodarjenja. Pri načrtovanju ukrepov na večfunkcionalnih območjih, je potrebno upoštevati tudi zakonsko podana izhodišča drugih uporabnikov prostora (Naravovarstvene smernice, Splošne in podrobne kulturnovarstvene usmeritve, Smernice s področja upravljanja z vodami). Usklajevanje ukrepov je še posebej pomembno na ekološko pomembnih območjih in na področjih, kjer se križata javni in zasebni interes. Tu je potrebno upoštevati tudi finančni interes lastnikov gozdov. V primerih, ko zaradi varstva drugih funkcij, pri lastnikih gozdov prihaja do izpada dohodka, bi morale pristojne državne institucije poleg pravnih osnov varovanja naravnih in kulturnih vrednot, ohranjanja biotske raznovrstnosti ter varstva zavarovanih območij, poleg omejitev poskrbeti tudi za nadomestila izpada dohodka.

Usmeritve na območjih, kjer so izraženi različni interesi zaradi poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij

V GGE Ravne sta dve širši področji, kjer se prepleta več sklopov funkcij, poudarjenih na 1. stopnji. Na ovršju Uršlje gore sta poudarjeni funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, na isto področje pa se širi razvoj turistične in rekreativne dejavnosti. Področje, ki je močno obremenjeno z rekreacijo in drugimi socialnimi funkcijami, je tudi širše poselitveno območje med Prevaljami, Ravnami in Kotljami, kjer intenzivna urbanizacija omejuje gozdni prostor. Manjša področja, kjer je izraženo nasprotje funkcij je tudi okolica Šentanela in predeli nad železnico Dravograd – Pliberk, kjer imajo gozdovi pomembno zaščitno vlogo.

V zavarovanih **varovalnih gozdovih** naj se izvajajo le ukrepi, ki prispevajo h krepitvi varovalne funkcije gozda. Usmeritve za delo z varovalnimi gozdovi so podane v poglavju 6.2.5.

Na območjih s poudarjeno funkcijo **biotske raznovrstnosti** je potrebno pospeševati raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov in rastišču primerne drevesne vrste. Ohranjanje je potrebno staro sadno in plodonosno drevje na opuščenih kmetijah ter vzdrževati obstoječe travne površine, mlakuže in močvirne travnike v gozdu. Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je potrebno primerno oblikovati in vzdrževati gozdne robove ter pasove grmovnih in drevesnih vrst zunaj gozda. Načrtno naj se puščajo odmirajoča in odmrlo stoječa drevesa (označitev dreves, zapis koordinat drevesa, dogovor z lastnikom). Odmrlo lesna masa naj bo razporejena v vseh treh razširjenih debelinskih razredih, še poseben poudarek naj bo na načrtnem puščanju debelejših odmrlih dreves v gozdu. Še posebej je potrebno ohranjanje biotske raznovrstnosti v posebnih varstvenih območjih. Na območju Natura 2000 in ekološko pomembnih območjih (EPO) naj se posegi in dejavnosti izvajajo tako, da se ne ogroža stanje vrst in habitatnih tipov. Z naravnimi vrednotami je potrebno ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Splošne in konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote in podrobnejše usmeritve za ohranjanje funkcije biotske raznovrstnosti so podane v poglavju 6.2.3.

Razvoj **turističnih in rekreativnih** dejavnosti (motorna kolesa, gorsko kolesarjenje, pohodništvo, jahanje nabiralništvo) je potrebno usmerjati na območja, kjer zaradi njih ne bodo ogroženi ekosistemi redkih in ogroženih živalskih vrst ter drugi elementi naravne krajine, pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Širitev teh dejavnosti v gozd je možna v primeru, da se izkaže kot ekološko sprejemljiva, pri čemer se najprej preverijo in izkoristijo možne rešitve na zaraščajočih negozdnih površinah. Za usmerjen nadzor rekreacijske in turistične dejavnosti je potrebno sproti usklajevanje z drugimi funkcijami gozdov, zagotovljena primerna infrastruktura na objektih ter redna vzdrževalna dela. Izvajati je potrebno predpisan gozdni red ter skrbeti za urejenost in prehodnost različnih označenih poti v gozdu.

Velikega pomena je tudi izobraževanje javnosti o pomenu gozdnih ekosistemov, o režimih nabiralništva in o dejavnostih, ki se izvajajo v gozdovih za krepitev vseh ostalih vlog gozda.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Z vidika estetske funkcije so pomemben element gozda in krajine tudi posamezna zanimiva drevesa in negozdne površine v gozdni krajini, ki naj se v čim večji meri ohranjajo. Na najbolj obiskanih izletnih točkah je potrebno oblikovati vedutne točke in koridorje.

Problem naseljevanja oz. krčitve gozdnih površin naj se ustrezno rešuje v okviru prostorskega plana občine. Zaradi potreb po zaščiti kulturne krajine in racionalne izrabe obstoječe infrastrukture je potrebno določene posege omejiti, tiste posege, ki omogočajo obstoj in razvoj poselitve podeželja, pa dopustiti.

Z ukrepi in dejavnostmi, ki se izvajajo v gozdu za krepitev različnih funkcij, je potrebno seznaniti vse uporabnike prostora (širšo javnost), še posebej pa morajo s pomenom ukrepov biti seznanjeni lastniki gozdov.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

Za krepitev **hidrološke** funkcije je potrebno upoštevati smernice s področja upravljanja z vodami, ki jih je za pripravo GGN izdala Direkcija republike Slovenije za vode. Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča, zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča, je treba načrtovati in izvajati v skladu z Zakonom o vodah. Zagotoviti je potrebno, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, da se ohranjajo naravni procesi in naravno ravnoesje vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. V GGE Ravne je kot voda 1. reda evidentirana reka Meža. Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 2. reda 5 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 1. reda pa 15 metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen z ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje hidroloških in bioloških lastnosti površinskih voda in z gradnjo objektov, namenjenih varstvu pred onesnaženjem. Možna je tudi gradnja pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 m odmikom od meje vodnega zemljišča. Dovoljeno je izvajati le ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave.

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrozili stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja ter onemogočali obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov. Prav tako je prepovedano odlaganje in pretovarjanje nevarnih snovi, odpadnih materialov in drugih odpadkov.

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo 1. stopnje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. L. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na območju 1. in 2. vodovarstvene cone. Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. L. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na območju 3. vodovarstvene cone.

Na vodovarstvenih območjih je pri delu z motornimi žagami in spravilu s traktorji obvezna uporaba biološko razgradljivih olj. Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Izogibati se je potrebno dela v gozdu v času, ko obstaja večja nevarnost onesnaženja vodnih virov.

Priporočljivo je, da se na celotnem vodovarstvenem območju zagotavlja stalna pokrovnost vegetacije. Najprimernejša zgradba gozda je malopovršinska, raznodobna zgradba z visoko stopnjo zastiranja. V ožjih obrežnih pasovih in hudourniških strugah naj se izvaja selektivna sečnja z namenom odstranitve starih in nestabilnih dreves, kadar ta ogrožajo dolvodna območja. V strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja. V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS. Pomembno je sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

V GGE Ravne so v skladu z Zakonom o vodah kot ogrožena območja evidentirana **erozijska, plazovita, plazljiva in poplavna območja**.

Opomba: Na karti erozijskih območij, posredovani s strani DRSV je vsebina prikazana zelo približno in ni primerna za natančnejše prikaze. Do natančnejše določitve teh območij (in pravnih podlag) se izraz »Erozijska območja« spreмени v izraz »Potencialna erozijska območja« (povzeto po dogovoru na sestanku ZGS - DRSV dne 10.8.2017, zapisal E. Kozorog).

Dejanska **erozijska območja** in potencialna erozijska območja so območja, ki so občasno pod vplivom globinske, površinske in bočne erozije vode. Potencialno erozijsko območje z običajnimi zaščitnimi ukrepi, je evidentirano skoraj na celotni površini GGE (7.251 ha gozda). Iz potencialno erozijskega območja je izvzet le pas ob reki Meži (od Dobrij do Prevalj) in večina poseljenega območja Raven in Prevalj (97,7 ha). Dejanska erozijska območja uvrstimo v hidrološko funkcijo 1.stopnje, potencialna erozijska območja pa v hidrološko funkcijo 2. stopnje. Na dejanskih erozijskih območjih je prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in z brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Na območju GGE so evidentirana tudi **plazljiva območja**. To so zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na 994 ha je evidentirana majhna verjetnost pojavljanja plazov, na 3.782 ha je evidentirana srednja verjetnost pojavljanja plazov, na 2.568 ha pa velika verjetnost pojavljanja plazov. Na plazljivih območjih je v zemljišča potrebno posegati tako, da se ne sprošča gibanje hribin ali se ogroža stabilnost zemljišč. Prepovedani so posegi, ki bi zadrževali vodo ali pospešili zamakanje zemljišč in dvig podzemnih vod. Krčitve in večje obnove gozdnih sestojev, je potrebno izvesti tako, da se ne pospešuje plazenje zemljišč. Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (podlubniki, ujme) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati in predvideti ter izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin, vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Kot **plazovita območja** so v GGE Ravne evidentirani gozdovi na posameznih izpostavljenih in prostorsko ločenih strmih pobočjih pod Uršljo goro, kjer prihaja do pojava snežnih plazov, ali pa obstaja nevarnost, da se pojavijo (22,65 ha gozda). Na teh območjih je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Kot **območje poplavne nevarnosti** je evidentiran širši in ožji pas ob reki Meži, ki je sicer porasel z obvodno drevnino in posameznimi skupinami gozdnega drevja, ki pa večinoma niso zajete v gozdni maski. Manjši del gozda (neposredno ob reki Meži na Poljani), leži na območju, kjer je evidentirana velika poplavna nevarnost (0,53 ha) in srednja poplavna nevarnost (2,90 ha). Na območju majhne poplavne nevarnosti je evidentirano še 1,20 ha gozdov na ravninskem delu ob reki Meži. V poplavnem območju je prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vodo, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Načrtovani posegi na teh območjih morajo biti usklajeni z Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

Za vse skupine kulturne dediščine, ki se nahaja v gozdnem prostoru GGE Ravne je potrebno skrbeti po veljavnem pravnem režimu varstva, ki je podan v Splošnih kulturnovarstvenih usmeritvah za načrtovanje GGN z

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

vidika varstva kulturne dediščine (ZVKDS, OE Maribor, 11.03.2019). Potrebno je zagotoviti urejeno in estetsko oblikovano okolje kulturnih spomenikov v gozdu, saj kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski in vzgojni potencial.

Za območja **kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč** in **registrirane dediščine** v gozdnem prostoru veljajo naslednje splošne varstvene usmeritve:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene,
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture).
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

V **vplivnih območjih** kulturnih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen. V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva kulturnega spomenika je opredeljen v konkretnem aktu o razglasitvi posameznega objekta ali območja za spomenik.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče, po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, umestiti prej naštetih nedopustnih posegov, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega. V tem primeru veljajo naslednje usmeritve:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti.
- o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS,
- nastale eventuale poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine je treba ZVKDS omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča ali odgovorni vodja, o dinamiki gradbenih del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del,
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine: (območje naselbinske dediščine)

- varuje se morfološka zasnova naselja, prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja (drevesa, vodotoki) ter druge naravne meje in robove,
- varuje se prepoznavna lega v prostoru oz. krajini ter odnosi med naseljem ali njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz naselja),

Pomembno vlogo ima tudi ohranjanje kulturne krajine, kjer je še posebej poudarjena tradicionalna raba zemljišč (sonaravno gospodarjenje v kulturni krajini). Ohranjanje naj se tudi krajinska zgradba z značilnimi strukturami in členitvami.

V primeru poseganja v kulturno dediščino ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo in spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varovane enote in območja kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu oz. gozdnem prostoru GGE Ravne (povzeto iz Podrobnih kulturnovarstvenih usmeritev za GGN GGE Ravne, 11.03.2019).

Opomba: Seznam objektov kulturne dediščine, z evidenčno številko dediščine (EŠD) in vrsto pravnega režima, ki velja na območju kulturne dediščine, je naveden v poglavju 2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine.

EŠD 42

- ohranjanje naj se pojavnost spomenika v prostoru vključno z gozdnim robom,

EŠD 321, 7746, 12292, 14070

- upoštevanje naj se varstveni režim,

EŠD 321, 577, 2938, 3397, 7684, 3077

- ohranjanje naj se obstoječ gozdni rob,

EŠD 7626, 7627, 7628, 7629, 7630, 7633, 28085, 3077

- v območju spomenika ali na trasi spomenika je praviloma prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev,

EŠD 7637

- ohranjanje naj se obstoječ gozdni rob na severovzhodni strani vasi,

EŠD 3279, 7643, 7678, 7680, 7726, 7728, 7729, 7730, 7731, 14028, 3077

- okolico spomenika je potrebno vzdrževati v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika,
- gozdni rob in gozd naj se ohranjata,

EŠD 4927

- ohranja naj se obstoječ gozdni rob na severni starani,

EŠD 3393

- ohranjanje obstoječega gozdnega roba,
- preprečevanje zaraščanja območja.

6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti so povzete iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Ravne (2019-2028), ki smo jih prejeli 12.10. 2018 od ZRSVN OE Maribor in so bile predhodno usklajene na delavnici med ZGS in ZRSVN. Vključujejo usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000, za ekološko pomembna območja in usmeritve za varovanje naravnih vrednot. Za območje Natura 2000 so usmeritve podane za celoten gozdni prostor (CGP) in za posamezne upravljavske cone znotraj območja.

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor znotraj ekološkega omrežja Natura 2000 SAC (POO) SI3000140 Belški potok 3140-CGP (celoten gozdni prostor v GGE 10,93 ha)

Vrste: gozdni postavnež, črtasti medvedek

Usmeritve:

- ohrani se strukturiran gozdni rob,
- ohrani se primes velikega jesena v sestojih,
- ohranjajo naj se gozdne vrzeli in jase,
- gradnja gozdnih vlak naj se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal.

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor znotraj ekološkega omrežja Natura 2000 SAC (POO) SI3000070 Pikrnica - Selčnica 3070-CGP (celoten gozdni prostor v GGE 1,17 ha)

Vrste: črtasti medvedek

Usmeritve:

- ohranja naj se strukturiran gozdni rob,
- ohranjajo naj se gozdne vrzeli in jase.

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor znotraj ekološkega omrežja Natura 2000 SAC (POO) SI3000324 Črni potok 3324-CGP (celoten gozdni prostor v GGE 16,02 ha)

Vrste: gozdni postavnež, navadni koščak

Usmeritve:

- ohranja naj se strukturiran gozdni rob,
- ohranjajo naj se gozdne vrzeli in jase
- ohrani se primes velikega jesena v sestojih.

Vrsta navadni koščak je vezana na območja vodotokov in gozdov v pasu 25 metrov od struge potoka. V cono se vključijo vsi sestoji, ki vključujejo vodotoke.

Usmeritve za navadnega koščaka:

- v 5 m pasu brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja zastrtost vodotoka (razen pri sečnji iglavcev in pojavu podlubnikov),
- vlačenje hlodovine po potoku se ne izvaja,
- pogozdovanje z iglavci v 15 metrskem pasu ob vodotoku se ne izvaja, delež iglavcev naj se zmanjšuje.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor znotraj ekološkega omrežja Natura 2000 SAC (POO) SI5000024 Grintovci 5024-CGP (celoten gozdni prostor v GGE 844,35 ha)

Vrste: črna žolna (*Dryocopus martius*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), sokol selec (*Falco peregrinus*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), divji petelin (*Tetrao urugallus*)

Vrste se nahajajo na celotnem območju UC 5024-CGP znotraj GGE Ravne.

Planinski orel:

- zagotoviti mir v okolici (500 m) gnezda planinskega orla od 1. januarja do 30. julija (PUN),
- ekološkim zahtevam vrste prilagojeno gospodarjenje 40 m okoli gnezda (PUN),
- vzpostavitev mirnih con oz. ekocelic z ukrepanjem (PUN).

Sokol selec:

- zagotoviti mir v okolici (300 m) gnezda sokola selca od 1. marca do 30. junija (PUN).

Koconoge kure:

- znotraj najpomembnejših življenjskih prostorov triprstega detla zagotoviti območja s povečanim deležem stoječe mrtve mase iglavcev vsaj 5% od lesne zaloge, na ostalih območjih znotraj cone zagotoviti najmanj 3% mrtve mase od lesne zaloge,
- znotraj življenjskega prostora triprstega detla zagotoviti najmanj 8% površine brez gospodarjenja (površine gozdnih rezervatov, varovalni gozdovi, ekocelice brez ukrepanja, omejena gradnja gozdnih prometnic),
- zagotavljati gozd z najmanj 50% deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred II. in III.),
- zagotavljati bogato strukturiran iglast gozd v višjih legah (nad 1000 mNV),
- ohranja naj se skupine bukovih dreves v pretežno iglastih gozdovih,
- odmrla in živa drevesa, predvsem bukve, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli, drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik naj se ohranja kot habitatno drevje (2-3 drevesa/10 ha gozdnih površin),
- dela v gozdu naj se ne izvajajo na aktivnih rastiščih in zaščitnih conah za divjega petelina v času od 01. marca do 30. junija v odsekih: 06452B - del, 06452C - del, 06453A, 05455 - del, 06456A, 06456B - del, 06456C, 06463A, 06464A,B,C, 06467A, 06468B - del, 06474 - del, 06475- del, 06476, 06477A,B,C, 06478A,B, 06478C - del, 06479A, 06479B - del, 06480A,B, 06481A,B,C.
- priporočljivo je, da se na območju življenjskega prostora divjega petelina in ruševca obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja označijo, novih žičnatih ograj naj se ne postavlja,
- priporoča se, da se v ožjih območjih življenjskega prostora koconogih kur žične ograje odstranijo oz. zamenjajo z lesenimi,
- gozdne poseke v velikosti do 0,5 ha se ne vzpostavljajo na zatišnih legah in mraziščih; prednostno se naj osnujejo v odsekih, ki so življenjski prostor divjega petelina,
- v zeliščni plasti naj se v primernih gozdnih združbah ohranjata in pospešujeta borovnica (*Vaccinium myrtillus*) in malina (*Rubus idaeus*),
- ohranja naj se obstoječe travnate površine znotraj gozda,
- izboljša naj se struktura sestojev (strukturiranje gozdnih robov, vzpostavlanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stoječih odmrlih dreves - sušice) in uredi režim uporabe gozdnih prometnic za izboljšanje stanja koconogih kur.

Usmeritve za gozdne vlake in strojno sečnjo:

- trasiranje vlak naj ne poteka preko habitatov vrst (rastišča, zimovališča),
- gradnja gozdnih vlak naj se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal, v času reprodukcijskega cikla izbranih kvalifikacijskih vrst ptic (divji petelin) od 01.03. - 30.06.
- na odsekih vlak, ki so v bližini pomembnejših habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se vzpostavi /ohrani posebni/obstoječi režim uporabe gozdnih prometnic,
- ob upoštevanju vseh ostalih časovnih in prostorskih omejitev je strojna sečnja na manj nosilnih tleh možna le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo prekrte s sečnimi ostanki, kar zmanjšuje nastanek kolesnic.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone

IME UPRAVLJAVSKE CONE: 5024-A	POVRŠINA v GGE: 71,75 ha
VRSTE/HT: ruševca (<i>Tetrao tetrix</i>)	
OPIS UPRAVLJAVSKE CONE: Najpomembnejše območje nahajanja vrste na območju Uršlje gore. Gre za preplet presvetljenih gozdov iglavcev z vključki gozdnih jas in skalovij. V coni je poudarek na ohranitvi struktur življenjskega prostora za kvalifikacijske vrste, vzpostavitvi mreže habitatnega drevja, ohranitvi večinskega deleža iglavcev v LZ, ohranjanje in vzpodbujanje zeliščne komponente v strukturi gozdnih sestojev. Del območja je opredeljen kot varovalni gozd.	
USMERITVE: • ohranja naj se vsaj 60% delež iglavcev v lesni zalogi, • ohranja naj se skupine macesnovja v pretežno smrekovih gozdovih, • obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja se na območju življenjskega prostora ruševca označijo, novih žičnatih ograj naj se ne postavlja (uskladitev se vrši po izdelanem protokolu iz projekta EGP SUPPORT). • v zeliščni plasti naj se v primernih gozdnih združbah ohranja in pospešuje borovnica (<i>Vaccinium myrtillus</i>) in malina (<i>Rubus idaeus</i>) ob soglasju z lastnikom, • ohranja naj se obstoječe travnate površine znotraj gozda ob soglasju z lastnikom, • izboljšanje strukture sestojev (strukturiranje gozdnih robov, vzpostavljanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stoječih odmrlih dreves - sušice) in krepitev funkcij gozda za dvig ugodnega stanja koconogih kur (uskladitev se vrši po izdelanem protokolu iz projekta EGP SUPPORT). Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN: • umeščanje 1.stopnje funkcije biotske raznovrstnosti, • vzpostavitev ekocelic z ukrepanjem na severnem in zahodnem območju upravljavske cone.	

Usmeritve za varovanje naravnih vrednot

Usmeritve za NV 7144 Dolga brda – močvirna dolina, 7145 Juševo močvirje, 7168 Suha - povirje, 7169 Jamniški potok - povirje, 7167 Kotle - mokrotni travniki:

- odstranjevanje gozdnega drevja naj se izvede na način, da se ohrani mozaičnost habitata,
- vožnja z gozdno mehanizacijo na območju povirnega barja se lahko izjemoma izvaja v nujnih primerih v zimskem obdobju, ko so tla zamrznjena,
- vsakršno odstranjevanje grmovne in gozdne zarasti se naj opravi s pomočjo traktorskega vitla tako, da se v čim manjši meri prizadanejo tla, sečni ostanki se ne puščajo na območju barja,
- gradnja novih gozdnih prometnic preko območja ni zaželena,
- ohranja naj se hidrologija območja.

Usmeritve za drevesne NV (8667 Volinjak – smreka, 7186 Kogovnikove lipe, 7148 Barbarski potok – lipi, 7149 Kresnikova lipa, 7156 Uršejev bor, 7157 Kogelnikov bor, 7179 Metarnikova lipa, 6874 Prunarjeva lipa, 7174 Jakobov križ – lipi, 3859 Rašešnikov hrast, 7158 Malinekova lipa):

- preko rastišča NV (v radiju krošnje +2m) naj se ne gradi gozdnih prometnic,
- preko rastišča naj se ne vlačijo lesa, na rastišču naj se ne skladišči lesa,
- na drevesu se lahko izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa,
- v radiju krošnje +2 m naj se ohranja naravno stanje rastišč in sestojev.

Usmeritve za NV 7165- Uršlja gora - rastišče ogrožene visokogorske flore:

- zaželeno je ohranjanje traviščnega ekosistema: selektivno odstranjevanje drevja z zaraščajočih površin na način, da se ohrani mozaičnost habitata,
- ohranjajo naj se lastnosti območja, ki omogočajo ugoden življenjski prostor koconogih kur (divji petelin, ruševca),
- gradnja gozdnih prometnic v območju naj se ne izvaja.

Usmeritve za NV 7287- Črni potok:

- sečni ostanki se v strugi potoka ne puščajo,
- odstranjevanje dreves (odmirajoča in ekonomsko nezanimiva) v oddaljenosti 5 metrov od same struge potoka je nezaželeno,
- v sami strugi potoka in v pasu širine 5 metrov od roba potoka se puščajo odmrli in naplavljeni debela,

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

drevesni panji, razen če to ne ogroža pretočnosti vodotoka.

Usmeritve za NV 7162, 7163 Podgora – nahajališče apnenca s fosili 1 in 2:

- na območju naj se ne izvaja gradbenih posegov (gradnja gozdnih prometnic in ostalih gozdarskih in lovskih objektov).

Za vse ostale geološke in geomorfološke naravne vrednote na območju GGE Ravne konkretne usmeritve niso potrebne.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

V GGE Ravne je evidentiranih 5 ekološko pomembnih območij, ki se v celoti prekrivajo z območji Natura 2000, zato se tudi usmeritve, ki so vezane na ekološko pomembna območja, vsebinsko prekrivajo z usmeritvami za območje Natura 2000.

48400 Pikrnica - Selčnica (usmeritve so podane v okviru SI3000070 Pikrnica - Selčnica)

43700 Uršlja gora - Razbor (usmeritve so podane v okviru SI3000140 Belški potok)

92100 Črni potok - (usmeritve so podane v okviru SI3000324 Črni potok)

48800 Votla peč

- v radiju ene drevesne višine od objekta naj se ne gradi novih gozdnih prometnic

44700 Dolga Brda – Strojna (usmeritve za območje Belškega potoka so podane v okviru SI3000140 Belški potok)

- ohranja naj se površina gozdov (krčitve so možne le za kmetijske namene), ohranjajo naj se jase v gozdu,
- ohranja naj se vrstna sestava biocenoze,
- pušča naj se starejše debelo drevje (predvsem bukve in smreke), ki služi za habitat žolnam (črna žolna, triprsti detel) in sovam (mali skovik, koconogi čuk),
- insekticidov za zatiranje gozdnih škodljivcev naj se ne uporablja,
- prepreči naj se krčenje obvodne drevnine in ohranja osenčenost strug potokov,
- gradnja gozdnih vlak naj se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal,
- trasiranje gozdnih vlak naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst (rastišča, zimovališča),
- na odsekih gozdnih vlak, ki so v bližini pomembnejših habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se vzpostavi/ ohrani obstoječi oz. posebni režim uporabe gozdnih prometnic,
- opredelijo se mirne cone za divjega petelina.

Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

Predvsem pri posegih, ki so vezani na obsežnejša zemeljska dela (gradnja gozdnih prometnic), je potrebno investitorja seznaniti z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čimprej obvesti pristojno službo, katera pripravi ustrezne varstvene usmeritve.

6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Usklajenost med gozdom in divjadjo je bistvenega pomena za zagotavljanje drugih funkcij gozdov. Gostota populacij rastlinojede divjadi mora biti v mejah, ki še omogočajo naravno obnovo sestojev z vsemi rastišči primernimi vrstami. Ravnovesje se dosega z ustreznim odvzemom divjadi ter z ohranjanjem, vzdrževanjem in izboljševanjem življenjskih razmer prosto živečih živali. Pri tem je temeljnega pomena ohranjanje naravne sestave gozdnih življenjskih združb, s čemer se krepi vsestranska odpornost gozdov.

Na spremenjenih rastiščih je potrebno težiti k vzpostavitvi potencialne naravne sestave drevesnih vrst in h krepitvi pester mešanosti drevesnih vrst. Za izboljšanje življenjskih pogojev prosto živečih živali je potrebno ohranjati in vzdrževati tudi negozdne površine v gozdu (travniki, jase), vodne ekosisteme (gozdne mlake, kali, izvire, studence) in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih. K izboljšanju življenjskih pogojev prispevajo predvsem mlade razvojne faze v gozdu, katerih delež je potrebno povečati. Še posebej se prehranski pogoji izboljšujejo s pospeševanjem in vnašanjem plodonosnih in minoritetnih ali ogroženih drevesnih vrst (češnja, oreh, lesnika...) ter ohranjanjem grmovnega in zeliščnega sloja, predvsem plodonosnih vrst.

V gozdovih je potrebno določiti »eko-celice« kot manjša območja za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Za vzpostavljanje primernih habitatov določenih živalskih vrst je potrebno puščati posamezna drevesa in manjše skupine drevja staranju in naravnemu razkroju. Še posebej so pomembna debela drevesa z dupli, ki so pomembna za življenjski cikel koconogega čuka, malega skovika ter črne žolne, ki jih najdemo na področju

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

GGE. Taka drevesa naj se pri odkazilu puščajo s soglasjem lastnika in naj se na terenu primerno označijo in posnamejo s koordinatami. O izbranih drevesih je potrebno voditi evidenco.

Za razvoj populacije gamsa je potrebno zagotoviti mirne cone in zimovališča (skalovita in strma pobočja na Homu in širšem področju Uršlje gore). Na območjih divjega petelina in ruševca je potrebno gospodariti glede na usmeritve v poglavju 6.2.3.

Zaradi ohranjanja in izboljšanja prehranskih zmožnosti je potrebno preprečevati zaraščanje travnih površin. Na prehodih v negozdni prostor je potrebno oblikovati naravne, vrstno bogate in strukturirane gozdne robove, ki so pomemben življenjski prostor različnim živalskim vrstam in pomenijo postopen prehod iz gozda v kmetijske površine. Tudi v kmetijski in urbani krajini je smiselno ohranяти posamezna drevesa, skupine drevja, omejke in gozdne otoke, ki služijo kot prehodi in prebežališča za prostoživeče živali.

Pri izvajanju gozdnogospodarskih ukrepov se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem ter paziti, da se dela ne izvajajo v času reproduktivnega obdobja živali (pomlad in zgodnje poletje). Na rastiščih divjega petelina in ruševca je potrebna časovna prilagoditev izvajanja gozdnogospodarskih ukrepov (poglavje 6.2.3).

Za zagotavljanje ugodnega stanja izbranih kvalifikacijskih vrst v območju Natura 2000 je potrebno upoštevati usmeritve iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Ravne (2019-2028) in izvajati predpisane ukrepe iz poglavja 6.2.3.

6.2.5 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Vsi ukrepi v varovalnih gozdovih naj bodo malopovršinski in podrejeni funkciji varovanja. V varovalnih gozdovih se načrtujejo in izvajajo v glavnem sanitarne sečnje. Intenziteta naj bo prilagojena nujnosti ukrepanja za krepitev varovalne funkcije (praviloma naj ne presega 5% LZ). Kjer je zaradi teže starega drevja ogrožena zaščitna funkcija, se določi za posek drevesa, ki ogrožajo stabilnost brežin in varnost prometnic ter nižjeležečih objektov (pas gozda nad cesto Dravograd - Ravne in železniško progo Dravograd - Pliberk). V dostopnih predelih se načrtujejo in izvajajo tudi gojitvena dela, ki povečujejo stabilnost gozdnih sestojev in tal ter ukrepi za krepitev drugih funkcij, ki pa morajo biti podrejeni varovalni vlogi. Vzdržuje se tudi prehodnost poti in stez, ki omogočajo pregled in nadzor nad stanjem gozdov. Po izvedbi ukrepov je potrebno izvesti popoln gozdni red.

Spravilo naj se vrši na način, da se čim manj poškodujejo sestoji in teren. Gradnja gozdnih prometnic na strmih, nestabilnih terenih, ki bi ogrožala varovalno funkcijo, praviloma ni dovoljena.

Prostorski posegi v varovalne gozdove se izvajajo izjemoma. Potrebna je presoja vplivov na okolje, intenziteto posegov pa je potrebno prilagoditi stopnji varovanja gozdnih površin.

6.2.6 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Z gozdovi, še posebej na območjih, kjer je evidentirana požarna ogroženost 1. in 2. stopnje, je potrebno gospodariti tako, da se požarna nevarnost preventivno in dolgoročno zmanjšuje. Delo v gozdu je potrebno prilagoditi letni dinamiki požarne ogroženosti (čim manj posegov v sušnih obdobjih) in dosledno izvajati gozdni red.

Požarno ogrožena območja morajo biti odprta z gozdnimi cestami, vlakami in stezami, ki morajo biti vzdrževane in prehodne. Na gozdnih cestah so priporočljiva večja izogibališča in obračališča, ki naj bodo urejena predvsem na zgornjem robu požarno ogroženega območja, zaradi tehnike gašenja od zgoraj navzdol. Na vodotokih je priporočljivo vzdrževati naravne ali umetne jezove za črpališče vode ob požarih.

V okolici naselij in delov gozdov, ki so obremenjeni z obiskovalci, je potrebno postaviti opozorilne table, ki prepovedujejo kurjenje v gozdu. V času velike požarne ogroženosti je potrebno obveščati lastnike gozdov in izvajalce del v gozdovih o nevarnosti gozdnih požarov in prepovedi kurjenja v naravnem okolju. O pomenu gozda in preventivnem požarnem varstvu je potrebno obveščati tudi širšo javnost.

Na področju Kisloljubnih borovih gozdov, kjer je evidentirana večja požarna ogroženost, je priporočljiva malopovršinska obnova gozda z ostrimi prehodi med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami, da se prepreči razvoj talnega požara v vršnega.

Posege v požarno ogrožene sestoje je potrebno uskladiti s protipožarnim načrtom, ki je osnova izvajanja protipožarne zaščite in ga je hkrati z izvajanjem ukrepov potrebno tudi ažurirati.

6.2.7 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Na območju GGE je izločenih šest semenskih objektov, ki v sestojni karti niso izločeni kot samostojni sestoji. Objekti so naštet in opisani v poglavju 2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov.

Stanje semenskih objektov je potrebno spremljati skozi vso leto, enkrat letno pa poročati Gozdarskemu inštitutu (ocena zdravstvenega stanja, ocena semenenja, ocena o primernosti objekta kot semenskega). V primeru, da se površina semenskega objekta zaradi razgradnje sestoja (manjše število izbrancev za nabiranje semen zaradi poseka, poškodovan sestoj zaradi ujm) zmanjša, je priporočljivo površino semenskega objekta povečati ali izločiti novi semenski objekt. Površino objekta, ki ustreza kriterijem, je potrebno na terenu primerno označiti.

V semenskih objektih je potrebno izvajati nego (sproščanje krošenj fenotipsko ustreznih dreves, ohranjanje števila izbrancev, izvajanje sanitarnih sečenj, odstranjevanje dreves z neželenimi lastnostmi).

Priporočeno je pridobivanje semenskega materiala s plezanjem, stresanjem ali s podrtih dreves. Sečnje je potrebno izvajati v času semenskih let z močnim obrodом. Možno je pridobivanje semenskega materiala tudi s pobiranjem s tal, če so semenska drevesa oddaljena vsaj za dve drevesni višini ali pa pridobivanje puljenk v času močnega deževja v fazi mirovanja vegetacije.

Priporočljiva je uporaba lokalnega gozdnega reprodukcijskega materiala (kategorija«izbran«).

6.2.8 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Tehnologija dela

Izkušnje kažejo, da je ažurno posredovanje informacij za lastnike gozdov bistvenega pomena. Ciljne delavnice, z namenom seznanjanja z novimi tehnologijami tako pri sečnji in spravilu, kot pri nadaljnji predelavi (bioenergija) in možnostih zaposlovanja v gozdni proizvodnji, morajo zajeti čim širši krog lastnikov. Pomembno je, da se predstavijo primeri dobrih praks in organizirajo predavanja za lastnike gozdov o možnostih sofinanciranja gradnje cest in vlak. Izobraževanja naj se izvedejo tako, da se lastnike čim bolj seznani s pogoji in s postopki pridobivanja sredstev.

Sečnja in spravilo morata biti smiselno načrtovana pred pričetkom izvajanja. Intenziteta sečnje mora upoštevati tudi izbrano tehnologijo (presoja zastavljenih razvojnih ciljev gozda in presoja ekonomskega vidika).

Sečnja

- čas sečnje prilagoditi stopnji poudarjenosti drugih funkcij gozda (predvsem krepitvi biotske raznovrstnosti) in vremenskim pogojem (časovna prerazporeditev sečnje v višinskih gozdovih na poletne mesece),
- na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo pri delu v gozdu uporabljati biološko razgradljiva olja,
- dinamiko možnega poseka prilagoditi potrebam lastnikov gozdov in ekonomskim zakonitostim trga ter na različne načine vzbuditi lastnike za realizacijo poseka (licitacije posameznih vrednejših sortimentov),
- tehnologijo (strojno, ročno) izbrati v odvisnosti od terenskih razmer, poudarjenosti funkcij, stanja sestojev ter načrtovanega možnega poseka (za optimalne učinke kombinirati različne tehnologije sečnje),
- uporabljati ergonomsko in ekološko ustrezne motorne žage,
- skrbeti za ustrezno usposobljenost sekačev (s primernimi oblikami izobraževanja izobraziti lastnike za varno delo v gozdu pri sečnji in izdelavi gozdnih lesnih sortimentov),
- pri načrtovanju strojne sečnje je treba poleg terena upoštevati tudi razvojno fazo sestojev (v sestojih v obnovi in na drugih površinah z večjim deležem podmladka strojna sečnja ni sprejemljiva, izjemoma se lahko uporabi v kombinaciji z ročnim podiranjem),
- pri izvajanju strojne sečnje velikost strojev prilagoditi sestojnim razmeram,

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšujejo nastanek kolesnic. Potlačena debelina sečnih ostankov naj bo visoka vsaj 10-15 cm.
- strojna sečnja je najbolj primerna v sestojih, poškodovanih po ujmah, pri končnih posekih in pri krčitvah gozdov zaradi spremembe namembnosti,
- odločitvi o izbiri tehnologije sečnje (strojno, ročno) mora slediti prilagojeno odkazilo (intenziteta odkazila, sečne poti, doseg in zmogljivost strojev),
- od izvajalcev in lastnikov je potrebno zahtevati izvajanje sečnega reda.

Spravilo

- način spravila lesa prilagoditi terenskim razmeram,
- zmanjšati obseg ročnega spravila (poškodbe na drevju, visoki stroški),
- premišljeno zgoščevati omrežje gozdnih vlak glede na terenske možnosti (omrežje vlak je nujno načrtovati celostno za območje odpiranja),
- na daljših pravilnih razdaljah (več kot 600m), je smiselno uporabljati traktorske polprikolice in forwarderje,
- pri žičničarskem spravi obvezno trasirati linije pred odkazilom (gostota linij naj bo taka, da ni potrebno ročno zbiranje) in upoštevati tudi možnost spravila navzdol,
- postopno odpirati strme terene z vlakami (gostota do 130 m/ha) za racionalno spravo manjših količin lesa (slučajni pripadki, manjše koncentracije poseka).

Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste

- razmak med cestami (etažami) naj bo minimalno 400m,
- pri gradnji je obvezna uporaba bagske tehnologije,
- za izkop 5., 6. kategorije terena je obvezna uporaba udarnih kladiv in globinskega vrtanja z ustreznim miniranjem (brez raztrosa hribine),
- obvezna je ustrezna ureditev odvodnjavanja meteornih in stalnih (hidravlični račun) voda z zavarovanjem vtokov (vtočni jaški, vtočna krila) in iztokov (zaključne stene, iztočna krila, talni pragovi, iztočne mulde),
- za podporne in oporne stene je obvezna uporaba kamna v betonu ali kamnita obloga opaženih armiranobetonskih konstrukcij (po možnosti z avtohtono kamnino),
- polaganje betonskih nearmiranih cevi (minimalni fi 50) naj se izvaja na armirano betonsko posteljico, plastične cevi minimalnega profila fi 400
- na slabo nosilnih tleh je ob novogradnjah in rekonstrukcijah priporočena uporaba geotekstilov ali perforiranih folij za ločevanje spodnjega in zgornjega ustroja,
- pri izvedbi in obnovi nosilno obrabne plasti je priporočljiva uporaba reciklaže – drobljenje hribine na trasi s komprimiranjem materiala,
- gradnja gozdnih cest naj se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal,
- trasiranje gozdnih cest praviloma naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst,
- na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se vzpostavi/ohrani posebni prometni režim (zapore prometa na območjih miru).

Gozdne vlake

- na strmejših terenih je obvezna uporaba bagske tehnologije z izgradnjo pete in vgradnjo kamnitega materiala v nasip,
- uporaba udarnih kladiv in globinskega vrtanja z miniranjem (izkopi 4., 5., 6. kategorije hribine),
- po izgradnji in po vsakokratni uporabi je obvezna ureditev odvodnjavanja,
- gradnja gozdnih vlak naj se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal,
- trasiranje gozdnih vlak praviloma naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Pri sečnji in spravilu ter pri gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati omejitve, ki izhajajo iz konkretnih varstvenih režimov za naravne vrednote in zavarovana območja Natura 2000 (poglavje 6.2.3) ter vodovarstvenih območij in objektov kulturne dediščine (poglavje 6.2.2).

Pri načrtovanju gozdnih prometnic (gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras (žičničarske linije), ki so nujne za izvedbo gozdarskih del) je potrebno upoštevati **Usmeritve s področja upravljanja z vodami**, ki jih je izdala Direkcija RS za vode (marec 2017).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh). Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov je predlagana večja uporaba utrjenih muld. Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalnih in vodnih zemljiščih, na brežini in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna mesta ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Pri tem je potrebno zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, (na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške) vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09),
- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost s predvidenimi preventivnimi ukrepi,
- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi,
- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena,
- projektno je treba obdelati morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...), odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice ter odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalnih in vodnih zemljiščih.

Vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne ceste

- redno zimsko vzdrževanje, po potrebi posipanje na odsekih z javnim prometom v okviru lastnih sredstev občin,
- obnova nosilno obrabne plasti z nasipavanjem in komprimiranjem materiala ustrezne kakovosti (material iz gramoznic z obratovalnim dovoljenjem brez prisotnosti svinca in drugih težkih kovin) in reciklažo materiala na trasi.

Gozdne vlake

- redno vzdrževanje takoj po uporabi – poravnava planuma in ureditev prečnih jarkov na razdalji do 30 m,
- sprotna sanacija vozišč cest po pravilu.

6.2.9 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

ZGS daje strokovna mnenja in soglasja pri posegih v gozd in gozdni prostor, pri čemer se poleg stanja gozda upošteva stopnja poudarjenosti funkcij gozda. Dovoljeni posegi in dejavnosti, ki se izvajajo v gozdu, ne smejo zmanjševati rastnosti sestojev in rodovitnosti rastišč ter ogroziti stabilnosti in trajnosti gozda in njegovih funkcij.

V gozdovih s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, posegi v gozd in gozdni prostor absolutno niso dovoljeni. Za posege v varovalne gozdove, razglašene z Uredbo, je potrebno pridobiti dovoljenje pristojnega ministrstva, za posege na varovana območja gozdov po drugih predpisih (varstvo narave, varstvo kulturne dediščine, varstvo voda) je potrebno pridobiti soglasje drugih pristojnih institucij.

Na površinah s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških ali socialnih funkcij, posegi v gozd praviloma niso dopustni oz. jih je potrebno umestiti tako, da so funkcije gozdov čim manj prizadete.

V območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo naj se upoštevajo vse usmeritve in prepovedi, ki so predpisane v aktih o zavarovanju vodnih virov na področju GGE. Pri posegih v prostor je treba upoštevati usmeritve in ukrepe, ki so določeni v Uredbi o načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 61/2011 in 49/12). Za vsak poseg v gozdni prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda pristojni organ. Pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo zahtevnih in manj zahtevnih objektov in pri vlogi za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo enostavnih in nezahtevnih objektov (če gre za gradnjo, za katero je treba pridobiti vodno soglasje po ZV-1), je potrebno dosledno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

V **gozdni krajini** je potrebno preprečevati zaraščanje negozdnih površin, ki so pomembne za ohranjanje življenjskega prostora redkih rastlinskih in živalskih vrst ter kulturne krajine. Dele opuščenih kmetijskih površin (strma pobočja), ki jih je postopoma že zaraslo gozdno drevje, naj se v soglasju z lastnikom vključi v gozd.

S soglasjem ZGS je v **gozdnati krajini** možno skrčiti gozdove, ki poraščajo površine primerne za kmetijsko rabo in na njih ni evidentirana nobena ekološka ali socialna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti. Krčitve gozdov za kmetijske namene ni možno izvajati na površinah, kjer so bili v preteklosti izvedeni gojitveni ukrepi sofinancirani s strani države ali EU. V **kmetijski in primestni krajini** krčitve praviloma niso dopustne, razen v primeru druge namenske rabe opredeljene v planskih aktih občine. Po izvedenih krčitvah je potrebno novo oblikovati in utrditi gozdni rob. V območjih, varovanih po predpisih o varovanju naravnih vrednot in kulturne dediščine, je izjemoma dopustno skrčiti gozdove, če je za to izdano pozitivno soglasje pristojnih nosilcev urejanja prostora in če ne gre za gozdove prednostnih habitatnih tipov. Pašo v gozdu je možno odobriti s predhodnim gozdnogojitvenim načrtom v skladu s predpisi o varstvu gozdov.

Prostorski načrti lokalnih skupnosti morajo urbanizacijo umestiti v gozdni prostor tako, da se prepreči poselitve tistih gozdnih robov, ki so pomemben del pestrosti gozdnega prostora. Ureditev objektov turistične infrastrukture (kolesarjenje, jahanje, motokros,...) je možna na območjih, kjer zaradi izvajanja teh dejavnosti ne bodo ogrožene ostale funkcije gozda evidentirane na 1. stopnji poudarjenosti. Za gradnjo enostavnih in manj zahtevnih objektov v gozdu ali gozdnem prostoru je potrebno pridobiti soglasje ZGS. Posegi za počitniške objekte in individualno stanovanjsko gradnjo morajo izkoristiti že obstoječo infrastrukturo in okolja ne smejo dodatno obremenjevati. Novo grajeni objekti naj bodo od gozdnega roba oddaljeni eno drevesno višino zaradi zagotavljanja varnosti objekta in funkcij gozdov. Po izvedenem posegu se ne smejo poslabšati pogoji za gospodarjenje z gozdom in preprečiti dostopi v gozd. Vse nove poselitve morajo biti načrtovane tako, da ohranjajo značilnosti krajine s strnjjenimi naselji in posameznimi celki. Na stavbnih zemljiščih, kjer je v naravi še

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

gozd, je do krčitve gozda treba upoštevati predpise ZOG. Drevje, ki ga je potrebno posekati zaradi posegov v gozdni prostor na podlagi gradbenega dovoljenja, se lahko poseka šele po pridobitvi ustreznega dovoljenja za gradnjo. Pred začetkom del se na podlagi dokončnega dovoljenja za poseg v prostor, na terenu jasno označi obseg posega. Drevje za posek označi in evidentira krajevno pristojni delavec ZGS.

Posegi za ureditev gozdnih prometnic za druge dejavnosti (gorsko kolesarjenje, motorna vozila) morajo biti usklajeni s pogoji, ki jih predpiše upravljavec gozdnih prometnic. Na gozdnih cestah, ki potekajo po območju s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, je z zaporami potrebno onemogočiti nezaželene vožnje z motornimi vozili. Pri gradnji prometnic, zavarovanih z ograjami, je potrebno zagotoviti prehode za divjad (na mestih stečin in naravnih prehodov).

Pri drugih posegih v prostor (peskokopi, smetišča) je potreben načrt sanacije, ki zagotavlja sprotno saniranje (ozelenitev, pogozditev) posameznih sektorjev po opustitvi dejavnosti.

Na drugih gozdnih zemljiščih, kamor v GGE štejemo obore za divjad in površine pod daljnovodi, je potrebno posege v prostor opredeljevati na podlagi določil Zakona o gozdovih.

Javne prireditve v gozdu oziroma na gozdnem zemljišču, ki so dopustne z vidika varstva funkcij gozdov, je dopustno organizirati v skladu s predpisi, ki urejajo javne shode in prireditve ter v skladu z določili Zakona o ohranjanju narave, ki urejajo vožnjo z vozili na motorni pogon in s kolesi v naravnem okolju. O shodu oziroma prireditvi mora organizator obvestiti ZGS (21.a člen ZOG).

Za gradnjo objektov v gozdu in gozdnem prostoru je potrebno pridobiti **soglasje** ZGS. Za gradnjo objektov zunaj gozda, ki bi negativno vplivala na gozdni ekosistem in funkcije gozda, je potrebno pridobiti **mnenje** ZGS. Za krčitev gozda v kmetijske namene, za gozdarska investicijska vzdrževalna dela in za zaporo gozdne ceste, je potrebno pridobiti **dovoljenje** ZGS. Za javne shode in prireditve, ki jih je dopustno organizirati v gozdu v skladu s predpisi, je potrebno obvestiti ZGS, za prireditve s kolesi ali vozili na motorni pogon pa pridobiti tudi soglasje zavoda, pristojnega za varstvo narave, po **predhodnem mnenju** ZGS. Za gospodarjenje s posameznim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj gozda, ki so pomembni habitati in življenjski prostor prosto živečih živali, je potrebno pridobiti **strokovno navodilo** ZGS.

6.2.10 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih (daljnovodi, obore)

Na drugih gozdnih zemljiščih je potrebno gospodariti v skladu z določili Zakona o gozdovih in s cilji in usmeritvami podanimi v gozdnogospodarskem načrtu. V GGE Ravne so kot druga gozdna zemljišča evidentirani daljnovodi (53,01 ha) in obore (6,05 ha).

Zaradi nemotenega delovanja je potrebno trase **daljnovodov** čistiti in vzdrževati. Čiščenje tras daljnovodov in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, pleganja mladičev in gnezdenja ptic (med 1. avgustom in 1. marcem). Časovni interval med posameznimi ukrepi naj bo praviloma od 5 do 8 let. Priporočljivo je etapno odstranjevanje zaraščajočih delov, zaradi zagotavljanja prehranskih in bivalnih razmer za divjad. Pri čiščenju je potrebno vzdrževati stopničasto strukturo gozdnega roba. Pri delu je prepovedana uporaba herbicidov, izvajanje gozdnega reda pa mora biti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje in ravnanju s sečnimi ostanki. Pri vseh delih na trasah daljnovodov je potrebno ohranяти in zagotavljati prehodnost gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov. V sestojih z večjim deležem smreke naj se izvajajo tudi dodatni preprečevalno-zatiralni ukrepi zaradi varstva pred podlubniki (postavitve pasti, kontrolno-lovnih dreves, opazovanje,...). Morebitna robna drevesa, ki ogrožajo napeljave, morajo odstraniti strokovne službe po predhodni označitvi pristojnih delavcev ZGS. Površine pod daljnovodi se lahko, v skladu z interesi lastnikov, izkoristijo tudi za vzgojo in pridobivanje okrasnih dreves (novoletne smreke).

V **oborah** je potrebno vse ukrepe izvajati tako, da se krepijo oz. se ne slabšajo življenjski pogoji za živali. Z zadostnim deležem odraslih dreves je potrebno zagotoviti osenčenost tal, prav tako je znotraj obore potreben zadosten delež jas, grmišč in zatočišč za divjad. Na prehodih med gozdnimi in negozdnimi površinami je potrebno primerno oblikovati gozdni rob. Po izvedenih sečnjah in drugih ukrepih v oborah je potrebno izvesti popoln gozdni red. V večjih oborah je zaželeno tudi več krmišč in manjše krmne njive, pri vzdrževanju in izboljševanju travnih površin pa naj se ne uporablja umetnih gnojil. Vse pobege neavtohtone divjadi (muflonov in damjakov) iz obor je potrebno evidentirati in v kolikor ne pride do pravočasnega odstrela je potrebno odvzem zagotoviti z odločbo. Površina obor za rejo divjadi ne sme presegati 5% lovne površine posameznega lovišča, delež ograjenega gozda ne sme presegati 25% celotne površine obore.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3) -GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	173.222	268.982	77	0	0	4.048	446.329	19,0	80,6
	%	38,8	60,3	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Listavci	m3	41.719	50.877	41	0	0	1.416	94.053	15,6	55,8
	%	44,4	54,1	0,0	0,0	0,0	1,5	100,0		
Skupaj	m3	214.941	319.859	118	0	0	5.464	540.382	18,3	74,8
	%	39,8	59,2	0,0	0,0	0,0	1,0	100,0		

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3) -ZG

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	137.001	224.672	77	0	0	2.039	363.789	19,3	81,4
	%	37,7	61,7	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		
Listavci	m3	31.171	39.101	41	0	0	550	70.863	16,1	56,7
	%	44,0	55,1	0,1	0,0	0,0	0,8	100,0		
Skupaj	m3	168.172	263.773	118	0	0	2.589	434.652	18,7	76,0
	%	38,7	60,7	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m3) -DG

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	36.221	44.310	0	0	0	2.009	82.540	17,8	76,9
	%	43,9	53,7	0,0	0,0	0,0	2,4	100,0		
Listavci	m3	10.548	11.776	0	0	0	866	23.190	14,3	53,0
	%	45,5	50,8	0,0	0,0	0,0	3,7	100,0		
Skupaj	m3	46.769	56.086	0	0	0	2.875	105.730	16,9	70,0
	%	44.2	53.1	0.0	0.0	0.0	2.7	100.0		

Višina in struktura načrtovanega možnega poseka izhajata iz stanja sestojev, proizvodne sposobnosti rastišč ter iz razvojne dinamike gozdov in sta v skladu z usmeritvami za doseganje načrtovanih ciljev v prihodnjem ureditvenem obdobju. Pomembno vlogo pri načrtovanju najvišjega možnega poseka ima tudi kontinuiteta donosov, ki je bistvenega pomena za lastnike, ki so od gozda odvisni. Za ureditveno obdobje (2019-2028) je predpisan najvišji možni posek **540.382m3**. Predpisan posek predstavlja **74,8%** prirastka in **18,3%** lesne zaloge. Povprečna intenziteta je **7,35 m3/ha**. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je najvišji možni načrtovani posek v GGE Ravne povečal za 38,2%. Posek iglavcev je načrtovan intenzivno (80,6% prirastka), načrtovan posek listavcev predstavlja le 55,8% prirastka. Nižja intenziteta načrtovanega poseka listavcev izhaja iz razmerja drevesnih vrst v GGE. Listavci v lesni zalogi dosegajo 20,4%, glede na rastišča in modelno stanje bi njihov delež moral biti vsaj 34%, zato jih želimo akumulirati. Kljub nižji intenziteti je načrtovani posek listavcev v tem ureditvenem obdobju za 54,6% višji od načrtovanega poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju. Zastavljen

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

je s ciljem, da se delež listavcev v lesni zalogi poveča, da se izboljša njihova kakovost in da se ohranijo v sestojih, kjer imajo vlogo melioratorjev.

Za večnamenske gozdove je najvišji možni posek načrtovan intenzivno in v obsegu, ki zagotavlja postopen razvoj sestojev v smeri uravnoteženega razmerja razvojnih faz. Intenziteta poseka v večnamenskih gozdovih je 7,5 m³/ha, kar predstavlja 75,5% prirastka. Posek je načrtovan tudi v varovalnih gozdovih, a le v obsegu, ki je potreben za krepitev varovalne vloge, ki jo gozdovi opravljajo.

Ker je najvišji možni posek načrtovan v skladu z usmeritvami, ki predvidevajo pospešeno nadaljevanje obnove že pomlajenih sestojev ter končne poseke v sečno zrelih sestojih, v strukturi poseka prevladujejo **pomladitvene sečnje** (59,2%). Načrtovane so v debeljaki in sestojih v obnovi. Razlikujejo se po intenziteti poseka, ki je odvisna od rastišča in stanja sestojev. Upoštewane so tudi pravilne razmere in ekonomski vidiki (predvsem pri končnih posekih). Glede intenzitet ločimo:

Uvajanje v obnovo

Načrtovano je na 21% površine debeljakov, s povprečno intenziteto 21% od LZ. Uvajanje v obnovo je načrtovano v debeljaki z rahlim in presvetljenim sestojnim sklepom, v pomlajenih debeljaki, v debeljaki z doseženo kulminacijo prirastka, v debeljaki slabe kakovosti in v debeljaki, poškodovanih po žledolomu in vetrolomu.

Zadržano nadaljevanje obnove

Načrtovano je na 53% površine sestojev v obnovi, s povprečno intenziteto 31% od LZ. Načrtovano je v sestojih v obnovi z rahlim sklepom, kjer je lesna zaloga še dokaj visoka, naravni podmladek pa še ne dosega primerne količine in kvalitete.

Pospešeno nadaljevanje obnove

Načrtovano je na 39% površine sestojev v obnovi, s povprečno intenziteto 45% od LZ. To so sestoji v obnovi, kjer je sklep pretrgan, podmladek pa odlične in prav dobre kvalitete.

Končni poseki

Načrtovani so na 8% površine sestojev v obnovi, z intenziteto 90-100% od LZ. To so sestoji, ki so pomlajeni na več kot 70% površine s podmladkom, ki izkazuje vse lastnosti nosilca bodočega sestoja in je največkrat že v fazi gošče in letvenjaka. Končni posek je načrtovan tudi v sestoji sečno zrelega debeljaka.

V načrtovanem poseku predstavljajo **izbiralna redčenja** 39,8%. Delimo jih na intenzivna izbiralna redčenja, ki so načrtovana v drogovnjaki in mlajših debeljaki s povprečno intenziteto okoli 20% od LZ in zmerna redčenja, ki so načrtovana na 74% površine debeljakov s povprečno intenziteto 11% od LZ. To so debeljaki z normalnim sklepom, kjer akumuliramo lesno zalogo in vrednostni prirastek.

Prebiralne sečnje so načrtovane v minimalnem obsegu in predstavljajo vse druge vrste sečenj, s katerimi želimo izboljšati debelinsko in kakovostno strukturo v raznomernih sestojih.

Posek oslabelega drevja in sanitarni posek je načrtovan v določenih sestojih, ki so bili poškodovani po vetrolomu 2017 in v varovalnih gozdovih za zagotavljanje varovalne vloge.

Z realizacijo načrtovanega obsega pomladitvenih sečenj, bomo ob koncu ureditvenega obdobja dosegli zastavljen cilj povečanja površine mladovij in sestojev v obnovi ter zmanjšanje deleža debeljakov. Povečanje deleža drogovnjakov je dolgoročen cilj, ki bo dosežen le ob realizaciji načrtovanih ukrepov v naslednjih ureditvenih obdobjih.

Najvišji možni načrtovani posek se razlikuje po sektorju lastništva, ker se razlikujejo tudi vrednosti posameznih gozdnih fondov (lesna zaloga, prirastek, razvojne faze), iz katerih načrtovani posek izhaja. V zasebnih gozdovih je najvišji možni posek načrtovan z intenziteto 76% od P v državnih gozdovih pa 70% od P.

Karta ukrepov v merilu 1:25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Za obdobje 2019-2028 je v GGE Ravne načrtovano 1.360,72 ha gojitvenih in pripadajočih varstvenih del. Gojitvena in varstvena dela so načrtovana na osnovi stanja gozdnih sestojev ter na osnovi predvidevanj o razvojni dinamiki sestojev. Obseg načrtovanih gojitvenih del v tem ureditvenem obdobju je za 61,1% višji kakor v preteklem ureditvenem obdobju. Višina načrtovanih del je odraz potrebe po intenzivni obnovi in negi na površinah prizadetih zaradi vetroloma 2017 ter odraz strukture poseka, kjer prevladujejo pomladitvene sečnje.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Glede na to ločimo nujno potrebna dela, ki se nanašajo na obstoječa sproščena mladovja in drogovnjake in gojitvena dela, ki so načrtovana v podmladku odraslih sestojev in so pogojena z izvedbo pomladitvenih sečenj.

Preglednica /NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Priprava sestoja	ha	101,89	12,57	114,46
Priprava tal	ha	15,41	4,81	20,22
Sadnja	ha	48,15	8,52	56,67
Obžetev	ha	232,72	37,47	270,19
Nega mladja	ha	298,24	57,25	355,49
Nega gošče	ha	281,39	71,63	353,02
Nega letvenjaka	ha	126,24	42,91	169,15
Nega ml. drogovnjaka	ha	153,99	39,37	193,36
Zaščita s tulci, mrežo	kos	84800	11150	95950
Zaščita mladja z ograjo	m	800	0	800
Vzdrževanje zaščitnih ograj	kos	1150	1700	2850
Vzdrževanje tulcev, mrež	m	355	2100	2455
Obžetev tulcev, zašč. mrež	kos	8905	4670	13,575
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	180	2420	2600
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	0	1500	1500
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	8,38	1,92	10,30
Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	22,25	6,62	28,87
Sadnja plodonosnega drevja	kos	580	0	580
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	1845	0	1845
Vzdrževanje vodnih virov in kalov	kos	2	1	032
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	0	2	0,91
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	269	533	802
Ohranjanje biotopov - nega	ha	44,38	108,29	152,67
Naravni razvoj biotopov	m3	174	1484	1658

Op: V tabeli so prikazana gojitvena in varstvena dela s ponovitvami.

Obnova je načrtovana na 191,35 ha. Sestoji praviloma obnavljamo po naravni poti, zato največji del načrtovanih ukrepov obnove (59,8%) predstavlja priprava sestoja na naravno pomladitev. Načrtovana je v debeljakih, ki jih bomo uvedli v obnovo ter v sestojih v obnovi, kjer želimo v delih sestojev obnovo pospešiti. Velik del priprave na naravno obnovo je načrtovan v odraslih sestojih, ki so bili poškodovani po vetrolomu in kjer se je po sanaciji, zaradi pretrganega ali prerahljanelega sklepa uveljavil agresivni zeliščni ali grmovni sloj.

Na cca 200 ha sestojev, ki so bili poškodovani po žledolomu, vetrolomu in podlubnikih (ogolele, delno pomlajene ali zapleveljene površine), je načrtovana obnova. Na 25-30% teh površin je načrtovana umetna obnova s sadnjo, ostalo je predvidena naravna obnova s pripadajočimi negovalnimi ukrepi. Sadnja predstavlja 29,6% ukrepov obnove in je v manjšem obsegu načrtovana tudi v že sproščenih mladih jedrih, ki jih je potrebno spopolniti z listavci. Glede na obstoječe razmerje drevesnih vrst in rastiščni potencial, je načrtovana predvsem sadnja listavcev (gorski javor, bukev, plodonosne drevesne vrste) in deloma sadnja macesna. V okviru obnove je načrtovano tudi 20,22 ha priprave tal. V minimalnem obsegu je načrtovana kot predhodni ukrep na zapleveljenih površinah, ki se bodo sanirale s sadnjo, večinoma pa kot strojna priprava tal za naravno obnovo. Ta je načrtovana pretežno na ogolelih površinah, ki so nastale zaradi vetroloma in se bodo sanirale po naravni poti. S strojno pripravo tal ob semenskih letih imajo v GGE Ravne pozitivne izkušnje in so jo začeli izvajati v sklopu sanacije objektov poškodovanih po žledolomu 2014.

Od vseh načrtovanih ukrepov obnove je 39,1% nujno potrebnih in so vezani na sproščena mladovja, 60,9% ukrepov obnove je vezano na načrtovane pomladitvene sečnje in končne poseke v debeljakih in sestojih v obnovi.

Nega je s ponovitvami predpisana na 1.169,37 ha. V največjem obsegu sta načrtovana nege mladja in nege gošče. Obžetev je s ponovitvami načrtovana na sajenih objektih in kot obžetev naravnega mladja v poškodovanih sestojev, ki jih bomo sanirali z naravno obnovo. Nega drogovnjaka je načrtovana v mlajših drogovnjakih s tesnim sklepom.

33,1% vseh načrtovanih negovalnih del je vezanih na že obstoječa sproščena mladovja, 13,9% predstavlja nega drogovnjakov, 53,0% negovalnih del je vezano na pomladitvene poseke v starejših razvojnih fazah.

Ker je načrtovana predvsem sadnja listavcev, ki so podvrženi objedanju po divjadi, so načrtovani tudi varstveni ukrepi. Po obsegu prevladuje zaščita s tulci. Med varstvene ukrepe spada tudi vzdrževanje zaščite in odstranitev zaščite po opravljeni funkciji. Vrsto zaščite za konkretne objekte ter vzdrževanje in odstranjevanje zaščite je potrebno naknadno opredeliti z gozdnogojitvenim načrtom, ki mora slediti dinamiki razvoja sestojev in se prilagajati konkretnim situacijam.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali so načrtovani glede na stanje gozdnih sestojev, stanje populacij prostoživečih živali, delež negozdnih površin v gozdu in glede na zahteve posebnih varstvenih območij (Natura 2000). Načrtovani so v gozdu in na negozdnih površinah. Za potrebe evidenc so ukrepi na negozdnih površinah, v okviru osnovnih ureditvenih enot, pripisani k najbližjim gozdnim sestojem. Kjer je lastništvo zasebno, so načrtovani ukrepi usklajeni z lastniki gozdov. Načrtovani ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, ki so sestavni del preglednice NGDL v poglavju 6.3.2, so konkretno zapisani v obrazcih E4 za osnovne ureditvene enote. Navedeni so v merskih enotah v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov GGE (oktober 2012). V ureditvenem obdobju 2019-2028 je načrtovano (s ponovitvami):

- vzdrževanje grmišč in obrežij na 10,3 ha. Največ površin s prevladujočim grmovnim slojem, ki pripomorejo k povečanju prehranskih možnosti za divjad, je pri Jelenu v Koroškem Selovcu, na Godčevem ter v Sušnikovem v Zagradu.
- vzdrževanje pašnikov in travnikov na 28,9 ha. Travniki, ki jih vzdržujejo za izboljšanje razmer prosto živečih živali se nahajajo na področju cele GGE, največje površine pa so na Lužah pod Uršljo goro, v Zagradu (Miklavž) ter pri Jelenu v Koroškem Selovcu.
- sadnja, zaščita in vzdrževanje sadik plodonosnih drevesnih vrst (580 sadik češnje, lesnike, jerebike, oreha in divje hruške). Načrtovan obseg sadnje plodonosnih drevesnih vrst se nanaša na gozdne in negozdne (zaraščajoče) površine, ki so pomembne za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.
- ohranjanje biotopov z ukrepi nege na 152,7 ha. Načrtovano je na rastiščih divjega petelina (območje Uršlje gore, na Pernatovem, na Suškem, na Šteharjikovem, Šteknetovem in Požegovem vrhu ter v okolici Šapkovega in Mavrevovega vrha) in med Preškim ter Navrskim vrhom, kjer je načrtovano odstranjevanje zarasti na mokriščih.
- ohranjanje biotopov z ukrepi sečnje. Za ohranjanje biotopov in izboljšanje prehranskih pogojev je načrtovano 802 m³ poseka na območjih, kjer je evidentirana prisotnost koconogih kur. Količina je načrtovana v konkretnih ureditvenih enotah, lokacija in vrsta posekanega lesa se naknadno opredeli z gojitvenim načrtom. Prav tako se z gojitvenim načrtom opredeli tudi lokacija, drevesna vrsta in dendrometrijske izmere pri načrtnem puščanju stoječe biomase (cca 3% odmrlega lesa glede na LZ, ki se pušča za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali, ki so v svojem razvoju vezane na odmrlo biomaso).
- vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu (5 kom)

Na 63,1 ha površin v GGE so izločeni sestoji kot ekocelice. Na 57,7 ha (9 sestojev) so prepuščene naravnemu razvoju (ekocelice brez ukrepanja), na 5,36 ha (4 sestoji) pa so načrtovani ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti (ekocelice z ukrepanjem).

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozda

Z načrtovanjem osnovnih gozdnogospodarskih ukrepov (sečnja, gozdnogojitvena in varstvena dela), ki izboljšujejo stanje gozdov, posredno krepimo tudi ostale funkcije gozda. Konkretna dela za izboljšanje ostalih funkcij niso načrtovana, so pa podane usmeritve za krepitev posameznih funkcij gozdov (poglavje 6.2.2). Izjema so ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti, ki so usklajeni z Uredbo o financiranju in sofinanciranju gojitvenih in varstvenih del in konkretizirani po odsekih ter zapisani v obrazcih E4. Pri ukrepih za izboljšanje ostalih funkcij gozda lahko gozdarji podamo pobude, za načrtovanje in izvedbo konkretnih ukrepov pa bi bile potrebne dodatne pravne in finančne podlage ter sodelovanje z drugimi institucijami in uporabniki. Pomembno vlogo imajo občine, ki morajo z ustreznimi prostorskimi plani predvideti in zagotoviti tako rabo prostora, ki bo omogočala krepitev vseh funkcij.

Med najbolj pogostimi ukrepi, ki jih delavci ZGS izvajajo za krepitev socialnih funkcij je strokovno vodenje po gozdni učni poti Navrški vrh, vzdrževanje gozdnih učnih objektov, strokovno sodelovanje s šolami in drugimi ciljnimi skupinami, seznanjanje širše javnosti z dejavnostmi in ukrepi, ki se vršijo v gozdnem prostoru (table za informiranje, zloženke...), izobraževanje lastnikov gozdov in sodelovanje v številnih projektih, ki se nanašajo na gozd in gozdni prostor.

Med prednostnimi ukrepi, ki bi jih morali načrtovati v sodelovanju z drugimi institucijami, je izločitev primernih poligonov za vožnje koles z motorji in ostalih vozil, ki se nekontrolirano vozijo po planinskih poteh in gozdnih vlakih.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Prednostna območja za graditev novih gozdnih cest je predel Navrškega vrha. Skupna površina prednostnega območja za gradnjo je 30 ha. Konkretna potreba po gradnji se kažejo v skupni dolžini 1,0 km.

Prednostna območja gradnje vlak so evidentirana na območjih z ročnim in kombiniranim pravilom na 825,46 ha. Gradnja in rekonstrukcije vlak bo odvisna od potreb lastnikov gozdov. V veliki meri se bo izvajala v odvisnosti od finančnih zmožnosti lastnikov in sofinanciranja v okviru programov za razvoj podeželja. Upravičeno je novogradnjo pričakovati tam, kjer je mogoče skrajšati razdalje zbiranja. Tehnološki deli gozdnogojitvenih načrtov so osnova za izvedbo ukrepov gradnje.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Za GGE Ravne je značilna pestra pokrajina, kjer se prepletajo gozdne in negozdne površine. Velik vpliv na oblikovanje krajine je imelo tudi človekovo poseganje v prostor. Največji del površine enote predstavlja gozdnata krajina (gozdnatost 60,4%). Za ta tip krajine je značilna poselitev s posameznimi kmetijami (celki) in manjšimi zaselki. Mozaičnost pokrajine je pomembna z estetskega vidika, ugodno razmerje gozdnih in negozdnih površin pa zagotavlja dobre življenjske razmere za prostoživeče živali. Posebnega pomena v tej krajini je dolg gozdni rob, ki ga je potrebno negovati v skladu z navodili v poglavju 6.2.4. Zaradi izgleda krajine in zaradi funkcije biotske raznovrstnosti je tudi v gozdnati krajini, kljub zadostnemu deležu gozda, priporočljivo puščanje posameznih dreves ali skupin dreves izven gozda.

Najmanjši del površine GGE (7,63%) pokriva **kmetijska in primestna krajina**. Zajema pretežni del doline reke Meže s pritoki od Poljane do Brdinj ter Hotuljsko podolje med Selami in Preškim vrhom. Delež gozda v tej krajini je majhen (2,4% gozdnatost) in se pojavlja v večjih ali manjših jedrih med kmetijskimi površinami ter ima velik pomen za krepitev drugih funkcij gozda. Zato je tu potrebno posebno pozornost nameniti vsem ostalim skupinam gozdnega drevja (omejki, logi, obvodno drevje in posamezna drevesa) in jih ohranjati. Vse naštetje kategorije rastja so pomembne zaradi vrstne pestrosti rastlinskega in živalskega sveta ter zaradi estetskega in rekreacijskega vidika. V GGE Ravne je posebej treba izpostaviti Park ob gradu, ki je izločen tudi kot objekt kulturne dediščine. Park je bil osnovan v času grofov Thurnov in se ponaša z velikim številom avtohtonih in tujih drevesnih vrst ter ima velik pomen z vidika estetske in rekreacijske vloge.

Ne glede na tip krajine, je z vsemi naštetimi skupinami gozdnega drevja izven gozda, treba gospodariti tako, da se bo obstoječe stanje ohranjalo oz. izboljševalo. Pri posegih v prostor je potrebno upoštevati naslednje usmeritve, ki se nanašajo na gozdno drevje izven gozda:

- ohraniti vsa drevesa izven gozda, ki so evidentirana v inventarju naravne dediščine (ZRSVN, OE Maribor) in z njimi gospodariti v skladu z naravovarstvenimi usmeritvami (poglavje 6.2.3),
- ohranjati estetsko zanimiva drevesa in drevesa, ki so pomembna kot življenjski prostor nekaterih prostoživečih živalskih vrst,
- ohranjati omejke in druge skupine gozdnega drevja izven gozda, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med posameznimi ostanki gozda v agrarni krajini,
- ohranjati obvodno vegetacijo, ker vpliva na zaščito bregov pred erozijo, na temperaturni režim, uravnava tok podtalnice, varuje sosednja zemljišča pred poplavami, je biotop določenih rastlinskih in živalskih vrst,
- vsi ukrepi morajo biti izvedeni tako, da ne povzročijo sprememb rastiščnih pogojev (svetlobne razmere, talni vodni režim) in škode na vegetaciji,
- na posameznih evidentiranih drevesih se izvajajo le strokovni posegi, ki ne škodijo vitalnosti drevesa,
- čiščenje grmovja in obvodne vegetacije se izvaja izven gnezdenja (pozno poleti in v začetku jeseni), tako, da se na razdalji 10 m pušča vsaj eno drevesno vrsto, da doseže višjo starost. Na teh površinah se ne zažiga in ne uporablja kemičnih preparatov.
- v skupinah drevja znotraj kmetijskih površin je dovoljeno izvajati pomladitvene posege – odstraniti staro drevje in zagotoviti obnovo. Težiti je treba k večji pestrosti drevesnega in grmovnega sloja.
- prepovedano je odlaganje smeti in drugih odpadkov na področju zgoraj omenjenih skupin vegetacije.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica /EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi GGE	
	Skupaj (€)	za 1 m3	Skupaj (€)	za 1 m3	Skupaj (€)	za 1 m3
Vrednost lesa na KC	18.990.684,60	51,11	4.658.564,70	51,44	23.649.249,30	51,17
Strošek poseka in sprav.	9.686.165,28	26,07	2.501.080,51	27,62	12.187.245,79	26,37
Razlika	9.304.519,32	25,04	2.157.484,19	23,82	11.462.003,51	24,80

Preglednica /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	23.649.249,30	51,17	100,00
Stroški sečnje in spravila	12.187.245,79	26,37	51,53
Stroški gojenja in varstva gozdov	1.427.651,94	3,09	6,04
gojenja in varstvo gozdov	1.317.771,78	2,85	5,57
krepitev funkcij gozdov	109.880,17	0,24	0,46
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	1.517.909,91	3,28	6,42
vzdrževanje gozdnih cest	1.432.152,71	3,10	6,06
vzdrževanje vlak	85.757,20	0,19	0,36
Stroški skupaj	15.132.807,64	32,74	63,99
Dohodek	8.516.441,66	18,43	36,01
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	457.246,24	0,99	1,93
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	1.231.282,71	2,66	5,21
Skupaj predvidene spodbude	1.688.528,95	3,65	7,14
Stroški - spodbude	13.444.278,69	29,09	56,85
Prihodek-stroški+spodbude	10.204.970,61	22,08	43,15

Preglednica /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove

	Skupaj EUR (000€)	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	18.990.684,60	51,11	100,00
Stroški sečnje in spravila	9.686.165,28	26,07	51,00
Stroški gojenja in varstva gozdov	1.145.415,55	3,08	6,03
gojenja in varstvo gozdov	1.098.108,36	2,96	5,78
krepitev funkcij gozdov	47.307,19	0,13	0,25
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	1.373.724,46	3,70	7,23
vzdrževanje gozdnih cest	1.330.259,26	3,58	7,00
vzdrževanje vlak	43.465,20	0,12	0,23
Stroški skupaj	12.205.305,29	32,85	64,27
Dohodek	6.785.379,31	18,26	35,73
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	457.246,24	1,23	2,41
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	1.178.579,26	3,17	6,21
Skupaj predvidene spodbude	1.635.825,50	4,40	8,61
Stroški - spodbude	10.569.479,79	28,44	55,66
Prihodek-stroški+spodbude	8.421.204,81	22,66	44,34

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za državne gozdove

	Skupaj EUR (000€)	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	4.658.564,70	51,44	100,00
Stroški sečnje in spravila	2.501.080,51	27,62	53,69
Stroški gojenja in varstva gozdov	282.236,39	3,12	6,06
gojenja in varstvo gozdov	219.663,42	2,43	4,72
krepitev funkcij gozdov	62.572,98	0,69	1,34
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	144.185,45	1,59	3,10
vzdrževanje gozdnih cest	101.893,45	1,13	2,19
vzdrževanje vlak	42.292,00	0,47	0,91
Stroški skupaj	2.927.502,35	32,32	62,84
Dohodek	1.731.062,35	19,11	37,16
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	0,00	0,00	0,00
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	52.703,45	0,58	1,13
Skupaj predvidene spodbude	52.703,45	0,58	1,13
Stroški - spodbude	2.874.798,90	31,74	61,71
Prihodek-stroški+spodbude	1.783.765,80	19,70	38,29

Opomba: Stroški materiala so zajeti v izračunu, v preglednici so upoštevane samo finančne vzpodbude pri sofinanciranju, za oba sektorja lastništva je uporabljena enotna dnina 134 €.

Za ekonomsko presojo je uporabljen program za izračun skupnega prihodka ter stroškov sečnje in spravila, ki je bil izdelan na centralni enoti ZGS. Vrednost lesa v GGE je izračunana na podlagi najvišjega načrtovanega možnega poseka v GGE in temelji na predpostavki, da bo struktura realiziranega načrtovanega poseka podobna debelinski strukturi in drevesni sestavi stoječega drevja v gozdu. Pri preračunu v neto vrednosti je upoštevan koeficient 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce. Za izračun vrednosti lesa so uporabljene povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov. Povprečna cena za neto m3 lesa na kamionski cesti v GGE Ravne je 51,17€.

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje in spravila, stroški gojitvenih in varstvenih del, stroški za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti ter stroški vzdrževanja gozdnih prometnic. Vsi stroški skupaj predstavljajo 63,99% od cene lesa na kamionski cesti. Najvišji so stroški sečnje in spravila, ki predstavljajo 51,53 % od cene lesa. Stroški sečnje in spravila so višji v državnih gozdovih.

Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic predstavljajo 6,42% cene lesa na kamionski cesti. Večina stroška odpade na vzdrževanje gozdnih cest, ki zajema tekoče vzdrževanje, zimsko pluženje in periodično vzdrževanje cest. Izračunan je na podlagi povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v gozdnogospodarskem območju. Izračun stroškov vzdrževanja gozdnih vlak temelji na ocenjeni površini gozdov, ki je odprta z vlakami. Strošek za vzdrževanje gozdnih vlak je 0,36% od cene lesa. Stroški vzdrževanja gozdnih cest v zasebnih gozdovih so relativno visoki, zaradi zahteve po stalni prevoznosti, kar pomeni redno letno vzdrževanje in zimsko pluženje. Vzdrževanje gozdnih prometnic v obeh sektorjih lastništva se delno pokriva iz sredstev proračuna (5,21%). Stroški investicij (gradnja novih gozdnih cest in vlak) v izračunu niso upoštevani.

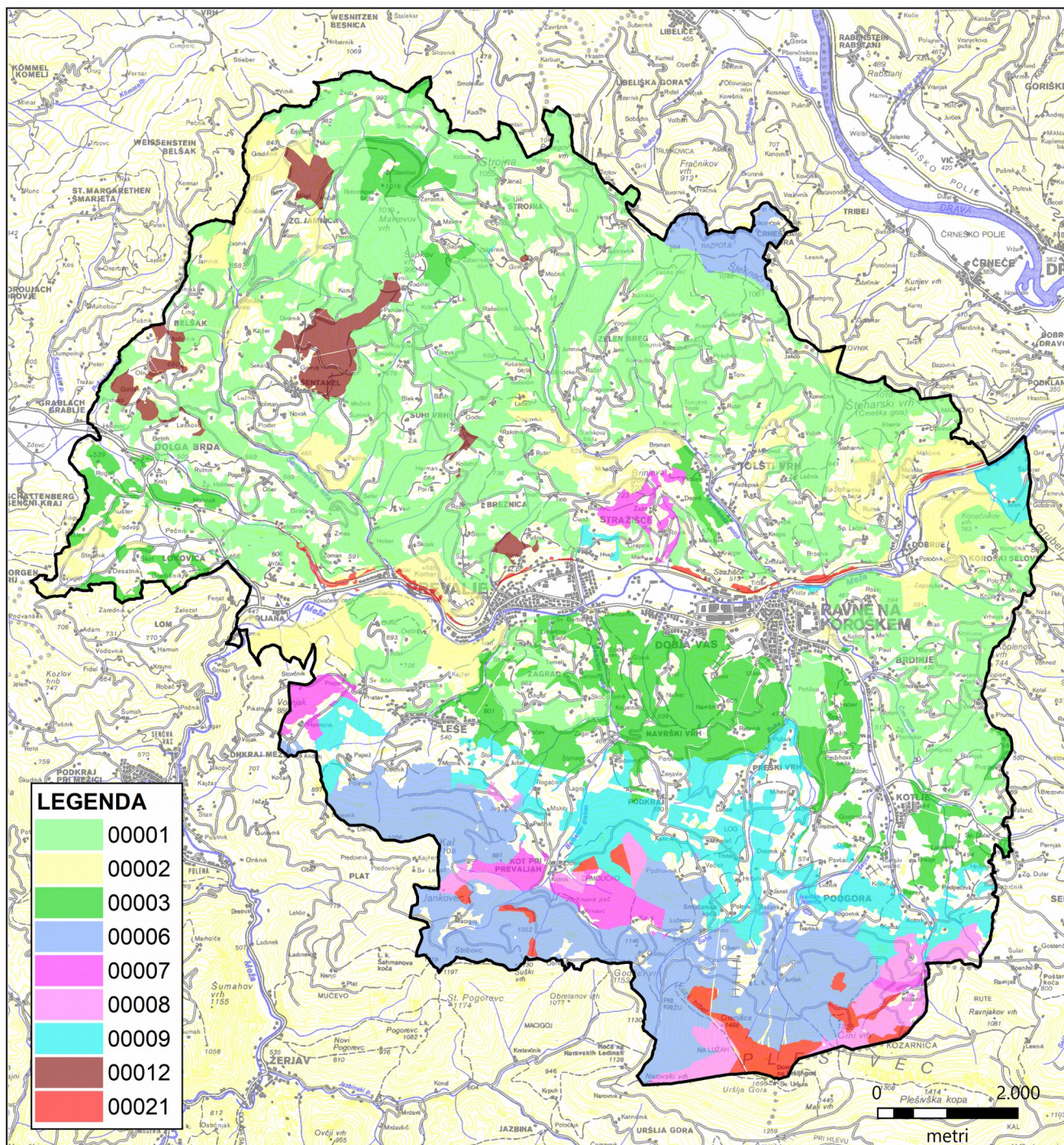
Stroški gojenja in varstva, kamor prištevamo tudi stroške za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti, predstavljajo 6,04% cene lesa na kamionski cesti. Izračunani so na podlagi obsega načrtovanih gojitvenih del. Normativi so povzeti iz Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur.l.št. 86/16 z dne 29.12.2016). Vrednost materialov je povzeta iz zadnjih veljavnih cenikov (2019), za oba sektorja lastništva je upoštevana enotna dnina (134€). Stroški gojenja in varstva so podobni v obeh sektorjih lastništva. V zasebnih gozdovih se delno pokrivajo iz sredstev proračuna (2,41%).

Povprečni prihodek od lesa v GGE Ravne (z upoštevanjem vseh stroškov in spodbud) predstavlja 43,15 % od vrednosti lesa na kamionski cesti.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Karta 10: Rastiščnogojitveni razredi v GGE Ravne

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

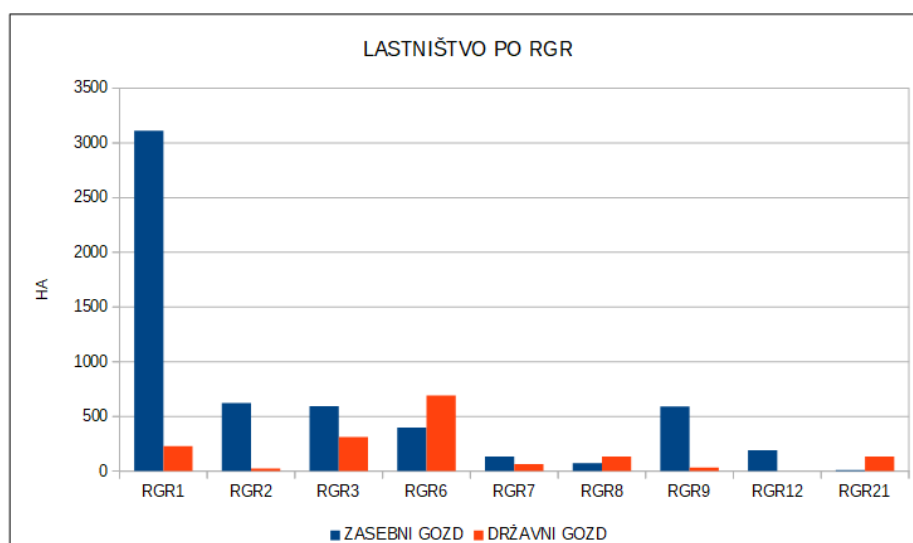
Za usmerjanje razvoja gozdov in za izvajanje načrtovanih ukrepov je na podlagi **rastišč** (gozdna združba) v večnamenskih gozdovih GGE Ravne izločenih **osem** RGR. Oblikovani so v skladu z GGN GGO (2011-2020). Glede na GGN GGO je v večnamenskih gozdovih GGE Ravne izločenih 12 RGR, vendar se štirje RGR pojavljajo na manjših površinah. Premajhne površine ne zagotavljajo dovolj podatkov za samostojne enote, zato smo jih glede na prevladujočo združbo, razvojno tendenco in sorodno sestavo drevesnih vrst priključili k večjim RGR. RGR14 (0,30 ha) je priključen k RGR3, RGR13 (28,50ha) je priključen k RGR7, RGR10 (49,96 ha) je priključen k RGR8, RGR4 pa je razdeljen med RGR3 in RGR9. Varovalni gozdovi (RGR21) so izločeni glede na Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS 39/2015) in predstavljajo svoj RGR.

Število RGR v GGE Ravne ostaja enako kakor v prejšnjem ureditvenem obdobju. V skladu s strokovnim gradivom in novo členitvijo gozdov (Kutnar, Veselič, Daksobler, 2010) je prišlo do sprememb pri poimenovanju RGR, kar pa na vsebino ne vpliva. Vsi RGR so primerljivi z RGR v prejšnjem ureditvenem obdobju, zato je možna spremljava razvoja gozdnih fondov, realizacije ukrepov in doseganja postavljenih ciljev znotraj posameznih RGR. V vseh RGR v GGE Ravne, razen v RGR12, so opredeljene površine gozdov, ki spadajo v posebno varstveno območje Natura 2000.

Spremembe v RGR:

RGR (2009)	Pov.(ha)	RGR (2019)	Pov.(ha)
RGR1 - Rastišča kislih bukovih gozdov	3.262,99	RGR1 – Kisloljubna bukovja	3.341,87
RGR2 - Rastišča zmerno kislih bukovih gozdov	631,42	RGR2 - Zmerno kisloljubna bukovja	645,42
RGR3 - Gozdovi na revnejših rastiščih jelke	900,64	RGR3 - Jelovja na revnejših tleh	904,64
RGR6 - Rastišča gorskih gozdov bukve in jelke	1.057,41	RGR6 – Jelova bukovja	1.089,73
RGR7- Rastišča termofilnih bukovih gozdov	146,13	RGR7 - Podgorska toploljubna bukovja	197,78
RGR8 - Gorska sveža bukova rastišča na rendzinah	252,47	RGR8 - Podgorska osojna bukovja	208,58
RGR9 – Rastišča gorskih bukovih gozdov	611,05	RGR9 – Gorska bukovja	623,73
RGR12 - Rastišča borovih gozdov na silikatu	189,74	RGR12 – Kisloljubna rdečeborovja	191,53
RGR21 - Varovalni gozdovi	146,31	RGR21 – Varovalni gozdovi	145,43
Skupaj	7.198,16	Skupaj	7.348,71

Grafikon : Delež posameznih RGR v GGE

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Državni gozdovi prevladujejo v RGR6, v RGR8 in v varovalnih gozdovih. Kot večji strnjen kompleks se nahajajo pod ovršjem Uršlje gore, na področju Navrškega vrha in na Tolstem vrhu. Posamezni odseki s prevladujočim državnim lastništvom se nahajajo še na območju Lokovice, Jamnice, Šentanela in Dolgi Brd.

Preglednica /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

EU Koda	Ime habitatnega tipa	Physis	Ime habitatnega tipa	RGR	Gozdne združbe po seznamu iz baze ZGS	
					šifra	ime gozdne združbe
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	41.11	Srednjeevropska kisloljubna bukovja	RGR_2	78100	KISLOLJUBNO GORSKO-ZGORNJEGORSKO BUKOVJE Z BELKASTO BEKICO
				RGR_1	75100	KISLOLJUBNO BUKOVJE Z REBRENJAČO
91K0	Ilirski bukovi gozdovi	41.1C	Ilirska bukovja	RGR_8	58100	OSOJNO BUKOVJE S KRESNIČEVJEM
				RGR_9	63200	PREDALPSKO GORSKO BUKOVJE
				RGR_7	59200	PREDALPSKO - ALPSKO TOPLOLJUBNO BUKOVJE
				RGR_6	64300	PREDALPSKO JELOVO BUKOVJE
				RGR_8	68300	PREDALPSKO ZGORNJEGORSKO BUKOVJE S PLATANOLISTNO ZLATIO
91L0	Ilirski hrastovo- belogabrovi gozdovi	41.2A2	Ilirska poplavna dobova belogabrovja	RGR_3	53100	DOBOVJE IN DOBOVO BELOGABROVJE
91R0	Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora	42.5C	Jugovzhodnoevropska rdečeborovja	RGR_7	62100	BAZOLJUBNO RDEČEBOROVJE
		42.525	Vzhodnoalpska kisloljubna rdečeborovja	RGR_12	74100	KISLOLJUBNO RDEČEBOROVJE
9180 *	Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih	41.4	Javorovja, jesenovja, brestovja in lipovja	RGR_9	60100	POBOČNO VELIKOJESENOVJE
		42.13	Kisloljubna jelovja**	RGR_3	77200	JELOVJE S TRIKRPIM BIČNIKOM
		42.11	Nevtrofilna jelovja**	RGR_3	77100	JELOVJE S PRAPROTMI
9410	Kisloljubni gozdovi smreke gorske do subalpinske ravni	42.212	Subalpinska smrekovja z visokimi steblikami	RGR_8	69100	ZGORNJEGORSKO SMREKOVJE NA KARBONATNI PODLAGI

opomba:*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prostoživečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni **Habitatni tipi, ki niso uvrščeni v Natura 2000.

opomba: Naveden je RGR GGE katerega habitatni tip opredeljuje oz. RGR GGE v katerega je zaradi manjše površine habitatni tip vključen Razvrščanje habitatnih tipov je usklajeno z Uredbo o habitatnih tipih (2003), s tipologijo Habitatni tipi Slovenije... (Jogan in sod., 2004), Seznamom in nomenklatur... (Robič, 2002) ter Gozdnimi habitatnimi tipi... (Gozdni habitatni tipi..., 2012).

Evropsko pomembnih gozdnih habitatnih tipov, ki se nahajajo v posebnem varstvenem območju Natura 2000, v GGE Ravne ni evidentiranih.

9.2. Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: 01_Kisloljubna bukovja - 00001

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

RGR je največji v GGE in meri 3.341,87 ha, kar predstavlja 45,5% površine vseh gozdov v GGE. Večina se jih nahaja na levem bregu reke Meže in pokrivajo pobočja Strojne, Libeliške gore in Tolstega vrha ter segajo do 1050 mNV. Manjši del sestojev leži na položnejših delih Brdinj, Koroškega Selovca, Preškega vrha, Zagrada in Leš. Večina RGR se nahaja na področju gozdne krajine, kjer se gozd prepleta s kmetijskimi površinami. Večji kompleksi gozda so le na vršnem predelu Strojne, Jamnice in Tolstega vrha. Zasebnih gozdov je 93,1%. Prevladuje manjša do srednja zasebna kmečka posest.

Na 1.stopnji poudarjenosti je evidentirano 992,3 ha ekoloških funkcij. Med njimi izstopata funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (675,68 ha), ki je evidentirana na strmih pobočjih nad 35° ter klimatska funkcija (279,01 ha), ki jo opravljajo gozdovi v neposredni bližini naseljenih področij Raven in Prevalj. Hidrološka funkcija je na 1. stopnji poudarjena na ožjih območjih vodnih zajetij (2,67 ha). Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na 1. stopnji poudarjena na 34,94 ha. To so rastišča divjega petelina na Šteharskem in Požegovem vrhu, na Strojni ter vse vzdrževane travne in vodne površine v gozdni krajini. Socialne funkcije so na 1. stopnji evidentirane na 475,92 ha. Izstopa higienska funkcija (195,77 ha), ki se prekriva s klimatsko funkcijo ter estetska funkcija (152,80 ha), kjer gozd predstavlja kuliso objektom kulturne dediščine ali naravnim vrednotam. Največja površina estetske funkcije je opredeljena na področju Jamniškega potoka, kjer gre za habitat ogroženih močvirskih rastlin. Rekreatijsko funkcija je poudarjena na 1.stopnji na 20,35 ha (gozdovi ob kolesarski stezi), turistična pa na 74,40 ha (gozdovi okoli počitniških hiš in naselij). Funkcija varovanja kulturne dediščine je na 1. stopnji evidentirana na 1,30 ha v gozdovih okoli objektov kulturne dediščine (Trotova, Peršetova in Ivatova kapelica ter vplivni pas gozda ob cerkvi Sv. Urha na Strojni). Proizvodne funkcije so na 1.stopnji poudarjene na 3.242,46 ha (97,03% površine RGR).

Usmeritve in ukrepi v RGR1 so neposredno potrebni za območja Natura 2000: SI3000324 Črni potok (3,54 ha), SI3000140 Belški potok (6,24 ha).

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

88,8% površine RGR se nahaja v habitatnem tipu 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi, kamor spadajo rastišča Kisloljubno bukove z rebrenjačo in Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukove z belkasto bekico. V habitatni tip 91K0 Ilirski bukovi gozdovi spada rastišče Predalpsko gorsko bukove, ki pokriva le 0,2% površine RGR. Jelovje s trikrpim bičnikom in Jelovje s praprotni spadata v habitatni tip Kisloljubna jelovja, ki pokriva 5,3% površine RGR. Združba Kisloljubno rdečeborovje je opredeljena s habitatnim tipom 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora in pokriva 5,6% površine v RGR. Najmanjši del površine pokriva združba Velikojesenovje (2,49 ha), ki jo opredeljuje habitatni tip 9180 Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih.

a) Rastišče

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	RK	Površina	%
63200	<i>Predalpsko gorsko bukove</i>	9	6,68	0,2
78100	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukove z belkasto bekico</i>	9	319,53	9,6
75100	<i>Kisloljubno bukove z rebrenjačo</i>	9	2.649,93	79,2
77100	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	17,06	0,5
77200	<i>Jelovje s trikrpim bičnikom</i>	15	158,81	4,8
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	187,37	5,6
60100	<i>Velikojesenovje</i>	7	2,49	0,1
	Skupaj:	9,1	3.341,87	100,0

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V RGR je evidentiranih 7 gozdnih združb. Prevladujoča je Kislojlovno bukovje z rebrenjačo na 79,2% površine, ki v vlažnejših predelih prehaja v Jelovje s trikrpim bičnikom, v višjih predelih pa v Predalpsko gorsko bukovje. Na bogatejših rastiščnih vložkih se primeša Jelovje s praprotni in Velikojesenovje, na izpostavljenih prisojnih legah pa Kislojlovno rdečeborovje. RK za prevladujočo združbo je 9. Povprečen RK za RGR, pridobljen s ponderiranjem, je zaradi primešanih bogatejših združb nekoliko višji (9,1).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozda je skupinsko raznodobna, le na 0,57 ha je evidentiran posamezno do šopasto raznomen sesto. Prevladujejo debeljaki na 70,1% površine. Ker gre za manjšo do srednjo zasebno gozdno posest, se razvojne faze menjavajo malopovršinsko.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-01

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,9	16,2	28,6	29,3	19,0	332,5	83,1	7,71	80,1
Listavci	15,7	28,0	22,7	17,9	15,7	67,5	16,9	1,91	19,9
Skupaj	8,3	18,2	27,7	27,3	18,5	400,0	100,0	9,62	100,0

Lesna zaloga v RGR je 400 m³/ha. Prevladujejo iglavci z 83,1%, listavci predstavljajo 16,9% od skupne lesne zaloge. Težišče lesne zaloge je v 3. in 4. debelinskem razredu. Delež tanjšega drevja do 30 cm premera je le 24,5% (v prejšnjem obdobju 33,7%), kar potrjuje majhen delež drogovnjakov v RGR (6,1%). Razporeditev po debelinskih razredih je ugodnejša pri listavcih, kjer je tanjšega drevja več. Prirastek v RGR je 9,62 m³/ha. Listavci v prirastku dosegajo večji delež kakor v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	256,6	1,9	62,6	11,3	0,2	45,1	5,6	9,2	4,3	3,2
	%	64,1	0,5	15,7	2,8	0,0	11,3	1,4	2,3	1,1	0,8
Naravno stanje	m ³ /ha	19,0	7,6	0,0	11,4	0,0	304,1	19,0	3,8	15,2	0,0
	%	5,0	2,0	0,0	3,0	0,0	80,0	5,0	1,0	4,0	0,0

V dejanskem stanju prevladuje smreka (77,1%), od iglavcev znaten delež predstavlja tudi rdeči bor (10,4%). Jelka in macesen se pojavljata kot posamična primes. Med listavci prevladuje bukev z 11,3%, ostali listavci so posamično primešani. V primerjavi z naravnim stanjem sta deleža listavcev in iglavcev v obratnem sorazmerju.

V RGR je evidentirano 483,44 ha podmladka. Iz podatkov tabele D-POM (priloga E2) tudi v sestavi naravnega podmladka prevladujejo iglavci (81%). Delež smreke v podmladku je 75%, pomlajuje se še jelka (3%) in rdeči bor (3%). Listavci v podmladku dosegajo 19% in so v podobnem razmerju kakor v lesni zalogi.

Ohranjenost gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	175,51	5,25	1.491,79	44,64	1.674,57	50,11	3.341,87	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	175,51	5,25	1.491,79	44,64	1.674,57	50,11	3.341,87	100,0

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (izračun evklidske razdalje) so gozdovi v RGR močno spremenjeni in izmenjani. Ohranjenih gozdov ni.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze oz.zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	123,83	29,5	24,8	40,7	5,0	38,4	42,8	18,8	0,0	13,5	33,4	18,8	34,3
Drogovnjak	202,79	56,7	33,7	9,6	0,0	36,7	47,1	16,2	0,0	50,9	36,2	12,0	0,9
Debeljak	2.341,34	0,0	0,0	0,0	0,0	47,5	51,2	1,3	0,0	0,9	62,9	33,9	2,3
Sestoj v obnovi	673,34	0,0	0,0	0,0	0,0	30,3	64,3	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0,57	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	3.341,87												

Stanje zasnov, negovanosti in sklepa po posameznih razvojnih fazah nam nakazuje delež sestojev, kjer je potrebno posegati z gozdnogospodarskimi ukrepi, predvsem pa z ukrepi nege. V mladovjih in drogovnjakih prevladujejo bogate in dobre sestojne zasnove, tudi negovanost je večinoma dobra. Delež nenegovanih sestojev se odraža v tesnem sklepu mladovij in drogovnjakov. To so sestoji, kjer je nujno potrebno gojitveno ukrepanje in pravočasno redčenje. Tudi odrasli sestoji so večinoma dobro negovani, na 36% površine debeljakov je sklep rahel do vrzelast. Bogate zasnove podmladka in rahel sklep v debeljakih narekujejo uvajanje sestojev v obnovo.

Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	2.102	0,1	6,7	89,7	3,5	0,0
Skupaj listavci	341	0,0	1,8	62,2	33,7	2,3
Skupaj	2.443	0,1	6,0	85,9	7,7	0,3

V RGR prevladuje povprečna kakovost. Nekoliko boljša je pri iglavcih, kjer je ocenjena odlična kakovost pri macesnu. Listavci so slabše kvalitete. Najboljšo kvaliteto dosegajo plemeniti listavci, ki pa v lesni zalogi predstavljajo le manjši delež. (priloga E2, preglednica K)

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 3,9%. Evidentirano je 2,4% poškodovanosti debela in korenčnika ter 1,5% poškodovanosti vej.

9.2.1.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek (podatki so pridobljeni iz programa Timber)

V preteklem ureditvenem obdobju je bil načrtovan najvišji možni posek 169.536 m³ (iglavci 147.767 m³, listavci 21.769 m³), posekali so 145.333 m³. Posek iglavcev je bil realiziran 91% (134.392 m³), posek listavcev pa 50% (10.941 m³). V strukturi poseka predstavljajo pomladitvene sečnje 30,8%, redčenja pa le 19,7%. V okviru sanitarnih sečenj je bilo evidentirano vetroloma 15,1%, žledoloma 9,5% in podlubnikov 12,4%.

Gojitvena dela

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	11,61	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,87	0,95	109,2
Sadnja	ha	3,76	2,91	77,4
Obžetev	ha	7,10	0,50	7,0
Nega mladja	ha	92,04	6,90	7,5
Nega gošče	ha	157,09	15,45	9,8
Nega letvenjaka	ha	58,97	6,95	11,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	48,14	7,20	15,0

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Zaščita s količenjem ali tulci	kos	38.155,00	4.194,00	11,0
Zaščita z ograjo	m	400,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,60	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	12,55	2,10	16,7
Vzdrževanje vodnih površin	dni	7,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	22,78	0,13	0,6
Ostala biomeliorativna dela	dni	6,65	19,50	293,2
Ostala varstvena dela	dni	1.275,00	1.230,00	96,5
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	237,46	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	dni	0,00	0,55	0,0

Gojitvena dela so bila realizirana na 10,8% (obnova 23,8%, nega 10,2%). Nizka realizacija obnove gre predvsem na račun načrtovane priprave sestojev na naravno obnovo, ki se ni izvedla. Nega mladja, gošče, letvenjaka in drogovnjaka niso bile izvedene v zadovoljivem obsegu, kar se kaže tudi v ocenah negovanosti in sklepa mladih faz. Skladno s sadnjo se je izvedla tudi zaščita sadik s količenjem, kjer so sadili listavce. Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je bilo izvedeno vzdrževanje travinj, sadnja plodonosnega drevja, puščanje stoječe biomase v gozdu ter ostala biomeliorativna dela v obsegu 22,3 dni.

Varstvo pred boleznimi in žuželkami ter vsa ostala varstvena dela sovpadajo s sanitarnimi sečnjami in jih ni mogoče vnaprej predvideti.

9.2.1.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek posek

Podatki so primerljivi z zadnjima ureditvenima obdobjema, ker je bil RGR v prejšnjih obdobjih oblikovan po drugačnih kriterijih in vrednosti niso primerljive.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	3.402,91	256,6	30,6	287,2	6,00	0,90	6,90	2,00	0,20	2,20
2009	3.257,45	307,0	51,6	358,6	5,93	1,39	7,32	4,09	0,33	4,42
2019	3.341,87	332,5	67,5	400,0	7,71	1,91	9,62	6,40	1,08	7,48

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek.

Površina RGR se je spremenila v največji meri zaradi gozdnih cest, ki so bile v prejšnjem obdobju odštete od površine gozda, v zadnjem obdobju pa so zopet prištete. Ostale razlike so zaradi naravnega zaraščanja, točnosti zarisov in posegov v prostor. Skupna lesna zaloga je v zadnjih dveh obdobjih narasla za 39,3%, v zadnjem obdobju le za 11,5%. Tako v lesni zalogi kakor tudi v prirastku se delež listavcev povečuje. Realizacija poseka se dviguje, v veliki meri pa je odvisna od potreb lastnika in tržnih razmer.

Drevesna sestava

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	%	64,7	0,3	20,5	3,7	0,1	7,1	1,1	1,4	0,9	0,2
2009	%	63,6	0,4	17,8	3,8	0,1	9,9	1,2	1,8	1,0	0,4
2019	%	64,1	0,5	15,7	2,8	0,0	11,3	1,4	2,3	1,1	0,8

V drevesni sestavi ostaja delež smreke približno na enaki ravni kakor v prejšnjem ureditvenem obdobju. Zmanjšuje se delež rdečega bora in macesna. Delež bukke in plemenitih listavcev se povečuje.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

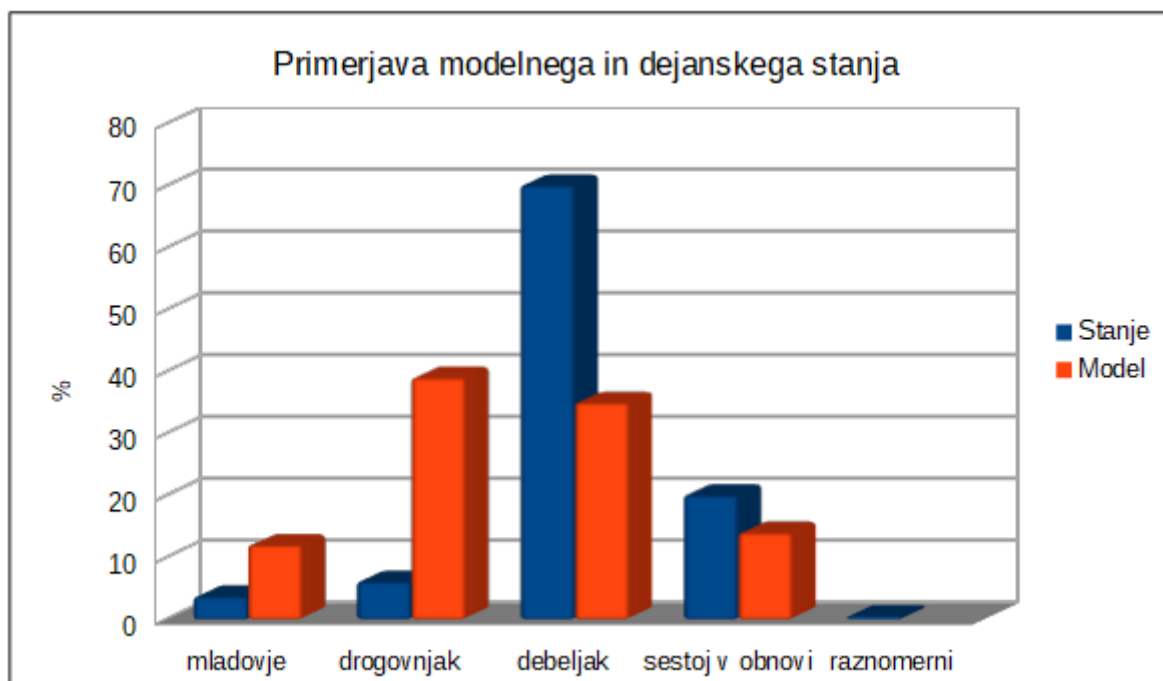
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	ha
Mladovje	123,83	3,7	3,7	14+13	12	401,02	-277,19
Drogovnjak	202,79	6,1	6,1	47	39	1.303,33	-1.100,54
Debeljak	2.341,34	70,1	70,1	42	35	1.171,69	1.171,69
Sestoj v obnovi	673,34	20,1	20,1	17+12	14	205,48	205,49
Raznomerno (ps-šp)	0,57	0,0					
Skupaj:	3.341,87	100,0	100,0	120+25	100	3.341,87	0,00

Za primerjavo z modelnim stanjem smo raznomerne sestoje, glede na stanje sestojnih parametrov in načrtovane ukrepe, priključili k debeljakom. V RGR prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi. Delež debeljakov se je v primerjavi s prejšnjim obdobjem zmanjšal (prej 82,1%), delež sestojev v obnovi se je povečal (prej 10,6%). Povečal se je tudi delež mladovij (prej 1,0%) in drogovnjakov (prej 5,9%). Delež mladih faz in delež sestojev v obnovi se je povečal zaradi načrtnega pristopa k prestrukturiranju razvojnih faz s pomladitvenimi sečnjami in zaradi nenačrtovanih sanitarnih sečenj, predvsem podlubnikov. V prejšnjem obdobju načrtovan gozdnogojitven cilj glede razvojnih faz (mladovja 3%, drogovnjaki 8%, debeljaki 69%, sestoji v obnovi 20%) je bil dosežen. Kljub povečanju deleža mladih faz jih v primerjavi z modelnim stanjem še vedno primanjkuje, zlasti drogovnjakov, delež odraslih sestojev pa je prevelik. Kljub odstopanju dejanskega stanja od modelnega, se v primerjavi s stanjem in zastavljenimi cilji iz prejšnjega ureditvenega obdobja, kažejo premiki v načrtovano smer, ki pa potekajo počasi. Osnovni poudarek prihodnjega gospodarjenja je v pospešenem nadaljevanju obnove in zaključevanju obnove že pomlajenih površin.

Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 01

9.2.1.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj za 10 letno obdobje

Zgradba: Malopovršinsko do večjepovršinsko raznodobni gozd iglavcev z zadostnim deležem listavcev, predvsem bukve.

Razvojne faze: mladovje 8,8%, drogovnjak 5,4%, debeljak 56,8%, sestoj v obnovi 29,0%

Drevesna sestava: smreka 63,4%, jelka 0,5%, macesen 2,8%, rdeči bor 15,5%, bukev 12,0%, hrast 1,5%, plemeniti listavci 2,6%, ostali listavci 1,7%

Lesna zaloga: ciljna 421 m³/ha

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci	10	35	50	5	
listavci	5	30	50	15	

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati je potrebno raznodobno zgradbo gozdov, ki naj bo glede na lastniško strukturo malopovršinska do večjepovršinska (izkoristiti mikrorastiščno pestrost). Okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 110-130 let, prilagajamo jo razvojni dinamiki sestojev. V sestojih, ki slabo izkoriščajo proizvodno sposobnost rastišč, v prereditvenih sestojih, v sestojih poškodovanih po ujmah in v že pomlajenih sestojih, naj bo krajša. Pomladitvena doba naj bo od 20 do 30 let. Skrajšamo jo v sestojih z odličnimi zasnovami mladovij pod zastorom. Osnovni poudarek je na pomladitvenih sečnjah in končnih posekih za sproščanje mladovij.

Povečati je potrebno delež rastišču primernih drevesnih vrst, predvsem bukve. Pospeševati je potrebno tudi posamezno primes macesna in jelke ter plemenitih listavcev na manjših aceretalnih vložkih. Mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo sestojna in skupinska (smreka, bor, bukev), skupinska do posamezna (plemeniti listavci) in posamezna za ostale drevesne vrste.

Obnova in mladovja

Obnova mora temeljiti na naravnem pomlajevanju. Pomlajevanje s smreko dobro poteka, večja pestrost drevesnih vrst naj se zagotovi s sadnjo tistih vrst, ki se po naravni poti težje uveljavijo. Zadosten delež svetloлюбnih drevesnih vrst, predvsem listavcev, je potrebno zagotoviti z odpiranjem večjih površin in z ukrepi indirektna nege, ki naj se izvajajo glede na svetlobne zahteve posameznih drevesnih vrst. Poudarek pri naravni obnovi naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem na tistih delih rastišč, kjer se pojavlja grmovni sloj. Posebej je pomembna priprava sestojev na površinah, poškodovanih po vetrolomu 2017, pri čemer je potrebno upoštevati semenska leta.

Umetna obnova naj se izvede na cca 25% površin mladovij. To so površine, kjer je naravna obnova otežena zaradi zapleveljenosti ali pa prepočasi poteka in površine, ki so nastale zaradi podlubnikov, žledoloma in vetroloma. Spopolniti je potrebno tudi naravna mladovja, kjer je sklep pretrgan (34% mladovij) in mladovja, ki jih bomo sprostili s končnimi poseki, zasnove podmladka pa so pomanjkljive. Sadijo naj se pretežno listavci, pri čemer naj se upošteva mikrorastiščna pestrost, predvsem za zahtevne plemenite listavce. Posajene sadike je potrebno zaščititi, zaščito pa vzdrževati in jo po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda. Zaščititi je priporočljivo tudi posamezne kvalitetne naravne osebke, ki so podvrženi nevarnosti obžiranja po divjadi. Za biotsko pestrost je priporočljiv tudi vnos plodonosnih drevesnih vrst.

Na večjih površinah, poškodovanih po vetrolomu 2017, naj se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje. Sadnja naj se izvede v skupinah na bogatejših rastiščnih vložkih, v delih z močno zapleveljenostjo, predvsem pa naj se sadijo rastišču primerne drevesne vrste. Za uspešnejšo naravno obnovo je v poškodovanih sestojih smiselno puščati posamezne delno poškodovane listavce ali skupine osebkov, ki zagotavljajo primernejšo mikroklimo za naravni podmladek, pri čemer je potrebno upoštevati varnost ter sečne in pravilne razmere.

Z intenzivnimi ukrepi nege v vseh mladih razvojnih fazah je potrebno zagotoviti večjo stabilnost sestojev in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Nega naj bo pravočasna in s primerno intenziteto, prednostno pa naj se izvaja na bogatejših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po vetrolomu. Prav tako je nujno ukrepati v mladovjih z bogatimi sestojnimi zasnovami (29 % površin) in tesnim sklepom (11% površin) ter v skupinah z več listavci. Pri obžetvi naj bo poudarek na obžetvi naravnega podmladka, ponovitve pa naj se prilagajajo reakcijam na ukrepe. Z nego mladja in gošče (52% površin mladovja) je potrebno uravnavati zmes in pospeševati mešanost drevesnih vrst. V letvenjakih (22 % površine mladovij) naj se redčenja izvajajo pravočasno zaradi krepitve mehanske stabilnosti in sproščanja krošenj listavcev, ki jim je pri izbiri potrebno dajati prednost.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Pravočasnost ukrepanja v letvenjakih je pomembna tudi zaradi hitrejšega preraščanja v drogovnjake, ki jih primanjkuje.

Drogovnjaki

Na 51% površine drogovnjakov, ki imajo tesen sklep, je potrebno izvesti redčenja kot negovalni ukrep za dvig kvalitete in za zagotavljanje stojnosti. Pri intenzivnosti in pogostosti redčenj v drogovnjakih je potrebno upoštevati njihovo starost in drevesno sestavo. Povprečna intenziteta naj bo okoli 20% od LZ, mlajše drogovnjake in drogovnjake z večjim deležem bukve in plemenitih listavcev je potrebno redčiti bolj intenzivno (25-30%), ker hitreje reagirajo. Posebej previdno je potrebno posegati pri zapoznelih redčenjih drogovnjakov iglavcev, kjer naj bodo redčenja šibkejša in pogostejša. V drogovnjakih iglavcev je potrebno načrtno puščati tudi listavce slabše kvalitete, kot biomelioratorje. V drogovnjakih, poškodovanih po vetrolomu 2017 in drogovnjakih z večjim deležem napadenega velikega jesena (*Chalara fraxinea*) je potrebno izvajati sanitarne sečnje, izkoristiti vsak naravni podmladek in skrajšati proizvodno dobo.

Debeljaki

V debeljakih s še strnjenim sklepom (77% površine debeljakov) je potrebno akumulirati lesno zalogo in izvajati šibka redčenja z intenziteto 10-12% LZ. V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20%) glede na stanje, kakovost in sklep krošenj. Na 21% površine debeljakov (že pomlajeni sestoji, sestoji s prerahljanim sklepom, po ujmah poškodovani sestoji) je potrebno začeti uvajanje v obnovo z intenziteto nad 20% LZ. Pri tem naj se s pravilnim doziranjem svetlobe vpliva na drevesne vrste, ki jih želimo v podmladku (jelko dlje časa držati pod zastorom, macesen in plemeniti listavci potrebujejo že na začetku več svetlobe). Pričetek uvajanja v obnovo je priporočljivo uskladiti s pojavi semenskih let glavnih drevesnih vrst. Kjer se bukev pojavlja kot polnilni sloj, jo je potrebno negovati in kvalitetne osebkke iz polnilnega sloja spuščati v zgornji sloj. Z izbiralnimi redčenji v drogovnjakih in debeljakih je potrebno izboljšati debelinsko in kakovostno strukturo lesne zaloge ter povečati delež kvalitetnih listavcev. Ne redčimo že preredenih sestojev, kar pripelje do prevelike presvetljenosti sestojev. Prednostno je potrebno sanirati debeljake poškodovane po vetrolomu 2017, pri čemer naj se deli sestojev z manjšimi poškodbami in predvsem deli sestojev z listavci ohranjajo.

Sestoji v obnovi

Na 41% površine sestojev v obnovi (sestoji z bogatim podmladkom in pretrganim sklepom) je potrebno obnovo pospešeno nadaljevati in jo na delih površine (10%) tudi zaključiti. Končne poseke izvedemo v sestojih z bogatim podmladkom v fazi gošče in letvenjaka in v sestojih, kjer sečnospravilne razmere narekujejo enkratne poseke. Pri tem je priporočljivo puščati kvalitetne bore in macesne kot prihranjence. Pospešena obnova naj poteka z jakostjo okoli 50% LZ. Na 49% površine sestojev v obnovi, kjer podmladka še ni v zadostni količini, naj bo nadaljevanje obnove zadržano. Intenziteto sečnje (povprečno 32% LZ) je potrebno prilagajati pojavi podmladka in stanju starega sestoja. V sestojih, poškodovanih po vetrolomu 2017, je priporočljivo puščati posamezne listavce (tudi poškodovane) za izboljšanje lokalne mikroklimе za naravno obnovo.

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov

V vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa mora režim gospodarjenja biti prilagojen prisotnim funkcijam. Na področjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev morajo ukrepi biti podrejeni varovalni vlogi. Na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami. V gozdovih ob turističnih in rekreacijskih poteh naj se dosledno izvaja gozdni red in skrbi za ustrezno infrastrukturo. Pospeševati je potrebno raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov, ohranjati posamezne negozdne površine ter oblikovati in vzdrževati pestre gozdne robove, še posebej na površinah, kjer sta evidentirani estetska funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na območjih divjega petelina je potrebno upoštevati časovne zapore za izvajanje del v gozdu v času rasti. V gozdovih, kjer so območja Natura 2000 (9,78 ha) je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3, v gozdovih na območju in v okolici objektov kulturne dediščine pa usmeritve iz poglavja 6.2.2. Posebno pozornost posvetiti izobraževanju lastnikov gozdov (pomen realizacije načrtovanih ukrepov za zagotavljanje trajnosti donosov). V gozdovih okoli poseljenega področja Raven in Prevalj, kjer so različne funkcije poudarjene na 1. stopnji, je potrebno še posebej skrbno načrtovati ukrepe in upoštevati vse uporabnike prostora.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Ukrepi

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	83,1	16,9	100,0
- ciljno %	82,2	17,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	332,5	67,5	400,0
- ciljna (m3/ha)	346,38	74,97	421,35
Prirastek (m3/ha)	7,71	1,91	9,62
Možni posek (m3/ha)	63,9	10,8	74,7
Možni posek (m3/ha/leto)	6,40	1,08	7,48
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,2	16,0	18,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	83,0	56,6	77,7
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	82.591	130.667	11	0	0	493	213.762	19,2	83,0
	%	38,6	61,2	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m3	16.129	19.751	2	0	0	256	36.138	16,0	56,6
	%	44,6	54,7		0,0	0,0	0,0	100		
Skupaj	m3	98.720	150.418	13	0	0	749	249.900	18,7	77,7
	%	39,5	60,2	0,0	0,0	0,0	0,3	100		

Najvišji možni posek predstavlja 77,7% od P in 18,7% od LZ. V strukturi poseka prevladujejo pomladitvene sečnje (60,2%), ki so predpisane v sestojih v obnovi in v debeljakih, kjer je načrtovano uvajanje v obnovo. So bistven ukrep za izboljšanje razmerja razvojnih faz in zagotavljanja trajnosti donosov. Redčenja predstavljajo 39,5% in so načrtovana v debeljakih in drogovnjakih. Zmerna redčenja (intenziteta 10%-12%) so načrtovana v debeljakih kjer akumuliramo. V drogovnjakih in mlajših debeljakih so izbiralna redčenja načrtovana z višjo intenziteto (20%-25%). Z redčenji povečujemo kvaliteto in stabilnost sestojev.

Najvišji možni posek je načrtovan glede na stanje sestojev in glede na lastniško strukturo, kjer ima zagotavljanje kontinuiranih donosov velik pomen.

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		Dejansko	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	45,92	45,92
Priprava tal	ha	6,91	6,91
Sadnja	ha	27,35	27,35
Obžetev	ha	41,26	93,82
Nega mladja	ha	168,53	174,22
Nega gošče	ha	156,40	156,40
Nega letvenjaka	ha	59,72	59,72
Nega ml. Drogovnjaka	ha	86,48	86,48
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	47.785	47.785
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	270	270
Obžetev tulcev, mrež	kos	2420	2420
Odstranjevanje tulcec, mrež	kos	30	30
Zaščita z ograjo	m	500,00	500,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	200,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,48	0,96
Vzdrževanje travinj	ha	0,60	6,00
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2	2
Sadnja plodonosnega drevja	kos	265	265
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	280	825
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	224	224
Ohranjanje biotopov - nega	ha	16,36	37,88
Naravni razvoj biotopov	m3	6	6

Načrtovano je 80,18 ha obnove in 512,39 ha nege. Večji del načrtovane obnove predstavlja priprava sestojev na naravno obnovo v debeljaki in sestojih v obnovi. Sadnja je načrtovana na 27,35 ha. 70,2% sadnje je načrtovano kot sanacija po podlubnikih in naravnih ujmah ter spolnitev že obstoječih mladovij s pretrganim sklepom. Ostala sadnja je načrtovana kot spolnitive, predvsem v sestojih v obnovi, po izvedenih končnih posekih. 36,7% ukrepov obnove je vezano na sproščena mlada jedra, 63,3% obnove je vezano na pomladitvene sečnje in končne poseke v starejših razvojnih fazah.

Pri načrtovanih negovalnih delih je največji poudarek na negi mladja in gošče oz. na uravnavanju zmesi v korist listavcev. 26,5% obsega negovalnih del je vezano na že sproščena mladovja, 16,9% predstavlja nega drogovnjakov, ostala negovalna dela so vezana na realizacijo načrtovanih pomladitvenih sečenj in končnih posekov. Kjer je načrtovana je sadnja listavcev, je v enakem obsegu načrtovana tudi zaščita sadik.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je načrtovano vzdrževanje grmišč in travinj v obsegu 6,96 ha ter vzdrževanje dveh vodnih virov. Načrtovana je sadnja in vzdrževanje sadik plodonosnega drevja. Za ohranjanje biotopov je načrtovano 37,88 ha nege in 224 m³ sečnje. Navedeni ukrepi upoštevajo in so v skladu s posebnimi varstvenimi usmeritvami za območja Natura 2000 (poglavje 6.2.3.).

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: 02_Zmerno kisloljubna bukovja - 00002

9.2.2.1 STANJE GOZDOV

RGR meri 645,42 ha in ne predstavlja večjega gozdnega kompleksa. Gozdovi so razpršeni ob reki Meži in njenih pritokih ter pokrivajo nižje predele Koroškega Selovca, Tolstega vrha, Poljane in dele ob Leškem potoku. Najvišje se pojavijo v zgornjem delu Jamnice, na bogatejših pobočjih nad Jamniškim potokom. Celotno področje je poseljeno s kmetijami in prepredeno z negozdnimi površinami. Prevladuje manjša zasebna kmečka posest s tradicionalnim načinom gospodarjenja, ki z dohodki iz gozda zagotavlja trajnost donosov na kmetijah. Zasebnih gozdov je 96%.

Na 1. stopnji poudarjenosti je evidentirano 251,71 ha ekoloških funkcij. Med njimi izstopa funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 214,13ha. Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjenosti evidentirane na 74,57 ha. Izstopa zaščitna funkcija (23,39 ha), ki je evidentirana v spodnjih predelih Tolstega vrha nad železniško progo. Turistična (10,63 ha) in rekreacijska (4,97 ha) funkcija se med seboj delno prekrivata. Funkcija varovanja kulturne dediščine je na 1. stopnji poudarjena na 0,59 ha (kapelica ob Leški cesti), funkcija varovana naravnih vrednot pa na 2,60 ha. Lesnoproizvodna funkcija je na 1. stopnji poudarjena na 622,12 ha (96,4% površine RGR).

Za 11,40 ha gozdov v RGR2 so usmeritve in ukrepi načrta GGE neposredno potrebni za območja Natura 2000 SI3000140 Belški potok.

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

V habitatnem tipu 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi, kamor spadata rastišči Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico in Kisloljubno bukovje z rebrenjačo, se nahaja 92,1% vseh gozdov v RGR. V habitatni tip 91K0 Ilirski bukovi gozdovi spadata rastišči Predalpsko gorsko bukovje in Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, ki pokrivata 3,0% površine. Jelovje s praprotni in Jelovje s trikrpim bičnikom spadata v habitatni tip Kisloljubna jelovja, ki pokriva 3,4% površine RGR. Združba Kisloljubno rdečeborovje je opredeljena s habitatnim tipom 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora in pokriva 1,3% površine v RGR. Najmanjši del površine pokrivata združbi Pobočno velikojesenovje, ki se nahaja v habitatnem tipu 9180 Javorovi gozdovi v grapah in pobočnih gruščih in Dobovje in dobovo belogabrovje, ki se nahaja v habitatnem tipu 91L0 Ilirski hrastovo – belogabrovi gozdovi.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

a) Rastišče

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	RK	Površina	%
53100	<i>Dobovje in dobovo belogabrovje</i>	11	0,70	0,1
63200	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	16,49	2,5
59200	<i>Predalpsko – alpsko toploljubno bukovje</i>	5	3,35	0,5
78100	<i>Kisloljubno – gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	474,46	73,5
75100	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	120,05	18,6
77100	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	19,72	3,1
77200	<i>Jelovje s trikrpim bičnikom</i>	15	1,90	0,3
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	8,40	1,3
60100	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	7	0,35	0,1
	Skupaj	9,2	645,42	100,0

V RGR je evidentirano 9 gozdnih združb. Prevladujoča je Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico na 73,5% površine. Od kisloljubnih bukovij je prisotno še Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (18,6%). Na bogatejših vložkih ob jarkih sta prisotni združbi Predalpsko gorsko bukovje in Jelovje s praprotni. Na prehodih v dolomitne in apnenčaste podlage se na manjših površinah pojavlja Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje. Jelovje s trikrpim bičnikom, Pobočno velikojesenovje in Dobovje in dobovo belogabrovje se pojavljajo fragmentarno in ne predstavljajo niti odstotnega deleža v površini RGR. RK za prevladujočo združbo je 9. V RGR se zaradi ugodnih rastiščnih pogojev (na celotni površini so prisotni številni jarki z zadostno vlago in bogatejšimi rastiščnimi vložki) v rastlinski kombinaciji pojavlja več zahtevnejših vrst. Zato je po rastiščnem koeficientu dejanska rastnost v RGR nad pričakovano rastiščno zmogljivostjo.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi so skupinsko raznodobni, s prevladujočo fazo debeljakov in sestojev v obnovi. Zgradbo gozdov v veliki meri pogojuje lastniška struktura, prevladujejo malopovršinski sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-02

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8,0	17,4	24,2	25,6	24,8	307,2	72,7	7,83	69,0
Listavci	16,6	23,3	21,6	20,9	17,6	115,1	27,3	3,51	31,0
Skupaj	10,3	19,0	23,5	24,4	22,8	422,3	100,0	11,34	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR je 422,3 m³/ha. V lesni zalogi predstavljajo iglavci 72,7%, listavci 27,3%. Pri iglavcih se večina lesne mase nahaja v višjih debelinskih razredih, medtem ko tanjšega drevja primanjkuje. V primerjavi z debelinsko strukturo iz prejšnjega ureditvenega obdobja se je drevje močno odebelilo. Pri listavcih je porazdelitev lesne zaloge ugodnejša in 40% lesne zaloge se nahaja v I. in II. debelinskem razredu. Kljub temu je tudi pri listavcih, v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem, viden rahel trend pomikanja lesne zaloge v višje debelinske razrede. V prirastku dosegajo listavci večji delež kakor v lesni zalogi (31,0%). Še posebej visok delež prirastka (58,4%) je v I. in II. debelinskem razredu. (tabela PR1, priloga E2)

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	249,1	5,4	32,2	20,3	0,1	68,5	6,4	26,8	8,3	5,2
	%	59,1	1,3	7,6	4,8	0,0	16,2	1,5	6,3	2,0	1,2
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	7,6	0,0	7,6	0,0	285,9	45,7	11,1	19,1	3,8
	%	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	75,0	12,0	3,0	5,0	1,0

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Dejanska sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst precej odstopa od naravnega stanja. V dejanskem stanju prevladuje smreka, ki je v naravnem stanju ni. Tudi večji delež rdečega bora kaže na vplive človeka pri gospodarjenju v preteklosti. Od iglavcev sta prisotna še jelka in macesen, ki se pojavljata le posamično. Med listavci prevladuje bukev z 16,2% in plemeniti listavci z 6,3%.

V RGR2 je evidentirano 102,7 ha podmladka. Iz podatkov tabele D-POM (priloga E2) tudi v sestavi naravnega podmladka prevladuje smreka z 72%, delež jelke (4,6%) je večji kakor v lesni zalogi. Rdečega bora in macesna v podmladku ni. Listavci dosegajo v podmladku manjši delež (25%), kakor v lesni zalogi.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske in naravne drevesne sestave (evklidska razdalja) je v RGR največji delež gozdov z močno spremenjeno drevesno sestavo. Ohranjenih gozdov ni.

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	41,32	6,40	367,57	56,95	236,53	36,65	645,42	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	41,32	6,40	367,57	56,95	236,53	36,65	645,42	100,0

Razvojne faze oz.zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	46,12	42,4	29,1	28,5	0,0	48,0	30,8	21,2	0,0	10,3	50,0	18,5	21,2
Drogovnjak	62,34	35,1	53,4	11,5	0,0	27,2	45,2	27,6	0,0	54,6	35,8	4,2	5,4
Debeljak	359,02	0,0	0,0	0,0	0,0	29,6	67,2	3,2	0,0	4,6	67,8	24,9	2,7
Sestoj v obnovi	176,96	0,0	0,0	0,0	0,0	22,0	71,5	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0,98	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	645,42	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Sestojne zasnove v mladovjih so na slabi polovici površine ocenjene kot bogate in podoben delež površine mladovij je tudi dobro negovan. Na slabi tretjini so sestojne zasnove pomanjkljive, kar sovпада tudi z deležem mladovij z rahlim do pretrganim sklepom. Tudi drogovnjaki imajo bogate in dobre sestojne zasnove. 72,8% drogovnjakov je pomanjkljivo negovanih in nenegovanih in imajo na 54,6% površine tesen sklep. Debeljaki so v povprečju pomanjkljivo negovani, na 27,6% površine imajo že rahel do vrzelast sklep. Stanje zasnov, negovanosti in sestojnega sklepa po posameznih razvojnih fazah nam nakazuje delež sestojev, kjer je potrebno intenzivno posegati z gozdnogojitvenimi ukrepi in diferenciranimi intenzitetami sečnje.

Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	292	1,0	5,5	89,0	4,5	0,0
Skupaj listavci	128	0,0	10,9	59,4	22,7	7,0
Skupaj	420	0,7	7,1	80,1	10,0	2,1

V RGR prevladuje povprečna kakovost. Boljša kakovost je ocenjena pri iglavcih, kjer smreka dosega odlično in prav dobro kvaliteto, macesen pa prav dobro. Listavci so v povprečju slabše kvalitete kot iglavci. Prav dobro kvaliteto dosegajo bukev in plemeniti listavci. Slaba tretjina listavcev je ocenjenih z zadovoljivo in slabo kvaliteto. (priloga E2, preglednica K)

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 5,4%. Zaradi sečnje in spravila so evidentirane poškodbe na deblu in koreničniku (2,7%), zaradi naravnih ujm pa poškodbe vej (2,7%). Poškodbe zaradi osutosti so minimalne (0,1%).

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.2.2.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek (podatki so pridobljeni iz programa Timber)

V preteklem ureditvenem obdobju je bil načrtovan najvišji možni posek 38.454m³ (30.389 m³ igl, 8.065 m³ list). Realizacija načrtovanega poseka iglavcev je bila 107,9%, listavcev 56%. V strukturi poseka predstavljajo največji delež pomladitvene sečnje (33,6%), redčenja (14,1%), vetrolom (13,4%), žled (8,5%) in podlubniki (17,9%).

Gojitvena dela

Gojitvena dela so bila realizirana na 26,5% načrtovanega obsega. Obnova je bila načrtovana na 9,25 ha, realizirana na 4,58 ha. Pri obnovi se načrtovana priprava sestoja ni izvedla, presežen je bil obseg sadnje. S sadnjo so se sanirala žarišča podlubnikov. Negovalna dela so bila realizirana na 24,7% načrtovanega obsega. Presežen je bil le načrtovan obseg obžetve, ki se je s ponovitvami izvajala na novo posajenih površinah. Nega mladja, gošče, letvenjaka in drogovnjaka niso bile izvedene v zadovoljivem obsegu, kar se kaže tudi v ocenah negovanosti in sklepa mladih faz.

Zaščita s količenjem in z ograjo se je izvedla v obsegu, ki je sorazmeren sadnji. Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti se dela niso izvedla. Varstvo pred boleznimi in žuželkami sovпада s sanitarnimi sečnjami in ni bilo načrtovano.

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,83	0,00	0,0
Priprava tal	ha	1,66	0,60	36,1
Sadnja	ha	2,76	3,98	144,2
Obžetev	ha	2,00	3,03	151,5
Nega mladja	ha	21,37	5,00	23,4
Nega gošče	ha	47,88	16,45	34,4
Nega letvenjaka	ha	27,23	3,80	14,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,67	1,20	5,8
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	22.000,00	3.800,00	17,3
Zaščita z ograjo	m	100,00	250,00	250,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	6,52	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	350,00	50,00	14,3
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	97,93	0,0

9.2.2.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek posek

Razvoj gozdnih fondov je možno primerjati od leta 1999 naprej, ker je bil RGR v prejšnjih obdobjih oblikovan po drugačnih kriterijih in vrednosti niso primerljive.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	660,16	251,9	57,5	309,4	6,13	1,76	7,89
2009	631,42	281,2	94,6	375,7	6,82	2,56	9,38
2019	645,42	307,2	115,1	422,3	7,83	3,51	11,34

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
2,60	0,45	3,05
5,14	0,67	5,81
6,27	1,94	8,21

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek.

Površina gozdnih fondov se je v dvajsetletnem obdobju nekoliko zmanjšala. Skupna lesna zaloga je narasla za 36,5%, prirastek se je povečal za 43,7%. Lesna zaloga in prirastek sta se izraziteje povečala pri listavcih.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Drevesna sestava

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	%	65,4	0,9	10,5	4,6	0,0	11,5	0,9	4,1	1,7	0,4
2009	%	62,7	0,9	7,1	4,1	0,0	16,0	1,1	4,7	3,0	0,4
2019	%	59,1	1,3	7,6	4,8	0,0	16,2	1,5	6,3	2,0	1,2

Razvoj sestave drevesnih vrst kaže na večanje deleža listavcev. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je najbolj povečal delež plemenitih listavcev, najbolj se je zmanjšal delež smreke.

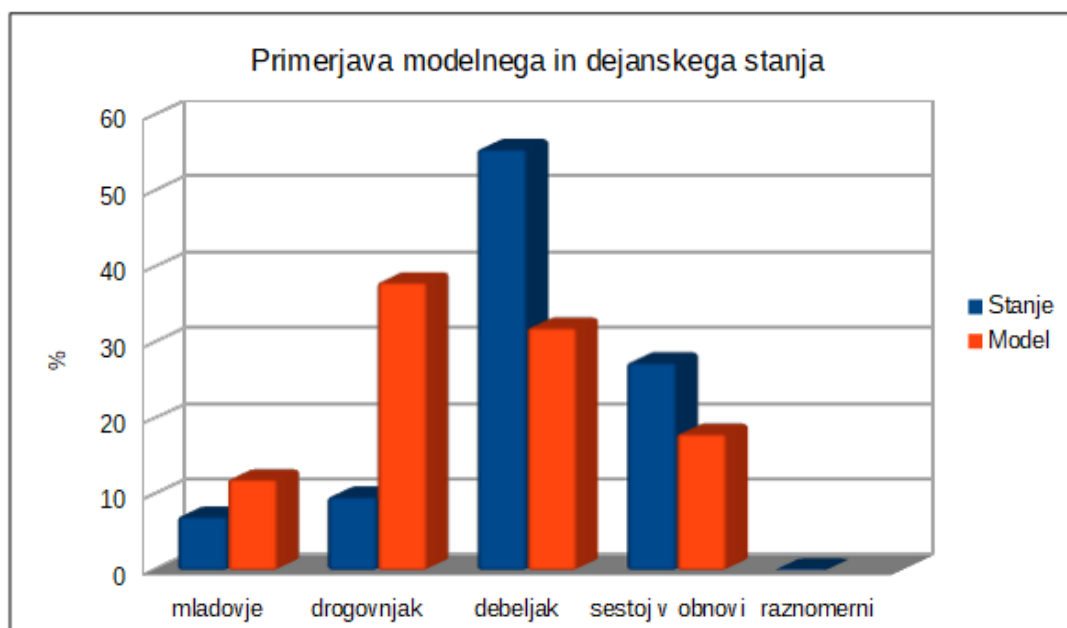
Razvojne faze in zgradbe sestojev

V RGR prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi. Zaradi velikega deleža pomladitvenih sečenj v prejšnjem ureditvenem obdobju se je delež debeljakov iz prejšnjega ureditvenega obdobja (64,3%) zmanjšal na 55,6%, delež sestojev v obnovi se je povečal na 27,4% (prej 21,5%). Močno se je povečal tudi delež mladovij (iz 3,2% na 7,1%). Nova mladovja so nastala zaradi sproščanja s pomladitvenimi sečnjami in končnimi poseki, deloma pa zaradi poškodb po lubadarju. Raznomerne sestoe smo za potrebe primerjave z modelnim stanjem, glede na stanje sestojnih parametrov in glede na načrtovane ukrepe, priključili k sestojem v obnovi. Zastavljeni cilji v prejšnjem ureditvenem obdobju (mladovja 6%, drogovnjaki 12%, debeljaki 52%, sestoji v obnovi 30%) so bili v glavnem doseženi in kaže se postopni premik proti modelnemu stanju. Največji razkorak med dejanskim in modelnim stanjem je v deležu drogovnjakov, ki se je celo nekoliko znižal.

Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	ha
Mladovje	46,12	7,1	7,1	14+11	12	77,45	-31,33
Drogovnjak	62,34	9,7	9,7	46	38	245,26	-182,92
Debeljak	359,02	55,6	55,6	38	32	206,52	152,49
Sestoj v obnovi	176,96	27,4	27,6	22+11	18	116,17	60,78
Raznomoerno (ps-šp)	0,98	0,2					
Skupaj:	645,42	100,0	100,0	120+22	100	645,42	0,00

Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 02

9.2.2.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj za 10 letno obdobje

Zgradba: Malopovršinsko do večjepovršinsko raznodoben gozd iglavcev in listavcev

Razvojne faze: mladovje 11,4%, drogovnjak 9,5%, debeljak 48,9%, sestoj v obnovi 30,2%

Drevesna sestava: smreka 57,8%, jelka 1,3%, macesen 4,8%, rdeči bor 7,2%, bukev 17,6%, hrast 1,4%, plemeniti listavci 7,0%, ostali listavci 2,9%

Lesna zaloga: ciljna 453 m³/ha

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi) 1 2 3 4 5

iglavci 10 35 50 5

listavci 5 30 50 15

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati je potrebno raznodobno malopovršinsko do večje površinsko zgradbo gozdov. Proizvodna doba naj bo okvirno 110 do 130 let. V debeljakih, ki slabo izkoriščajo proizvodno sposobnost rastišč, v preredčenih in že pomlajenih sestojih, naj bo krajša. Posamezne kvalitetne bore in macesne je smiselno ohranjati dve proizvodni dobi kot prihranjence. Pomladitvena doba naj bo od 20 do 25 let. Z ukrepi direktne in indirektna nege je potrebno zagotoviti večji delež listavcev (v podmladku je 25% delež listavcev, ki jih je potrebno glede na svetlobne zahteve drevesnih vrst usmerjati s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami). Pri strukturiranju razvojnih faz je osnovni poudarek na pomladitvenih sečnjah in končnih posekih za sproščanje mladovij, ki so pod zastorom. Prednost pri ukrepanju imajo sestoji, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah.

Obnova in mladovja

Obnova mora temeljiti na naravnem pomlajevanju, ki s smreko dobro poteka. Zadosten delež svetloлюбnih drevesnih vrst, predvsem listavcev, je potrebno zagotoviti z odpiranjem večjih površin (končni poseki) in z ukrepi indirektna nege, ki naj se izvajajo glede na svetlobne zahteve posameznih drevesnih vrst. Jelko, ki se pojavlja v podmladku (4,6%), je treba dlje časa držati pod zastorom, macesen in plemeniti listavci potrebujejo več svetlobe že na začetku. Večja pestrost drevesnih vrst naj se zagotovi s sadnjo tistih vrst, ki se po naravni poti težje uveljavijo (plemeniti listavci, hrast, v višjih legah tudi macesen). Na delih rastišč, kjer se pojavlja grmovni sloj, je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. Na površinah, ki so bile prizadete po naravnih ujmah in podlubnikih je potrebno izvesti sadnjo na tistih predelih, kjer bo zaradi zapleveljenosti naravna obnova otežena. Spopolniti je potrebno tudi naravna mladovja, kjer je sklep vrzelast (21% mladovij) in tiste površine, ki jih bomo sprostili s končnimi poseki, zasnove podmladka pa so pomanjkljive. Sadijo naj se pretežno listavci, pri čemer naj se upošteva mikrorastiščna pestrost, predvsem za zahtevne plemenite listavce. Posajene sadike je potrebno zaščititi ter zaščito tudi vzdrževati in jo po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda. Zaščititi je priporočljivo tudi posamezne kvalitetne naravne osebkke listavcev in macesna, ki so izpostavljeni obžiranju po divjadi.

Z intenzivnimi ukrepi nege v vseh mladih razvojnih fazah je potrebno zagotoviti večjo kakovost bodočih sortimentov. V mladovjih s tesnim sklepom (10% površine mladovij) je nujno potrebno izvesti negovalna dela. V gošči je potrebno dajati poseben poudarek uravnavanju zmesi v korist listavcev (bukev, graden, plemeniti listavci). V letvenjakih naj se redčenja izvajajo pravočasno zaradi krepitve mehanske stabilnosti in sproščanja krošenj listavcev in macesna, ki jim je pri izbiri potrebno dajati prednost.

Drogovnjaki

Redčenja drogovnjakov naj bodo srednje intenzivna (okoli 20% od lesne zaloge). Intenzivnost in pogostnost je potrebno prilagajati starosti in mešanosti drevesnih vrst. Na 55% površine drogovnjakov, ki imajo tesen sklep, je potrebno izvesti redčenja kot negovalni ukrep. Glede na sorazmerno velik delež plemenitih listavcev (12%) v mlajših drogovnjakih (večina je bila vnesena s sadnjo), morajo biti redčenja bolj intenzivna (25-30% od lesne zaloge) in usmerjena v izboljšanje kvalitete listavcev. Pri zapoznelih redčenjih (predvsem pri iglavcih) je potrebno posegati previdno zaradi stojnosti sestojev.

Debeljaki

V kvalitetnih debeljakih z normalnim sklepom (80% površine debeljakov) je potrebno akumulirati lesno zalogo in izvajati šibka redčenja z intenziteto 10-12% LZ. V mlajših debeljakih naj bo intenziteta višja (okoli 17-20%), prilagajati jo je potrebno stanju sestojev in sklepu krošenj. Na 16% površine debeljakov je potrebno začeti proces uvajanja v obnovo. To so debeljaki s preredčenim sklepom, pomlajeni debeljaki in debeljaki, ki so bili prizadeti po žledu in vetru. Pričetek uvajanja v obnovo je priporočljivo uskladiti s pojavi semenskih let glavnih

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

drevesnih vrst, ki jih želimo v bodočih sestojih. Kjer se bukev pojavlja kot polnilni sloj, jo je potrebno negovati in kvalitetne osebke iz polnilnega sloja spuščati v zgornji sloj.

Z redčenji v drogovnjakih in debeljkih je potrebno izboljšati debelinsko in kakovostno strukturo lesne zaloge ter povečati delež kvalitetnih listavcev, ki jih manjka.

Sestoji v obnovi

Na 33% površine sestojev v obnovi (sestoji z bogatim podmladkom ter vrzelastim sklepom) pospešeno nadaljevati obnovo s povprečno jakostjo 45% LZ. Na 8% površine sestojev v obnovi zaključiti obnovo s končnim posekom (sestoji z bogatim podmladkom v fazi gošče in letvenjaka, sestoji s pretrganim sklepom in sestoji, kjer sečnospravilne razmere narekujejo enkratne poseke). Kvalitetne bore in macesne ohraniti kot prihranjence, za naravno obnovo listavcev puščati semenska drevesa v sestojih. Na 59 % površine sestojev v obnovi zadržano nadaljevati obnovo (sestoji z normalnim do rahlim sklepom, kjer podmladka še ni na zadostni površini). Intenziteto obnove prilagajati pojavu podmladka in stanju starega sestoja (povprečno 29% LZ).

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov

Kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa se mora gospodarjenje prilagajati prisotnim funkcijam. V gozdovih ob turističnih objektih in rekreacijskih poteh, kjer je povečan obisk gozda, dosledno izvajati gozdni red in skrbeti za ustrezno infrastrukturo. Glede na poseljenost je v RGR2 velika dolžina gozdnih robov, ki jih je potrebno vzdrževati in oblikovati zaradi estetske funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Za krepitev slednje je potrebno izvajati biomeliorativna dela ter zagotavljati, da v gozdu ostane zadostne količina odmrlega lesa. Na izločenih območjih Natura 2000 (11,40 ha) in na območjih evidentiranih naravnih vrednot je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Ohranjanje biotske raznovrstnosti. Na območju Votle peči je potrebno v dogovoru z lokalno skupnostjo in ZRSVN oblikovati primerno okolje zavarovanega območja. V gozdovih na območju in v okolici objektov kulturne dediščine je potrebno upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov. Pri zagotavljanju funkcij gozdov je potrebno pospeševati raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov in ohranjati posamezne negozdne površine v gozdu. Glede na prevladujočo zasebno gozdno posest, je posebno pozornost potrebno posvetiti izobraževanju lastnikov gozdov, predvsem o pomenu realizacije načrtovanih ukrepov za zagotavljanje trajnosti donosov.

Ukrepi

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	72,7	27,3	100,0
- ciljno %	71,1	28,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	307,2	115,1	422,3
- ciljna (m ³ /ha)	322,0	131,0	453,0
Prirastek (m ³ /ha)	7,83	3,51	11,34
Možni posek (m ³ /ha)	62,6	19,3	82,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	6,27	1,94	8,21
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,4	16,8	19,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	80,1	55,2	72,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	15.585	24.496	43	0,0	0,0	329	40.453	20,4	80,1
	%	38,5	60,6	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		
Listavci	m3	5.743	6.644	10	0,0	0,0	111	12.508	16,8	55,2
	%	45,9	53,1	0,1	0,0	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m3	21.328	31.140	53	0	0	440	52.961	19,4	72,3
	%	40,3	58,8	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

V strukturi poseka prevladujejo pomladitvene sečnje, ki so usmerjene v izboljšanje razmerja razvojnih faz oz. v povečanje deleža mladovij. Razdelimo jih na intenzivnejše pomladitvene sečnje, ki jih izvajamo v sestojih v obnovi z odličnim podmladkom (tudi končni poseki) in na zadržane pomladitvene sečnje, s katerimi pričnemo uvajati debeljake v obnovo in kjer s previdnim odpiranjem sestojnega sklepa vplivamo na zeleno mešanost podmladka. Redčenja so načrtovana v debeljaki in drogovnjaki. Z njimi pospešujemo najkvalitetnejše dele sestojev. Intenziteta je odvisna od stanja zasnov, negovanosti in sklepa. Glede na stanje gozdov v RGR2 je načrtovani največji možni posek v višini 72,3% od P in 19,4% od LZ. Glede na lastniško strukturo je najvišji možni posek načrtovan v višini, ki lastnikom zagotavlja kontinuirane donose iz gozda.

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		Dejansko	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	17,95	17,95
Priprava tal	ha	2,00	2,00
Sadnja	ha	9,61	9,61
Sadnja plodonosnega drevja	kos	150	150
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	150	450
Obžetev	ha	13,58	32,78
Nega mladja	ha	46,60	48,85
Nega gošče	ha	44,37	44,37
Nega letvenjaka	ha	21,51	21,51
Nega drogovnjaka	ha	31,80	31,80
Zaščita s tulci, mrežo	kos	19.330	19.330
Obžetev tulcev in mrež	kos	260	260

Obnova je načrtovana na 29,5 ha, nega na 157,86 ha. Pri obnovi je 39,5% načrtovanih del nujno potrebnih in so načrtovana v obstoječih mladovjih, ostalo je vezano na pomladitvene poseke v starejših razvojnih fazah. Pri tem je največ načrtovane priprave sestojev na naravno pomladitev v debeljaki in sestojih v obnovi. Sadnja je načrtovana na 9,61 ha kot spopolnitev že obstoječih mladovij z rahlim in pretrganim sklepom ter kot sanacija ogolelih površin nastalih zaradi poseka po podlubnikih. 34,3% načrtovanih negovalnih del je nujno potrebnih in so načrtovana v mladovjih, 16,9% je načrtovane nege drogovnjakov, ostalo je vezano na pomladitvene poseke v starejših razvojnih fazah, predvsem v sestojih v obnovi. Pri negovalnih delih je poudarek na negi mladja in negi gošče, kjer je potrebno uravnavati zmes v korist listavcev.

Za izboljšanje prehranskih razmer prostoživečih živali je načrtovana sadnja plodonosnega drevja in vzdrževanje sadik plodonosnega drevja. Navedeni ukrepi upoštevajo in so v skladu s posebnimi varstvenimi usmeritvami za območja Natura 2000 (poglavje 6.2.3).

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: 03_Jelovja na revnejših tleh - 00003

9.2.3.1 STANJE GOZDOV

Površina RGR je 904,64 ha in predstavlja 12,3% površine gozdov v GGE. Gozdovi se nahajajo v gozdni krajini in v večjem kompleksu poraščajo severna pobočja Navrškega in Preškega vrha ter predele ob Leškem potoku. Posamezne manjše površine se pojavljajo še na levem bregu reke Meže na Lokovici, Dolgi Brdih in Strojanski reki. Gozdovi v glavnem pokrivajo senčne, zaprte, položnejše in bolj vlažne lege na revnejših kameninah. Prevladujejo zasebni gozdovi (66%), državni gozdovi predstavljajo 34% površine. Osrednji del teh gozdov na Navrškem vrhu je bil v preteklosti močno poškodovan zaradi emisij železarne Ravne.

Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjenosti evidentirane na 354,30 ha. Med njimi je najbolj poudarjena klimatska funkcija (275 ha), ki je evidentirana na severni strani poseljenega območja Raven in Prevalj ter v okolici Kotelj. Ker ležijo gozdovi RGR3 na dokaj ugodnih terenih, je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 1. stopnji poudarjena le na 47,44 ha. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na 1. stopnji poudarjena na 28,97 ha. Tu gre za manjše gozdne površine v kmetijski krajini, kjer je gozda manj kot 10%. Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 504,56 ha. Največ je evidentirane higienske funkcije (263,39

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

ha), ki se pokriva s klimatsko funkcijo. Tudi turistična (47,98 ha) in poučna funkcija (35,63 ha) se med seboj prekrivata na področju gozdne učne poti Navrški vrh. Rekreativna funkcija je evidentirana na 14,65 ha na območju smučišča Poseka in v vplivnem pasu kolesarske poti Kotlje-Ravne-Prevalje. Funkcija varovanja kulturne dediščine je na 1. stopnji poudarjena na 0,78 ha (Preški vrh-znamenje pri Šratneku, Ravne grad in park, Turške šance), funkcija varovanja naravnih vrednot pa na 2,06 ha (Suha-povirje, Kotlje-mokrotni travniki). Proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so evidentirane na 829,09 ha.

Za 8,68 ha gozdov v RGR3 so usmeritve in ukrepi GGN GGE neposredno potrebni za območja Natura 2000: SI30003324 Črni potok (7,54 ha) in SI3000070 Pikrnica-Selčnica (1,14 ha).

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Največji del površine RGR (86,7%) opredeljuje habitat Kisloljubna jelovja za združbi Jelovja s trikrpim bičnikom in Jelovja s praprotni. Združbi Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico in Kisloljubno bukovje z rebrenjačo se nahajata v habitatnem tipu 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovji gozdovi in predstavljata 7,8% površine RGR. Na manjšem delu površine (4,2%) je opredeljen habitatni tip 91K0 Ilirski bukovji gozdovi za združbi Predalpsko gorsko bukovje in Predalpsko alpsko toploljubno bukovje. Habitatni tip 91L0 Ilirski hrastovo belogabrovi gozdovi, ki opredeljuje združbo Dobovje in dobovo belogabrovje, predstavlja 0,7% površine gozdov v RGR. Najmanjši del površine (0,5%) predstavljata habitatni tip 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora za združbo Kisloljubno rdečeborovje in habitatni tip 9180 Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih za združbo Pobočno velikojesenovje, ki je evidentirana le na 0,24 ha površine.

a) Rastišče

V RGR3 je evidentirano 10 gozdnih združb. Prevladuje Jelovje s trikrpim bičnikom na 77,6% površine. Večji del predstavlja še Jelovje s praprotni, ki se primeša na bogatejših rastiščnih vložkih. Na sušnejših predelih se primešata Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (5,0%) in Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico (2,8%). V višjih in nekoliko bogatejših predelih je prisotno Predalpsko gorsko bukovje, v ravninskih predelih ob reki Meži pa Dobovje in dobovo belogabrovje. Rastišča RGR3 se nahajajo na področju mikroklima, ki je pogojena z večjo zračno in talno vlažnostjo. V rastlinski kombinaciji prevladujejo zmerno acidofilne vrste, ki ob jarkih prehajajo v zahtevnejše vrste. RK za prevladujočo združbo je 15, zaradi primesi manj zahtevnih gozdnih združb na izpostavljenih in sušnejših predelih pa je povprečni RK za RGR nekoliko nižji.

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba		Površina	%
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	701,60	77,6
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	45,63	5,0
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	34,73	3,8
77100	Jelovje s praprotni	17	82,28	9,1
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	0,23	0,0
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	5	4,10	0,5
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	25,39	2,8
53100	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	6,05	0,7
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	4,39	0,5
60100	Pobočno velikojesenovje	7	0,24	0,0
	Skupaj	14,4	904,64	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Vsi gozdovi so opredeljeni kot skupinsko raznodobni gozdovi. Prevladujoča faza so debeljaki na 57,2% površine. Za zasebne gozdove so značilni malopovršinski sestoji, za državne pa večjepovršinski sestoji. Tipična prebiralna struktura gozda se, kljub potencialno primernemu rastišču, zaradi načina gospodarjenja ni razvila. V večini gre za dostopne, pravilno nezahtevne terene, kjer je bil skozi vsa obdobja prisoten močan človekov vpliv. Z močnejšim sekanjem in odpiranjem sklepa sestojev, se je pospeševala smreka, ki je prevladala nad jelko in bukvijo.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-03

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v% od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	7,7	17,0	24,3	26,0	25,0	348,8	90,7	8,81	88,6
Listavci	18,4	24,9	21,3	20,2	15,2	35,8	9,3	1,13	11,4
Skupaj	8,7	17,7	24,0	25,5	24,1	384,6	100,0	9,94	100,0

V lesni zalogi prevladujejo iglavci, ki se večinoma nahajajo v IV. in V. debelinskem razredu. Delež listavcev je najnižji med vsemi RGR v GGE in prevladujejo v II. debelinskem razredu. To so drogovnjaki listavcev, ki so bili sajeni kot sanacijski ukrep v gozdovih poškodovanih po emisijah. Prirastek v RGR je 9,94 m3/ha. V prirastku dosegajo listavci višji delež kakor v lesni zalogi. Najvišji prirastek listavcev je v I. in II. debelinskem razredu (preglednica PR1, priloga E2). Primerjava razporeditve lesne zaloge in prirastka kaže, da bo s pravilnimi gojitvenimi ukrepi delež listavcev možno povečati.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	266,4	18,6	43,7	17,5	2,6	14,3	8,3	8,5	0,6	4,2
	%	69,2	4,8	11,3	4,6	0,7	3,7	2,2	2,2	0,2	1,1
Naravno stanje	m3/ha	132,3	170,1	3,8	0,0	0,0	56,7	3,8	7,6	3,8	0,0
	%	35,0	45,0	1,0	0,0	0,0	15,0	1,0	2,0	1,0	0,0

V lesni zalogi prevladuje smreka (69,2%). Jelka dosega v lesni zalogi le 4,8% in je skupinsko in posamično primešana. Njen delež se je močno zmanjšal s propadanjem v 70-ih letih. Danes je jelka spet vitalna, a daleč od deleža v naravnem stanju. Velik delež bora nakazuje na človekove vplive (močne sečnje v preteklosti in večja presvetljenost sestojev). Primes listavcev je skromna, med njimi prevladuje bukev. Posamično in v manjših skupinah so primešani še plemeniti listavci in rdeči hrast. Dostopnost in produktivnost rastišča je v preteklosti omogočala tudi vnos tujih drevesnih vrst. Že v času grofovskih gozdov so poleg smreke na večje površine vnašali še duglazijo in zeleni bor, kasneje pa še rdeči hrast, kot sanacijski ukrep po poškodbah po plinu.

V sestavi naravnega podmladka (D-POM, priloga E2) prevladuje smreka (74%). Jelka v podmladku dosega večji delež (15%) kakor v lesni zalogi, kasneje pa izginja zaradi načina gospodarjenja (presvetljenost). Bor in macesen se v podmladku ne pojavljata oz. v zanemarljivem deležu. Tudi delež bukve (4%) in plemenitih listavcev (4%) je v podmladku višji kot v lesni zalogi. V podmladku se pojavlja tudi rdeči hrast (2%) v podobnem deležu kakor v lesni zalogi. Stanje podmladka nam narekuje pazljivo in načrtno odpiranje sklepa sestojev, saj prehitro in premočno odpiranje lahko povzroči izgubo jelke, zapleveljanje in drage ukrepe umetne obnove.

Ohranjenost gozdov

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne drevesne sestave (evklidska razdalja) v RGR prevladujejo spremenjeni sestoji. Majhen delež gozdov je ohranjenih, izmenjenih gozdov v RGR ni.

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjeni		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	15,11	1,67	842,03	93,08	47,50	5,25	0,00	0,00	904,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi	15,11	1,67	842,03	93,08	47,50	5,25	0,00	0,00	904,64	100,0

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze oz.zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	94,42	39,3	27,2	31,6	1,9	58,0	34,9	7,1	0,0	26,2	17,4	18,9	37,5
Drogovnjak	89,72	37,0	42,1	20,9	0,0	55,5	39,3	5,2	0,0	54,0	13,5	12,8	19,7
Debeljak	517,34	0,0	0,0	0,0	0,0	46,6	51,8	1,6	0,0	0,6	46,0	50,7	2,7
Sestoj v obnovi	203,16	0,0	0,0	0,0	0,0	44,9	53,2	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	904,64	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zasnove v mladovjih in drogovnjakih so v večini ocenjene kot bogate in dobre. Največji delež pomanjkljivih zasnov se pojavlja v mladovjih, ki imajo na podobnem deležu tudi vrzelast do pretrgan sklep. V povprečju so mladovja dobro negovana, na slabi tretjini površine je sklep tesen. Drogovnjaki so na 45% površine pomanjkljivo negovani in imajo na 54% površine tesen sklep. Na slabih 20% površine drogovnjakov je sklep vrzelast do pretrgan, kar je posledica poškodb po žledolomu 2014 in vetrolomu 2017. Negovanost in sklep krošenj kažeta, da gojitveni ukrepi v preteklosti niso sledili dinamiki razvoja mlajših razvojnih faz. Debeljaki in sestoji v obnovi so na slabi polovici površine dobro negovani. Debeljaki imajo na polovici površine rahel sklep, kar je posledica naravnih ujm (žledolom 2014). Rahel do pretrgan sklep krošenj bolj ustreza podmladku smreke, ki je v danih svetlobnih pogojih konkurenčnejša od jelke, ki rabi več zastora. Delež kvalitetnega podmladka v primerjavi s sestojnim sklepom nakazuje delež sestojev, kjer je potrebno obnovo intenzivneje nadaljevati ali pa jo zaključiti.

Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	522	0,4	10,9	86,0	2,7	0,0
Skupaj listavci	39	0,0	7,7	56,4	28,2	7,7
Skupaj	561	0,4	10,7	83,9	4,5	0,5

Kakovost v RGR je kljub dobremu rastišču povprečna. Z odlično kvaliteto je ocenjen minimalni delež smreke, s prav dobro kvaliteto je ocenjen macesen. Kakovost listavcev je slabša pri vseh drevesnih vrstah. Najboljšo kvaliteto dosegajo plemeniti listavci in hrast. (priloga E2, preglednica K)

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 4,8%. Poškodbe so evidentirane na deblu in korenčniku (2,6%) in na vejah (2,2%).

9.2.3.2. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek

V preteklem ureditvenem obdobju je bil načrtovan najvišji možni posek 55.535m³ (50.513m³ igl, 5.022m³ list). Posekali so 77.074 m³ iglavcev (153% realizacija) in 5.329 m³ listavcev (106% realizacija). V strukturi poseka prevladujejo sanitarni poseki (žledolom 28,6%, podlubniki 20,2%, vetrolom 7,5%). Kot redne sečnje je bilo evidentirano 19,9% pomladitvenih sečenj in 12,3% redčenj. RGR3 je eden izmed najbolj prizadetih po žledolomu, saj je bila slaba polovica (40%) vseh poškodb po žledu v GGE evidentirana v RGR3.

Gojitvena dela

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,02	1,05	52,0
Priprava tal	ha	0,80	3,51	438,8
Sadnja	ha	2,77	3,76	135,7
Obžetev	ha	0,60	3,97	661,7
Nega mladja	ha	24,31	6,95	28,6
Nega gošče	ha	63,37	23,33	36,8
Nega letvenjaka	ha	18,71	7,15	38,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,18	7,30	59,9

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Zaščita s količenjem ali tulci	kos	32.640,00	14.800,00	45,3
Zaščita z ograjo	m	800,00	1.390,00	173,8
Vzdrževanje vodnih površin	dni	7,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	9,78	0,13	1,3
Ostala biomeliorativna dela	dni	14,85	19,65	132,3
Ostala varstvena dela	dni	2.935,00	3.111,00	106,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	233,17	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	dni	0,00	0,54	0,0

Obnova je bila načrtovana na 5,59 ha, realizirana na 8,32 ha (148,8% realizacija). Načrtovan obseg obnove je bil prekoračen zaradi sanacije po žledu poškodovanih sestojev. Objekti so se sanirali po naravni poti (priprava sestoja) ali s sadnjo listavcev. Vzporedno s sadnjo se je izvajala tudi zaščita sadik. Gojitvena dela so bila načrtovana v obsegu 119,2 ha, realizirana le na 48,7 ha (40,9% realizacija). Prekoračen je bil le načrtovan obseg obžetve, kar sovпада z povečanim deležem sadnje.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je bilo opravljeno 19,8 dni (sadnja plodonosnega drevja, ostala biomeliorativna dela). V velikem obsegu so bila opravljena varstvena dela, ki sovpadajo z visokim deležem sanitarnih sečenj.

9.2.3.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek posek

Razvoj gozdnih fondov je primerljivo možno spremljati le od leta 1999 naprej, ker je bil RGR v prejšnjih obdobjih oblikovan po drugačnih kriterijih in vrednosti niso primerljive.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	857,09	305,5	25,0	330,5	7,23	0,78	8,01
2009	892,10	347,9	41,4	389,4	7,70	1,11	8,81
2019	904,64	348,8	35,8	384,7	8,81	1,13	9,94

Letni realiziran posek*		
m3/ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
3,15	0,24	3,39
8,60	0,54	9,14
6,85	0,69	7,55

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek.

Skupna lesna zaloga se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 4,7 m3/ha (1,2%). Zmanjšanje lesne zaloge sovпада z visokim posekom in povečanim deležem mladovij in sestojev v obnovi.

Drevesna sestava

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	%	72,4	3,3	10,7	4,3	0,4	2,2	3,2	3,3	0,1	0,1
2009	%	71,6	3,4	10,0	3,9	0,5	3,5	3,1	3,2	0,1	0,7
2019	%	69,2	4,8	11,3	4,6	0,7	3,7	2,2	2,2	0,2	1,1

Delež smreke se skozi zadnja ureditvena obdobja zmanjšuje, deleža jelke in macesna počasi naraščata. Kot drugi iglavci so evidentirani duglazija in zeleni bor, ki so ju vnesli že v času grofovskih gozdov in japonski macesen, ki so ga sadili v 70-ih letih v sklopu sanacije po plinu poškodovanih sestojev. Delež listavcev se je v zadnjem obdobju nekoliko znižal na račun hrasta in plemenitih listavcev, delež bukke se je minimalno povišal.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

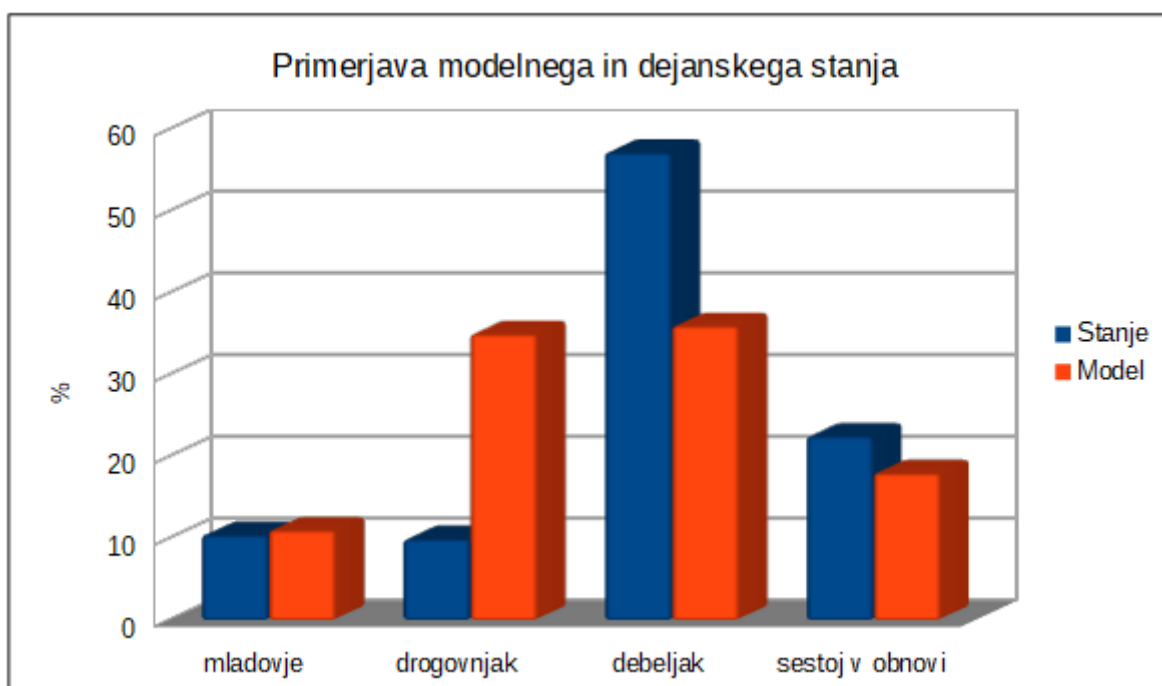
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	94,42	10,4	10,4	13+12	11	99,51	-5,09
Drogovnjak	89,72	9,9	9,9	40	35	316,62	-226,90
Debeljak	517,34	57,2	57,2	41	36	325,67	191,67
Sestoj v obnovi	203,16	22,5	22,5	21+13	18	162,82	40,32
Skupaj:	904,64	100,0	100,0	115+25	100	904,64	0,00

Glede na modelno stanje najbolj primanjkuje drogovnjakov. Mladovja iz preteklega ureditvenega obdobja (3,1%) so v zadnjem ureditvenem obdobju že skoraj dosegla modelno površino. V večini so nastala zaradi poškodb po žledolomu in podlubnikih, v manjši meri pa zaradi načrtnega sproščanja pomladitvenih jeder. Delež debeljakov iz prejšnjega ureditvenega obdobja (67,8%) se je zmanjšal na 57,2%, a je v primerjavi z modelnim stanjem še vedno previsok. Delež sestojev v obnovi je nekoliko višji od modelnega deleža in se je v primerjavi s prejšnjim obdobjem (20,7%) še malenkost povišal. Ker so sestoji v obnovi pomlajeni na polovici površine s podmladkom pretežno bogatih zasnov (preglednica RF1), bodo ob intenzivnem ukrepanju, zagotovili večji delež mlajših razvojnih faz in v daljšem časovnem obdobju tudi večji delež drogovnjakov.

Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 03

9.2.3.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj za 10 letno obdobje

Zgradba: Malopovršinska do večjepovršinska raznodobna zgradba gozda

Razvojne faze: mladovje 13,2%, drogovnjak 9,7%, debeljak 47,2%, sestoj v obnovi 29,9%

Drevesna sestava: smreka 68,8%, jelka 5,0%, macesen 4,7%, rdeči bor 11,3%, ostali iglavci 0,4%, bukev 4,2%, hrast 2,1%, plemeniti listavci 2,2%, ostali listavci 1,3%

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga : ciljna 408 m³/ha,

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci	5	30	65		
listavci	5	10	55	30	

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati je potrebno raznodobno zgradbo gozdov s poudarkom na povečevanju mlajših razvojnih faz (v prvi fazi mladovij, iz katerih se bodo razvijali drogovnjaki). Okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 110 do 120 let, v sestojih z vrzelastim sklepom in kvalitetnim podmladkom, na katerem bomo gradili bodoče sestoje, jo je potrebno skrajšati. Pomladitvena doba naj bo okoli 25 let. Smreka in tudi jelka se dobro pomlajujeta, vendar ob prehitrem odpiranju sestojev prihaja do zapleveljenja tal (robida, orlova praprot), kar upočasni in podraži pomladitveni proces. Z ustrežno dolžino pomladitvene dobe se temu izognemo, hkrati pa reguliramo razmerje med smreko in jelko. Intenzivnost naravnega pomlajevanja naj nas ne zavede v predčasen posek odraslega sestoja, ki še prirašča. Poudarek pri gozdnogojitvenem ukrepanju naj bo na sanaciji sestojev, ki so nastali po žledolomu 2014 in vetrolomu 2017. V poškodovanih sestojih (vetrolom 2017) naj se intenziteta odstranjevanja poškodovanih dreves ter oblikovanje jeder (praznih površin) prilagaja stopnji poškodovanosti sestojev in upoštevanju trajnost v okviru gozdne posesti.

Obnova in mladovja

Obnova mora temeljiti na naravnem pomlajevanju, ki s smreko in tudi jelko na tem rastišču dobro poteka. Zadosten delež svetloлюбnih drevesnih vrst, predvsem listavcev, je potrebno zagotoviti z odpiranjem večjih površin (končni poseki) in z ukrepi indirektna nege, ki naj se izvajajo glede na svetlobne zahteve posameznih drevesnih vrst. Jelko, ki se pojavlja v podmladku, je treba dlje časa držati pod zastorom, macesen in plemeniti listavci potrebujejo več svetlobe že na začetku.

Površine, ki so bile prizadete po naravnih ujmah (žledolom, vetrolom) in podlubnikih je potrebno sanirati z naravno obnovo in sadnjo. Prednost ima naravna obnova, ki na teh rastiščih v glavnem dobro poteka. Sadnja naj se izvede na tistih predelih, kjer bo zaradi zapleveljenosti (predvsem robida) naravna obnova otežena in tudi kot spopolnitev s skupinami listavcev na bogatejših rastiščnih vložkih (uleknine, jame) na objektih z naravno obnovo. S sadnjo je potrebno sanirati tudi sestoje (prazne površine), ki so nastali zaradi žledoloma 2014 in na katerih se do sedaj ni pojavil naravni podmladek. Spopolniti je potrebno tudi naravna mladovja, kjer je sklep vrzelast (37%), kjer želimo zagotoviti večjo pestrost drevesnih vrst (listavci) in tiste površine, ki jih bomo sprostili s končnimi poseki, zasnove podmladka pa so pomanjkljive. Sadijo naj se pretežno listavci, pri čemer naj se upošteva mikrorastiščna pestrost, predvsem za zahtevne plemenite listavce, ki jih vnašamo v skupinah na vlažnejše predele ob jarkih. Posajene sadike je potrebno zaščititi ter zaščito tudi vzdrževati in jo po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda. Zaščititi je smiselno tudi posamezne kvalitetne naravne osebke listavcev in macesna, ki so izpostavljeni obžiranju po divjadi.

Z intenzivnimi ukrepi nege v vseh mladih razvojnih fazah je potrebno zagotoviti večjo kakovost bodočih sortimentov in povečati delež jelke in rastišču primernih listavcev (bukev, plemeniti listavci na vlažnejših vložkih). Na ogolelih površinah, kjer je predvidena naravna obnova, je potrebno skrbno spremljati pojavljanje naravnega podmladka, izvajati obžetev ter ponovitve prilagajati reakciji na predhodne ukrepe. Na 26% mladovja, ki ima tesen sklep, je potrebno ukrepati z rahljanjem in pravočasno nego letvenjakov za zagotovitev mehanske stabilnosti in še posebej za sproščanje kvalitetnih listavcev. V letvenjaki naj se redčenja izvajajo pravočasno tudi zaradi povečanja kvalitete bodočih sestojev.

Drogovnjaki

Na 54% površine drogovnjakov, ki imajo tesen sklep, je potrebno izvesti redčenja kot negovalni ukrep. Redčenja morajo biti intenzivna in usmerjena v krepitev stabilnosti ter ohranjanje deleža jelke in listavcev. Intenzivnost redčenj je potrebno prilagoditi stanju sestojev (mlajše drogovnjake in listavce redčiti z višjo jakostjo (30% od LZ) starejše drogovnjake in zamujena redčenja opraviti z nižjo jakostjo (20% od LZ). V drogovnjaki, ki so bili prizadeti po žledu in vetrolomu in imajo pretrgan sklep (27%), naj se izvedejo sanitarne sečnje. Močnejše poškodovani sestoji in deli, kjer se zaradi presvetljenosti že pojavlja naravni podmladek, naj se predčasno uvedejo v obnovo.

Debeljaki

V mlajših debeljaki s tesnim sklepom redčimo intenzivno (okoli 18% od LZ). Na 68% površine debeljakov akumuliramo lesno zalogo in redčimo zmerno (10-11% od LZ). Intenzivnost naravnega pomlajevanja ne sme biti vzrok za prezgodnjo obnovo sestojev. V obnovo uvajamo sestoje z rahlim in vrzelastim sklepom, ki so že pomlajeni (21% površine debeljakov) in z intenzivnejšimi sečnjami (okoli 20% od LZ) načrtno odpiramo dele sestojev in vplivamo na zmes drevesnih vrst v podmladku. V sestojih naj se puščajo semenska drevesa za

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

naravno obnovo, predvsem listavci. V debeljakih, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah, izvajamo sanitarne poseke (11% debeljakov).

Sestoji v obnovi

V delih sestojev (4% površine) kjer je podmladek v fazi gošče in letvenjaka, je potrebno obnovo zaključiti s končnimi poseki (100% od LZ). Na 33% površine sestojev v obnovi z vrzelastim sklepom in podmladkom odlične kvalitete, pospešeno nadaljevati obnovo z jakostjo okoli 50% od LZ. Na 63% površine sestojev v obnovi (še posebej v delih z jelovim podmladkom) zadržano nadaljevati obnovo z jakostjo sečnje okoli 33% od LZ. Kljub obilnemu podmladku v sestojih, je pomembna strpnost, da podmladek ne narekuje obnove, kjer sestoji še ne dosega sečne zrelosti. Pomembno je postopno odpiranje sestojnega sklepa, ki omogoča v naravnem podmladku razvoj sencoljubnih (jelka, bukev) drevesnih vrst.

Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov

Kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa mora režim gospodarjenja biti prilagojen prisotnim funkcijam. Na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami. V gozdovih ob GUP Navrški vrh, ob smučišču Poseka in ob kolesarski stezi je potrebno dosledno izvajati gozdni red in skrbeti za ustrezno infrastrukturo. Glede na poseljenost je v RGR3 velika dolžina gozdnih robov, ki jih je potrebno vzdrževati in oblikovati zaradi estetske funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Za krepitev slednje je potrebna sadnja plodonosnih drevesnih vrst in vzdrževanje vodnih virov. Na izločenih območjih Natura 2000 (8,68 ha) je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Ohranjanje biotske raznovrstnosti. V gozdovih na območju in v okolici objektov kulturne dediščine je potrebno upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov. Posebno pozornost je potrebno posvetiti izobraževanju lastnikov gozdov in predvsem širše javnosti o pomenu gozda, saj gozdovi tega RGR ležijo v neposredni bližini naseljenih področij in so vsakodnevno na očeh in pod pritiskom javnosti.

Ukrepi

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	90,7	9,3	100,0
- ciljno %	90,2	9,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	348,8	35,8	384,6
- ciljna (m3/ha)	368,14	40,05	408,19
Prirastek (m3/ha)	8,81	1,13	9,94
Možni posek (m3/ha)	68,5	6,9	75,4
Možni posek (m3/ha/leto)	6,86	0,69	7,55
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,7	19,3	19,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	77,8	61,2	75,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	18.678	41.336	0,0	0,0	0,0	1.998	62.012	19,7	77,8
	%	30,1	66,7	0,0	0,0	0,0	3,2	100,0	0,0	0,0
Listavci	m3	2.099	4050	0,0	0,0	0,0	107	6.256	19,3	61,2
	%	33,6	64,7	0,0	0,0	0,0	1,7	100,0	0,0	0,0
Skupaj	m3	20.777	45.386	0,0	0,0	0,0	2.105	68.268	19,6	75,9
	%	30,4	66,5	0,0	0,0	0,0	3,1	100,0	0,0	0,0

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Najvišji možni posek je načrtovan glede na stanje sestojev in v višini, ki zagotavlja kontinuirane donose. V možnem poseku prevladujejo pomladitvene sečnje, s katerimi se želimo približati uravnoteženemu razmerju razvojnih faz. Redčenja načrtujemo v debeljakih z normalnim sklepom in v drogovnjakih. Z njimi želimo pospeševati najkvalitetnejše dele sestojev ter izboljšati kvaliteto in mehansko stabilnost, predvsem v drogovnjakih. Pri iglavcih je intenziteta načrtovanega poseka višja, pri listavcih sledimo strategiji večanja njihovega deleža z akumulacijo. V sestojih poškodovanih po ujmah je načrtovana sanitarna sečnja in poseki oslabilih dreves.

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	18,03	18,03
Priprava tal	ha	7,11	7,11
Sadnja	ha	11,16	11,16
Obžetev	ha	27,58	78,64
Nega mladja	ha	44,71	47,80
Nega gošče	ha	51,42	51,42
Nega letvenjaka	ha	31,57	31,57
Nega drogovnjaka	ha	27,72	27,72
Zaščita s tulci, mrežo	kos	14.015	14.015
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	1.610	1.760
Obžetev tulcev, mrež	kos	2.190	4.170
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	1.920	1.920
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	750	750
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	700	700
Vzdrževanje pašnikov in travnikov	ha	0,86	8,60
Vzdrževanje vodnih virov	kos	1	1
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	1	1
Sadnja plodonosnega drevja	kos	65	65
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	65	195
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	60	60
Ohranjanje biotopov - nega	ha	3,71	7,42

Obnova je načrtovana na 36,3ha površine. Ker naravna obnova večinoma dobro poteka, je večji del obnove načrtovana priprava sestojev na naravno pomladitev. Sadnja je načrtovana na 11,16 ha in večinoma kot ukrep sanacije na površinah prizadetih po ujmah. Del sadnje je predviden tudi kot spopolnitev že obstoječih mladovij s pretrganim sklepom, kjer želimo izboljšati drevesno sestavo. Načrtovana je v glavnem sadnja listavcev, ki v enakem obsegu zahteva tudi zaščito sadik ter vzdrževanje. 57,5% načrtovanih del obnove je nujno potrebnih in so načrtovana v sproščenih mladovijih, ostala dela so vezana na načrtovane pomladitvene poseke v starejših razvojnih fazah.

Nega je načrtovana na 183,0 ha. S ponovitvami prevladuje obžetev. V velikem obsegu je načrtovana kot obžetev naravnega mladja na objektih, ki se bodo obnavljali po naravni poti. Velik je tudi delež nege gošče, kjer je potrebno uravnavati zmes v korist jelke in listavcev. 50,4% negovalnih del je nujno potrebnih za nego že sproščenih mladovij, 11,8% negovalnih del je nujno potrebnih v drogovnjakih, ostala negovalna dela so vezana na pomladitvene sečnje v debeljakih in predvsem v sestojih v obnovi.

Za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti je načrtovana sadnja plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje pašnikov in travnikov, vzdrževanje vodnih virov ter ohranjanje biotopov z ukrepi sečnje in nege.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: 06_Jelova bukovja - 00006

9.2.4.1. STANJE GOZDOV

RGR meri 1.089,73 ha in se nahaja v višjih predelih (nad 900 mNV) gozdne krajine, kjer so že prisotni ostrejši klimatski pogoji. Predstavlja strnjen gozdni kompleks na severnih pobočjih Uršlje gore, manjši del gozdov se nahaja na vrhu Libeliške gore (Šteknija). Večina gozdov je v državni lasti (64%), zasebni gozdovi predstavljajo 36% površine gozdov.

V RGR so ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjene na 853,07 ha. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je poudarjena na 707,10 ha, ker gre za pretežno strma pobočja nad 35° naklona. Hidrološka funkcija je na 1. stopnji poudarjenosti evidentirana na 92,84 ha v gozdovih na območju 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode (Kozarnica, nad Lešami). Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena na 40,63 ha (rastišče divjega petelina na Štekniji in vzdrževane travne površine v gozdu). Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 220,89 ha. Največ je evidentirane obrambne funkcije (140,80 ha), ki se na večjem področju prekriva s hidrološko funkcijo. Raziskovalna funkcija na 1. stopnji je evidentirana na semenskih objektih v Štekniji in na Črnem vrhu. Od ostalih socialnih funkcij so na 1. stopnji evidentirane še turistična funkcija (8,47 ha), funkcija varovanja kulturne dediščine (0,44ha), funkcija varovanja naravnih vrednot (26,34ha) ter estetska funkcija (23,51ha). Lesnoproizvodna funkcija je na celotni površini RGR poudarjena na 1. stopnji.

V RGR6 so usmeritve in ukrepi načrta GGE neposredno potrebni za območja Natura 2000 POO SI5000024 Grintovci CGP (512,1 ha). Znotraj tega območja se nahaja upravljavska cona 5024-A (1,79 ha) za vrsto ruševca (Tetrao tetrix).

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Večino RGR (96,5% površine) spada v habitatni tip 91K0 Ilirski bukovji gozdovi, ki opredeljuje združbe Predalpsko jelovo bukovje, Osojno bukovje s kresničevjem, Predalpsko gorsko bukovje, Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje in Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico. Minimalni del površine (1,8%) se nahaja v habitatnem tipu 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovji gozdovi za Kisloljubno bukovje z rebrenjačo. 1,2% površine se nahaja v habitatnem tipu 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora za združbo Bazoljubno rdečeborovje. Habitatni tip Kisloljubna jelovja, kamor spada združba Jelovje s trikrpim bičnikom predstavlja le 0,5% površine gozdov v RGR6.

a) Rastišče

V RGR je evidentirano 9 gozdnih združb. Prevladuje Predalpsko jelovo bukovje, ki v nižjih legah prehaja v Predalpsko gorsko bukovje in Jelovje s trikrpim bičnikom, v višjih legah pa so primešana še ostala bukovja na karbonatu ter Bazoljubno rdečeborovje. RK za prevladujočo združbo je 11, zaradi primesi in mešanja manj bogatih združb je povprečni RK za RGR nižji (10,2).

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	RK	Površina	%
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	853,81	78,4
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	27,92	2,6
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	77,77	7,1
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	48,85	4,5
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	42,37	3,9
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	20,10	1,8
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	13,38	1,2
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	5,26	0,5
69100	Zgornjegorsko smrekovje na karbonatni podlagi	7	0,27	0,0
	Skupaj	10,2	1.089,73	100,0

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Vsi gozdovi so opredeljeni kot raznodobni, s prevladujočo fazo debeljaka. Značilno je večjepovršinsko menjavanje sestojev, ker gre pretežno za državne gozdove in večjo kmečko posest.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-06

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v% od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%	m3/ha	%
Iglavci	6,2	13,2	19,4	24,8	36,4	311,4	69,7	7,19	66,6
Listavci	12,0	19,8	23,5	22,4	22,3	135,1	30,3	3,61	33,4
Skupaj	7.9	15.2	20.6	24.1	32.2	446.5	100.0	10.80	100.0

Lesna zaloga v RGR je 446,5 m3/ha in je najvišja med vsemi RGR v GGE. Tudi delež listavcev je v primerjavi z ostalimi RGR v GGE med najvišjimi. Porazdelitev po debelinskih razredih kaže na prevladujoč delež debelega drevja, ki se je iz prejšnjega obdobja še povečal. Poleg iglavcev je velik tudi delež debelega drevja listavcev, predvsem bukve na spravljenih zaprtih terenih. Prirastek v RGR je 10,8 m3/ha. V prirastku dosegajo listavci višji delež kakor v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	222,4	13,7	12,2	63,2	0,0	101,7	0,0	33,3	0,0	0,0
	%	49,7	3,1	2,7	14,2	0,0	22,8	0,0	7,5	0,0	0,0
Naravno stanje	m3/ha	93,1	74,4	0,0	7,44	0,0	186,1	0,0	11,12	0,0	0,0
	%	25,0	20,0	0,0	2,0	0,0	50,0	0,0	3,0	0,0	0,0

Pri iglavcih v zalogi prevladuje smreka, katere delež iz prejšnjega ureditvenega obdobja (53,3%) se je zmanjšal. Večji delež predstavlja tudi macesen, ki presega delež v naravnem stanju. Deleža jelke in rdečega bora sta nizka. Pri listavcih prevladuje bukev in njen delež iz prejšnjega ureditvenega obdobja (19,9%) se je zvišal. Od ostalih listavcev so evidentirani le plemeniti listavci, med katerimi prevladuje gorski javor.

Podatki o podmladku so pridobljeni iz tabele D-POM, priloga E2. Podmladek je evidentiran na 128,37 ha. Večina se nahaja v sestojih v obnovi, ki imajo vrzelast do pretrgan sklep. Zaradi ugodnih svetlobnih pogojev v podmladku prevladuje smreka na 61%, jelka predstavlja 6%, macesen 2%, rdeči bor se ne pomlajuje. Delež listavcev v podmladku (30%) je podoben kakor njihov delež v lesni zalogi, le da plemeniti listavci dosegajo višji delež (11%).

Ohranjenost gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	24,77	2,27	854,41	78,41	201,41	18,48	9,14	0,84	1.089,73	100,00
Skupaj vsi gozdovi	24,77	2,27	854,41	78,41	201,41	18,48	9,14	0,84	1.089,73	100,00

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) je le 2,27% gozdov ohranjenih.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	59,80	66,3	20,1	13,6	0,0	60,6	36,7	2,7	0,0	24,0	49,6	12,8	13,6
Drogovnjak	89,28	45,8	53,3	0,9	0,0	31,0	64,8	4,2	0,0	89,6	9,3	1,1	0,0
Debeljak	753,68	0,0	0,0	0,0	0,0	56,0	41,8	2,2	0,0	4,3	71,4	22,5	1,8
Sestoj v obnovi	186,97	0,0	0,0	0,0	0,0	45,2	54,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	1.089,73	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Mladovja imajo odlične sestojne zasnove in so v večini dobro negovana. Na slabih 40% površine je negovanost pomanjkljiva, kar se odraža na sestojnem sklepu. Tudi drogovnjaki imajo bogate in dobre sestojne zasnove. Na 70% površine je negovanost pomanjkljiva in na 89,6% je evidentiran tesen sklep. Debeljaki so dobro negovani in imajo na večjem delu površine še normalen sestojni sklep. Na četrtini površine debeljakov je sklep rahel.

Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	567	0,2	14,5	83,0	2,3	0,0
Skupaj listavci	278	0,0	6,1	75,2	17,3	1,4
Skupaj	845	0,1	11,7	80,5	7,2	0,5

Z odlično kvaliteto je ocenjen minimalni delež smreke. Macesen je v večjem deležu ocenjen s prav dobro kvaliteto, vsi ostali iglavci imajo povprečno kvaliteto. Listavci so slabše ocenjeni kot iglavci. Glede na rastišče, ki je primerno za pridelavo najkvalitetnejšega lesa, so listavci in iglavci preveč povprečne kvalitete. (priloga E2, preglednica K)

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti je 7,2% in je med najvišjimi v GGE. Največ poškodb je evidentiranih na deblu in koreniniku (5,9%), zaradi sečnje in spravila. Poškodbe vej predstavljajo 1,3% poškodovanosti.

9.2.4.2. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek (podatki so pridobljeni iz programa Timber)

V preteklem ureditvenem obdobju je bil načrtovan najvišji možni posek 62.253 m³ (47.927 m³ igl, 14.326 m³ list). Posekali so 40.236 m³ iglavcev (84% realizacija) in 8.720 m³ listavcev (61% realizacija). Skupna realizacija poseka je bila 79%. Večino poseka predstavljajo pomladitvene sečnje (30,1%) in redčenje (29,7%). Podlubniki (13,7%), žled (5,3%) in vetrolom (6,3%) v RGR6 niso povzročili večjih škod.

Gojitvena dela

Obnova je bila načrtovana na 6,63 ha, realizirana je bila na 6,14 ha (92,6% realizacija). Negovalna dela so bila načrtovana v obsegu 107,9 ha, realizirana pa le na 43,3 ha (40,3% realizacija). Najslabša je bila realizacija nege drogovnjakov, kar se kaže na 90% deležu drogovnjakov s tesnim sklepom. Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so izvedli vzdrževanje grmišč in puščanje stoječe biomase. Za varstvena dela je bilo porabljeno 168 dni.

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,93	4,10	83,2
Priprava tal	ha	0,60	0,30	50,0
Sadnja	ha	1,10	1,74	158,2
Obžetev	ha	4,30	1,50	34,9
Nega mladja	ha	33,67	10,65	31,6

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Nega gošče	ha	43,55	21,88	50,2
Nega letvenjaka	ha	15,18	7,05	46,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,23	2,40	21,4
Drugo varstvo pred požari	dni	12,37	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	9.900,00	7.325,00	74,0
Zaščita z ograjo	m	10.940,00	1.990,00	18,2
Vzdrževanje grmišč	ha	3,20	1,00	31,3
Vzdrževanje vodnih površin	dni	7,50	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	19,50	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	dni	14,55	0,38	2,6
Ostala varstvena dela	dni	1.700,00	2.850,00	167,6
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	24,69	0,0

9.2.4.3. ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek posek

Razvoj gozdnih fondov je primerljivo možno spremljati od leta 1999 naprej, ker je bil RGR v prejšnjih obdobjih oblikovan po drugačnih kriterijih.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	1.101,33	296,5	92,3	388,8	5,70	2,04	7,74	3,67	0,79	4,46
2009	1.057,41	322,9	111,7	434,6	5,66	2,73	8,39	3,77	0,81	4,58
2019	1.089,73	311,4	135,1	446,5	7,19	3,61	10,80	5,66	1,99	7,66

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek.

Skupna površina se je od 1999 do 2009 zmanjšala, ker so bili iz površine gozda izločeni pobočni grušči in skalovja (žlihi). V zadnjem obdobju se je zopet povečala zaradi vključitve gozdnih cest v masko gozda. Lesna zaloga in prirastek se skozi ureditvena obdobja zvišujeta.

Drevesna sestava

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	%	55,1	2,9	4,2	14,1	0,0	20,7	0,0	3,0	0,0	0,0
2009	%	53,5	4,0	3,5	13,3	0,0	19,9	0,0	5,8	0,0	0,0
2019	%	49,7	3,1	2,7	14,2	0,0	22,8	0,0	7,5	0,0	0,0

Delež iglavcev iz prejšnjih obdobj se zmanjšuje, povečuje se delež bukke in plemenitih listavcev.

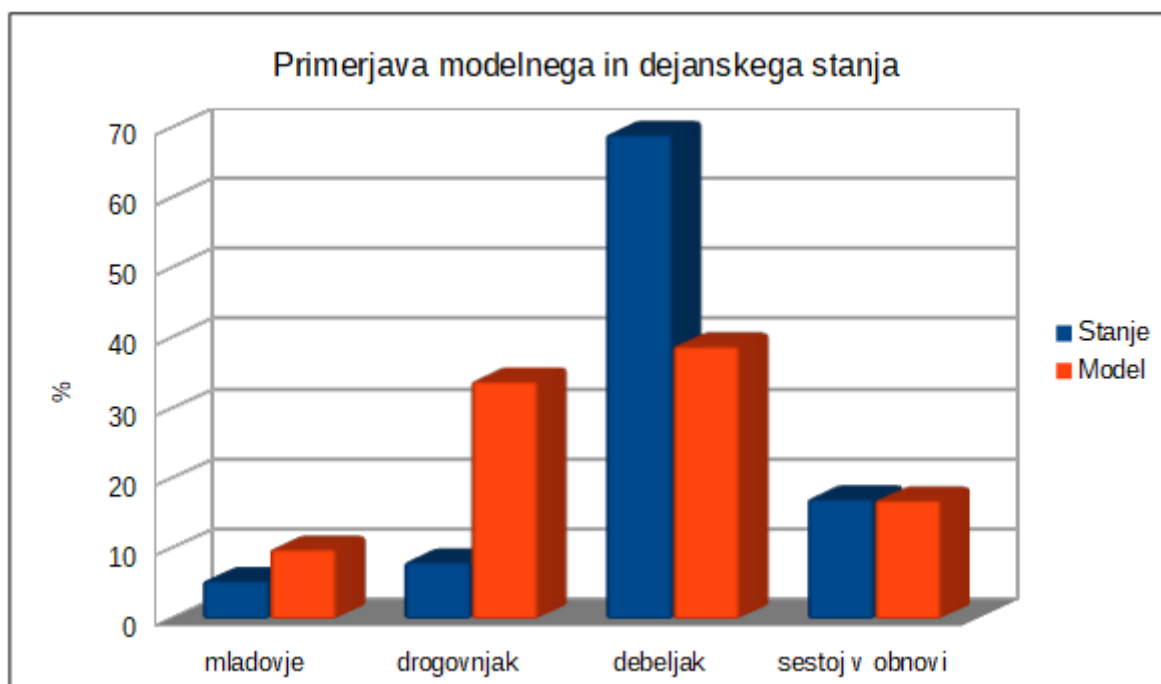
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	59,80	5,5	5,5	13+13	10	108,97	-49,17
Drogovnjak	89,28	8,2	8,2	44	34	370,51	-281,23
Debeljak	753,68	69,1	69,1	51	39	429,99	328,69
Sestoj v obnovi	186,97	17,2	17,2	22+12	17	185,25	1,72
Skupaj:	1.089,73	100,0	100,0	130+25	100	1.089,73	0,00

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečal delež mladovij (prej 2,3%), zmanjšal se je delež debeljakov (prej 73,5%). Deleža drogovnjakov (prej 7,5%) in sestojev v obnovi (prej 16,7%) sta se minimalno povečala. Kljub premikom v razmerju razvojnih faz, je delež debeljakov v primerjavi z modelnim, še vedno previsok, primanjkuje pa mladovij in predvsem drogovnjakov. Višji delež drogovnjakov, ki se bodo razvili iz letvenjakov, lahko pričakujemo šele na dolgi rok, saj je dinamika razvoja v tem RGR nekoliko počasnejša.

Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 06

9.2.4.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj za 10 letno obdobje

Zgradba: Raznodobna večjepovršinska zgradba gozda

Razvojne faze: mladovje 7,5%, drogovnjak 9,6%, debeljak 57,6%, sestoj v obnovi 25,3%

Drevesna sestava: smreka 48,5%, jelka 3,2%, macesen 14,1%, rdeči bor 2,6%, bukev 23,9%, plemeniti listavci 7,7%,

Lesna zaloga : ciljna 477 m³/ha

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci	10	35	50	5	
listavci	5	30	50	15	

Gozdnogojitvene usmeritve

Okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 120-140 let. Pomladitvena doba je lahko krajša (20-30 let) zaradi uravnavanja razmerja razvojnih faz. Pospeševati je potrebno raznodobno zgradbo gozdov s poudarkom na sproščanju mladih faz s končnimi poseki. Pri gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih ukrepih je potrebno dati prednost sanaciji sestojev, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah ali podlubnikih.

Obnova in mladovja

Obnova sestojev mora temeljiti na naravni obnovi, ki na tem rastišču poteka brez večjih problemov. S pripravo sestojev na naravno obnovo v debeljakih in sestojih v obnovi je ob semenskih letih možno zagotoviti pogoje za naravno nasemenitev. V drevesni sestavi podmladka je delež macesna manjši kakor je njegov delež v lesni zalogi, zato je potrebno zadosten delež macesna zagotoviti z odpiranjem večjih površin (dve sestojni višini) in s pripravo tal za naravno obnovo ob nasemenitvi. Da bi povečali delež jelke, jo je potrebno dlje časa držati pod zastorom, kjer je konkurenčnejša smreki. Če do naravne nasemenitve ne pride, je priporočljiva sadnja macesna na izpostavljenih legah in plemenitih listavcev ob jarkih. Sadike je potrebno zaščititi. S sadnjo je potrebno spopolniti tudi 14% površine mladovij s pretrganim sklepom in zagotoviti pestrejšo drevesno sestavo (bukev, plemeniti listavci, macesen, plodonosne drevesne vrste). Posajene sadike je potrebno zaščititi pred objedanjem divajdi, smiselna je tudi zaščita naravnih listavcev. Zaščito je potrebno redno pregledovati, vzdrževati in jo ob primernem času tudi odstraniti. Na površinah z agresivnim zeliščnim slojem je potrebna obžetev sajenega in

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

naravnega mladja. Kjer je načrtovana naravna obnova sestojev, naj se dosledno izvaja obžetev naravnega mladja. Obžetev naravnih ali posajenih sadik naj bo intenzivnejša na rastiščih z bogatim zeliščnim slojem; ponovitve je potrebno prilagajati razvoju sadik (višini) in konkurenčnosti zeliščnega sloja. Nujno je izvesti nego na 24% površine mladovij s tesnim sklepom. Ukrepi nege morajo biti pravočasni in intenzivni ter usmerjeni v uravnavanje zmesi v korist listavcev, macesna in jelke. Redčenja v letvenjakih je potrebno izvesti pravočasno, zaradi zagotovitve ravnega prostora listavcev in macesna ter zaradi zagotovitve stabilnosti sestojev.

Drogovnjaki

V drogovnjakih s tesnim sklepom (90% drogovnjakov) je potrebno izvesti redčenja zaradi krepitve mehanske stabilnosti in za sproščanje krošenj listavcev in macesna. Potrebna je previdnost, ker obstaja na teh rastiščih večja nevarnost snegolomov, zato naj se redčenja izvajajo z nižjo intenziteto (18- 20%LZ). Pri redčenjih listavcev je intenziteta lahko večja (okoli 25%LZ). Še posebej pri bukvi je potrebno z redčenji začeti zgodaj in ji sproščati krošnje, da preprečimo nastanek rdečega srca. S pravočasnimi ukrepi nege v mlajših razvojnih fazah, še posebej z redčenji, pozitivno vplivamo na kvaliteto bodočih sestojev.

Debeljaki

V kvalitetnih delih debeljakov in v delih s še sklenjenim sestojnim sklepom (80% debeljakov) naj se zaloga akumulira in naj se izvajajo šibka redčenja (okoli 11% LZ). Na 18% površine debeljakov, ki so že pomlajeni, imajo rahel sklep ali so bili močnejše poškodovani, pričnemo z uvajanjem v obnovo z intenzivnejšimi sečnjami (okoli 24% LZ). Pri tem lahko s pravilnim doziranjem svetlobe vplivamo na zelene drevesne vrste v podmladku. V poškodovanih sestojih po vetrolomu izvajamo tudi sanitarne poseke.

Sestoji v obnovi

Na 53% površine sestojev v obnovi, kjer je sestojni sklep še sklenjen in podmladka še ni v ustrezni količini in kvaliteti, je potrebno zadržano nadaljevati obnovo z jakostjo okoli 30 % LZ. Na 38% površine sestojev v obnovi, kjer se pojavlja kvaliteten podmladek in kjer je sestojni sklep pretrgan, je potrebno pospešeno nadaljevati obnovo z jakostjo okoli 45% LZ in jo na delih, kjer podmladek dosega fazo gošče in letvenjaka zaključiti s končnimi poseki (9% površine sestojev v obnovi). Za naravno obnovo listavcev in jelke naj se v sestojih puščajo semenska drevesa, posamezne kvalitetne macesne puščamo dve proizvodni dobi kot prihranjence.

Sestoji pomembni za druge vloge gozda

V vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa mora režim gospodarjenja biti prilagojen prisotnim funkcijam. Na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami. Na območju življenjskega prostora divjega petelina je potrebno upoštevati časovne omejitve izvajanja sečnje in sprava lesa ter gradnje gozdnih prometnic v času rasti od 1. marca do 30. junija ter zagotavljati ustrezne biotope z ukrepi sečnje. Za izboljšanje prehranskih možnosti je potrebno ohraniti in vzdrževati vse negozdne površine in vnašati plodonosne drevesne vrste ter puščati posamezna debela drevesa. Na območjih Natura 2000 (513,9 ha) je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Ohranjanje biotske raznovrstnosti, v gozdovih na območju in v okolici objektov kulturne dediščine pa usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov. Izvajati je potrebno predpisan gozdni red ter skrbeti za urejenost in prehodnost številnih označenih poti v gozdu. Na primeren način je potrebno obveščati javnost in druge uporabnike prostora o gozdnogospodarskih ukrepih, ki se izvajajo v gozdu.

Ukrepi

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	69,7	30,3	100,0
- ciljno %	68,4	31,6	100,00
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	311,40	135,10	446,50
- ciljna (m3/ha)	326,55	150,60	477,15
Prirastek (m3/ha)	7,19	3,61	10,80
Možni posek (m3/ha)	56,6	19,9	76,5
Možni posek (m3/ha/leto)	5,66	1,99	7,66
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,2	14,8	17,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	78,8	55,2	70,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek Oslab.dr. in Sanit. p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	29.364	32.109	0,0	0,0	0,0	244	61.717	18,2	78,7
	%	47,6	52,0	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0	0,0	0,0
Listavci	m3	10.171	11.467	0,0	0,0	0,0	85	21.723	14,8	55,2
	%	46,8	52,8	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0	0,0	0,0
Skupaj	m3	39.535	43.576	0,0	0,0	0,0	329	83.440	17,1	70,9
	%	47,4	52,2	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0	0,0	0,0

V strukturi sečenj prevladujejo pomladitvene sečnje v sestojih v obnovi, s katerimi želimo povečati delež sproščenih mladovij, preko katerih bomo v naslednjih obdobjih povečali delež drogovnjakov. Manjši delež pomladitvenih sečenj je načrtovan v debeljaki, ki jih bomo uvedli v obnovo.

Redčenja so načrtovana v drogovnjaki in debeljaki. V drogovnjaki in mlajših debeljaki so intenzivnejša in usmerjena v krepitev stojnosti in kvalitete, v starejših debeljaki z normalnim sklepom so manj intenzivna in usmerjena v akumuliranje.

Možni posek je načrtovan v višini 70,9% od prirastka. Intenziteta poseka listavcev je nižja zaradi strategija višanja deleža listavcev v smeri uravnoteženega razmerja drevesnih vrst.

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	12,32	12,32
Sadnja	ha	3,26	3,26
Obžetev	ha	10,32	27,88
Nega mladja	ha	38,65	38,65
Nega gošče	ha	50,53	50,53
Nega letvenjaka	ha	31,52	31,52
Nega ml. Drogovnjaka	ha	26,23	26,23
Zaščita s tulci, mrežo	kos	6380	6380
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	800	800
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	25	25
Obžetev tulcev, mrež	kos	425	425
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	350	350
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	0,96	1,92
Vzdrževanje pašnikov in travnikov	ha	0,35	3,50
Vzdrževanje vodnih virov in kalov	kos	1	1
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	328	328
Ohranjanje biotopov - nega	ha	33,67	67,61

Ker naravna obnova na teh rastiščih zadovoljivo poteka, predstavljajo načrtovani ukrepi obnove le 9,0% vseh načrtovanih gojitvenih ukrepov. Sadnja je načrtovana na 3,26 ha kot sanacija objektov po podlubnikih. Večinoma je načrtovana priprava sestojev na naravno pomladitev, s katero v tem RGR ni težav. Večji poudarek pri načrtovanih gojitvenih delih je na negovalnih delih, ki predstavljajo 91% vseh načrtovanih del. V največjem obsegu je načrtovana nega gošče, kjer je poudarek na uravnavanju zmesi.

Pri obnovi je 22,0% vseh načrtovanih del nujno potrebnih in so vezana na obstoječe mlade faze. Pri negovalnih delih je 39,7% načrtovanih del nujno potrebno za nego že obstoječih mladovij, 13,2% načrtovanih del predstavlja nega drogovnjakov, ostala negovalna dela so vezana na mladovja, ki se bodo sprostila s pomladitvenim posekom.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je načrtovano vzdrževanje grmišč in travnikov v gozdu na 5,42 ha, vzdrževanje vodnega vira ter ohranjanje biotopov z ukrepi sečnje (328 m3) in nege (67,6ha).

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: 07_Podgorska toploljubna bukovja - 00007

9.2.5.1 STANJE GOZDOV

RGR meri 197,78 ha. Spada med manjše RGR in predstavlja le 2,7% površine gozdov v GGE. Gozdovi se razpršeno pojavljajo na strmejših in prisojnih pobočjih pod Uršljo goro. Manjši del gozdov pokriva tudi pobočja Brinjeve gore, ki se kot karbonatni osamelec pojavi na levem bregu reke Meže. 68% površine so zasebni gozdovi, 32% površine so državni gozdovi. Zaradi ekstremnih rastiščnih razmer je poudarjena varovalna vloga gozdnih zemljišč.

Usmeritve in ukrepi v RGR7 so neposredno potrebni za območja Natura 2000 SI5000024 Grintovci (66,95 ha).

V RGR je na 1.stopnji poudarjenosti evidentirano 181,76 ha ekoloških funkcij. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je poudarjena na 107,22 ha, na pobočjih nad 35° naklona. Hidrološka funkcija (31,88 ha) je poudarjena na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode (Kozarnica, zajetje pod Brinjevo goro). Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena na 5,53, klimatska funkcija pa na 37,13 ha (gozdovi neposredno nad naseljenim območjem Prevalj). Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 91,37 ha. Najbolj izstopata higiensko zdravstvena funkcija (33,22 ha), ki se prekriva s klimatsko funkcijo in obrambna funkcija (37,18 ha), ki se prekriva s hidrološko funkcijo na širših vodozbirnih območjih. Funkcija varovanja naravnih vrednot je na 1. stopnji poudarjena na 2,94 ha, estetska funkcija pa na 12,33 ha. Lesnoproizvodna funkcija je na 1. stopnji poudarjena na 104,22 ha (52,7% površine gozdov v RGR). To so gozdovi, kjer je dolgoročno možno sekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

RGR opredeljuje habitat 91K0 Ilirski bukovi gozdovi za združbe Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, Osojno bukovje s kresničevjem, Predalpsko gorsko bukovje in Predalpsko jelovo bukovje. Združbi Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico in Kisloljubno bukovje z rebrenjačo se nahajata v habitatnem tipu Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (9110). Združbo Bazoljubno rdečeborovje opredeljuje habitat 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora, združbo Jelovje s trikrpim bičnikom pa habitatni tip Kisloljubna jelovja.

a)Rastišče

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	RK	Površina	%
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	105,71	53,4
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	4,14	2,1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	5,65	2,9
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	27,10	13,7
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	18,4	9,2
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	1,49	0,8
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z bekico	9	6,39	3,2
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	6,82	0,6
	Skupaj	6,4	179,78	100,0

V RGR je evidentiranih 8 gozdnih združb. Prevladujoča je Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, za katero je rastiščni koeficient nizek (RK=5). Na prehodih v sosednje RGR so na manjših površinah prisotne bogatejše združbe in v povprečju dvigujejo dejansko rastnost nad pričakovano rastiščno zmogljivostjo po rastiščnem koeficientu.

b)Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi so raznodobni sestoji s prevladujočo fazo debeljaka. V zasebnih gozdovih se razvojne faze izmenjujejo pretežno malopovršinsko, v državnih gozdovih tudi večjepovršinsko.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-07

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v% od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	5,5	12,0	19,7	25,2	37,6	264,3	75,0	5,74	70,9
Listavci	11,7	19,7	23,8	22,7	22,1	88,2	25,0	2,35	29,1
Skupaj	7,1	13,9	20,7	24,6	33,7	352,5	100,0	8,09	100,0

Lesna zaloga v RGR je 352,5 m3/ha. Prevladujejo iglavci, listavci v lesni zalogi predstavljajo 25%. Največji delež lesne mase se nahaja v V. debelinskem razredu in kaže na velik delež starejših razvojnih faz. Velik delež debelega drevja je evidentiran tako pri listavcih kot pri iglavcih, le da je pri listavcih debelinska razporeditev bolj enakomerna, medtem ko tanjšega drevja iglavcev primanjkuje. Prirastek v RGR je 8,09 m3/ha. V prirastku dosegajo listavci višji delež kakor v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	182,4	1,5	64,7	15,6	0,0	57,9	1,0	27,1	0,5	1,8
	%	51,9	0,4	18,3	4,4	0,0	16,4	0,3	7,7	0,1	0,5
Naravno stanje	m3/ha	16,3	0,0	24,4	0,0	0,0	305,3	8,1	32,6	20,4	0,0
	%	4,0	0,0	6,0	0,0	0,0	75,0	2,0	8,0	5,0	0,0

V dejanski sestavi lesne zaloge prevladuje smreka, večji delež predstavlja tudi rdeči bor, ki se pojavlja predvsem na izpostavljenih grebenih in sončnih legah in je na plitkih rendzinah konkurenčnejši od smreke. Macesen je prisoten kot posamična primes. Med listavci prevladuje bukev, ki se pojavlja na senčnih legah in plemeniti listavci, ki so prisotni predvsem ob jarkih in v ulekninah. Značilne termofilne vrste (mokovec, črni gaber, mali jesen) so redkeje prisotne in se pojavljajo predvsem v grmovnem sloju in ob gozdnih robovih.

V RGR je evidentirano 21,8 ha podmladka. V podmladku (priloga E2, tabela D-POM) je delež listavcev (28%) višji kakor v lesni zalogi. Evidentirani so bukev, gorski javor, hrast in mehki listavci. Med iglavci je v visokem deležu (67%) evidentiran podmladek smreke, medtem ko je delež macesna in rdečega bora nizek (2%). Delež rdečega bora v dejanski lesni zalogi je rezultat sukcesijske vloge, ki jo je opravil z zaraščanjem negozdnih površin.

Ohranjenost gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,00	61,55	31,12	67,28	34,02	68,95	34,86	197,78	100,00
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,00	61,55	31,12	67,28	34,02	68,95	34,86	197,78	100,00

Glede na odstopanje dejanske in naravne drevesne sestave (evklidska razdalja) je v RGR podoben delež spremenjenih, izmenjanih in močno spremenjenih sestojev.

Razvojne faze oz.zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	4,34	25,6	13,1	58,1	3,2	21,9	67,5	10,6	0,0	9,7	31,8	21,9	36,6
Drogovnjak	13,01	22,7	31,2	46,1	0,0	7,5	48,8	43,7	0,0	49,9	4,0	29,3	16,8
Debeljak	159,41	0,0	0,0	0,0	0,0	19,5	62,2	18,3	0,0	0,7	48,5	45,4	5,4
Sestoj v obnovi	21,02	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	197,78	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Mladovja imajo večinoma pomanjkljive zasnove in na enakem deležu tudi rahel do pretrgan sklep. Pomanjkljive zasnove so evidentirane tudi na slabi polovici drogovnjakov, ki so v enakem deležu pomanjkljivo negovani in imajo tesen sklep. Na 46,1% površine imajo drogovnjaki rahel do pretrgan sklep. Tu gre na eni strani za presvetljene drogovnjake rdečega bora na južnih legah, velik delež drogovnjakov pa je utrpel poškodbe po

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

žledu 2014 in vetrolomu 2017. Tudi sklep debeljakov je na polovici površine rahel. Ocene zasnov, negovanosti in sklepa nakazujejo sestoje, kjer je potrebno posegati z obnovo in negovalnimi ukrepi.

Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	84	0,0	13,1	76,2	10,7	0,0
Skupaj listavci	29	0,0	3,4	79,4	10,3	6,9
Skupaj	113	0,0	10,6	77,0	10,6	1,8

Kakovost sestojev je glede na rastiščne danosti v večini dobra. Odlične kvalitete ni. Pri smreki, rdečem boru in bukvi je ocenjena prav dobra kvaliteta. V povprečju so listavci slabše kvalitete kot iglavci. (priloga E2, preglednica K)

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 7,2%. Največ je evidentiranih poškodb debla in koreničnika (4,6%) zaradi sečnje in spravila. Poškodbe vej in krošenj so evidentirane v obsegu 2,6%.

9.2.5.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek (podatki so pridobljeni iz programa Timber)

Najvišji načrtovani možni posek v preteklem ureditvenem obdobju je bil 5.836 m³. Posekali so 8.408 m³, kar pomeni 144% realizacijo (iglavci 166%, listavci 75%). Največji delež v realizaciji predstavljajo sanitarni poseki (podlubniki 17,6%, vetrolom 18,2%, žledolom 15,9%). Redčenja v strukturi poseka predstavljajo 24,4%, pomladitvene sečnje pa le 12,0%.

Gojitvena dela

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,26	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,10	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,30	0,12	40,0
Nega mladja	ha	1,31	0,00	0,0
Nega gošče	ha	4,23	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	2,03	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,93	0,50	53,8
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.160,00	0,00	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	4,85	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	12,76	0,0

Gozdnogojitvena dela so bila načrtovana v nizkem obsegu, realiziran je bil le 6,8% delež načrtovanih del. Izvedla se je sadnja listavcev kot ukrep sanacije po ujmi in nega drogovnjaka na 0,50 ha površine. Neizvedba načrtovanih del se odraža v ocenah zasnov, negovanosti in sklepa mladih faz.

9.2.5.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Zaradi preoblikovanja RGR primerjava gozdnih fondov za pretekla obdobja ni korektna in je ne prikazujemo. Primerjava je mogoča le za zadnje obdobje, ko so RGR oblikovani po istih kriterijih.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2009 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2009	146,13	253,4	79,6	333,0	4,02	2,02	6,03	5,21	0,49	5,70
2019	197,78	264,3	88,2	352,5	5,74	2,35	8,09	3,90	1,12	5,02

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Površina se je povečala zaradi štirih odsekov (468A,B, 361D, 467B) v skupni površini 62,0 ha, ki so bili v prejšnjem ureditvenem obdobju zajeti v RGR8. Zaradi prevladujoče združbe Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje so sedaj priključeni k RGR7. Skupna lesna zaloga je minimalno narasla.

Drevesna sestava

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2009	%	51,8	0,8	19,7	3,8	0,0	16,4	0,1	7,1	0,2	0,1
2019	%	51,9	0,4	18,3	4,4	0,0	16,4	0,3	7,7	0,1	0,5

Delež iglavcev iz prejšnjega obdobja se je zmanjšal od 76,1% na 75,0%, predvsem na račun rdečega bora. Pri listavcih se je povečal delež plemenitih listavcev.

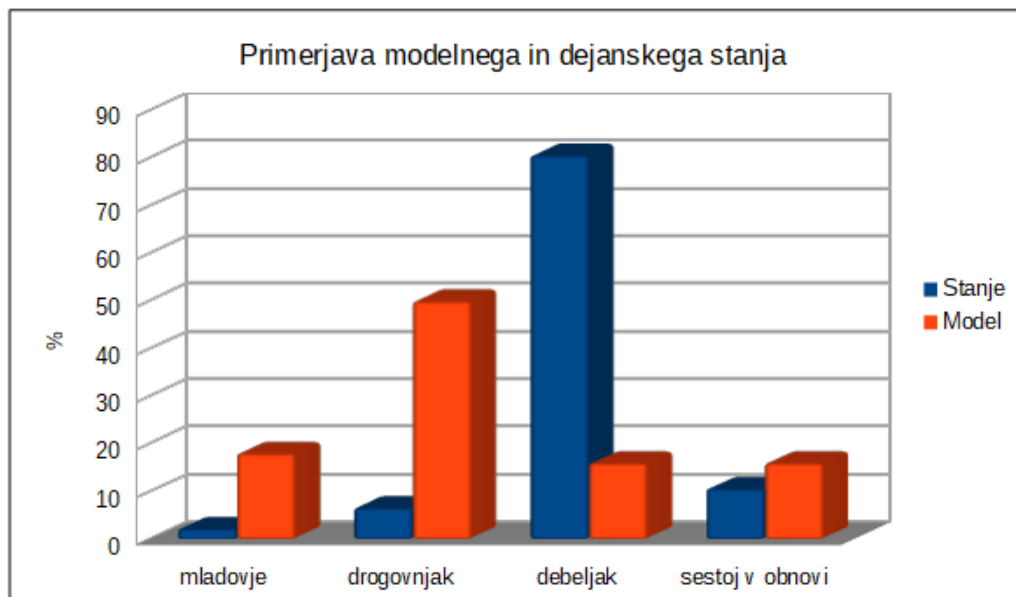
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	4,34	2,2	5,4	23+15	18	35,60	-31,26
Drogovnjak	13,01	6,6	4,7	63	50	98,89	-85,88
Debeljak	159,41	80,6	73,5	20	16	31,64	127,77
Sestoj v obnovi	21,02	10,6	16,4	20+15	16	31,64	-10,63
Skupaj:	197,78	100,0	100,0	125+30	100	197,78	0,0

Dejansko stanje močno odstopa od modelnega. Delež debeljakov je previsok, mladovij in drogovnjakov primanjkuje. Delež mladovij je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem, ko mladovja sploh niso bila evidentirana, narasel, vendar so mladovja nastala zaradi podlubnikov in poškodb po ujmah. Tudi sedanji delež in stanje odraslih razvojnih faz ne nakazujeta bistvenih sprememb v razmerju razvojnih faz. Debeljaki imajo sicer rahel sklep, a se slabo pomlajujejo, delež sestojev v obnovi, ki so tudi slabše pomlajeni, je premajhen za bistveno povečanje deleža mladovij. V RGR je evidentirano 21,8 ha podmladka, ki se nahaja pod zastorom v debeljaki in sestojih v obnovi. Z načrtnim pomladitvenim posekom teh sestojev se bo delež sproščenih mladovij povečal, preko njih pa dolgoročno tudi delež drogovnjakov, kjer je primanjkljaj v primerjavi z modelnim stanjem največji. Zaradi počasnih procesov je v RGR7 potrebna strpnost pri postavljanju in doseganju zastavljenih ciljev.

Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 07

9.2.5.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj za 10 letno obdobje

Zgradba: Malopovršinsko raznodoben gozd iglavcev in listavcev

Razvojne faze: mladovje 3,0%, drogovnjak 5,5%, debeljak 63,4%, sestoj v obnovi 28,1%

Drevesna sestava: smreka 50,5%, jelka 0,6%, macesen 4,5%, rdeči bor 18,3%, bukev 17,4%, hrast 0,3%, plemeniti listavci 7,9%, ostali listavci 0,5%

Lesna zaloga : ciljna 382 m³/ha

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci	5	30	60	5	
listavci	10	25	55	10	

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati je potrebno raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov, pri čemer je potrebno upoštevati dele rastišč s poudarjenim varovalnim pomenom. Okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 120-130 let, pomladitvene pa 20-30 let. Gozdnogospodarski ukrepi naj se izvajajo z zmerno intenziteto, še posebej na ekstremnejših delih, kjer so pomembni ukrepi za krepitev stabilnosti sestojev. Prednost pri gozdnogospodarskih ukrepih imajo sestoji poškodovani po ujmah in podlubnikih. Ukrepi nege naj se intenzivneje izvajajo na bogatejših delih rastišč.

Obnova in mladovja

Obnova sestojev mora temeljiti na naravni obnovi. Plitva tla in poraščenost z vresjem otežujeta naravno obnovo, premočno odpiranje sestojev jo še dodatno zavira. S sadnjo naj se posega v tiste sestoe, kjer naravna obnova ni mogoča in kjer je prišlo do predčasne odstranitve starega sestoja (ujme, podlubniki) ter obstaja nevarnost zapleveljenja in ogrožanja drugih funkcij gozda. Sadnja naj se izvede tudi kot spolnitev naravnih mladovij z vrzelastimi in pretrganim sklepom (37% površine mladovij) ter kot spolnitev mladovij, ki se bodo sprostila s končnimi poseki, stanje podmladka pa je pomanjkljivo. Sadijo naj se le listavci, ki jih je potrebno zaščititi. Zaščito je potrebno vzdrževati in po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda. Ščitijo naj se tudi posamezni kvalitetni naravni listavci. Poudarek pri negi naj bo na uravnavanju zmesi v korist listavcev in macesna. Posebno skrb je potrebno posvetiti šopasti strukturi mladovij v višje ležečih predelih, ki zagotavlja stabilnost sestojev ter rahljanju v naravnih smrekovih goščah s pretesnim sklepom (pravočasno zaradi stabilnosti in dolžine krošenj). Zaradi krepitve mehanske stabilnosti in za sproščanje krošenj listavcev, je pomembno pravočasno izvajanje nege letvenjaka. Intenziteta gojitvenih del naj bo prilagojena razvojni dinamiki, ki je tu počasnejša (ponovitve le na bogatejših delih rastišč in po potrebi).

Drogovnjaki

V drogovnjakih s tesnim sklepom (50% površine drogovnjakov) je potrebno izvesti redčenje kot negovalni ukrep za sprostitev in zagotovitev rastnega prostora listavcem. Redčenja morajo biti zmerna (16-19%LZ) zaradi zagotavljanja stabilnosti sestojev. Priporočljivo je dvakrat v deceniju. V mlajših drogovnjakih in listnatih sestojih je intenziteta lahko večja. V drogovnjakih rdečega bora z rahlim sklepom naj se izvajajo le ukrepi za krepitev zaščitne funkcije in sanitarni poseki.

Debeljaki

Redčenja debeljakov z ohranjeno sestojno zgradbo (70% debeljakov) naj bodo zmerna z jakostjo okoli 10% LZ. Pri tem naj se sproščajo listavci in rdeči bor, ki so pomembni za ohranjanje stabilnosti sestojev. Z intenzivnejšimi sečnjami (okoli 20% od LZ) naj se v obnovo uvede 23% debeljakov, ki imajo rahel sklep in kjer se že pojavlja naravni podmladek ter del debeljakov poškodovanih po žledu in vetrolomu. Pri pripravi na naravno pomladitev je potrebno s pravilnim doziranjem svetlobe vplivati na svetloljubne drevesne vrste v podmladku (evidentiran 11% delež plemenitih listavcev in 2% delež macesna) in odpirati večje površine. Na delu debeljakov, ki imajo prerahljan sklep zaradi žledoloma in v delih, kjer je poudarjena varovalna vloga, naj se izvajajo sanitarne sečnje.

Sestoji v obnovi

Na 71% površine sestojev v obnovi, kjer sestojni sklep še ni pretrgan in kjer podmladka ni v zadostni količini in kvaliteti, naj se obnova nadaljuje zadržano, s povprečno jakostjo okoli 25% LZ. Na 29% površine sestojev v obnovi, kjer je sklep vrzelast in pretrgan, podmladek pa kvaliteten in mešan, je potrebno pospešeno nadaljevati obnovo z višjo jakostjo in jo na delih, kjer podmladek dosega fazo gošče in letvenjaka tudi zaključiti. Za naravno obnovo listavcev naj se puščajo semenska drevesa v sestojih. Kvalitetni rdeči bori in macesni naj se zadržijo dve proizvodni dobi kot prihranjeni.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Gozdovi pomembni za druge vloge gozda

V vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa mora režim gospodarjenja biti prilagojen prisotnim funkcijam. Na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami. Na območjih Natura 2000 (66,96 ha) ter na območjih evidentiranih naravnih vrednot je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Ohranjanje biotske raznovrstnosti. Izvajati je potrebno predpisan gozdni red ter skrbeti za urejenost in prehodnost označenih poti v gozdu (pot na Volinjek, poti na Brinjevo goro). Na primeren način je potrebno obveščati javnost in druge uporabnike prostora o gozdnogospodarskih ukrepih, ki se izvajajo v gozdu. V gozdovih, kjer je evidentirana potencialna požarna ogroženost (sušni, sončni predeli) in ki so obremenjeni z obiskovalci, je potrebno postaviti opozorilne table, ki prepovedujejo kurjenje v gozdu ter obveščati širšo javnost o pomenu gozda in preventivnem požarnem varstvu.

Ukrepi

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	75,00	25,00	100,00
- ciljno %	73,9	26,1	100,00
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	264,3	88,2	352,5
- ciljna (m3/ha)	282,63	99,68	382,31
Prirastek (m3/ha)	5,74	2,35	8,09
Možni posek (m3/ha)	38,9	11,2	50,1
Možni posek (m3/ha/leto)	3,90	1,12	5,02
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	14,7	12,7	14,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	67,9	47,7	62,0
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	4.240	3.328	0	0,0	0,0	139	7.707	14,7	67,9
	%	55,0	43,2	0,0	0,0	0,0	1,8	100,0	0,0	0,0
Listavci	m3	1.106	1.059	0	0,0	0,0	53	2.218	12,7	47,6
	%	49,9	47,7	0,0	0,0	0,0	2,4	100,0	0,0	0,0
Skupaj	m3	5.346	4.387	0	0,0	0,0	192	9.925	14,2	62,0
	%	53,9	44,2	0,0	0,0	0,0	1,9	100,0	0,0	0,0

V možnem poseku prevladujejo redčenja, ki so načrtovana v debeljakih in drogovnjakih. Gre za manj intenzivna redčenja v debeljakih z normalnim sklepom in rahla svetlitvena redčenja, kjer se nakazuje naravno pomlajevanje. V drogovnjakih so intenzitete večje. Pomladitvene sečnje so načrtovane v debeljakih, ki jih je potrebno uvesti v obnovo in v sestojih v obnovi. Prevladujejo zadržane pomladitvene sečnje, saj plitva tla in poraščenost z vresjem ne omogočata intenzivnejše naravne obnove, ampak jo s premočnim odpiranjem še dodatno zavreta. Sanitarni poseki so načrtovani v sestojih, ki so bili prizadeti po žledolomu 2014 in vetrolomu 2017 in v sestojih, kjer je zaradi ekstremnosti rastišč poudarjena varovalna vloga. Skupni najvišji načrtovani posek je zaradi zgoraj opisanega stanja sestojev in zaradi visoke realizacije poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju načrtovan z nižjo intenziteto (62% P)

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	1,00	1,00
Priprava tal	ha	0,61	0,61
Sadnja	ha	0,86	0,86
Obžetev	ha	3,29	6,26
Nega mladja	ha	7,99	7,99

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Nega gošče	ha	7,09	7,09
Nega letvenjaka	ha	2,25	2,25
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,29	3,29
Zaščita s tulci, mrežo	kos	1720	1720
Naravni razvoj biotopov	m3	0,76	0,76

Obnova je načrtovana na 2,47 ha. Načrtovana je priprava sestoja na naravno obnovo v sestojih v obnovi in sadnja (0,86 ha), ki je načrtovana predvsem kot sanacija objektov poškodovanih po podlubnikih, v manjši meri pa kot spopolnitev že obstoječih mladovij s pretrganim sklepom. 40,5% načrtovanih del obnove je nujno potrebnih in so načrtovana v obstoječih mladovij, ostalo je vezano na pomladitvene poseke v starejših razvojnih fazah. Negovalna dela so načrtovana na 23,9 ha. Poudarek je na negi mladja in negi gošče. Ponovitve niso potrebne zaradi počasnega reagiranja na ukrepe. Predpisane so le pri obžetvi, ki je načrtovana na objektih, kjer se bo izvedla sadnja in v poškodovanih sestojih po žledu, kjer bomo z obžetvijo naravnega mladja pospešili naravno obnovo.

19,8% načrtovanih negovalnih del je nujno potrebnih in je vezanih na obstoječa mladovja, 9,8% negovalnih del je načrtovano kot nega v drogovnjakih s tesnim sklepom, ostala negovalna dela so pogojeno z realizacijo načrtovanih pomladitvenih sečenj.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: 08_Podgorska osojna bukovja - 00008

9.2.6.1 STANJE GOZDOV

V RGR8 je 208,58 ha gozdov, na strmejših in hladnih pobočjih Uršlje gore. Nahajajo se v istem višinskem pasu kot RGR7, le da pokrivajo senčne lege. V nižjih legah prehajajo v RGR9, v višjih legah se prepletajo z RGR6. Prevladujejo državni gozdovi na 65% površine, zasebni gozdovi pokrivajo 35% površine.

Za 95,28 ha gozdov v RGR8 so usmeritve in ukrepi načrta GGE neposredno potrebni za območja Natura 2000 SI5000024 Grintovci za CGP. Znotraj celotnega gozdnega prostora je zajeta še upravljavska cona UC 5024-A (24,37ha) za ruševca. Za manjši del gozdov (0,07 ha) so usmeritve in ukrepi potrebni za območja Natura 2000 SI3000324 Črni potok.

Na 1.stopnji poudarjenosti je evidentirano 328,15 ha ekoloških funkcij, ki se med seboj prekrivajo. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je poudarjena na 194,86 ha zaradi nagiba terena. Hidrološka funkcija je poudarjena na 92,23 ha, pretežno na območju Kozarnice. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena na 38,24 ha (rastišča divjega petelina in ruševca na ovršju Uršlje gore). Socialne funkcije so na 1.stopnji poudarjenosti evidentirane na 141,61 ha. Obrambna funkcija, ki se prekriva s hidrološko na širših vodozbirnih območjih, je evidentirana na 105,29 ha. Od socialnih funkcij so evidentirane še turistična funkcija (2,85 ha) ter estetska funkcija na 33,34 ha. Lesnoproizvodna funkcija je na 1. stopnji evidentirana na 192,71 ha.

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

RGR opredeljuje habitat 91K0 Ilirski bukovji gozdovi za združbe Osojno bukovje s kresničevjem, Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, Predalpsko jelovo bukovje, Predalpsko gorsko bukovje in Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico. Združbo Bazoljubno rdečeborovje opredeljuje habitat 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora.

a)Rastišče

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	RK	Površina	%
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	103,23	49,6
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	17,09	8,2
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	4,37	2,0

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

69100	Zgornjegorsko smrekovje na karbonatni podlagi	7	0,31	0,1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	8,76	4,2
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	15,88	7,6
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	58,94	28,3
	Skupaj	6,9	208,58	100,0

Prevladujoča združba je Osojno bukovje s kresničevjem (RK=7), ki pokriva polovico površine. Večji delež predstavlja še Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico (28,3% površine), ki se pojavlja v najvišjih legah RGR. Proti prisojnim legam se primeša Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, v nižjih predelih pa Predalpsko gorsko bukovje. Na najbolj izpostavljenih legah in najplitkejših tleh se pojavlja Bazoljubno rdečeborovje. Primešane gozdne združbe so bogatejše in revnejše in tako dejanska rastnost v RGR ostaja na istem nivoju, kot jo izkazuje RK prevladujoče združbe.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi tega RGR so raznodobni mešani sestoji, ki se v zasebnih gozdovih izmenjujejo na manjših površinah, v državnih gozdovih pa tudi na večjih površinah. Prevladujoča razvojna faza so debeljaki. Gozdovi so vezani na osojne lege in dolomitizirane apnenice. Imajo izražen varovalni značaj in so občutljivi na večjepovršinske ukrepe.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-07

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v% od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	5,4	11,8	19,7	25,3	37,8	257,4	67,7	5,73	63,8
Listavci	11,7	19,1	23,4	22,7	23,1	122,6	32,3	3,25	36,2
Skupaj	7,4	14,1	20,9	24,4	33,2	380,0	100,0	8,98	100,0

V lesni zalogi prevladujejo iglavci, listavci dosegajo tretjinski delež. Dobra tretjina lesne zaloge se nahaja v V. debelinskem razredu (nad 50 cm premera) in kaže na prevladujoč delež starejših sestojev z debelim drevjem. Čeprav je tudi delež debelega lesa listavcev velik, je njihova razporeditev po debelinskih razredih bolj uravnotežena. 30,8% lesne mase listavcev se nahaja v razredu premera do 30 cm, medtem ko iglavcev v nižjih debelinskih razredih primanjkuje in kaže na primanjkljaj razvojne faze drogovnjakov.

Prirastek v RGR je 8,98 m3/ha. Delež prirastka listavcev je višji kakor je njihov delež v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	188,0	0,2	15,9	53,3	0,0	106,2	0,3	15,3	0,7	0,1
	%	49,5	0,1	4,2	14,0	0,0	27,9	0,1	4,0	0,2	0,0
Naravno stanje	m3/ha	11,3	3,8	11,3	0,0	0,0	300,2	0,0	18,8	30,0	0,0
	%	3,0	1,0	3,0	0,0	0,0	80,0	0,0	5,0	8,0	0,0

V dejanskem stanju prevladujejo iglavci, med njimi izstopa smreka. Velik delež dosega tudi macesen, ki se je pojavil z naravno sukcesijo, ko so se zarasli opuščeni pašniki, marsikje pa je bil skupaj s smreko tudi umetno vnesen. Med listavci prevladuje bukev, ki tvori tudi sestoje, posamično so primešani še plemeniti listavci oz. gorski javor. V primerjavi z naravnim stanjem je delež listavcev prenizek.

Tudi v sestavi naravnega podmladka (priloga E2, tabela D-POM) prevladuje smreka (80%), ki je evidentirana edina od iglavcev. Macesen in rdeči bor se v podmladku ne pojavljata in sta svojo sukcesijsko vlogo opravila. Delež listavcev v podmladku je 20% in je manjši kakor delež v lesni zalogi. Podmladek bukve dosega le 15%, ker je smreka v danih svetlobnih pogojih konkurenčnejša.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Ohranjenost gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	15,6	7,48	85,74	41,11	68,34	32,76	38,9	18,65	208,58	100,0
Skupaj vsi gozdovi	15,6	7,48	85,74	41,11	68,34	32,76	38,9	18,65	208,58	100,0

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) je ohranjenih 7,48% gozdov.

Razvojne faze oz.zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)					Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4		1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	11,50	14,3	63,6	22,1	0,0		77,9	4,5	17,6	0,0	0,0	24,5	57,9	17,6
Drogovnjak	8,70	25,4	74,6	0,0	0,0		0,0	40,0	60,0	0,0	77,8	22,2	0,0	0,0
Debeljak	166,28	0,0	0,0	0,0	0,0		33,2	65,9	0,5	0,4	5,4	48,8	41,1	4,7
Sestoj v obnovi	22,10	0,0	0,0	0,0	0,0		26,2	69,0	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	208,58	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Sestojne zasnove v mladovjih so večinoma ocenjene kot dobre, manjši delež je pomanjkljivih. Mladovja so dobro negovana. Sklep je v večini sestojev rahel, na delu s slabimi sestojnimi zasnovami je pretrgan. Drogovnjaki imajo dobre sestojne zasnove, a so na 60% površine nenegovani, kar se odraža na tesnem sklepu (77,8%). Tudi v debeljakih je sestojni sklep na 41,1% površine rahel in skupaj s stanjem podmladka nakazuje sestoje, ki jih je potrebno uvesti v obnovo.

Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	123	0,0	10,6	72,3	13,8	3,3
Skupaj listavci	36	0,0	25,0	58,3	16,7	0,0
Skupaj	159	0,0	13,8	69,2	14,5	2,5

V RGR prevladuje dobra kakovost. Listavci so ocenjeni boljše kakor iglavci. Pri listavcih dosega najboljšo kvaliteto bukev, z zadovoljivo in slabo kvaliteto so ocenjeni mehki listavci. Pri iglavcih je najboljše ocenjena smreka, najslabše ocene dosega rdeči bor. (priloga E2, preglednica K)

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 5,7%. Največ je poškodb debela in koreničnika (5,0%), ki nastanejo pri spravilu. Poškodbe vej in krošenj predstavljajo 0,7% poškodovanosti.

9.2.6.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek (podatki so pridobljeni iz programa Timber)

Najvišji načrtovani možni posek v preteklem ureditvenem obdobju je bil 11.936 m³. Posekali so 8.969 m³ (75% realizacija). Največji delež v strukturi poseka predstavljajo redčenja (40,2%). Pomladitvene sečnje v strukturi poseka predstavljajo 16,8%. Delež sanitarnih posekov (žled 5,9%, vetrolom 4,9%, podlubniki 16,3%) je bil nizek v primerjavi z drugimi RGR v GGE.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Gojitvena dela

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,45	0,00	0,0
Priprava tal	ha	1,50	0,10	6,7
Sadnja	ha	0,75	0,75	100,0
Obžetev	ha	2,50	1,80	72,0
Nega mladja	ha	5,18	1,75	33,8
Nega gošče	ha	2,24	0,15	6,7
Nega letvenjaka	ha	1,18	0,40	33,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,20	1,21	100,8
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	3.600,00	4.100,00	113,9
Zaščita z ograjo	m	5.300,00	555,00	10,5
Ostala biomeliorativna dela	dni	4,74	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	800,00	1.200,00	150,0

Obnova je bila načrtovana na 2,7 ha, realizirana na 0,85 ha (31,5% realizacija). Negovalna dela so bila načrtovana na 12,3 ha, realizirana na 5,31 ha (43,2% realizacija). Načrtovana biomeliorativna dela za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti niso bila izvedena.

9.2.6.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Zaradi preoblikovanja RGR primerjava gozdnih fondov za pretekla obdobja ni korektna in je ne prikazujemo. Primerjava je mogoča le za zadnje obdobje, ko so RGR oblikovani po istih kriterijih.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2009 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2009	252,47	298,0	80,0	378,0	4,782	1,99	6,76
2019	208,58	257,4	122,6	380,0	5,73	3,25	8,98

Letni realiziran posek*		
m3/ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
2,27	0,86	3,12
4,50	1,90	6,41

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek.

Skupna površina se je zmanjšala zaradi odsekov (468A,B, 361D, 467B), ki so bili zaradi prevladujoče združbe Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje priključeni k RGR7. Skupna lesna zaloga je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem malenkost narasla. Razmerje med iglavci in listavci se je spremenilo v prid listavcev.

Drevesna sestava

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2009	%	58,0	0,1	10,4	10,4	0,0	17,0	0,0	4,1	0,1	0,0
2019	%	49,5	0,1	4,2	14,0	0,0	27,9	0,1	4,0	0,2	0,0

Delež iglavcev iz prejšnjega obdobja se je zmanjšal na račun smreke in rdečega bora, delež macesna je narasel. Pri listavcih se je močno povečal delež bukev.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

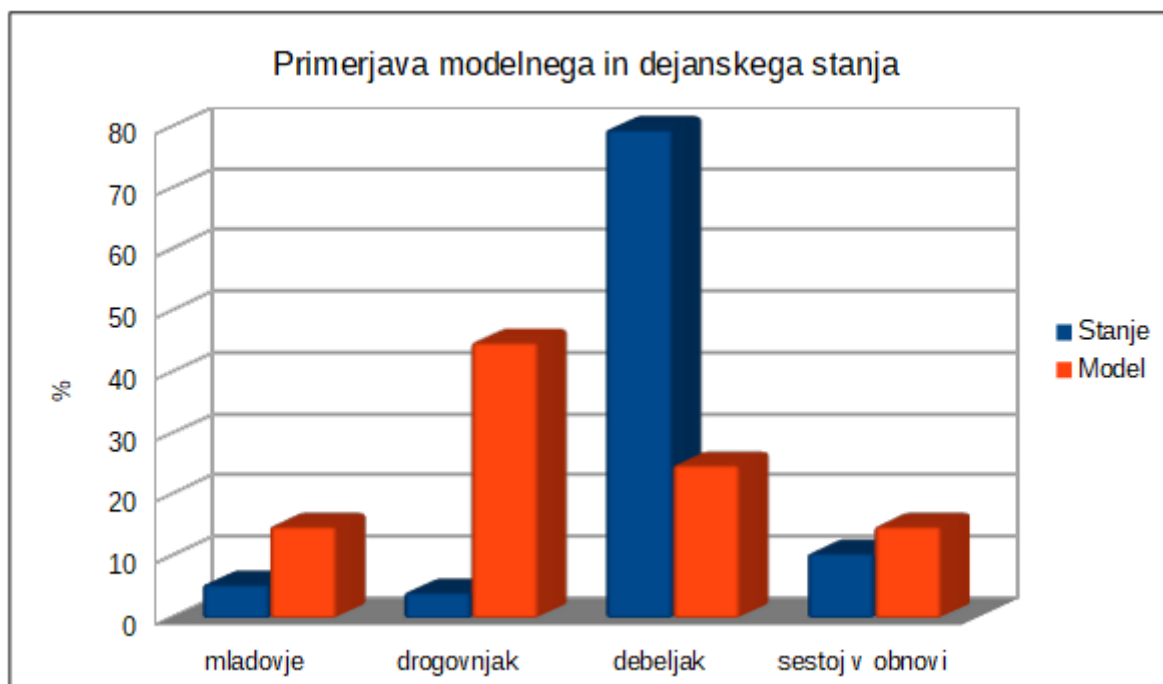
V primerjavi z drugimi RGR v GGE je v RGR8 (podobno kot v RGR7) največji delež debeljakov in najmanjši delež sestojev v obnovi, ki so tudi najmanj pomlajeni. V primerjavi z modelom primanjkuje mladovij, največji je primanjkljaj drogovnjakov, ki predstavljajo le 4,2% površine gozdov v RGR. Pod zastorom odraslih sestojev je evidentirano le 16,75 ha podmladka. Dejansko stanje razvojnih faz in stanje podmladka ne nakazujeta možnosti bistvenih kratkoročnih sprememb v razmerju razvojnih faz. Te bi bile možne ob končnih posekih in umetni obnovi, ob naravni obnovi pa bo potrebna strpnost in daljše časovno obdobje, predvsem za fazo drogovnjakov.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	11,50	5,5	5,5	18+13	15	31,29	-19,79
Drogovnjak	8,70	4,2	4,2	54	45	93,86	-85,16
Debeljak	166,28	79,7	79,7	30	25	52,15	114,14
Sestoj v obnovi	22,10	10,6	10,6	18+12	15	31,29	-9,19
Skupaj:	208,58	100,0	100,0	120+25	100	208,58	0,0

Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 08

9.2.6.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj: za 10 letno obdobje

Zgradba: malopovršinsko raznodoben gozd iglavcev in listavcev

Razvojne faze: mladovje 5,5%, drogovnjak 4,4%, debeljak 56,9%, sestoj v obnovi 33,2%

Drevesna sestava: smreka 48,4%, jelka 0,0%, macesen 13,9%, rdeči bor 4,2%, bukev 29,0%, hrast 0,0%, plemeniti listavci 4,3%, ostali listavci 0,2%

Lesna zaloga : ciljna 406 m³/ha,

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi) 1 2 3 4 5

iglavci 10 35 50 5

listavci 5 30 50 15

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati je potrebno malopovršinsko raznodobno zgradbo gozdov. Okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 110-130 let. V sestojih, ki so sečno zreli in kjer se pojavlja naravni podmladek, naj se ustrezno skrajša. Okvirna dolžina pomladitvene dobe naj bo 20-30 let. Osnovno vodilo v tem ureditvenem obdobju je povečati površine sproščenih mladovij in sestojev v obnovi, iz katerih se bodo v prihodnjih obdobjih razvila nova mladovja in na daljši

rok tudi drogovnjaki. K obnovi in uvajanju v obnovo je potrebno pristopiti previdno in sestoje odpirati postopno, ker na bogatejših delih rastišč obstaja nevarnost zapleveljenja, na izpostavljenih delih pa je pri posegih potrebno upoštevati varovalni značaj rastišča. Ukrepe nege intenzivneje izvajamo na bogatejših delih rastišč, na ekstremnejših delih izvajamo le ukrepe za krepitev stabilnosti sestojev.

Obnova in mladovja

V čim večjem obsegu je potrebno zagotoviti naravno obnovo sestojev in izkoristiti vsak naravni podmladek, ki se pojavi. Priporočljivo je spremljati semenska leta in izvajati pripravo tal glede na ekološke potrebe vrst, ki jih želimo. V podmladku je evidentiran 80% delež smreke, ki ga ne smemo zanemariti. Za zagotavljanje ustrezne mešanosti drevesnih vrst je potrebno naravni podmladek spopolniti z listavci in macesnom. Umetna obnova naj se načrtuje na površinah, kjer do naravne obnove ne pride, na večjih površinah prizadetih po ujmah in podlubnikih in na površinah, ki so že v obnovi, zasnove naravnega podmladka pa so slabe in pomanjkljive. Saditi je potrebno listavce in v manjši meri macesen ter jih ustrezno zaščititi. Za sadnjo svetloлюбnih vrst je potrebno zagotoviti dovolj velike odprtine. Posajene sadike je potrebno obvezno zaščititi in zaščito tudi vzdrževati. Pri sadikah je potrebna primerna provenienca in kvaliteta, v delih z močno travno rušo tudi kontejnerske sadike. Zaradi zamika vegetacijske dobe je potrebno zagotoviti primerno skladiščenje in transport sadik.

Ukrepi nege morajo biti pravočasni in intenzivni ter usmerjeni v uravnavanje zmesi in krepitev stabilnosti sestojev. Izvajanje negovalnih ukrepov naj se prilagaja razvojni dinamiki, ki je v RGR8 počasna. Obžetev je potrebna le tam, kjer visoka trava poleže čez sadike (jesenska obžetev). Nega mladja naj bo zmerna in naj ohranja vrste, ki so melioratorji tal (mehki listavci). Le na bogatejših delih rastišč naj se ukrepi izvajajo intenzivneje in s ponovitvami. Predvsem redčenja letvenjakov naj bodo pravočasna zaradi krepitev stabilnosti in oblikovanja ravnega prostora listavcev in macesna. Pri zapoznelih redčenjih je potrebna previdnost zaradi nevarnosti snegolomov.

Drogovnjaki

Redčenje, kot negovalni ukrep, je potrebno izvesti v drogovnjakih s tesnim sklepom (78% drogovnjakov). Intenziteta redčenja naj se prilagaja stanju sestojnega sklepa in drevesnim vrstam. Pri izbiri nosilcev je potrebno dajati prednost listavcem in macesnu. Intenziteta redčenj v drogovnjakih listavcev naj bo višja, še posebej pri bukvi, kjer je potrebno začeti z redčenji zgodaj in zaradi rdečega srca paziti, da je krošnja vedno sproščena.

Debeljaki

V delih debeljakov z normalnim sklepom (80% površine debeljakov) je potrebno akumulirati in redčiti zmerno z intenziteto okoli 11% LZ. Redčenje naj bo usmerjeno v sproščanje listavcev in macesna, ki na tem rastišču dosegajo dobro kvaliteto in so pomembni za ohranjanje stabilnosti sestojev. Debeljake, ki ne izkoriščajo proizvodne sposobnosti rastišča, kjer je sklep rahel in kjer se že pojavlja naravni podmladek, je potrebno uvesti v obnovo z jakostjo okoli 22% LZ. Pri tem naj se s svetlitvenimi redčenji sprošča naravni podmladek in oblikuje jedra za naravno nasemenitev (večje odprtine za zagotavljanje večjega deleža plemenitih listavcev in macesna).

Sestoji v obnovi

Na 28% površine sestojev v obnovi, ki so pomlajeni z bogatim in dobrim podmladkom ter imajo pretrgan sklep, je potrebno pospešeno nadaljevati obnovo in jo glede na stanje podmladka tudi zaključevati. Star sestoj odstranimo šele po uspešni obnovi, da preprečimo zatravitev. Kvalitetne macesne in rdeče bore naj se ohranja kot prihranjence dve proizvodni dobi. Za naravno obnovo listavcev naj se puščajo semenska drevesa v sestojih. Na 72% površine sestojev v obnovi, kjer je sklep rahel, podmladka pa še ni na zadostni površini, naj se obnova zadržano nadaljuje z intenziteto okoli 30%LZ.

Gozdovi pomembni za druge vloge gozda

V vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa mora režim gospodarjenja biti prilagojen prisotnim funkcijam. Na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami. Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je potrebno ohranjati biotope z ukrepi nege in sečnje ter upoštevati časovni režim gospodarjenja na območjih divjega petelina in ruševca. Na območjih Natura 2000 (119,72 ha) je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Ohranjanje biotske raznovrstnosti. Izvajati je potrebno predpisan gozdni red ter skrbeti za urejenost in prehodnost označenih turističnih poti v gozdu. Na primeren način je potrebno obveščati javnost in druge uporabnike prostora o gozdnogospodarskih ukrepih, ki se izvajajo v gozdu.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Ukrepi

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	67,7	32,3	100,0
- ciljno %	66,5	33,5	100,00
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	257,4	122,6	380,0
- ciljna (m3/ha)	270,05	136,02	406,07
Prirastek (m3/ha)	5,73	3,25	8,98
Možni posek (m3/ha)	45,0	19,0	64,0
Možni posek (m3/ha/leto)	4,50	1,91	6,41
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,5	15,5	16,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	78,6	58,6	71,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	4.754	4.613	0	0,0	0,0	27	9.394	17,5	78,6
	%	50,6	49,1	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0	0,0	0,0
Listavci	m3	2.151	1.802	0	0,0	0,0	20	3.973	15,5	58,6
	%	54,1	45,4	0,0	0,0	0,0	0,5	100,0	0,0	0,0
Skupaj	m3	6.905	6.415	0	0,0	0,0	47	13.367	16,9	71,4
	%	51,6	48,0	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0	0,0	0,0

V najvišjem načrtovanem možnem poseku prevladujejo redčenja. Zmerna redčenja so načrtovana v kvalitetnih debeljakih, kjer se akumulira vrednostni prirastek, intenzivna redčenja pa v mlajših debeljakih in drogovnjakih, kjer je potrebno zagotoviti mehansko stabilnost sestojev in sproščati listavce. Pomladitvene sečnje predstavljajo 48% v strukturi načrtovanega poseka. Manj intenzivne pomladitvene sečnje so načrtovane v debeljakih, ki jih uvajamo v obnovo in v sestojih v obnovi, kjer zadržano nadaljujemo obnovo. Intenzivnejše pomladitvene sečnje so načrtovane v sestojih v obnovi, kjer stanje sestojnih parametrov dopušča prehod na mlajše razvojne faze.

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,46	0,46
Priprava tal	ha	0,46	0,46
Sadnja	ha	1,06	1,06
Obžetev	ha	2,73	5,85
Nega mladja	ha	5,43	5,43
Nega gošče	ha	3,59	3,59
Nega letvenjaka	ha	2,12	2,12
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,71	2,71
Zaščita s tulci, mrežo	kos	1560	1560
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	500	500
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	300	300
Obžetev tulcev mrež	kos	100	100
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	300	300
Odstranjevanje zaščitne ograje	m	500	500
Vzdrževanje pašnikov in travnikov	ha	0,52	3,12
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	85	85
Ohranjanje biotopov - nega	ha	7,60	14,60
Naravni razvoj biotopov	m3	55	55

Obnova je načrtovana na slabih dveh hektarjih. Več kot polovico obnove predstavlja sadnja, ki je načrtovana kot sanacija objektov poškodovanih po podlubnikih in kot spopolnitev naravnega mladja v odraslih sestojih po pomladitvenih sečnjah. 60% obnove je vezano na obstoječa sproščena mladovja, ostalo je vezano na pomladitvene poseke.

Ukrepi nege so načrtovani na 16,58 ha. Med njimi prevladuje obžetev, ki je načrtovana kot obžetev naravnega podmladka pri naravni obnovi. 43,0% ukrepov nege je nujno potrebnih in so vezani na sproščena mladovja, 12,4% predstavlja nega drogovnjaka, ostalo je vezano na realizacijo pomladitvenih posekov.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je načrtovano ohranjanje biotopov z ukrepi nege in sečnje ter naravni razvoj biotopov.

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: 09_Gorska bukovja - 00009

9.2.7.1 STANJE GOZDOV

RGR meri 623,73 ha in predstavlja 8,6% površine gozdov v GGE. Gozdovi pokrivajo bogatejša pobočja v nižjih predelih pod Uršljo goro (Hotuljsko podolje). V višjih legah prehajajo v Predalpsko jelovo bukovje v nižjih legah pa se mešajo z Jelovji s trikrpim bičnikom. Manjši kompleks gozdov RGR9 najdemo tudi v Koroškem Selovcu. Večina površine so zasebni gozdovi (95%).

Za 5,04 ha gozdov v RGR9 so usmeritve in ukrepi načrta GGE neposredno potrebni za območja Natura 2000: SI5000024 Grintovci (2,34 ha) in SI3000324 Črni potok (2,70 ha).

Na 1.stopnji poudarjenosti je evidentirano 221,88 ha ekoloških funkcij. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je evidentirana na 120,38 ha, hidrološka funkcija na 50,48 ha (zajetje nad Lešami), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 11,20 ha (vzdrževane travne površine, grmišča, močvirne površine) in klimatska funkcija na 39,82 ha (gozdovi okoli naselij na Lešah, v Kotu ter v okolici Ivarčkega jezera). Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 160,92 ha. Higijenska (23,30 ha) in obrambna funkcija (67,01 ha) se pokrivata s klimatsko in hidrološko funkcijo. Na območju Ivarčkega jezera je evidentirana turistična funkcija (88,28 ha). Od socialnih funkcij sta evidentirani še funkcija varovanja naravnih vrednot (4,02 ha) ter estetska funkcija (58,31 ha). Lesnoproizvodna funkcija je na 1.stopnji poudarjena na celotni površini RGR.

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

RGR opredeljuje habitat 91K0 Ilirski bukovi gozdovi za združbe Predalpsko gorsko bukovje, Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, Osojno bukovje s kresničevjem in Predalpsko jelovo bukovje. Združbi Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico in Kisloljubno bukovje z rebrenjačo se nahajata v habitatnem tipu Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (9110). Združbo Bazoljubno rdečeborovje opredeljuje habitat 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora. Pobočno velikojesenovje opredeljuje habitatni tip 9180 Javorovi gozdovi v grapah in na pobočjih.

a)Rastišče

V RGR je evidentiranih 10 gozdnih združb. Prevladujoča je Predalpsko gorsko bukovje (RK= 9). V višjih legah RGR sooblikujeta Osojno bukovje s kresničevjem ter Predalpsko jelovo bukovje, v nižjih legah pa Jelovje s trikrpim bičnikom. Ostale združbe so prisotne mikrorastiščno na prehodih v sosednje RGR in večajo vegetacijsko pestrost. Zahtevnejše vrste se pojavljajo v drevesnem, grmovnem in zeliščnem sloju. Značilna rastlinska kombinacija je zelo obsežna in bogata, zato je dejanska rastnost v RGR nekoliko višja kot jo izkazuje RK prevladujoče združbe.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	RK	Površina	%
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	472,88	75,9
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	14,72	2,4
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	12,56	2,0
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	56,89	9,1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	3,42	0,5
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	25,88	4,1
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	29,10	4,7
77100	Jelovje s praprotni	17	6,24	1,0
60100	Pobočno velikojesenovje	7	0,54	0,1
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	1,50	0,2
	Skupaj	9,2	623,73	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo raznodobni mešani sestoji s prevladujočo fazo debeljaka. Kot raznomernih je opredeljenih 2,38 ha gozdov. Sestoji se izmenjujejo malopovršinsko do večjepovršinsko.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-09

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v% od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%	m3/ha	%
Iglavci	5,4	11,8	19,6	25,3	37,9	314,4	76,2	7,50	74,1
Listavci	12,1	19,6	23,4	22,4	22,5	98,3	23,8	2,63	25,9
Skupaj	7.0	13.6	20.5	24.6	34.3	412.7	100.0	10.13	100.0

V lesni zalogi prevladujejo iglavci, ki se večinoma nahajajo v višjih debelinskih razredih. Velik delež lesne mase v V. debelinskem razredu, ob visoki lesni zalogi, kaže na debele in zrele sestoje. Listavci dosegajo 23,8% delež v lesni zalogi, kar je več kakor v prejšnjem ureditvenem obdobju (22,1%). Tudi pri listavcih se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem delež lesne zaloge pomaknil v višje debelinske razrede. Listavci v prirastku dosegajo višji delež kakor v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	262,3	4,9	18,7	28,4	0,0	30,7	0,5	61,8	3,2	2,1
	%	63,5	1,2	4,5	6,9	0,0	7,5	0,1	15,0	0,8	0,5
Naravno stanje	m3/ha	18,6	11,2	7,4	0,0	0,0	279,2	7,4	29,8	18,6	0,0
	%	5,0	3,0	2,0	0,0	0,0	75,0	2,0	8,0	5,0	0,0

V sestavi lesne zaloge po drevesnih vrstah ima smreka prevladujoč delež. Od iglavcev so posamično primešani še rdeči bor, jelka in macesen. Pri listavcih prevladujejo plemeniti listavci, ki so jih v zadnjih obdobjih načrtno vnašali. Delež bukke je v primerjavi z naravnim stanjem zelo majhen.

Tudi v sestavi naravnega pomladka (D-POM, priloga E2) prevladuje smreka. Od iglavcev se pojavlja v podmladku le še jelka (5%), ki ji ustrezajo pogoji pod zastorom. Macesen in rdeči bor se ne pomlajujeta zaradi neugodnih svetlobnih pogojev. Delež listavcev v podmladku je podoben kakor njihov delež v lesni zalogi.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Ohranjenost gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,00	0,00	0,00	332,99	53,39	290,74	46,61	623,73	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,00	0,00	0,00	332,99	53,39	290,74	46,61	623,73	100,0

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravnega stanja (evklidska razdalja) so gozdovi v RGR močno spremenjeni in izmenjani.

Razvojne faze oz.zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	26,25	37,3	26,1	36,6	0,0	55,7	30,7	13,6	0,0	24,3	35,4	7,9	32,4
Drogovnjak	27,48	46,8	41,3	11,9	0,0	43,2	50,8	6,0	0,0	47,7	39,0	13,3	0,0
Debeljak	448,72	0,0	0,0	0,0	0,0	63,1	36,6	0,3	0,0	1,2	50,9	43,6	4,3
Sestoj v obnovi	118,90	0,0	0,0	0,0	0,0	56,0	44,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	2,38	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	623,73	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Mladovja imajo bogate in dobre zasnove, na 36,6% površine so zasnove pomanjkljive. Na podobnem deležu je tudi sestojni sklep mladovij pretrgan. Drogovnjaki imajo odlične in dobre sestojne zasnove. Na dobri polovici površine so pomanjkljivo negovani, kar se odraža na tesnem sklepu sestojev. Debeljaki in sestoji v obnovi so v povprečju dobro negovani, ima pa slaba polovica debeljakov rahel sklep.

Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	308	1,0	17,2	80,2	1,3	0,3
Skupaj listavci	102	1,0	5,9	71,5	21,6	0,0
Skupaj	410	1,0	14,4	78,1	6,3	0,2

Odlična kakovost v RGR je ocenjena pri macesnu in plemenitih listavcih. Smreka kot prevladujoča vrsta ima kljub dobremu rastiščnemu potencialu povprečno (dobro) kakovost. Bukev je ocenjena s povprečno in zadovoljivo kvaliteto. Najslabša kvaliteta je ocenjena pri trdih in mehkih listavcih. (priloga E2, preglednica K)

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je 3,2%. Evidentirane so poškodbe debla in koreničnika (3,2%) in poškodbe vej (1,8%).

9.2.7.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek (podatki so pridobljeni iz programa Timber)

Najvišji načrtovani možni posek v preteklem ureditvenem obdobju je bil 38.268 m³. Posekali so 42.662m³ (111% realizacija). Realizacija iglavcev je bila 121%, realizacija listavcev pa 61%. V strukturi sečenj prevladujejo sanitarne sečnje, med katerimi je največ poseka zaradi žledoloma (31,5%). Med ostalimi sanitarnimi sečnjami je evidentirano še 17,3% poseka zaradi podlubnikov in 9,6% poseka zaradi vetroloma. Kot redne sečnje so evidentirana redčenja (17,5%) in pomladitvene sečnje (17,1%).

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Gojitvena dela

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	5,02	1,30	25,9
Priprava tal	ha	0,35	0,95	271,4
Sadnja	ha	0,91	0,45	49,5
Nega mladja	ha	8,02	3,66	45,6
Nega gošče	ha	28,13	10,60	37,7
Nega letvenjaka	ha	6,00	3,80	63,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,87	1,25	32,3
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	9.100,00	400,00	4,4
Vzdrževanje grmišč	ha	1,40	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	12,00	2,40	20,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	32,50	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	dni	0,97	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	1.220,00	1.320,00	108,2
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	36,48	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	200,00	0,0

Gojitvena dela so bila načrtovana v obsegu 52,3 ha, realizirana so bila na 22,0 ha (42,1% realizacija). V okviru obnove je presežen načrtovan obseg priprave tal, ker se je izvedla strojna priprava tal za naravno obnovo, ki ni bila načrtovana. Ta način priprave tal je bil uspešen, zato se načrtovana sadnja ni v celoti izvršila. Ukrepi nege so bili načrtovani na 46,0 ha, realizirani pa le na 19,31 ha (41,9% načrtovanega obsega).

9.2.7.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek posek

Razvoj gozdnih fondov je primerljivo možno spremljati le od leta 1999 naprej, ker je bil RGR v prejšnjih obdobjih oblikovan po drugačnih kriterijih in vrednosti niso primerljive.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	702,58	311,4	82,8	375,9	6,58	1,70	8,28
2009	611,05	320,3	90,8	411,1	6,72	2,36	9,08
2019	623,73	314,4	98,3	412,6	7,50	2,63	10,13

Letni realiziran posek*		
m3/ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
4,06	0,39	4,45
6,32	0,59	6,91
6,20	1,52	7,71

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek.

Skupna površina RGR se je v letu 2009 zmanjšala zaradi izločitve visokonapetostnega daljnovoda, ki poteka skozi GGE Ravne. Lesna zaloga iglavcev je v zadnjem obdobju malenkost padla, lesna zaloga listavcev je narasla za 8,3%. Prirastek se je povečal za 11,6%.

Drevesna sestava

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	%	69,5	1,4	6,0	6,6	0,0	6,4	0,2	9,6	0,2	0,1
2009	%	64,1	1,3	6,7	5,8	0,1	6,7	0,2	14,6	0,3	0,2
2019	%	63,5	1,2	4,5	6,9	0,0	7,5	0,1	15,0	0,8	0,5

Delež listavcev se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem zvišal. Pri iglavcih se je zmanjšal delež smreke in rdečega bora.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

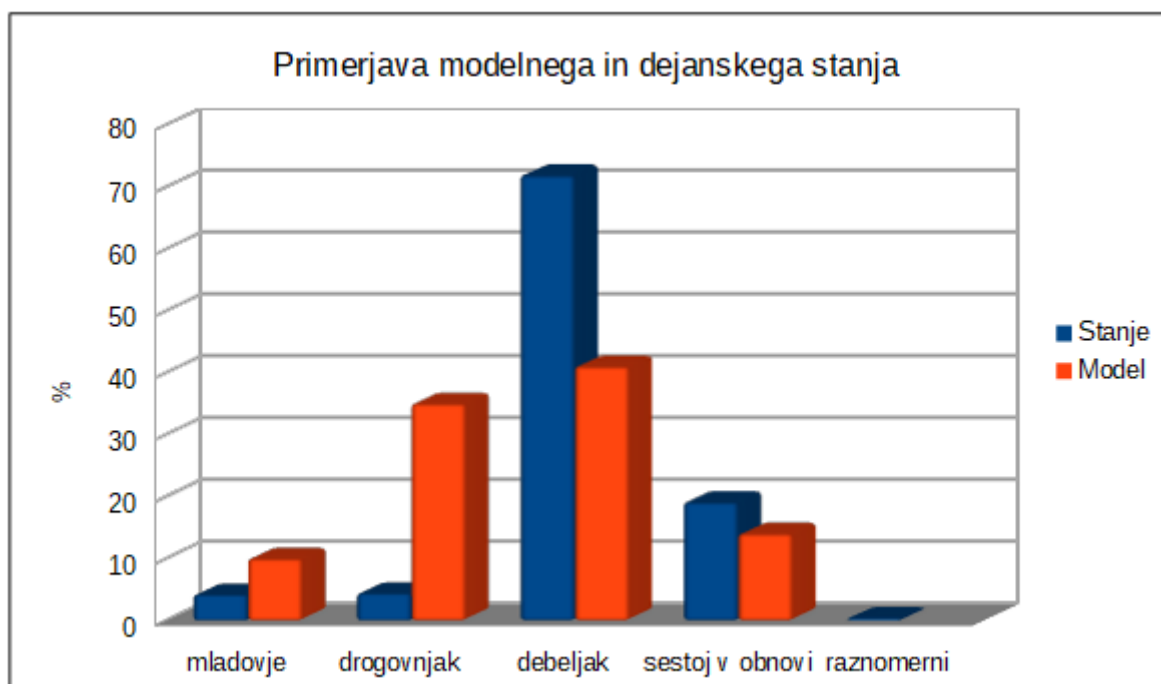
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	26,25	4,2	4,2	13+12	10	62,37	-36,12
Drogovnjak	27,48	4,4	4,4	44	35	218,31	-190,83
Debeljak	448,72	71,9	72,3	51	41	255,73	192,99
Sestoj v obnovi	118,90	19,1	19,1	17+13	14	87,32	31,58
Raznomerno (ps-šp)	2,38	0,4					
Skupaj:	623,73	100,0	100,0	125+25	100	623,73	0,00

Za primerjavo z modelnim stanjem so raznomerni gozdovi glede na sestojne parametre priključeni k debeljakom. V primerjavi z modelnim stanjem je v RGR premalo mladovij in drogovnjakov, preveč je debeljakov in sestojev v obnovi. Delež mladovij iz prejšnjega ureditvenega obdobja (1,0%) se je dvignil, prav tako delež drogovnjakov (prej 2,4%). Delež debeljakov iz prejšnjega obdobja (78,8%) se je znižal. Velik delež teh sprememb je nastal ob žledolomu 2014. Razvoj gre v smeri proti uravnoteženemu stanju razvojnih faz. Dinamika razvoja sestojev je v tem RGR hitrejša in ob pravilnem in pravočasnem ukrepanju, se uravnoteženo stanje razvojnih faz lahko zagotovi, le delež drogovnjakov bo dosežen šele v daljšem časovnem obdobju. Sestoji v obnovi so dobro pomlajeni s podmladkom bogatih zasnov in predstavljajo osnovo za ukrepanje v prihodnje.

Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 09

9.2.7.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj za 10 letno obdobje

Zgradba: Malopovršinsko raznodoben gozd iglavcev in listavcev

Razvojne faze: mladovje 9,0%, drogovnjak 4,4%, debeljak 51,8%, sestoj v obnovi 34,8%

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Drevesna sestava: smreka 62,7%, jelka 1,2%, macesen 6,8%, rdeči bor 4,5%, bukev 8,1%, hrast 0,2%, plemeniti listavci 15,3%, ostali listavci 1,2%

Lesna zaloga : ciljna 436 m³/ha,

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci	5	30	60	5	
listavci	10	35	50	5	

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati je potrebno raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov, s poudarkom na sproščanju mladih razvojnih faz. Okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 120-130 let, pomladitveno dobo zaradi uravnavanja razmerja razvojnih faz skrajšamo na 20-30 let. V vseh razvojnih fazah je z ukrepi nege potrebno izboljšati kvaliteto drevja, predvsem listavcev. Pomembno je, da se gojitveno ukrepanje usmeri na najkvalitetnejše osebkke in v tiste razvojne faze (mladovje, drogovnjaki), kjer pravočasno ukrepanje tudi zagotavlja pričakovane rezultate. Prednost pri gozdnogospodarskih ukrepih imajo sestoji poškodovani po naravnih ujmah in podlubnikih.

Obnova in mladovja

Obnova sestojev mora temeljiti na naravni obnovi, ki na tem rastišču poteka brez večjih problemov. Na delih sestojev z močnim grmovnim slojem je potrebno izvesti pripravo sestoja na naravno obnovo. Pri pripravi na naravno pomladitev naj se s pravilnim doziranjem svetlobe vpliva na drevesne vrste v podmladku. Zagotoviti je potrebno dovolj svetlobe za plemenite listavce, ki jih je v pomladku evidentiranih 15%. Umetne obnove se poslužujemo, kadar do naravne obnove ne pride, pri sanaciji večjih površin zaradi podlubnikov in vremenskih ujm ali za spopolnitev naravnega mladja z rahlim in vrzelastim sklepom (32% mladovij). S sadnjo je potrebno sanirati tiste objekte, ki so bili poškodovani po žledu 2014 in naravna obnova ni bila uspešna. Kjer je gost zeliščni sloj, je potrebno pred sadnjo izvesti pripravo tal. Sadijo naj se listavci in macesen, ki jih je potrebno ščititi. Priporočljiva je tudi zaščita posameznih kvalitetnih naravnih listavcev. Ukrepi nege naj bodo intenzivni in pravočasni. Na močnejše zapleveljenih sestojih je potrebna obžitev naravnega mladja, ki naj se po potrebi ponavlja. Z nego mladja in gošče je potrebno pravočasno zagotoviti primerno drevesno sestavo in pospeševati listavce in macesen. Redčenja letvenjakov morajo biti zgodnja in usmerjena h krepitvi stabilnosti in oblikovanju ravnega prostora listavcev in macesna.

Drogovnjaki

Redčenja drogovnjakov naj bodo izvedena z jakostjo 18-22% LZ, v delih kjer je večja primes listavcev, še posebej plemenitih listavcev, je lahko intenziteta višja. Redčenje kot negovalni ukrep, je potrebno izvesti na 48% površine drogovnjakov s tesnim sklepom.

Debeljaki

Na 73% površine debeljakov (še strnjeni in kvalitetni deli sestojev) akumulirati prirastek in izvesti redčenja, ki morajo biti zmerna (okoli 11% od LZ), da ne pride do predčasne pomladitve. Z izbiralnimi redčenji sproščati kvalitetne listavce in macesen, ki so pomembni za ohranjanje vrednosti in stabilnosti sestojev. Z intenzivnejšimi sečnjami (okoli 21% od LZ) v obnovo uvesti 22 % površine debeljakov, ki so že pomlajeni, ki imajo prerahljani sklep in ki slabo izkoriščajo proizvodno sposobnost rastišča.

Sestoji v obnovi

Na 38% površine sestojev v obnovi, kjer sestojni sklep še ni pretrgan in kjer se pojavlja pretežno podmladek iglavcev, zadržano nadaljevati obnovo z jakostjo okoli 30% LZ. Na 50% površine sestojev v obnovi, kjer je sklep rahel in pretrgan, podmladek pa kvaliteten in mešan, pospešeno nadaljevati obnovo z jakostjo okoli 50% LZ. Na 12% površine sestojev v obnovi, kjer podmladek dosega fazo gošče in letvenjaka je potrebno obnovo zaključiti. Za naravno obnovo listavcev puščati semenska drevesa v sestojih. Kvalitetne macesne puščati kot prihranjence dve proizvodni dobi.

Gozdovi pomembni za druge vloge gozda

V vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa mora režim gospodarjenja biti prilagojen prisotnim funkcijam. Na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami. Za izboljšanje prehranskih možnosti za prosto živeče živali je potrebno vzdrževati grmišča in travnike ter vnašati plodnosne drevesne vrste. Na območjih Natura 2000 (5,04 ha) in na

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

območjih evidentiranih naravnih vrednot je potrebno upoštevati podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3 Ohranjanje biotske raznovrstnosti. Izvajati je potrebno predpisan gozdni red ter skrbeti za urejenost in prehodnost različnih označenih poti v gozdu ter infrastrukturnih objektov na turistično obremenjenih območjih (Ivarčko jezero). Na primeren način je potrebno obveščati javnost in druge uporabnike prostora o gozdnogospodarskih ukrepih, ki se izvajajo v gozdu.

Ukrepi

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	76,2	23,8	100,0
- ciljno %	75,20	24,80	100,00
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	314,4	98,3	412,7
- ciljna (m3/ha)	328,07	108,08	436,15
Prirastek (m3/ha)	7,50	2,63	10,13
Možni posek (m3/ha)	62,0	15,1	77,1
Možni posek (m3/ha/leto)	6,20	1,52	7,72
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,7	15,4	18,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	82,7	57,6	76,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	13.749	24.673	23	0,0	0,0	225	39670	19,7	82,6
	%	35,6	63,7	0,1	0,0	0,0	0,6	100,0	0,0	0,0
Listavci	m3	3.879	5.376	29	0,0	0,0	166	9450	15,4	57,7
	%	41,0	56,9	0,3	0,0	0,0	1,8	100,0	0,0	0,0
Skupaj	m3	17.628	30.049	52	0,0	0,0	391	48120	18,7	76,2
	%	36,6	62,5	0,1	0,0	0,0	0,8	100,0	0,0	0,0

V možnem poseku prevladujejo pomladitvene sečnje, s katerimi želimo v prvi fazi povečati delež mladovij in sestojev v obnovi, v daljšem časovnem obdobju pa tudi delež drogovnjakov. Načrtovane so v debeljakih, ki jih je potrebno uvesti v obnovo in v sestojih v obnovi, kjer obnovo nadaljujemo in zaključujemo. Redčenja so načrtovana v drogovnjakih in debeljakih. V debeljakih z normalnim sklepom so manj intenzivna in usmerjena v akumuliranje.

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	18,15	18,15
Priprava tal	ha	3,13	3,13
Sadnja	ha	3,28	3,28
Obžetev	ha	10,32	24,66
Nega mladja	ha	28,66	28,66
Nega gošče	ha	31,33	31,33
Nega letvenjaka	ha	14,87	14,87
Nega ml. Drogovnjaka	ha	12,45	12,45
Zaščita s tulci, mrežo	kos	4.980	4.980
Zaščita z ograjo	m	300	300
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200	200
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	100	100
Obžetev tulcev, mrež	kos	100	100
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	3,71	7,42
Vzdrževanje pašnikov in travnikov	ha	0,85	7,65
Sajenje plodonosnega drevja	kos	100	100
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	125	375
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,27	3,28
Naravni razvoj biotopov	m3	50	50

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Ukrepi obnove so načrtovani na 24,56 ha. Velik poudarek je na pripravi sestojev na naravno pomladitev, ki v tem RGR dobro poteka. Načrtovana je v debeljakih, ki jih bomo uvedli v obnovo in v sestojih v obnovi. Sadnja je načrtovana na 3,28 ha kot sanacija ogolelih površin po podlubnikih in ujmah in kot spopolnitev že obstoječih mladovij s pretrganim sklepom. Negovalna dela so načrtovana na 97,63 ha. Poudarek je na negi gošče, ki jo je potrebno izvesti pravočasno in uravnavati zmes v korist listavcev. 29,7% načrtovanih del obnove in 28,2% negovalnih del je nujno potrebnih in so načrtovana v že obstoječih mladovij, 9,2% je načrtovano nege drogovnjaka, ostali obseg načrtovanih gojitvenih del je vezan na realizacijo načrtovanih pomladitvenih sečenj.

Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti je načrtovano vzdrževanje grmišč in travnikov, sadnja plodonosnega drevja ter ohranjanje biotopov z ukrepi nege.

9.2.8 Rastiščnogojitveni razred: 12_Kisloljubno rdečeborovje - 00012

9.2.8.1 STANJE GOZDOV

RGR meri 191,53 ha in se v okviru GGO Slovenj Gradec pojavlja le v GGE Ravne. Obsega gozdove izravnanih pobočij Šentanela ter posamezne predele Belšaka in Jamnice. Vsi gozdovi so v zasebni lasti, značilna je razdrobljena gozdna posest.

V RGR12 ni izločenih posebnih varstvenih območij Natura 2000.

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je na 1.stopnji poudarjenosti evidentirana na 156,68 ha zaradi nagibov nad 35° in gozdne združbe Kisloljubna rdečeborovja. Hidrološka funkcija je na 1. stopnji poudarjena na 2,11 ha (območja dveh vodnih zajetij v Šentanelu). Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na 1. stopnji poudarjena na 2,81 ha (rastišče divjega petelina in vzdrževana travna površina v Jamnici). Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 26,29 ha. Obrambna funkcija (9,0 ha) se prekriva s hidrološko funkcijo. Na 1. stopnji sta evidentirani še turistična funkcija (1,19 ha) in estetska funkcija (16,10 ha). Proizvodne funkcije so na celotni površini RGR poudarjene na 1.stopnji.

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

RGR rastiščno opredeljuje habitatni tip 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora za združbo Kisloljubno rdečeborovje. Srednjeevropski kisloljubni bukovji gozdovi (9110) opredeljujejo združbi Kisloljubno bukovje z rebrenjačo in Kisloljubno – zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico.

a) Rastišče

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	RK	Površina	%
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	152,38	79,6
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	30,82	16,1
78100	Kisloljubno – zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	8,33	4,3
	Skupaj	5,8	191,53	100,0

Prevladujoča združba v RGR je Kisloljubno rdečeborovje, ki pokriva skoraj 80% površine. RGR sooblikujeta še združbi Kisloljubno bukovje z rebrenjačo in Kisloljubno – zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, ki sta fragmentarno primešani na manjših površinah. Za RGR so značilna močno degradirana rastišča, ker so gozdovi zaradi bližine agrarne poseljenosti bili pod večjim pritiskom (kmečko prebiranje, izsekavanje listavcev za kurjavo, iznos sečnih odpadkov). Listavci se pojavljajo predvsem v okviru združbe *Luzulo – Fagetum* in na lokacijah, kjer so boljši rastiščni pogoji. Pojavljajo se vrste, ki prenesejo neugodne talne razmere (bukev, kostanj, hrast ob gozdnih robovih, jerebika, zelena jelša). Zaradi primesi bogatejših vrst je rastnost RGR12 nad rastnostjo, ki jo izkazuje rastiščni koeficient za prevladujočo združbo.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi so tipični kmečki, malopovršinsko raznodobni sestoji, s prevladujočo fazo debeljakov.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-12

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v% od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	6,8	15,8	24,6	27,2	25,6	342,8	88,6	7,56	85,5
Listavci	14,5	21,0	22,1	21,7	20,7	44,0	11,4	1,29	14,5
Skupaj	7,7	16,4	24,3	26,5	25,1	386,8	100,0	8,85	100,0

V lesni zalogi prevladujejo iglavci, listavci dosegajo le 11,4% delež. Težišče razporeditve lesne zaloge je v višjih debelinskih razredih in delež debelega drevja se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem povečal. Skladno s tem se je zmanjšal delež drogovnjakov, povečal se je delež debeljakov. Razporeditev lesne zaloge listavcev po debelinskih razredih je ugodnejša. 35,5% lesne zaloge listavcev se nahaja v prvih dveh debelinskih razredih in tudi v prirastku dosegajo višji delež kakor v lesni zalogi. To so dejstva, ki kažejo na nujnost odpiranja in sproščanja krošenj listavcev v mlajših razvojnih fazah, če želimo slediti strategiji povečevanja deleža listavcev v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	140,7	0,0	190,8	11,3	0,0	41,6	1,1	0,6	0,6	0,1
	%	36,4	0,0	49,3	2,9	0,0	10,8	0,3	0,2	0,1	0,0
Naravno stanje	m3/ha	15	0	197	0	0	29	29	0	29	3
	%	5,0	0	65,0	0	0	10,0	9,0	0	10,0	1,0

V lesni zalogi prevladuje bor (49,3%). Smreka dosega 36,4% delež, macesen je posamično primešan. Od listavcev prevladuje bukev, ostale vrste ne dosegajo niti odstotnega deleža. Tudi v naravnem stanju RGR12 prevladuje bor, vendar z zadostnim deležem bukve, hrasta in drugih listavcev kot sograditeljev sestojev.

Delež listavcev v podmladku je podoben kakor je njihov delež v lesni zalogi. (preglednica D-POM). Pri iglavcih v naravnem podmladku prevladuje smreka (70%), bor dosega le 18%, macesna pa sploh ni. Iz preglednice RF4 je razvidno, da je v mladovju delež podmladka rdečega bora in macesna še 66%, v višjih razvojnih fazah pa se podmladek teh drevesnih vrst izgubi in prevlada agresivnejša smreka. To nam kaže na problem nezadostnega odpiranja oz. doziranja svetlobe za potrebe svetloлюбnih drevesnih vrst.

Ohranjenost gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	32,53	16,98	153,03	79,9	5,97	3,12	0,00	0,00	191,53	100,00
Skupaj vsi gozdovi	32,53	16,98	153,03	79,9	5,97	3,12	0,00	0,00	191,53	100,00

Glede na odstopanje dejanske drevesne sestave od naravne (evklidska razdalja) je v RGR večina gozdov spremenjenih.

Razvojne faze oz.zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,24	46,8	53,2	0,0	0,0	64,5	35,5	0,0	0,0	64,5	35,5	0,0	0,0
Drogovnjak	6,91	38,4	61,6	0,0	0,0	93,6	0,0	6,4	0,0	12,3	87,7	0,0	0,0
Debeljak	155,28	0,0	0,0	0,0	0,0	68,6	29,9	1,5	0,0	0,0	50,7	49,3	0,0
Sestoj v obnovi	28,10	0,0	0,0	0,0	0,0	36,4	63,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	191,53	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Sestojne zasnove v mladovjih in drogovnjakih so bogate in dobre. Mladovja so na 35,5% pomanjkljivo negovana in imajo na 64,5% tesen sklep. Gre za goste naravne gošče in letvenjake smreke, ki jih je potrebno prerahljati oz. prerediti. Drogovnjaki so dobro negovani in imajo večinoma normalen sklep. Sklep debeljakov je na slabi polovici površine rahel in v kombinaciji s podmladkom nakazuje na sestoje, ki jih je potrebno uvesti v obnovo.

Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	147	0,0	0,7	93,2	6,1	0,0
Skupaj listavci	13	0,0	0,0	69,2	30,8	0,0
Skupaj	160	0,0	0,6	91,3	8,1	0,0

Pri iglavcih je s prav dobro kvaliteto ocenjen macesen, ki v lesni zalogi dosega le slabe 3%. Smreka in rdeči bor, ki gradita sestoje v RGR12, sta ocenjena s povprečno (dobro kvaliteto). Pri listavcih so ocene slabše, vendar je potrebno poudariti njihovo melioratorsko vlogo. (priloga E2, preglednica K)

Poškodovanost sestojev

Glede na ugodne pravilne razmere in nizko intenzivnost gospodarjenja je tudi delež poškodb manjši (0,6%). Poškodbe debla in koreninika predstavljajo 0,3%, poškodbe vej prav tako 0,3% poškodovanosti.

9.2.8.2. ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek (podatki so pridobljeni iz programa Timber)

V preteklem ureditvenem obdobju je bil predpisan najvišji možni posek 8.261 m³. Posekali so 3.030 m³ (37% realizacija). Po vrstah sečenj prevladujejo redčenja (45,6%) in pomladitvene sečnje (20,1%). Sanitarne sečnje predstavljajo 30,4% vsega poseka (podlubniki 8,0%, žledolom 14,6%, vetrolom 7,8%).

Gojitvena dela

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	1,49	0,00	0,0
Nega gošče	ha	9,16	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	5,57	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,46	0,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	3,26	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,89	0,0

Predpisana gojitvena dela niso bila izvedena, kar se kaže v tesnem sklepu mladovij. Neizvedba gojitvenih del sovpada z nizko realizacijo načrtovanega poseka in kaže na neintenzivno gospodarjenje v RGR12.

9.2.8.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek posek

Razvoj gozdnih fondov je primerljivo možno spremljati le od leta 1999 naprej, ker je bil RGR v prejšnjih obdobjih oblikovan po drugačnih kriterijih in vrednosti niso primerljive.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1999 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1999	196,58	237,2	16,3	253,5	5,43	0,64	6,07
2009	189,74	267,9	34,8	302,7	4,87	0,97	5,84
2019	191,53	342,8	44,0	386,8	7,56	1,29	8,85

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
0,80	0,10	0,90
1,50	0,09	1,60
6,21	0,57	6,77

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Površina gozdov se je nekoliko spreminjala. Spremembe so posledica točnosti zarisov, izločitve negozdnih površin (daljnovodi, javne ceste) in krčitev gozdov v kmetijske in infrastrukturne namene. Lesna zaloga in prirastek se glede na prejšnja ureditvena obdobja povečujeta. Delež listavcev iz prejšnjega obdobja ostaja na enakem nivoju.

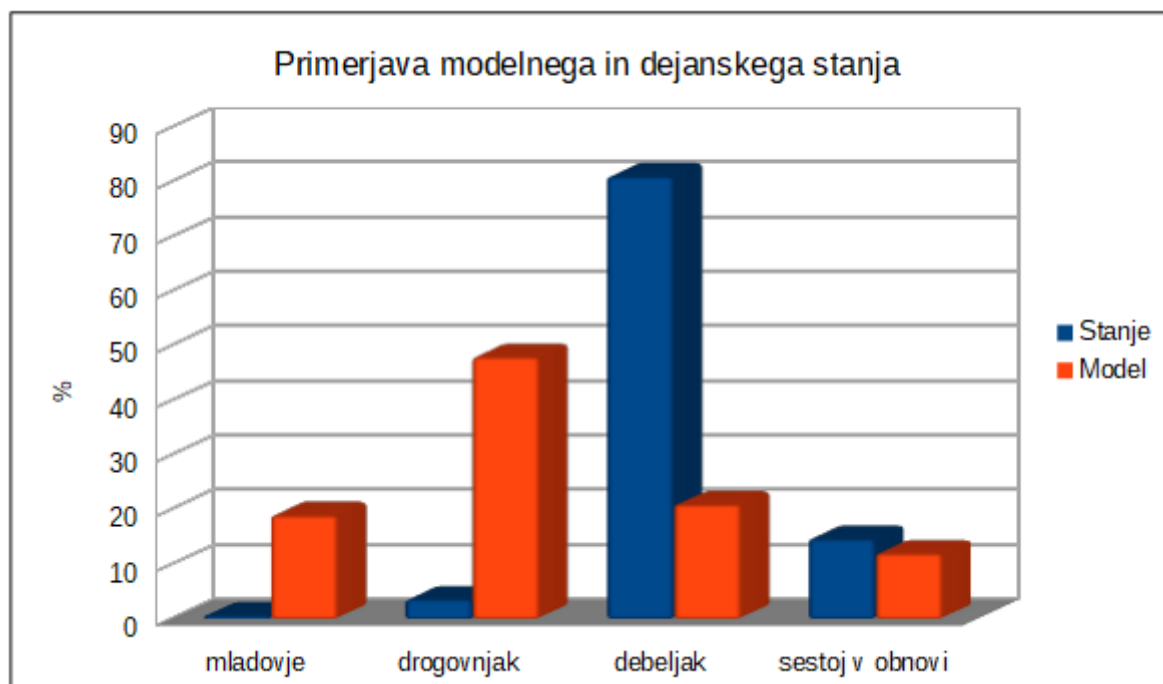
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	1,24	0,6	0,6	25	19	36,39	-35,15
Drogovnjak	6,91	3,6	3,6	62	48	91,93	-85,02
Debeljak	155,28	81,1	81,1	27	21	40,22	115,06
Sestoj v obnovi	28,10	14,7	14,7	16	12	22,98	5,12
Skupaj:	191,53	100,0	100,0	130	100	191,53	0,0

Primerjava med dejanskim in modelnim stanjem kaže na porušeno razmerje razvojnih faz. Delež debeljakov je najvišji med vsemi RGR v GGE in se je v primerjavi s prejšnjim obdobjem (70,0%) še povečal. Drogovnjaki iz prejšnjega obdobja (14,4%) so prerasli v debeljake, zato se je njihov delež znižal. Glede na neintenzivno gospodarjenje v preteklem obdobju (37% realizacija poseka, 0% realizacija gojitvenih del) ostajata deleža mladovij in sestojev v obnovi na enakem nivoju. Da bi se modelu približali, je potrebno povečati delež mlajših razvojnih faz in zmanjšati delež debeljakov. Prvi korak h temu je, da del presvetljenih debeljakov uvedemo v obnovo, hkrati pa polovico sestojev v obnovi s pospešeno obnovo in s končnim posekom prevedemo v mlajše razvojne faze. Zaradi slabših rastiščnih razmer in počasnejše dinamike razvoja je pričakovati, da bomo prišli v naslednjih desetih letih le do nekoliko večjega deleža mladovij. Zadosten delež drogovnjakov je realno pričakovati šele v daljšem časovnem obdobju.

Grafikon : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev 12

9.2.8.4. CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj za 10 letno obdobje

Zgradba: Malopovršinsko skupinsko raznodoben gozd iglavcev in listavcev

Razvojne faze: mladovje 3,9%, drogovnjak 3,4%, debeljak 54,3%, sestoj v obnovi 38,5%

Drevesna sestava: smreka 35,7%, macesen 2,8%, rdeči bor 49,1%, bukev 11,3%, hrast 0,4%, plemeniti listavci 0,4%, ostali listavci 0,3%

Lesna zaloga : ciljna 407 m³/ha

Ciljna kakovost: (kakovostni razredi)	1	2	3	4	5
iglavci	10	30	50	10	
listavci	5	25	50	20	

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati je potrebno raznodobno malopovršinsko zgradbo gozdov s primerno drevesno sestavo. Povečati je potrebno delež listavcev, ki imajo na tem rastišču pomembno meliorativno vlogo. Okvirna dolžina proizvodne dobe naj bo 120-140 let. V sestojih, ki so sečno zreli in kjer se pojavlja naravni podmladek, jo ustrezno skrajšamo. Okvirna dolžina pomladitvene dobe naj bo 20-30 let. Najkvalitetnejše macesne in rdeče bore puščamo kot prihranjence dve proizvodni dobi. Osnovno vodilo v tem ureditvenem obdobju je povečati površine sproščenih mladovij, iz katerih se bodo z intenzivno nego v naslednjih obdobjih razvijali drogovnjaki. Osnovna usmeritev je, da del presvetljenih debeljakov uvedemo v obnovo, hkrati pa polovico sestojev v obnovi s pospešeno obnovo in s končnim posekom prevedemo v mlajše razvojne faze. K obnovi in uvajanju v obnovo je v tem RGR potrebno pristopiti previdno in jih odpirati postopno, saj kljub zadovoljivemu, vendar počasnejšemu pomlajevanju, obstaja nevarnost razbohotenja borovnice.

Obnova in mladovja

S prilagajanjem proizvodne in pomladitvene dobe je potrebno v čim večjem obsegu zagotoviti naravno obnovo sestojev. Na močno zaplevljenih delih sestojev (borovnica), ki jih želimo obnoviti, je smiselna priprava tal za naravno obnovo. V delih, kjer se pojavlja naravni podmladek rdečega bora, macesna in listavcev, je potrebno k obnovi pristopiti večjepovršinsko, da bi ohranili delež teh vrst v kasnejših razvojnih fazah. Potrebno je spremljati semenska leta in izvajati pripravo tal v večjih jedrih. Umetno obnovo je potrebno načrtovati na površinah, kjer ne pride do naravne nasemenitve in na površinah, ki jih bomo uvedli v obnovo ali nadaljevali z obnovo, zasnove naravnega podmladka pa so slabe in pomanjkljive. Sadimo bukev, v večja jedra tudi macesen in hrast. Naravna mladovja je smiselno spopolnjevati z bukvijo, na ustreznih bogatih vložkih tudi z gorskim javorjem. Sadike je potrebno ščititi in zaščito tudi vzdrževati.

Ukrepi nege naj bodo zmerni, prilagojeni dinamiki razvoja sestojev, ki je tu počasnejša (ponovitve niso potrebne). Tudi obžetev v glavnem ni potrebna. Z nego mladja in gošče je potrebno pravočasno uravnavati zmes v korist listavcev, rdečega bora in macesna. V naravnih smrekovih goščah s pretesnim sklepom je potrebno pravočasno rahljanje zaradi stabilnosti in dolžine krošenj. Grmovne vrste, ki se pojavijo med mladovjem je priporočljivo puščati ali jih prikrajšati (hrana za divjad). Redčenja letvenjakov naj bodo pravočasna za krepitev stabilnosti in oblikovanje rastnega prostora listavcev, ki jih puščamo ne glede na kvaliteto.

Drogovnjaki

Redčenja drogovnjakov morajo biti zmerna (intenziteta 16-18% LZ). V drogovnjakih s tesnim sklepom (12% drogovnjakov) je priporočljivo poseganje 2x v deceniju z manjšo jakostjo, zaradi stabilnosti sestojev. Pri izbiri nosilcev funkcij je potrebno dajati prednost listavcem in macesnu ter jim sproščati krošnje.

Debeljaki

Redčenja še strnjenih delov kvalitetnih debeljakov morajo biti zmerna (10% od LZ), da ne pride do razbohotenja borovnice. V mlajših debeljakih s tesnejšim sklepom je intenziteta redčenja lahko višja in usmerjena v sproščanje listavcev in macesna, ki na tem rastišču dosega dobro kvaliteto. Na 34% površine debeljakov (že pomlajeni debeljaki, debeljaki z rahlim sklepom, debeljaki poškodovani po ujmah) pričnemo z uvajanjem v obnovo in posežemo z večjo intenziteto (18-20% od LZ). S svetlitvenimi redčenji oblikujemo jedra za naravno nasemenitev in sproščamo naravni podmladek. Kjer naravnega podmladka ni v zadostni količini, si pomagamo s sadnjo.

Sestoji v obnovi

Na 45% površine sestojev v obnovi, ki so pomlajeni z odličnim in dobrim podmladkom ter imajo pretrgan sklep, pospešeno nadaljujemo obnovo z jakostjo okoli 50% od LZ in jo na določenih delih tudi zaključimo. Kvalitetne

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

macesne in rdeče bore ohranjamo kot prihranjence dve proizvodni dobi. Listavce ohranjamo kot semenska drevesa. Star sesto naj se odstrani šele po uspešni obnovi (preprečiti zaplevljenost z borovnico). Na polovici površine sestojev v obnovi, kjer je sklep rahel, podmladek pa še ne dosega zadostne količine in kvalitete, zadržano nadaljevati obnovo z intenziteto okoli 34%LZ.

Sestoji posebej pomembni za druge vloge gozda

V vseh gozdovih, kjer so ekološke ali socialne funkcije poudarjene na 1.stopnji, je potrebno režim gospodarjenja podrediti prisotnim funkcijam, kjer so poudarjene na 2.stopnji, pa mora režim gospodarjenja biti prilagojen prisotnim funkcijam. Na območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov je potrebno upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami. Na območju življenjskega prostora divjega petelina je potrebno upoštevati določila časovne omejitve izvajanja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic v času rasti v obdobju od 1. marca do 30. junija ter zagotavljati ustrezne biotope z ukrepi sečnje in nege in z ohranjanjem in vzdrževanjem vseh negozdnih površin. Izvajati je potrebno predpisan gozdni red ter skrbeti za urejenost in prehodnost označenih poti v gozdu. Na primeren način je potrebno obveščati javnost in druge uporabnike prostora o gozdnogospodarskih ukrepih, ki se izvajajo v gozdu.

Ukrepi

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	88,6	11,4	100,00
- ciljno %	87,6	12,4	100,00
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	342,8	44,0	386,8
- ciljna (m3/ha)	357,17	50,33	407,50
Prirastek (m3/ha)	7,56	1,29	8,85
Možni posek (m3/ha)	62,0	5,6	67,7
Možni posek (m3/ha/leto)	6,21	0,57	6,77
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,1	12,9	17,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	82,1	44,0	76,5
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m3	4.126	7.760	0	0,0	0,0	0,0	11.886	18,1	82,0
	%	34,7	65,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Listavci	m3	359	728	0	0,0	0,0	0,0	1.087	12,9	44,1
	%	33,0	67,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	m3	4.485	8.488	0	0,0	0,0	0,0	12.973	17,5	76,5
	%	34,6	65,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0

Možni posek je načrtovan v višini 76,5% od prirastka. V možnem poseku prevladujejo pomladitvene sečnje (65,4%). Z njimi skušamo dolgoročno zagotoviti uravnoteženo razmerje razvojnih faz. Načrtovane so v debeljakih, ki jih uvajamo v obnovo in v sestojih v obnovi. Redčenja v možnem poseku predstavljajo 34,6% in se izvajajo v drogovnjakih in debeljakih. Z njimi se pospešuje najkvalitetnejše dele sestojev in zvišuje delež listavcev v lesni zalogi. Z višino in strukturo načrtovanih ukrepov je potrebno zagotavljati kontinuiteto donosov, saj so kmetje od gozda tudi eksistenčno odvisni.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,26	0,26
Sadnja	ha	0,09	0,09
Nega mladja	ha	3,29	3,29
Nega gošče	ha	7,04	7,04
Nega letvenjaka	ha	4,53	4,53
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,08	2,08
Zaščita s tulci, mrežo	kos	180	180
Ohranjanje biotopov -sečnja	m3	20	20
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,50	3,00

Gojitvena dela so načrtovana na skupni površini 17,03 ha. Ker s postopnim odpiranjem sestojev naravna obnova poteka zadovoljivo, je kot ukrep obnove načrtovana le sadnja listavcev za spopolnitev naravnega podmladka v debeljakih, ki jih bomo uvedli v obnovo. Na sadnjo je vezana tudi zaščita sadik listavcev. V okviru obnove je načrtovana tudi priprava sestojev na naravno obnovo. Vsi ukrepi obnove so vezani na načrtovane pomladitvene poseke v debeljakih in sestojih v obnovi.

Večino načrtovanih del predstavljajo negovalni ukrepi. Med njimi prevladuje nega gošče, kjer je potrebno prerahljati sklep in uravnavati zmes v korist listavcev. Med načrtovanimi ukrepi nege je 7,3% nujno potrebnih in so vezani na obstoječe sproščene mlade faze, 7,9% je načrtovana nega drogovnjakov, ostala negovalna dela so vezana na načrtovane pomladitvene sečnje v starejših razvojnih fazah.

Za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti je načrtovano ohranjanje biotopov z ukrepi sečnje in nege.

9.2.9 Rastiščnogojitveni razred: 21_Varovalni gozdovi - 00021

9.2.9.1 STANJE GOZDOV

V RGR 21 spada 145,43 ha gozdov, ki so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.list RS 39/2015). To so posamezni prostorsko ločeni odseki na strmih in skalovitih pobočjih Uršlje gore ter odseki ob železniški progi Dravograd – Pliberk. Večina gozdov je v državni lasti (93%), zasebni gozdovi predstavljajo le 7% površine varovalnih gozdov.

Na celotni površini RGR 21 je na 1.stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Na 1. stopnji poudarjenosti ekoloških funkcij so evidentirane tudi hidrološka funkcija (17,75 ha) na območju vodnih zajetij v Kozarnici, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (77,47 ha) na ovršju Uršlje gore, kjer je rastišče ruševca ter klimatska funkcija (varovalni gozdovi nad železnico v neposredni bližini poseljenih območij). Od socialnih funkcij so na 1. stopnji poudarjene zaščitna (28,76 ha ob železnici), obrambna (26,19 ha na širšem vodozbirnem območju Kozarnice), rekreacijska (4,55 ha) in turistična (4,97 ha), ki se prekrivata na območjih vplivnega pasu E6 in drugih pomembnih poti ter higienska funkcija (12,48 ha), ki se prekriva s klimatsko funkcijo. Estetska funkcija na 1.stopnji je evidentirana na 39,43 ha okoli naravnih vrednot in objektov kulturne dediščine (Uršlja gora-rastišče ogrožene flore, Urškin kvedrc, cerkev Sv. Uršule). Proizvodne funkcije na 1. stopnji niso evidentirane.

V RGR21 so usmeritve in ukrepi načrta GGE neposredno potrebni za območje Natura 2000 SI5000024 Grintovci za 106,50 ha, znotraj katere leži upravljavska cona 5024-A (44,01 ha).

Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Največji del RGR opredeljuje habitatni tip 91K0 Ilirski bukovi gozdovi za združbe Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje, Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico, Osojno bukovje s kresničevjem in Predalpsko jelovo bukovje. Habitatni tip 91R0 Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora opredeljuje združbo

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Bazoljubno rdečeborovje. Združbi Kislojubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico in Kislojubno bukovje z rebrenjačo se nahajata v habitatnem tipu 9110 Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi.

a) Rastišče

Preglednica /D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	RK	Površina	%
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	6,40	4,4
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	5,36	3,7
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	25,04	17,2
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	24,52	16,9
69100	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	7	38,45	26,5
63200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	4,12	2,8
75100	Kislojubno bukovje z rebrenjačo	9	0,55	0,4
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	12,71	8,7
78100	Kislojubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	28,28	19,4
	Skupaj	7,7	145,43	100,0

RGR ni izločen na podlagi rastišča oz. prevladujoče gozdne združbe. V varovalnih gozdovih pod ovršjem Uršlje gore prevladuje Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi, v nižinskih gozdovih ob železniški progi pa Kislojubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. Ostale združbe so primešane na prehodih v druge RGR.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo raznodobni sestoji, med katerimi izstopajo debeljaki na 86,3% površine. Na 8,9 ha je zgradba gozda posamezno do skupinsko raznomerna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek-21

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	2.4	7.6	24.0	36.5	29.5	115.6	59.6	2.30	59.6
Listavci	2.2	7.5	24.0	36.6	29.7	78.5	40.4	1.56	40.4
Skupaj	2.3	7.6	24.0	36.5	29.6	194.1	100.0	3.86	100.0

Lesna zaloga v varovalnih gozdovih je 194,1 m³/ha. Tudi v varovalnih gozdovih se največji delež lesne mase nahaja v višjih debelinskih razredih, kar sovпада s prevladujočo fazo debeljaka. Porazdelitev lesne mase po debelinskih razredih je podobna za listavce in iglavce. V lesni zalogi prevladujejo iglavci, med njimi smreka. Velik je tudi delež macesna, ki se pojavlja predvsem v višjih legah pod Uršljo goro. Med listavci prevladuje bukev (28,0%). Velik je tudi delež trdih listavcev (7,4%), med katerimi prevladuje robinija, ki porašča brežine nad železniško progo. V varovalnih gozdovih je evidentirano 8,21 ha podmladka (tabela D-POM). V podmladku dosega največji delež smreka (43%), ki se pomlajuje predvsem v višjih legah ter robinija (26%), ki se agresivno pomlajuje na brežinah ob železniški progi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	67,5	0,2	13,4	34,3	0,2	54,2	4,3	5,1	14,3	0,6
	%	34,7	0,1	6,9	17,7	0,1	28,0	2,2	2,6	7,4	0,3

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Ohranjenost gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	17,73	12,19	17,39	11,96	93,32	64,17	16,99	11,68	145,43	100,00
Skupaj vsi gozdovi	17,73	12,19	17,39	11,96	93,32	64,17	16,99	11,68	145,43	100,00

Večina varovalnih gozdov je močno spremenjenih. Največ spremenjenih gozdov je ob železniški progi, kjer je prisoten velik delež robinije.

Razvojne faze oz.zgradbe sestojev

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,81	0,0	64,6	35,4	0,0	0,0	11,6	88,4	0,0	65,2	0,0	23,2	11,6
Drogovnjak	7,66	0,0	16,6	83,4	0,0	0,0	2,7	97,3	0,0	16,6	23,6	0,0	59,8
Debeljak	125,56					0,0	22,6	77,4	0,0	4,6	23,5	30,3	41,6
Sestoj v obnovi	1,51					0,0	0,0	100,0	0,0				
Raznomerno	8,89					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj:	313,22	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zasnove v mladovjih so dobre do pomanjkljive. Večina mladovij je nenegovanih, kar se odraža na sestojnem sklepu. Drogovnjaki imajo pretežno pomanjkljive sestojne zasnove in so nenegovani. Sklep drogovnjakov in debeljakov je na več kot polovici površine pretrgan, kar je posledica poškodb po žledolomu in podlubnikih.

Kakovost drevja

Kakovost drevja ni ocenjena, ker v trajno varovalnih gozdovih ni stalnih vzorčnih ploskev.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost drevja ni ocenjena, ker v trajno varovalnih gozdovih ni stalnih vzorčnih ploskev.

9.2.9.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bil v varovalnih gozdovih načrtovan najvišji možni posek 1.074 m³ (687 m³ iglavcev, 387 m³ listavcev), predvsem kot sanitarne sečnje za vzdrževanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Posekalo se je 859 m³, kar pomeni 80% realizacijo. (iglavci 38% realizacija, listavci 155% realizacija). Visoka realizacija listavcev je na račun žledoloma 2014, ki predstavlja 40,4% vsega poseka v varovalnih gozdovih. Posek zaradi podlubnikov predstavlja 7,8% realiziranega poseka, vetrolom pa 8,0% realiziranega poseka. Na dostopnih mestih se je izvajalo tudi redčenje, ki predstavlja 19,8% v realizaciji poseka.

Preglednica /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Drugo varstvo pred požari	dni	5,57	0,00	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	9,08	1,50	16,5
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,03	0,0

Gojitvena dela niso bila načrtovana. V sklopu sanacije po podlubnikih se je izvedlo varstvo pred žuželkami. Za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti so bila izvedena biomeliorativna dela v obsegu 1,03 dni.

9.2.9.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina varovalnih gozdov se je v različnih ureditvenih obdobjih spreminjala skladno z Uredbami o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. V varovalnih gozdovih je proizvodna funkcija podrejena funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, zato tudi gibanje gozdnih fondov ni rezultat intenzivnega načrtnega gospodarjenja.

Preglednica /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2009 do 2019

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2009	146,31	117,4	68,2	185,6	1,85	1,70	3,56
2019	145,43	115,6	78,5	194,1	2,30	1,56	3,86

Letni realiziran posek*		
m3/ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
0,17	0,39	0,56
0,50	0,48	0,98

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovan in ne realiziran posek.

Vrednosti gozdnih fondov ostajajo približno enake kakor v prejšnjem ureditvenem obdobju. Razmerje med listavci in iglavci v lesni zalogi se je malenkost spremenilo v korist listavcev (prej listavci 36,7%). Tudi v prirastku dosegajo listavci višji delež kakor iglavci.

Razvojne faze in zgradbe sestojev**Preglednica /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR**

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	1,81	1,2					
Drogovnjak	7,66	5,3					
Debeljak	125,56	86,4					
Sestoj v obnovi	1,51	1,0					
Raznomerno	8,89	6,1					
Skupaj:	145,43	100,0					

V RGR prevladujejo debeljaki. Za varovalne gozdove ni izdelanega modela razvojnih faz, ker so izločeni izključno zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

9.2.9.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj za 10-letno obdobje

Zgradba: Malopovršinska raznodobna in raznomerna zgradba gozdov, ki optimalno zagotavlja varovanje gozdnih zemljišč in sestojev.

Drevesna sestava: Naravna drevesna sestava, ki je prilagojena rastišču, s poudarkom na mehansko bolj odpornih vrstah z globokim koreninskim sistemom.

Gozdnogojitvene usmeritve in usmeritve za zagotavljanje funkcije varovanja

V varovalnih gozdovih izvajamo ukrepe, s katerimi v največji meri krepimo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Izvajamo v glavnem sanitarni posek in redčenja z nizko intenziteto, s katerimi se krepí mehanska stabilnost sestojev. Za zagotavljanje stabilnosti sestojev je potrebno odstranjevati stara in debela drevesa iglavcev in listavcev. To je še posebej pomembno v varovalnih gozdovih ob železnici, zaradi njihove zaščitne funkcije. Po izvedenih sečnjah je potrebno izvesti popoln gozdni red. Na dostopnih predelih se načrtujejo in izvajajo tudi gojitvena dela, ki povečujejo stabilnost gozdnih sestojev in tal, ter ustrezno mešanost drevesnih vrst. V sestojih, ki so bili poškodovani po žledolomu, je potrebno odstraniti vsa poškodovana drevesa, ki ogrožajo stabilnost in spodbuditi naravno obnovo s pripravo sestoja in obžetvijo naravnega podmladka.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Na ekološko ranljivih območjih je potrebno zagotavljati trajno pokritost z gozdnimi sestoji. Prostorski posegi se izvajajo izjemoma, potrebna je presoja vplivov na okolje. Vsi ukrepi za krepitev drugih funkcij gozdov, ki so tu poudarjene, morajo biti podrejeni varovalni vlogi gozdov. Na področjih, kjer je povečan dotok obiskovalcev zaradi rekreacijske in turistične funkcije (ovršje Uršlje gore), je potrebno omejiti gibanje obiskovalcev na urejene poti. Na področjih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti je potrebno načrtovati in izvajati tiste ukrepe za ohranjanje in izboljševanje stanja habitatov in habitatnih vrst, ki ne ogrožajo varovalne vloge. V varovalnih gozdovih, ki so tudi območja Natura 2000 in kjer so evidentirane naravne vrednote, je potrebno usklajevati ukrepe in upoštevati splošne in podrobnejše varstvene usmeritve iz poglavja 6.2.3. Intenzivnost načrtovanih ukrepov v varovalnih gozdovih je potrebno opredeliti tudi z gozdnogojitvenimi načrti, ki morajo na večfunkcionalnih območjih še posebej upoštevati vse druge dejavnosti in omejitve.

Ukrepi

Preglednica /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	135	0,0	0,0	0,0	0,0	593	728	5,7	21,8
	%	18,5	0,0	0,0	0,0	0,0	81,5	100,0	0,0	0,0
Listavci	m³	82	0,0	0,0	0,0	0,0	618	700	6,4	30,9
	%	11,7	0,0	0,0	0,0	0,0	88,3	100,0	0,0	0,0
Skupaj	m³	217	0,0	0,0	0,0	0,0	1211	1428	5,8	25,5
	%	15,2	0,0	0,0	0,0	0,0	84,8	100,0	0,0	0,0

V varovalnih gozdovih so v največjem obsegu načrtovani sanitarni poseki za krepitev varovalne vloge. V dostopnih debeljakih in drogovnjakih z normalnim sklepom so načrtovana zmerna redčenja. Vsi ukrepi so načrtovani z intenziteto, ki zagotavlja krepitev mehanske stabilnosti.

Preglednica /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	59,6	40,4	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	115,6	78,5	194,1
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	2,30	1,56	3,86
Možni posek (m ³ /ha)	5,0	4,8	9,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,50	0,48	0,98
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	4,3	6,1	5,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	21,8	30,8	25,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,37	0,37
Obžetev	ha	0,30	0,30
Nega mladja	ha	0,60	0,60
Nega gošče	ha	1,25	1,25
Nega letvenjaka	ha	1,06	1,06
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,60	0,60
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	85	85
Ohranjanje biotopov - nega	ha	9,83	18,88
Naravni razvoj biotopov	m3	1546	1546

Zaradi sanacije sestojev poškodovanih po ujmah je načrtovana priprava sestoja na naravno obnovo in obžetev naravnega mladja. Negovalna dela so načrtovana v goščah, letvenjakih in drogovnjakih s tesnim sklepom. Večji del načrtovanih ukrepov predstavljajo ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti. Na 55,56 ha površine so izločene ekocelice brez ukrepanja, kjer je razvoj prepuščen naravi.

10 LITERATURA

- Gozdnogospodarski načrt GGO Slovenj Gradec (2011 – 2020),
- Gozdnogospodarski načrti GGE Ravne (1969 – 2018),
- Gozdna kronika KE Prevalje,
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS št.30/1993,110/2007, 106/2010),
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 12/08, 91/10),
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (Ljubljana, 2008, 2012),
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ravne, oktober 2018, Maribor, Zavod RS za varstvo narave – OE Maribor,
- Splošne in podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ravne, 11.03.2019, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije - OE Maribor,
- Smernice s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, MOP, Direkcija republike Slovenije za vode,
- Spletna stran občine Prevalje in občine Ravne na Koroškem
- Spletna stran Statističnega urada RS,
- Spletna stran ARSO,
- KUTNAR, L., VESELIČ, Ž., DAKSKOBLER, I., ROBIČ, D., 2012c. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70, 4, s.195–214,
- Veselič, Ž.,2000. Izhodiščni optimalni modeli gozdov. Interno gradivo ZGS, 10s,
- Agencija RS za okolje, 2006, Podnebne razmere v Sloveniji (obdobje 1971-2000), Ljubljana,
- JOGAN, N., KALIGARIČ, M., LESKOVAR, I., SELIŠKAR, A., DOBRAVEC, J., 2004. Habitatni tipi Slovenije HTS 2004. Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo – Agencija Republike Slovenije za okolje, Ljubljana: 64 str.,
- Uredba o habitatnih tipih, 2003. Ur.l. RS, št. 22/2003,
- URBANČIČ, M., SIMONČIČ, P., PRUS, T., KUTNAR, L., 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije. Gozdarski vestnik, 100 str.,
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 39/2015),
- ZGS, 2009, 2011. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih združb,
- Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine, 2011. Ljubljana, ZVKDS,
- Posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2011–2020, 2011. Interna navodila. Zavod za gozdove Slovenije,
- Pravilnik o varstvu gozdov, 2009. Ur.l. RS, št. 114/2009.

11 NAČRT SO IZDELALI

Terenska ureditvena dela so v letu 2016 opravili:

Popis stanja gozdov v GGE in načrtovanje ukrepov v osnovnih ureditvenih enotah:

Suzana ANDREJC, univ. dipl. inž. gozd.

Zdenka JAMNIK, univ. dipl. inž. gozd

Ljudmila MEDVED, univ. dipl. inž. gozd.

Milan POROČNIK, gozd. inž.

Franjo ŠTERN, gozd. inž.

Boris VEČKO, gozd. inž.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Vojko PLAZNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Tatjana SKLEDAR, geod. tehnik

Samo VONČINA, gozd. inž.

Janez ZBIČAJNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Inventarizacija in valorizacija funkcij gozdov:

Vojko PLAZNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Baze atributnih podatkov in računalniške obdelave:

Ivan ŠTORNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Baze prostorskih podatkov in izrisi tematskih kart:

Samo VONČINA, gozd. inž.

Analize in usmeritve za posamezna strokovna poglavja so pripravili:

Hinko ANDREJC, univ. dipl. inž. gozd. – odsek za ukrepe v gozdovih

Zdravko MIKLAŠIČ, dipl. inž. gozd. – odsek za načrtovanje razvoja gozdov

Koordinatorica pri izvajanju del in odgovorna nosilka izdelave gozdnogospodarskega načrta:

Suzana ANDREJC, univ. dipl. inž. gozd.

11 NAČRT SO IZDELALI

Odgovorni nosilec izdelave gozdnogospodarskega načrta:
Suzana ANDREJC, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:
Branislav GRADIŠNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Slovenj Gradec:
Branislav GRADIŠNIK, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:
Damjan ORAŽEM, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave osnutka načrta: 19. 04. 2019

12 PRILOGE

Priloge v načrtu

Tabelarni pregledi za GGE (E1), RGR (E2) in oblike lastništev (E3)

Seznam tarif po odsekih

Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Ločene priloge

Kartni del:

- Pregledna karta GGE Ravne
- Karta tipov drevesne sestave gozdov
- Karta rastišč
- Karta kategorij gozdov
- Karta rastiščnogojitvenih razredov
- Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst
- Karta funkcij gozdov
- Karta ukrepov
- Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
- Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila
- Karta požarne ogroženosti gozdov

Prostorski del:

- Stanje in razvoj gozdnih površin
- Večfunkcionalna območja - brez konfliktov
- Večfunkcionalna območja – možni konflikti
- Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi
- Območja varovalnih gozdov
- Območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali
- Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti
- Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah
- Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda
- Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Obrazec E4

Preglednica F1

Priloge v načrtu (E1, E2, E3) - Tabelarni pregledi za GGE, RGR in oblike lastništev

OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.725,42	1.623,29	0,00	7.348,71
Delež (%)	77,91	22,09	0,00	100,00

Preglednica/F2: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi skupinami funkcij (v ha)

	E 1 S 1	E 1 S 2	E 1 S 3	E 2 S 1	E 3 S 1	E 2 S 2	E 2 S 3	E 3 S 2	E 3 S 3	SKUPAJ
P 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P 1	950,36	1.615,61	188,97	234,58	102,92	1.500,64	255,57	1.494,27	550,37	6.893,29
P 2	175,98	142,06	1,83	7,50	3,08	88,47	2,44	80,62	9,30	511,28
P 3	0,34	6,94	16,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09	23,44
SKUPAJ	1.126,68	1.764,61	206,87	242,08	106,00	1.589,11	258,01	1.574,89	559,76	7.428,01

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
00001-kisloljubna bukovja	3.341,87	332,5	67,5	400,0	7,71	1,91	9,62	19,2	16,0	18,7	77,7
00002-zmerno kisloljubna bukovja	645,42	307,2	115,1	422,3	7,83	3,51	11,34	20,4	16,8	19,4	72,3
00003-jelovja na revnejših tleh	904,64	348,8	35,8	384,7	8,81	1,13	9,94	19,7	19,3	19,6	75,9
00006-jelova bukovja	1.089,73	311,4	135,1	446,5	7,19	3,61	10,80	18,2	14,8	17,1	70,9
00007-podgorska toploljubna bukovja	197,78	264,3	88,2	352,5	5,74	2,35	8,09	14,7	12,7	14,2	62,0
00008-podgorska osojna bukovja	208,58	257,4	122,6	380,0	5,73	3,25	8,98	17,5	15,5	16,9	71,4
00009-gorska bukovja	623,73	314,4	98,3	412,6	7,50	2,63	10,13	19,7	15,4	18,7	76,2
00014-dobovja	191,53	342,8	44,0	386,8	7,56	1,29	8,85	18,1	12,9	17,5	76,5
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	7.203,28	323,8	82,2	406,0	7,65	2,31	9,96	19,1	15,8	18,4	75,2
00021-varovalni gozdovi	145,43	115,6	78,5	194,1	2,30	1,56	3,86	4,3	6,1	5,1	25,5
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	145,43	115,6	78,5	194,1	2,30	1,56	3,86	4,3	6,1	5,1	25,5
Skupaj vsi gozdovi	7.348,71	319,6	82,1	401,8	7,54	2,30	9,83	19,0	15,6	18,3	74,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	369,31	5,0						
Drogovnjak	507,89	6,9	9,72	1,9	33,2	50,1	16,7	0,0
Debeljak	5.026,63	68,4	415,98	8,3	29,5	61,4	9,1	0,0
Sestoj v obnovi	1.432,06	19,5	615,23	43,0	59,5	35,9	4,6	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	12,82	0,2	4,63	36,1	0,0	41,7	58,3	0,0
Skupaj:	7.348,71	100,0	1.045,56	14,2	0,0	0,0	0,0	0,0

12 PRILOGE

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	369,31	39,5	26,7	31,6	2,2	50,3	36,4	13,3	0,0	18,8	33,7	18,3	29,2
Drogovnjak	507,89	45,6	42,2	12,2	0,0	37,0	47,4	15,6	0,0	57,9	27,0	9,2	5,9
Debeljak	5.026,63					46,9	49,2	3,9	0,0	1,9	59,4	35,1	3,6
Sestoj v obnovi	1.432,06					35,0	61,2	3,8	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	12,82					0,0	26,2	73,8	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Prebiralni gozd	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj:	7.348,71												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,8	15,4	25,1	27,2	25,5	60,3	241,8
Jelka	7,1	14,9	22,8	25,8	29,4	1,5	6,1
Bor	6,6	15,3	26,5	28,4	23,2	11,8	47,5
Macesen	6,8	15,3	22,3	25,7	29,9	5,9	23,8
Ostali igl.	7,6	17,2	25,2	26,3	23,7	0,1	0,4
Bukev	13,3	22,3	23,2	21,4	19,8	13,1	52,7
Hrast	15,2	24,6	22,7	20,1	17,4	1,1	4,3
Pl. lst.	14,8	23,8	22,3	20,2	18,9	4,7	19,0
Dr. tr. lst.	14,9	24,3	22,7	20,4	17,7	0,8	3,4
Meh. lst.	23,6	36,3	18,6	11,7	9,8	0,7	2,7
Iglavci	6,7	15,4	25,0	27,4	25,5	79,6	319,6
Listavci	14,1	23,4	22,8	20,7	19,0	20,4	82,1
Skupaj	8,3	17,0	24,6	25,9	24,2	100,0	401,8

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,8	15,4	25,1	27,3	25,4	60,3	245,3
Jelka	7,2	14,9	22,8	25,8	29,3	1,5	6,3
Bor	6,6	15,3	26,5	28,4	23,2	11,9	48,2
Macesen	7,0	15,5	22,2	25,3	30,0	5,8	23,6
Ostali igl.	7,6	17,2	25,2	26,3	23,7	0,1	0,4
Bukev	13,5	22,6	23,2	21,1	19,6	13,0	52,7
Hrast	15,4	25,0	22,7	19,8	17,1	1,1	4,3
Pl. lst.	14,9	23,8	22,3	20,1	18,9	4,8	19,3
Dr. tr. lst.	15,9	25,5	22,6	19,2	16,8	0,8	3,1
Meh. lst.	23,7	36,4	18,6	11,6	9,7	0,7	2,7
Iglavci	6,8	15,4	25,0	27,3	25,5	79,8	323,8
Listavci	14,4	23,6	22,8	20,4	18,8	20,2	82,2
Skupaj	8,3	17,1	24,6	25,8	24,2	100,0	406,0

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m3/ha)

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,16	1,64	1,94	1,67	1,12	76,7	7,54
Listavci	0,58	0,65	0,48	0,35	0,23	23,3	2,30
Skupaj:	1,74	2,29	2,42	2,02	1,35	100,0	9,84

12 PRILOGE

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m3/ha) za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,18	1,67	1,97	1,69	1,13	76,8	7,65
Listavci	0,59	0,66	0,49	0,35	0,22	23,2	2,31
Skupaj:	1,77	2,33	2,46	2,04	1,35	100,0	9,96

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	446.329	19,0											
Listavci	94.053	15,6											
Skupaj	540.382	18,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s pon.											
Priprava sestoja	ha	114,46	114,46											
Priprava tal	ha	20,22	20,22											
Sadnja	ha	56,67	56,67											
Obžetev	ha	109,38	270,19											
Nega mladja	ha	344,46	355,49											
Nega gošče	ha	353,02	353,02											
Nega letvenjaka	ha	169,15	169,15											
Nega ml. drogovnjaka	ha	193,36	193,36											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	95950	95950											
Zaščita mladja z ograjo	m	800	800											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	kos	2450	2850											
Vzdrževanje tulcev, mrež	m	2305	2455											
Obžetev tulcev, zašč. mrež	kos	5495	13,575											
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	2600	2600											
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	1500	1500											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	5,15	10,30											
Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	3,18	28,87											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	580	580											
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	620	1845											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov	kos	032	032											
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	0,91	0,91											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	802	802											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	73,94	152,67											
Naravni razvoj biotopov	m3	1658	1658											

OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred: 01_Kisloljubna bukovja – 00001****Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.112,75	229,12	0,00	3.341,87
Delež (%)	93,1	6,9	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,9	16,3	28,6	29,2	19,0	64,1	256,5
Jelka	7,5	17,2	28,5	28,2	18,6	0,5	1,9
Bor	6,5	15,5	28,8	29,8	19,4	15,7	62,6
Macesen	7,8	17,8	28,3	28,1	18,0	2,8	11,3
Ostali igl.	8,3	20,8	27,8	25,2	17,9	0,0	0,2
Bukev	14,8	26,3	23,4	19,0	16,5	11,3	45,1
Hrast	15,0	26,6	23,3	18,9	16,2	1,4	5,6
Pl. lst.	18,2	33,4	20,6	14,4	13,4	2,3	9,2
Dr. tr. lst.	14,9	26,6	23,3	19,0	16,2	1,1	4,3
Meh. lst.	22,8	41,5	17,4	9,0	9,3	0,8	3,2
Iglavci	6,9	16,2	28,6	29,3	19,0	83,1	332,5
Listavci	15,7	28,0	22,7	17,9	15,7	16,9	67,5
Skupaj	8,3	18,2	27,7	27,3	18,5	100,0	400,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,15	1,72	2,22	1,78	0,84	80,1	7,71
Listavci	0,55	0,62	0,37	0,23	0,14	19,9	1,91
Skupaj:	1,70	2,34	2,59	2,01	0,98	100,0	9,62

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
63200	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	6,68	0,2
78100	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	319,53	9,6
75100	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	2.649,93	79,2
77100	<i>Jelovje s praprotni</i>	17,06	0,5
77200	<i>Jelovje s trikrpim bičnikom</i>	158,81	4,8
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	187,37	5,6
60100	<i>Velikojesenovje</i>	2,49	0,1
	Skupaj:	3.341,87	100,0

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	175,51	5,25	1.491,79	44,64	1.674,57	50,11	3.341,87	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	175,51	5,25	1.491,79	44,64	1.674,57	50,11	3.341,87	100,0

12 PRILOGE

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	7,5	2,9	10,4	3,8	3,3	7,1	11,3	6,2	17,5	7,3
30 - 49 cm	1,5	0,3	1,8	0,9	0,3	1,2	2,4	0,6	3,0	5,2
50 in več cm	0,2	0,3	0,5	0,2	0,3	0,5	0,4	0,6	1,0	3,2
Skupaj	9,2	3,5	12,7	4,9	3,9	8,8	14,1	7,4	21,5	15,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	123,83	3,7						
Drogovnjak	202,79	6,1	4,25	2,1	16,9	72,0	11,1	0,0
Debeljak	2.341,34	70,1	200,15	8,5	25,3	66,7	8,0	0,0
Sestoj v obnovi	673,34	20,1	279,00	41,4	50,3	45,2	4,5	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,57	0,0	0,04	7,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj:	3.341,87	100,0	483,44	14,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	361,82	16,06	12,18	0,78	0,02	46,07	6,14	12,23	16,53	11,61
%	74,84	3,32	2,52	0,16	0,00	9,53	1,27	2,53	3,42	2,40

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.504	0,1	7,2	90,6	2,1	0,0
Jelka	19	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	512	0,0	3,7	88,3	8,0	0,0
Macesen	65	1,5	20,0	77,0	1,5	0,0
Ostali igl.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	162	0,0	1,9	61,1	33,3	3,7
Hrast	64	0,0	1,6	65,6	32,8	0,0
Pl. list.	64	0,0	1,6	70,3	28,1	0,0
Dr. tr. list.	28	0,0	0,0	60,7	35,7	3,6
Meh. list.	23	0,0	4,3	39,1	52,3	4,3
Skupaj iglavci	2.102	0,1	6,7	89,7	3,5	0,0
Skupaj listavci	341	0,0	1,8	62,2	33,7	2,3
Skupaj	2.443	0,1	6,0	85,9	7,7	0,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	2,4
VEJE	1,5
Skupaj	3,9

12 PRILOGE

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	147767	134392	90,95	79,27
LISTAVCI	21769	10941	50,26	6,45
Skupaj	169536	145333	85,72	85,72

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	79,2	15,4	9,8
Jelka	0,4	12,4	0,1
Bor	10,9	7,6	1,3
Macesen	1,9	6,1	0,2
Ostali igl.	0,1	14,3	0,0
Bukev	4,2	5,3	0,5
Hrast	1,1	11,1	0,1
Pl. lst.	0,6	3,8	0,1
Dr. tr. lst.	0,7	8,6	0,1
Meh. lst.	0,9	25,0	0,1
Skupaj iglavci	92,5	13,3	11,4
Skupaj listavci	7,5	6,4	0,9
Skupaj	100,0	12,3	12,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	3,9	7,9	12,8	17,7	23,8	13,3	40,9
Listavci	3,3	6,0	7,9	8,5	7,9	6,4	3,3
Skupaj	3,7	7,5	12,3	16,9	21,6	12,3	44,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	64,7	0,3	20,5	3,7	0,1	7,1	1,1	1,4	0,9	0,2
2009	63,6	0,4	17,8	3,8	0,1	9,9	1,2	1,8	1,0	0,4
2019	64,1	0,5	15,7	2,8	0,0	11,3	1,4	2,3	1,1	0,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	213.762	19,2											
Listavci	36.138	16,0											
Skupaj	249.900	18,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

12 PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Eno ta	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	45,92	45,92											
Priprava tal	ha	6,91	6,91											
Sadnja	ha	27,35	27,35											
Obžetev	ha	41,26	93,82											
Nega mladja	ha	168,53	174,22											
Nega gošče	ha	156,40	156,40											
Nega letvenjaka	ha	59,72	59,72											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	86,48	86,48											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	47.785	47.785											
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	270	270											
Obžetev tulcev, mrež	kos	2420	2420											
Odstranjevanje tulcec, mrež	kos	30	30											
Zaščita z ograjo	m	500,00	500,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	200,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,48	0,96											
Vzdrževanje travinj	ha	0,60	6,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2	2											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	265	265											
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	280	825											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	224	224											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	16,36	37,88											
Naravni razvoj biotopov	m3	6	6											

Rastičnogojitveni razred: 02_Zmerno kisloljubna bukovja – 00002

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	621,95	23,47	0,00	645,42
Delež (%)	96,4	3,6	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	7,8	17,0	24,2	25,9	25,1	59,1	249,1
Jelka	9,0	17,4	23,7	24,8	25,1	1,3	5,4
Bor	8,0	18,0	24,2	25,5	24,3	7,6	32,2
Macesen	9,4	21,2	23,6	23,5	22,3	4,8	20,3
Ostali igl.	25,1	47,0	19,5	5,6	2,8	0,0	0,1
Bukev	15,3	21,8	21,8	21,8	19,3	16,2	68,5
Hrast	15,3	22,2	21,7	21,8	19,0	1,5	6,4
Pl. lst.	18,2	25,1	21,3	20,2	15,2	6,3	26,8
Dr. tr. lst.	19,1	25,7	21,5	18,8	14,9	2,0	8,3
Meh. lst.	23,4	30,0	20,8	16,1	9,7	1,2	5,2
Iglavci	8,0	17,4	24,2	25,6	24,8	72,7	307,2
Listavci	16,6	23,3	21,6	20,9	17,6	27,3	115,1
Skupaj	10,3	19,0	23,5	24,4	22,8	100,0	422,3

12 PRILOGE

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,41	1,88	1,89	1,57	1,08	69,0	7,83
Listavci	1,09	0,96	0,66	0,50	0,30	31,0	3,51
Skupaj:	2,50	2,84	2,55	2,07	1,38	100,0	11,34

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
53100	<i>Dobovje in dobovo belogabrovje</i>	0,70	0,1
63200	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	16,49	2,5
59200	<i>Predalpsko – alpsko topoljubno bukovje</i>	3,35	0,5
78100	<i>Kisloljubno – gorsko zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	474,46	73,5
75100	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	120,05	18,6
77100	<i>Jelovje s praprotni</i>	19,72	3,1
77200	<i>Jelovje s trikrpim bičnikom</i>	1,90	0,3
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	8,40	1,3
60100	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	0,35	0,1
	Skupaj	645,42	100,0

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	41,32	6,40	367,57	56,95	236,53	36,65	645,42	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	41,32	6,40	367,57	56,95	236,53	36,65	645,42	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	8,0	3,3	11,3	3,3	4,7	8,0	11,3	8,0	19,3	8,2
30 - 49 cm	0,7	0,7	1,4	0,4	0,4	0,8	1,1	1,1	2,2	3,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	8,7	4,0	12,7	3,7	5,1	8,8	12,4	9,1	21,5	11,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	46,12	7,1							
Drogovnjak	62,34	9,7	1,59	2,6	34,6	65,4	0,0	0,0	
Debeljak	359,02	55,6	24,10	6,7	30,6	66,0	3,4	0,0	
Sestoj v obnovi	176,96	27,4	76,85	43,4	42,6	54,8	2,6	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,98	0,2	0,20	20,4	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj:	645,42	100,0	102,74	15,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	71,76	4,73	0,52	0,01	0,00	12,51	0,92	7,18	3,80	1,31
%	69,85	4,60	0,51	0,01	0,00	12,18	0,90	6,99	3,70	1,28

12 PRILOGE

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	226	1,3	6,6	90,3	1,8	0,0
Jelka	10	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	52	0,0	0,0	82,7	17,3	0,0
Macesen	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Bukev	70	0,0	12,9	54,2	22,9	10,0
Hrast	11	0,0	9,1	72,7	18,2	0,0
Pl. lst.	33	0,0	12,1	66,7	18,2	3,0
Dr. tr. lst.	5	0,0	0,0	40,0	40,0	20,0
Meh. lst.	9	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Skupaj iglavci	292	1,0	5,5	89,0	4,5	0,0
Skupaj listavci	128	0,0	10,9	59,4	22,7	7,0
Skupaj	420	0,7	7,1	80,1	10,0	2,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	2,7
VEJE	2,7
OSUTOST	0,1
Skupaj	5,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	30389	32557	107,13	84,66
LISTAVCI	8065	4517	56,01	11,75
Skupaj	38454	37074	96,41	96,41

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	81,9	20,3	12,8
Jelka	0,3	5,6	0,0
Bor	4,2	9,1	0,6
Macesen	2,0	7,3	0,3
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	6,1	5,9	0,9
Hrast	1,4	18,8	0,2
Pl. lst.	1,3	4,4	0,2
Dr. tr. lst.	1,8	9,7	0,3
Meh. lst.	1,0	39,8	0,2
Skupaj iglavci	88,4	18,4	13,8
Skupaj listavci	11,6	7,2	1,8
Skupaj	100,0	15,6	15,6

12 PRILOGE

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	4,2	10,7	18,4	22,5	30,5	18,4	51,4
Listavci	3,2	5,4	8,5	11,8	13,0	7,2	6,7
Skupaj	3,8	8,7	16,2	21,1	27,5	15,6	58,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	65,4	0,9	10,5	4,6	0,0	11,5	0,9	4,1	1,7	0,4
2009	62,7	0,9	7,1	4,1	0,0	16,0	1,1	4,7	3,0	0,4
2019	59,1	1,3	7,6	4,8	0,0	16,2	1,5	6,3	2,0	1,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	40.453	20,4											
Listavci	12.508	16,8											
Skupaj	52.961	19,4											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Eno ta	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	17,95	17,95											
Priprava tal	ha	2,00	2,00											
Sadnja	ha	9,61	9,61											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	150	150											
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	150	450											
Obžetev	ha	13,58	32,78											
Nega mladja	ha	46,60	48,85											
Nega gošče	ha	44,37	44,37											
Nega letvenjaka	ha	21,51	21,51											
Nega drogovnjaka	ha	31,80	31,80											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	19.330	19.330											
Obžetev tulcev in mrež	kos	260	260											

Rastičnogojitveni razred: 03_Jelovja na revnejših rastiščih – 00003

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	592,92	311,72	0,00	904,64
Delež (%)	65,5	34,5	0,0	100,0

12 PRILOGE

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	7,7	16,8	24,3	26,0	25,2	69,2	266,4
Jelka	8,2	16,7	24,0	25,6	25,5	4,8	18,6
Bor	6,9	16,0	24,6	26,9	25,6	11,3	43,7
Macesen	9,5	23,5	23,7	22,5	20,8	4,6	17,5
Ostali igl.	6,9	15,6	24,7	27,1	25,7	0,7	2,6
Bukev	16,2	22,8	21,5	22,1	17,4	3,7	14,3
Hrast	16,8	22,9	21,8	20,6	17,9	2,2	8,3
Pl. lst.	19,2	25,3	21,0	20,5	14,0	2,2	8,5
Dr. tr. lst.	18,6	25,9	21,2	19,5	14,8	0,2	0,6
Meh. lst.	27,6	34,1	20,3	12,7	5,3	1,1	4,2
Iglavci	7,7	17,0	24,3	26,0	25,0	90,7	348,8
Listavci	18,4	24,9	21,3	20,2	15,2	9,3	35,8
Skupaj	8,7	17,7	24,0	25,5	24,1	100,0	384,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,55	2,09	2,15	1,80	1,22	88,6	8,81
Listavci	0,38	0,32	0,20	0,15	0,08	11,4	1,13
Skupaj:	1,93	2,41	2,35	1,95	1,30	100,0	9,94

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	701,60	77,6
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	45,63	5,0
63200	Predalpsko gorsko bukovje	34,73	3,8
77100	Jelovje s praprotni	82,28	9,1
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	0,23	0,0
59200	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje	4,10	0,5
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	25,39	2,8
53100	Dobovje in dobovo belogabrovje	6,05	0,7
74100	Kisloljubno rdečeborovje	4,39	0,5
60100	Pobočno velikojesenovje	0,24	0,0
	Skupaj	904,64	100,0

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	15,11	1,67	842,03	93,08	47,50	5,25	0,00	0,00	904,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi	15,11	1,67	842,03	93,08	47,50	5,25	0,00	0,00	904,64	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	4,5	0,8	5,3	1,8	1,5	3,3	6,3	2,3	8,6	3,6
30 - 49 cm	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5	1,0	1,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,5	0,3	0,8	0,5	0,3	0,8	2,5
Skupaj	5,0	0,8	5,8	2,3	2,3	4,6	7,3	3,1	10,4	7,8

12 PRILOGE

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	94,42	10,4						
Drogovnjak	89,72	9,9	1,09	1,2	58,7	11,9	29,4	0,0
Debeljak	517,34	57,2	59,32	11,5	37,8	43,3	18,9	0,0
Sestoj v obnovi	203,16	22,5	99,37	48,9	64,1	25,7	10,2	0,0
Skupaj:	904,64	100,0	159,78	17,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	118,13	23,43	0,87	0,05	0,00	6,63	2,65	5,97	0,70	1,35
%	73,93	14,66	0,54	0,03	0,00	4,15	1,66	3,74	0,44	0,84

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	393	0,5	11,7	87,0	0,8	0,0
Jelka	32	0,0	6,3	87,4	6,3	0,0
Bor	75	0,0	5,3	84,0	10,7	0,0
Macesen	11	0,0	45,5	54,5	0,0	0,0
Ostali igl.	11	0,0	0,0	90,9	9,1	0,0
Bukev	17	0,0	5,9	52,9	41,2	0,0
Hrast	7	0,0	14,3	57,1	28,6	0,0
Pl. lst.	10	0,0	10,0	70,0	20,0	0,0
Dr. tr. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. lst.	4	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	522	0,4	10,9	86,0	2,7	0,0
Skupaj listavci	39	0,0	7,7	56,4	28,2	7,7
Skupaj	561	0,4	10,7	83,9	4,5	0,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	2,6
VEJE	2,2
Skupaj	4,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	50513	77074	152,58	138,78
LISTAVCI	5022	5329	106,11	9,60
Skupaj	55535	82409	148,39	148,39

12 PRILOGE

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	78,5	25,8	18,4
Jelka	1,8	12,3	0,4
Bor	10,0	23,5	2,3
Macesen	3,5	20,8	0,8
Ostali igl.	0,3	11,7	0,1
Bukev	1,0	6,4	0,2
Hrast	2,7	20,8	0,6
Pl. lst.	0,9	6,3	0,2
Dr. tr. lst.	0,2	36,7	0,0
Meh. lst.	1,1	38,4	0,3
Skupaj iglavci	94,1	24,7	22,1
Skupaj listavci	5,9	13,1	1,4
Skupaj	100,0	23,5	23,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	14,8	19,7	27,7	26,7	26,1	24,7	86,0
Listavci	6,1	12,6	16,3	16,0	19,5	13,1	5,4
Skupaj	12,6	18,4	26,5	26,1	25,8	23,5	91,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	72,4	3,3	10,7	4,3	0,4	2,2	3,2	3,3	0,1	0,1
2009	71,6	3,4	10,0	3,9	0,5	3,5	3,1	3,2	0,1	0,7
2019	69,2	4,8	11,3	4,6	0,7	3,7	2,2	2,2	0,2	1,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	62.012	19,7											
Listavci	6.256	19,3											
Skupaj	68.268	19,6											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	18,03	18,03											
Priprava tal	ha	7,11	7,11											
Sadnja	ha	11,16	11,16											
Obžetev	ha	27,58	78,64											
Nega mladja	ha	44,71	47,80											
Nega gošče	ha	51,42	51,42											
Nega letvenjaka	ha	31,57	31,57											
Nega drogovnjaka	ha	27,72	27,72											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	14.015	14.015											
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	1.610	1.760											
Obžetev tulcev, mrež	kos	2.190	4.170											

12 PRILOGE

Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	1.920	1.920											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	750	750											
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	700	700											
Vzdrževanje pašnikov in travnikov	ha	0,86	8,60											
Vzdrževanje vodnih virov	kos	1	1											
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	1	1											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	65	65											
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	65	195											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	60	60											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	3,71	7,42											

Rastičnogojitveni razred: 06_Jelova bukovja – 00006

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	396,95	692,78	0,00	1.089,73
Delež (%)	36,4	63,6	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,2	13,3	19,4	24,8	36,3	49,7	222,4
Jelka	5,6	12,0	19,4	25,2	37,8	3,1	13,7
Bor	5,4	11,5	19,6	25,4	38,1	2,7	12,2
Macesen	6,4	13,5	19,4	24,7	36,0	14,2	63,2
Bukev	11,8	19,6	23,6	22,6	22,4	22,8	101,7
Hrast	64,2	35,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	12,8	20,3	23,0	21,9	22,0	7,5	33,3
Dr. tr. lst.	20,7	16,0	19,9	19,9	23,5	0,0	0,0
Meh. lst.	47,8	26,0	10,4	5,3	10,5	0,0	0,0
Iglavci	6,2	13,2	19,4	24,8	36,4	69,7	311,4
Listavci	12,0	19,8	23,5	22,4	22,3	30,3	135,1
Skupaj	7,9	15,2	20,6	24,1	32,2	100,0	446,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,05	1,45	1,56	1,56	1,58	66,6	7,19
Listavci	0,71	0,91	0,87	0,67	0,45	33,4	3,61
Skupaj:	1,76	2,36	2,43	2,23	2,03	100,0	10,80

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
64300	Predalpsko jelovo bukovje	853,81	78,4
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	27,92	2,6
63200	Predalpsko gorsko bukovje	77,77	7,1

12 PRILOGE

59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	48,85	4,5
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	42,37	3,9
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	20,10	1,8
62100	Bazoljubno rdečeborovje	13,38	1,2
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	5,26	0,5
69100	Zgornjegorsko smrekovje na karbonatni podlagi	0,27	0,0
	Skupaj	1.089,73	100,0

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	24,77	2,27	854,41	78,41	201,41	18,48	9,14	0,84	1.089,73	100,00
Skupaj vsi gozdovi	24,77	2,27	854,41	78,41	201,41	18,48	9,14	0,84	1.089,73	100,00

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	14,9	1,6	16,5	4,3	1,2	5,5	19,2	2,8	22,0	9,7
30 - 49 cm	3,3	0,6	3,9	1,6	0,4	2,0	4,9	1,0	5,9	10,9
50 in več cm	0,6	0,0	0,6	0,2	0,0	0,2	0,8	0,0	0,8	2,9
Skupaj	18,8	2,2	21,0	6,1	1,6	7,7	24,9	3,8	28,7	23,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	59,80	5,5							
Drogovnjak	89,28	8,2	1,22	1,4	67,2	32,8	0,0	0,0	
Debeljak	753,68	69,1	49,06	6,5	39,0	58,6	2,4	0,0	
Sestoj v obnovi	186,97	17,2	78,09	41,8	91,3	8,7	0,0	0,0	
Skupaj:	1.089,73	100,0	128,37	11,8	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	78,22	8,23	0,38	3,14	0,00	24,13	0,00	14,03	0,02	0,22
%	60,93	6,41	0,30	2,45	0,00	18,80	0,00	10,93	0,02	0,17

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	391	0,3	10,7	86,4	2,6	0,0
Jelka	42	0,0	4,8	95,2	0,0	0,0
Bor	27	0,0	11,1	85,2	3,7	0,0
Macesen	107	0,0	32,7	65,4	1,9	0,0
Bukev	203	0,0	7,4	72,4	18,2	2,0
Pl. lst.	75	0,0	2,7	82,6	14,7	0,0
Skupaj iglavci	567	0,2	14,5	83,0	2,3	0,0
Skupaj listavci	278	0,0	6,1	75,2	17,3	1,4
Skupaj	845	0,1	11,7	80,5	7,2	0,5

12 PRILOGE

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	5,9
VEJE	1,3
Skupaj	7,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	47927	40236	83,95	64,63
LISTAVCI	14326	8720	60,87	14,01
Skupaj	62253	48956	78,64	78,64

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	67,5	13,3	7,1
Jelka	2,0	5,3	0,2
Bor	1,6	4,8	0,2
Macesen	11,3	9,0	1,2
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	14,8	7,8	1,6
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	2,7	5,0	0,3
Dr. tr. lst.	0,0	0,0	0,0
Meh. lst.	0,1	139,9	0,0
Skupaj iglavci	82,3	11,7	8,7
Skupaj listavci	17,7	7,3	1,9
Skupaj	100,0	10,5	10,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	4,5	7,3	12,4	10,7	16,3	11,7	37,7
Listavci	2,9	4,6	7,5	8,6	12,5	7,3	8,1
Skupaj	3,8	6,3	10,9	10,3	15,6	10,5	45,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	55,1	2,9	4,2	14,1	0,0	20,7	0,0	3,0	0,0	0,0
2009	53,5	4,0	3,5	13,3	0,0	19,9	0,0	5,8	0,0	0,0
2019	49,7	3,1	2,7	14,2	0,0	22,8	0,0	7,5	0,0	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	61.717	18,2											
Listavci	21.723	14,8											
Skupaj	83.440	17,1											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

12 PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	12,32	12,32											
Sadnja	ha	3,26	3,26											
Obžetev	ha	10,32	27,88											
Nega mladja	ha	38,65	38,65											
Nega gošče	ha	50,53	50,53											
Nega letvenjaka	ha	31,52	31,52											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	26,23	26,23											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	6380	6380											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	800	800											
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	25	25											
Obžetev tulcev, mrež	kos	425	425											
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	350	350											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	0,96	1,92											
Vzdrževanje pašnikov in travnikov	ha	0,35	3,50											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov	kos	1	1											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	328	328											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	33,67	67,61											

Rastičnogojitveni razred: 07_Podgorska toploljubna bukovja - 00007

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	134,42	63,36	0,00	197,78
Delež (%)	68,0	32,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	5,3	11,6	19,7	25,3	38,1	51,9	182,6
Jelka	5,9	10,1	19,3	25,6	39,1	0,4	1,5
Bor	6,1	13,0	19,6	24,8	36,5	18,3	64,7
Macesen	5,6	11,9	19,7	25,0	37,8	4,4	15,6
Bukev	11,2	19,7	24,2	23,0	21,9	16,4	57,9
Hrast	15,1	18,2	21,0	20,9	24,8	0,3	1,0
Pl. lst.	12,1	19,9	23,4	22,3	22,3	7,7	27,1
Dr. tr. lst.	12,0	19,6	23,7	23,9	20,8	0,1	0,5
Meh. lst.	16,8	19,1	21,2	20,0	22,9	0,5	1,8
Iglavci	5,5	12,0	19,7	25,2	37,6	75,0	264,3
Listavci	11,7	19,7	23,8	22,7	22,1	25,0	88,2
Skupaj	7,1	13,9	20,7	24,6	33,7	100,0	352,5

12 PRILOGE

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,76	1,06	1,30	1,30	1,32	70,9	5,74
Listavci	0,45	0,59	0,57	0,45	0,29	29,1	2,35
Skupaj:	1,21	1,65	1,87	1,75	1,61	100,0	8,09

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba		Površina	%
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	5	105,71	53,4
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	4,14	2,1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	5,65	2,9
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	27,10	13,7
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	18,4	9,2
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	1,49	0,8
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z bekico	9	6,39	3,2
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1	6,82	0,6
	Skupaj	6,4	179,78	100,0

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,00	61,55	31,12	67,28	34,02	68,95	34,86	197,78	100,00
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,00	61,55	31,12	67,28	34,02	68,95	34,86	197,78	100,00

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	24,0	1,3	25,3	6,7	2,7	9,4	30,7	4,0	34,7	13,9
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	2,7	0,0	2,7	2,7	0,0	2,7	4,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	24,0	1,3	25,3	9,4	2,7	12,1	33,4	4,0	37,4	18,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	4,34	2,2							
Drogovnjak	13,01	6,6	0,59	4,5	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	159,41	80,6	12,00	7,5	12,6	71,7	15,7	0,0	
Sestoj v obnovi	21,02	10,6	9,22	43,9	56,1	43,9	0,0	0,0	
Skupaj:	197,78	100,0	21,81	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	14,60	0,29	0,54	0,38	0,00	2,60	0,15	2,39	0,05	0,81
%	66,94	1,33	2,48	1,74	0,00	11,92	0,69	10,96	0,23	3,71

12 PRILOGE

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	52	0,0	19,2	73,1	7,7	0,0
Jelka	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	24	0,0	4,2	75,0	20,8	0,0
Macesen	5	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	15	0,0	6,7	73,3	13,3	6,7
Hrast	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Pl. lst.	13	0,0	0,0	84,6	7,7	7,7
Skupaj iglavci	84	0,0	13,1	76,2	10,7	0,0
Skupaj listavci	29	0,0	3,4	79,4	10,3	6,9
Skupaj	113	0,0	10,6	77,0	10,6	1,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	4,6
VEJE	2,6
Skupaj	7,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	4655	7527	161,7	128,98
LISTAVCI	1181	881	74,6	15,10
Skupaj	5836	8408	144,07	144,07

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	77,1	24,1	12,6
Jelka	0,2	6,5	0,0
Bor	12,4	9,3	2,0
Macesen	1,7	5,2	0,3
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	7,0	7,8	1,1
Hrast	0,1	11,9	0,0
Pl. lst.	1,4	4,4	0,2
Dr. tr. lst.	0,1	9,5	0,0
Meh. lst.	0,0	6,4	0,0
Skupaj iglavci	91,4	18,6	14,9
Skupaj listavci	8,6	7,0	1,4
Skupaj	100,0	16,3	16,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	4,9	12,9	23,8	22,9	22,7	18,6	52,1
Listavci	3,4	7,4	12,0	8,7	1,9	7,0	4,9
Skupaj	4,5	11,5	21,9	21,2	18,6	16,3	57,0

12 PRILOGE

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2009 do 2019

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2009	%	51,8	0,8	19,7	3,8	0,0	16,4	0,1	7,1	0,2	0,1
2019	%	51,9	0,4	18,3	4,4	0,0	16,4	0,3	7,7	0,1	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	7.707	14,7											
Listavci	2.218	12,7											
Skupaj	9.925	14,2											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,00	1,00											
Priprava tal	ha	0,61	0,61											
Sadnja	ha	0,86	0,86											
Obžetev	ha	3,29	6,26											
Nega mladja	ha	7,99	7,99											
Nega gošče	ha	7,09	7,09											
Nega letvenjaka	ha	2,25	2,25											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,29	3,29											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	1720	1720											
Naravni razvoj biotopov	m3	0,76	0,76											

Rastičnogojitveni razred: 08_Podgorska osojna bukovja – 00008

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	73,90	134,68	0,00	208,58
Delež (%)	35,4	64,6	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	5,7	12,3	19,6	25,1	37,3	49,5	188,0
Jelka	7,9	7,9	18,6	24,0	41,6	0,1	0,2
Bor	5,2	11,6	19,9	25,3	38,0	4,2	15,9
Macesen	4,6	10,2	19,9	25,8	39,5	14,0	53,3
Bukev	11,6	18,9	23,3	22,8	23,4	27,9	106,2
Hrast	11,6	18,5	23,7	23,1	23,1	0,1	0,3
Pl. lst.	12,9	20,6	23,0	22,1	21,4	4,0	15,3
Dr. tr. lst.	10,3	19,2	25,3	23,1	22,1	0,2	0,7
Meh. lst.	38,3	10,5	10,5	10,5	30,2	0,0	0,1
Iglavci	5,4	11,8	19,7	25,3	37,8	67,7	257,4
Listavci	11,7	19,1	23,4	22,7	23,1	32,3	122,6
Skupaj	7,4	14,1	20,9	24,4	33,2	100,0	380,0

12 PRILOGE

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,77	1,07	1,29	1,29	1,32	63,8	5,73
Listavci	0,63	0,80	0,78	0,62	0,42	36,2	3,25
Skupaj:	1,40	1,87	2,07	1,91	1,74	100,0	8,98

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	103,23	49,6
64300	Predalpsko jelovo bukovje	17,09	8,2
59200	Predalpsko - alpsko topoljubno bukovje	4,37	2,0
69100	Zgornjegorsko smrekovje na karbonatni podlagi	0,31	0,1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	8,76	4,2
62100	Bazoljubno rdečeborovje	15,88	7,6
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	58,94	28,3
	Skupaj	208,58	100,0

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	15,6	7,48	85,74	41,11	68,34	32,76	38,9	18,65	208,58	100,0
Skupaj vsi gozdovi	15,6	7,48	85,74	41,11	68,34	32,76	38,9	18,65	208,58	100,0

P

reglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	17,8	2,2	20,0	3,3	1,1	4,4	21,1	3,3	24,4	10,0
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	1,1	2,2	3,3	1,1	2,2	3,3	5,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	4,4	4,4	0,0	4,4	13,3
Skupaj	17,8	2,2	20,0	8,8	3,3	12,1	26,6	5,5	32,1	28,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	11,50	5,5						
Drogovnjak	8,70	4,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	166,28	79,7	8,08	4,9	19,7	48,9	31,4	0,0
Sestoj v obnovi	22,10	10,6	8,41	38,1	48,3	44,2	7,5	0,0
Skupaj:	208,58	100,0	16,49	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	13,14	0,00	0,03	0,02	0,00	2,52	0,00	0,78	0,00	0,00
%	79,68	0	0,18	0,12	0	15,28	0	4,73	0	0

12 PRILOGE

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	85	0,0	15,3	71,8	9,4	3,5
Bor	25	0,0	0,0	64,0	32,0	4,0
Macesen	13	0,0	0,0	92,3	7,7	0,0
Bukev	27	0,0	33,3	48,2	18,5	0,0
Pl. lst.	8	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	123	0,0	10,6	72,3	13,8	3,3
Skupaj listavci	36	0,0	25,0	58,3	16,7	0,0
Skupaj	159	0,0	13,8	69,2	14,5	2,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	5,0
OSUTOST	0,7
Skupaj	5,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	8851	7275	82,19	60,95
LISTAVCI	3085	1694	54,91	14,19
Skupaj	11936	8969	75,14	75,14

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	62,9	8,5	5,1
Jelka	0,1	0,0	0,0
Bor	1,5	2,5	0,1
Macesen	8,1	6,2	0,7
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	23,0	9,8	1,9
Hrast	0,1	0,0	0,0
Pl. lst.	3,9	6,1	0,3
Dr. tr. lst.	0,3	19,7	0,0
Meh. lst.	0,1	54,6	0,0
Skupaj iglavci	72,6	7,8	5,9
Skupaj listavci	27,4	9,2	2,2
Skupaj	100,0	8,1	8,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	3,0	5,8	8,5	7,3	12,4	7,8	22,7
Listavci	3,8	6,5	12,8	9,1	18,1	9,2	8,6
Skupaj	3,3	6,0	9,5	7,7	13,2	8,1	31,3

12 PRILOGE

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2009 do 2019

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2009	%	58,0	0,1	10,4	10,4	0,0	17,0	0,0	4,1	0,1	0,0
2019	%	49,5	0,1	4,2	14,0	0,0	27,9	0,1	4,0	0,2	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	9.394	17,5											
Listavci	3.973	15,5											
Skupaj	13.367	16,9											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,46	0,46											
Priprava tal	ha	0,46	0,46											
Sadnja	ha	1,06	1,06											
Obžetev	ha	2,73	5,85											
Nega mladja	ha	5,43	5,43											
Nega gošče	ha	3,59	3,59											
Nega letvenjaka	ha	2,12	2,12											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,71	2,71											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	1560	1560											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	500	500											
Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	300	300											
Obžetev tulcev mrež	kos	100	100											
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	300	300											
Odstranjevanje zaščitne ograje	m	500	500											
Vzdrževanje pašnikov in travnikov	ha	0,52	3,12											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	85	85											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	7,60	14,60											
Naravni razvoj biotopov	m3	55	55											

Rastičnogojitveni razred: 09_Gorska bukovja – 00009

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	590,27	33,46	0,00	623,73
Delež (%)	94,6	5,4	0,0	100,0

12 PRILOGE

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	5,4	11,9	19,5	25,3	37,9	63,5	262,4
Jelka	5,7	12,6	19,4	25,0	37,3	1,2	4,9
Bor	5,1	11,0	19,7	25,5	38,7	4,5	18,7
Macesen	5,2	11,4	19,7	25,5	38,2	6,9	28,4
Bukev	11,0	19,0	24,1	23,2	22,7	7,5	30,7
Hrast	12,2	20,0	23,7	22,9	21,2	0,1	0,5
Pl. lst.	12,2	19,8	23,5	22,3	22,2	15,0	61,8
Dr. tr. lst.	14,6	18,7	20,6	20,3	25,8	0,8	3,2
Meh. lst.	21,4	22,2	17,6	16,6	22,2	0,5	2,1
Iglavci	5,4	11,8	19,6	25,3	37,9	76,2	314,4
Listavci	12,1	19,6	23,4	22,4	22,5	23,8	98,3
Skupaj	7,0	13,6	20,5	24,6	34,3	100,0	412,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,99	1,38	1,67	1,69	1,77	74,1	7,50
Listavci	0,52	0,66	0,63	0,49	0,33	25,9	2,63
Skupaj:	1,51	2,04	2,30	2,18	2,10	100,0	10,13

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
63200	Predalpsko gorsko bukovje	472,88	75,9
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	14,72	2,4
59200	Predalpsko - alpsko toploljubno bukovje	12,56	2,0
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	56,89	9,1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	3,42	0,5
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	25,88	4,1
64300	Predalpsko jelovo bukovje	29,10	4,7
77100	Jelovje s praprotni	6,24	1,0
60100	Pobočno velikojesenovje	0,54	0,1
62100	Bazoljubno rdečeborovje	1,50	0,2
	Skupaj	623,73	100,0

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,00	0,00	0,00	332,99	53,39	290,74	46,61	623,73	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,00	0,00	0,00	332,99	53,39	290,74	46,61	623,73	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	2,6	1,1	3,7	2,6	1,8	4,4	5,2	2,9	8,1	3,4
30 - 49 cm	0,0	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,7	1,2
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,8	0,4	0,4	0,8	2,4
Skupaj	2,6	1,8	4,4	3,0	2,2	5,2	5,6	4,0	9,6	7,0

12 PRILOGE

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	26,25	4,2						
Drogovnjak	27,48	4,4	0,58	2,1	86,2	13,8	0,0	0,0
Debeljak	448,72	71,9	48,19	10,7	34,9	60,4	4,7	0,0
Sestoj v obnovi	118,90	19,1	52,23	43,9	79,8	16,5	3,7	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,38	0,4	0,38	16,0	0,0	31,6	68,4	0,0
Skupaj:	623,73	100,0	101,38	16,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	72,98	4,79	0,07	0,00	0,00	7,70	0,08	15,11	0,14	0,51
%	71,99	4,72	0,07	0	0	7,6	0,08	14,9	0,14	0,5

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	250	0,8	15,6	82,0	1,2	0,4
Jelka	4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	23	0,0	13,0	87,0	0,0	0,0
Macesen	28	3,6	39,3	53,5	3,6	0,0
Ostali igl.	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	37	0,0	5,4	67,6	27,0	0,0
Hrast	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Pl. lst.	52	1,9	7,7	78,9	11,5	0,0
Dr. tr. lst.	3	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Meh. lst.	9	0,0	0,0	55,6	44,4	0,0
Skupaj iglavci	308	1,0	17,2	80,2	1,3	0,3
Skupaj listavci	102	1,0	5,9	71,5	21,6	0,0
Skupaj	410	1,0	14,4	78,1	6,3	0,2

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,2
VEJE	1,8
Skupaj	5,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	32047	38854	121,24	101,53
LISTAVCI	6221	3808	61,21	9,95
Skupaj	38268	42662	111,48	111,48

12 PRILOGE

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	80,0	21,0	13,4
Jelka	0,4	5,7	0,1
Bor	7,3	18,3	1,2
Macesen	3,8	10,9	0,6
Ostali igl.	0,0	11,3	0,0
Bukev	3,4	8,6	0,6
Hrast	0,6	42,9	0,1
Pl. lst.	3,8	4,4	0,6
Dr. tr. lst.	0,2	9,6	0,0
Meh. lst.	0,5	35,7	0,1
Skupaj iglavci	91,4	19,7	15,4
Skupaj listavci	8,6	6,5	1,4
Skupaj	100,0	16,8	16,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	8,7	14,9	22,5	20,9	21,2	19,7	63,2
Listavci	4,1	6,4	9,1	7,0	6,4	6,5	5,9
Skupaj	6,4	11,6	19,8	19,2	19,6	16,8	69,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	69,5	1,4	6,0	6,6	0,0	6,4	0,2	9,6	0,2	0,1
2009	64,1	1,3	6,7	5,8	0,1	6,7	0,2	14,6	0,3	0,2
2019	63,5	1,2	4,5	6,9	0,0	7,5	0,1	15,0	0,8	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	38.670	19,7											
Listavci	9.450	15,4											
Skupaj	48.120	18,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	18,15	18,15											
Priprava tal	ha	3,13	3,13											
Sadnja	ha	3,28	3,28											
Obžetev	ha	10,32	24,66											
Nega mladja	ha	28,66	28,66											
Nega gošče	ha	31,33	31,33											
Nega letvenjaka	ha	14,87	14,87											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	12,45	12,45											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	4.980	4.980											
Zaščita z ograjo	m	300	300											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200	200											

12 PRILOGE

Vzdrževanje tulcev, mrež	kos	100	100											
Obžetev tulcev, mrež	kos	100	100											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	3,71	7,42											
Vzdrževanje pašnikov in travnikov	ha	0,85	7,65											
Sajenje plodonosnega drevja	kos	100	100											
Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	125	375											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,27	3,28											
Naravni razvoj biotopov	m3	50	50											

Rastičnogojitveni razred: 10_Kisloljubna rdečeborovja – 00012

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	191,53	0,00	0,00	191,53
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,6	15,0	24,7	27,5	26,2	36,4	140,7
Jelka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	7,0	16,5	24,6	26,7	25,2	49,3	190,9
Macesen	6,7	15,4	24,5	27,1	26,3	2,9	11,3
Bukev	14,3	20,9	22,1	21,8	20,9	10,8	41,6
Hrast	13,5	20,8	22,2	22,9	20,6	0,3	1,1
Pl. Ist.	22,4	24,7	20,4	18,3	14,2	0,2	0,6
Dr. tr. Ist.	17,6	24,7	20,7	21,6	15,4	0,1	0,6
Meh. Ist.	42,8	28,4	14,4	14,4	0,0	0,0	0,1
Iglavci	6,8	15,8	24,6	27,2	25,6	88,6	342,8
Listavci	14,5	21,0	22,1	21,7	20,7	11,4	44,0
Skupaj	7,7	16,4	24,3	26,5	25,1	100,0	386,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,33	1,76	1,89	1,57	1,01	85,5	7,56
Listavci	0,37	0,33	0,26	0,20	0,13	14,5	1,29
Skupaj:	1,70	2,09	2,15	1,77	1,14	100,0	8,85

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
74100	Kisloljubno rdečeborovje	152,38	79,6
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	30,82	16,1
78100	Kisloljubno – zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	8,33	4,3
	Skupaj	191,53	100,0

12 PRILOGE

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	32,53	16,98	153,03	79,9	5,97	3,12	0,00	0,00	191,53	100,00
Skupaj vsi gozdovi	32,53	16,98	153,03	79,9	5,97	3,12	0,00	0,00	191,53	100,00

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	3,5	0,0	3,5	4,7	0,0	4,7	8,2	0,0	8,2	3,4
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3,5	0,0	3,5	4,7	0,0	4,7	8,2	0,0	8,2	3,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	1,24	0,6						
Drogovnjak	6,91	3,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	155,28	81,1	11,73	7,6	28,3	71,7	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	28,10	14,7	11,61	41,3	61,6	38,4	0,0	0,0
Skupaj:	191,53	100,0	23,34	12,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	16,29	0,03	4,12	0,02	0,00	1,78	0,20	0,11	0,34	0,45
%	69,79	0,13	17,65	0,09	0	7,63	0,86	0,47	1,46	1,93

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	34	0,0	0,0	97,1	2,9	0,0
Bor	107	0,0	0,0	92,5	7,5	0,0
Macesen	6	0,0	16,7	83,3	0,0	0,0
Bukev	9	0,0	0,0	77,8	22,2	0,0
Pl. list.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dr. tr. list.	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	147	0,0	0,7	93,2	6,1	0,0
Skupaj listavci	13	0,0	0,0	69,2	30,8	0,0
Skupaj	160	0,0	0,6	91,3	8,1	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	0,3
VEJE	0,3
Skupaj	0,6

12 PRILOGE

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	7.478	2.853	38,15	34,54
LISTAVCI	783	177	22,61	2,14
Skupaj	8.261	3.030	36,68	36,68

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	59,1	8,4	3,1
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	34,4	3,7	1,8
Macesen	0,8	1,5	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	5,3	2,5	0,3
Hrast	0,0	0,6	0,0
Pl. lst.	0,0	6,2	0,0
Dr. tr. lst.	0,3	15,5	0,0
Meh. lst.	0,1	7,6	0,0
Skupaj iglavci	94,2	5,6	5,0
Skupaj listavci	5,8	2,7	0,3
Skupaj	100,0	5,3	5,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,6	2,5	6,6	10,7	35,9	5,6	15,0
Listavci	0,4	2,4	6,1	13,7	38,6	2,7	0,9
Skupaj	0,6	2,5	6,6	10,8	36,0	5,3	15,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
199	45,5	0,0	45,8	2,3	0,0	6,1	0,1	0,1	0,1	0,0
2009	37,0	0,0	48,7	2,9	0,0	11,0	0,2	0,0	0,1	0,1
2019	36,4	0,0	49,3	2,9	0,0	10,8	0,3	0,2	0,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	11.886	18,1											
Listavci	1.087	12,9											
Skupaj	12.973	17,5											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

12 PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,26	0,26											
Sadnja	ha	0,09	0,09											
Nega mladja	ha	3,29	3,29											
Nega gošče	ha	7,04	7,04											
Nega letvenjaka	ha	4,53	4,53											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,08	2,08											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	180	180											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	20	20											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,50	3,00											

Rastičnogojitveni razred: 21_varovalni gozdovi - 00021

P

reglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	10,73	134,70	0,00	145,43
Delež (%)	7,4	92,6	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,5	7,8	24,0	36,3	29,4	34,7	67,5
Bor	1,0	7,7	23,1	37,4	30,8	0,1	0,2
Macesen	3,4	8,8	23,9	35,3	28,6	6,9	13,4
Bukev	1,7	6,8	24,1	37,2	30,2	17,7	34,3
Hrast	9,2	14,7	23,5	29,1	23,5	0,1	0,2
Pl. lst.	1,4	6,4	24,0	37,6	30,6	28,0	54,2
	3,6	9,5	23,6	34,6	28,7	2,2	4,3
	3,3	9,1	24,1	35,1	28,4	2,6	5,1
Dr. tr. lst.	4,5	10,4	24,2	33,9	27,0	7,4	14,3
Meh. lst.	4,1	8,2	24,3	34,0	29,4	0,3	0,6
Iglavci	2,4	7,6	24,0	36,5	29,5	59,6	115,6
Listavci	2,2	7,5	24,0	36,6	29,7	40,4	78,5
Skupaj	2,3	7,6	24,0	36,5	29,6	100,0	194,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,10	0,24	0,62	0,81	0,53	59,6	2,30
Listavci	0,06	0,16	0,42	0,55	0,36	40,4	1,56
Skupaj:	0,16	0,40	1,04	1,36	0,89	100,0	3,86

12 PRILOGE

Preglednica D-GZ1: Gozdne združbe v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%
59200	Predalpsko - alpsko toplojubno bukovje	6,40	4,4
62100	Bazoljubno rdečeborovje	5,36	3,7
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	25,04	17,2
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	24,52	16,9
69100	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	38,45	26,5
63200	Jelovje s trikrpim bičnikom	4,12	2,8
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	0,55	0,4
64300	Predalpsko jelovo bukovje	12,71	8,7
78100	Kisloljubno gorsko - zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	28,28	19,4
	Skupaj	145,43	100,0

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	17,73	12,19	17,39	11,96	93,32	64,17	16,99	11,68	145,43	100,00
Skupaj vsi gozdovi	17,73	12,19	17,39	11,96	93,32	64,17	16,99	11,68	145,43	100,00

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	1,81	1,2						
Drogovnjak	7,66	5,3	0,40	5,2	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	125,56	86,4	3,35	2,7	0,0	56,4	43,6	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	1,51	1,0	0,45	29,8	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj:	8,89	6,1	4,01	45,1	0,0	39,2	60,8	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	3,57	0,00	0,35	0,18	0,00	0,98	0,07	0,88	2,10	0,08
%	43,48	0	4,26	2,19	0	11,94	0,85	10,72	25,58	0,97

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	687	259	37,7	24,12
LISTAVCI	387	601	155,3	55,96
Skupaj	1.074	859	79,98	79,98

12 PRILOGE

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	21,3	1,7	0,6
Jelka	0,1	4,6	0,0
Bor	6,2	2,6	0,2
Macesen	2,5	0,4	0,1
Ostali igl.	0,4	5,6	0,0
Bukev	17,5	2,2	0,5
Hrast	6,7	9,4	0,2
Pl. lst.	6,4	8,2	0,2
Dr. tr. lst.	36,1	13,8	1,1
Meh. lst.	2,8	72,7	0,1
Skupaj iglavci	30,4	1,5	0,9
Skupaj listavci	69,6	5,7	2,1
Skupaj	100,0	3,0	3,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,2	0,4	1,1	3,1	6,3	1,5	1,7
Listavci	3,8	5,2	5,7	8,0	9,7	5,7	3,9
Skupaj	2,0	2,3	2,5	4,9	7,6	3,0	5,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1999 do 2019

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1999	37,8	0,1	6,5	16,6	0,3	25,1	3,1	2,9	7,5	0,1
2009	38,2	0,0	7,3	17,5	0,2	24,2	2,2	2,4	7,9	0,1
2019	34,7	0,1	6,9	17,7	0,1	28,0	2,2	2,6	7,4	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	728	4,3											
Listavci	700	6,1											
Skupaj	1.428	5,1											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	En ota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,37	0,37											
Obžetev	ha	0,30	0,30											
Nega mladja	ha	0,60	0,60											
Nega gošče	ha	1,25	1,25											
Nega letvenjaka	ha	1,06	1,06											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,60	0,60											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	85	85											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	9,83	18,88											
Naravni razvoj biotopov	m3	1546	1546											

OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah**Zasebni gozdovi****Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov**

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	5.714,69	329,4	77,0	406,4	7,81	2,18	9,99	19,3	16,1	18,7	76,1
VAROVALNI GOZDOVI	10,73	206,3	50,0	256,3	4,02	0,97	4,99	4,3	4,1	4,3	22,1
Skupaj vsi gozdovi	5.725,42	329,1	77,0	406,1	7,80	2,18	9,98	19,3	16,1	18,7	76,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	261,09	4,6
Drogovnjak	327,58	5,7
Debeljak	3.942,53	68,8
Sestoj v obnovi	1.190,29	20,8
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,93	0,1
Skupaj:	5.725,42	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	62,7
Jelka	1,5
Bor	13,0
Macesen	3,8
Ostali igl.	0,0
Bukev	11,5
Hrast	1,0
Pl. lst.	4,8
Dr. tr. lst.	0,9
Meh. lst.	0,7
Iglavci	81,0
Listavci	19,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	6,7	15,4	25,8	27,7	24,4	81,0	329,1
Listavci	14,8	24,6	22,6	19,9	18,1	19,0	77,0
Skupaj	8,2	17,1	25,2	26,3	23,2	100,0	406,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	363.789	19,3											
Listavci	70.863	16,1											
Skupaj	434.652	18,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

12 PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	101,89	101,89											
Priprava tal	ha	15,41	15,41											
Sadnja	ha	48,15	48,15											
Obžetev	ha	92,61	232,72											
Nega mladja	ha	290,51	298,24											
Nega gošče	ha	281,39	281,39											
Nega letvenjaka	ha	126,24	126,24											
Nega ml. drogovnjaka	ha	153,99	153,99											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	84800	84800											
Zaščita mladja z ograjo	m	800	800											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	kos	750	1150											
Vzdrževanje tulcev, mrež	m	355	355											
Obžetev tulcev, zašč. mrež	kos	2905	8905											
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	180	180											
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	0	0											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	4,19	8,38											
Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	2,31	22,25											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	580	580											
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	620	1845											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov	kos	2	2											
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	0	0											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	269	269											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	21,92	44,38											
Naravni razvoj biotopov	m3	174	174											

12 PRILOGE

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	1.488,59	302,2	102,0	404,2	7,02	2,79	9,81	18,2	14,8	17,4	71,5
VAROVALNI GOZDOVI	134,70	108,4	80,7	189,1	2,16	1,60	3,76	4,3	6,2	5,1	25,8
Skupaj vsi gozdovi	1.623,29	286,1	100,2	386,3	6,61	2,69	9,31	17,8	14,3	16,9	70,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	108,22	6,7
Drogovnjak	180,31	11,1
Debeljak	1.084,10	66,8
Sestoj v obnovi	241,77	14,9
RAZNOMERNO (ps-šp)	8,89	0,5
Skupaj:	1.623,29	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	50,9
Jelka	1,5
Bor	7,3
Macesen	14,0
Ostali igl.	0,4
Bukev	19,0
Hrast	1,4
Pl. lst.	4,5
Dr. tr. lst.	0,6
Meh. lst.	0,4
Iglavci	74,1
Listavci	25,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	6,9	15,4	22,1	25,6	30,0	74,1	286,1
Listavci	12,2	20,2	23,3	22,8	21,5	25,9	100,2
Skupaj	8,3	16,6	22,4	24,9	27,8	100,0	386,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
Iglavci	82.540	17,8											
Listavci	23.190	14,3											
Skupaj	105.730	16,9											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

12 PRILOGE

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	12,57	12,57											
Priprava tal	ha	4,81	4,81											
Sadnja	ha	8,52	8,52											
Obžetev	ha	16,77	37,47											
Nega mladja	ha	53,95	57,25											
Nega gošče	ha	71,63	71,63											
Nega letvenjaka	ha	42,91	42,91											
Nega ml. drogovnjaka	ha	39,37	39,37											
Zaščita s tulci, mrežo	kos	11150	11150											
Zaščita mladja z ograjo	m	0	0											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	kos	1700	1700											
Vzdrževanje tulcev, mrež	m	1950	2100											
Obžetev tulcev, zašč. mrež	kos	2590	4670											
Odstranjevanje tulcev, mrež	kos	2420	2420											
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	1500	1500											
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	0,96	1,92											
Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	0,87	6,62											
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0	0											
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	0	0											
Vzdrževanje vodnih virov in kalov	kos	1	1											
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	2	2											
Ohranjanje biotopov - sečnja	m3	533	533											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	52,02	108,29											
Naravni razvoj biotopov	m3	1484	1484											

12 PRILOGE

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00001	SM	061	0,0602	0,0452	0,0362	0,0302	0,0259	0,0227	0,0202	0,0182	0,0166	0,0153	0,0141	0,0131	0,0123	0,0115
	JE	061	0,0602	0,0452	0,0362	0,0302	0,0259	0,0227	0,0202	0,0182	0,0166	0,0153	0,0141	0,0131	0,0123	0,0115
	OI	062	0,0490	0,0367	0,0294	0,0245	0,0210	0,0183	0,0163	0,0147	0,0133	0,0122	0,0113	0,0105	0,0098	0,0092
	BU	064	0,0595	0,0447	0,0358	0,0298	0,0256	0,0224	0,0199	0,0179	0,0163	0,0150	0,0138	0,0129	0,0120	0,0113
	HR	064	0,0595	0,0447	0,0358	0,0298	0,0256	0,0224	0,0199	0,0179	0,0163	0,0150	0,0138	0,0129	0,0120	0,0113
	PL	064	0,0595	0,0447	0,0358	0,0298	0,0256	0,0224	0,0199	0,0179	0,0163	0,0150	0,0138	0,0129	0,0120	0,0113
	TL	064	0,0595	0,0447	0,0358	0,0298	0,0256	0,0224	0,0199	0,0179	0,0163	0,0150	0,0138	0,0129	0,0120	0,0113
	ML	064	0,0595	0,0447	0,0358	0,0298	0,0256	0,0224	0,0199	0,0179	0,0163	0,0150	0,0138	0,0129	0,0120	0,0113
00002	SM	077	0,0663	0,0497	0,0398	0,0332	0,0285	0,0250	0,0222	0,0200	0,0182	0,0167	0,0154	0,0144	0,0134	0,0126
	JE	077	0,0663	0,0497	0,0398	0,0332	0,0285	0,0250	0,0222	0,0200	0,0182	0,0167	0,0154	0,0144	0,0134	0,0126
	OI	078	0,0670	0,0453	0,0334	0,0261	0,0212	0,0176	0,0150	0,0130	0,0114	0,0102	0,0091	0,0082	0,0075	0,0069
	BU	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	HR	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	PL	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	TL	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	ML	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
00003	SM	077	0,0663	0,0497	0,0398	0,0332	0,0285	0,0250	0,0222	0,0200	0,0182	0,0167	0,0154	0,0144	0,0134	0,0126
	JE	077	0,0663	0,0497	0,0398	0,0332	0,0285	0,0250	0,0222	0,0200	0,0182	0,0167	0,0154	0,0144	0,0134	0,0126
	OI	078	0,0670	0,0453	0,0334	0,0261	0,0212	0,0176	0,0150	0,0130	0,0114	0,0102	0,0091	0,0082	0,0075	0,0069
	BU	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	HR	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	PL	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	TL	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	ML	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
00006	SM	069	0,0728	0,0546	0,0437	0,0364	0,0312	0,0273	0,0243	0,0219	0,0199	0,0183	0,0169	0,0157	0,0146	0,0137
	JE	069	0,0728	0,0546	0,0437	0,0364	0,0312	0,0273	0,0243	0,0219	0,0199	0,0183	0,0169	0,0157	0,0146	0,0137
	OI	070	0,0298	0,0252	0,0216	0,0186	0,0161	0,0139	0,0120	0,0103	0,0088	0,0074	0,0061	0,0049	0,0037	0,0027
	BU	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	HR	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	PL	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	TL	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	ML	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
00007	SM	069	0,0728	0,0546	0,0437	0,0364	0,0312	0,0273	0,0243	0,0219	0,0199	0,0183	0,0169	0,0157	0,0146	0,0137
	JE	069	0,0728	0,0546	0,0437	0,0364	0,0312	0,0273	0,0243	0,0219	0,0199	0,0183	0,0169	0,0157	0,0146	0,0137
	OI	070	0,0298	0,0252	0,0216	0,0186	0,0161	0,0139	0,0120	0,0103	0,0088	0,0074	0,0061	0,0049	0,0037	0,0027
	BU	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	HR	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	PL	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	TL	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	ML	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
00008	SM	069	0,0728	0,0546	0,0437	0,0364	0,0312	0,0273	0,0243	0,0219	0,0199	0,0183	0,0169	0,0157	0,0146	0,0137
	JE	069	0,0728	0,0546	0,0437	0,0364	0,0312	0,0273	0,0243	0,0219	0,0199	0,0183	0,0169	0,0157	0,0146	0,0137
	OI	070	0,0298	0,0252	0,0216	0,0186	0,0161	0,0139	0,0120	0,0103	0,0088	0,0074	0,0061	0,0049	0,0037	0,0027
	BU	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	HR	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	PL	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	TL	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	ML	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
00009	SM	069	0,0728	0,0546	0,0437	0,0364	0,0312	0,0273	0,0243	0,0219	0,0199	0,0183	0,0169	0,0157	0,0146	0,0137
	JE	069	0,0728	0,0546	0,0437	0,0364	0,0312	0,0273	0,0243	0,0219	0,0199	0,0183	0,0169	0,0157	0,0146	0,0137
	OI	070	0,0298	0,0252	0,0216	0,0186	0,0161	0,0139	0,0120	0,0103	0,0088	0,0074	0,0061	0,0049	0,0037	0,0027
	BU	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	HR	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	PL	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	TL	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
	ML	074	0,0470	0,0408	0,0360	0,0321	0,0288	0,0259	0,0234	0,0211	0,0191	0,0172	0,0155	0,0139	0,0124	0,0110
00012	SM	077	0,0663	0,0497	0,0398	0,0332	0,0285	0,0250	0,0222	0,0200	0,0182	0,0167	0,0154	0,0144	0,0134	0,0126
	JE	077	0,0663	0,0497	0,0398	0,0332	0,0285	0,0250	0,0222	0,0200	0,0182	0,0167	0,0154	0,0144	0,0134	0,0126
	OI	078	0,0670	0,0453	0,0334	0,0261	0,0212	0,0176	0,0150	0,0130	0,0114	0,0102	0,0091	0,0082	0,0075	0,0069
	BU	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	HR	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	PL	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	TL	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	ML	080	0,0654	0,0491	0,0393	0,0327	0,0281	0,0246	0,0218	0,0197	0,0179	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123

12 PRILOGE

00021	SM	073	0,0399	0,0332	0,0288	0,0257	0,0233	0,0214	0,0198	0,0186	0,0175	0,0165	0,0157	0,0150	0,0143	0,0138
	JE	073	0,0399	0,0332	0,0288	0,0257	0,0233	0,0214	0,0198	0,0186	0,0175	0,0165	0,0157	0,0150	0,0143	0,0138
	OI	073	0,0399	0,0332	0,0288	0,0257	0,0233	0,0214	0,0198	0,0186	0,0175	0,0165	0,0157	0,0150	0,0143	0,0138
	BU	073	0,0399	0,0332	0,0288	0,0257	0,0233	0,0214	0,0198	0,0186	0,0175	0,0165	0,0157	0,0150	0,0143	0,0138
	HR	073	0,0399	0,0332	0,0288	0,0257	0,0233	0,0214	0,0198	0,0186	0,0175	0,0165	0,0157	0,0150	0,0143	0,0138
	PL	073	0,0399	0,0332	0,0288	0,0257	0,0233	0,0214	0,0198	0,0186	0,0175	0,0165	0,0157	0,0150	0,0143	0,0138
	TL	073	0,0399	0,0332	0,0288	0,0257	0,0233	0,0214	0,0198	0,0186	0,0175	0,0165	0,0157	0,0150	0,0143	0,0138
	ML	073	0,0399	0,0332	0,0288	0,0257	0,0233	0,0214	0,0198	0,0186	0,0175	0,0165	0,0157	0,0150	0,0143	0,0138

12 PRILOGE

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06001A	52	52	51	50	50	50	49	49
06001B	53	53	53	50	49	50	49	49
06002	52	52	51	51	51	51	50	50
06003	53	53	51	50	49	50	49	48
06004A	51	51	51	49	49	50	49	49
06004B	53	53	53	51	51	52	50	50
06005A	51	50	50	49	49	50	49	49
06005B	52	52	51	50	51	51	49	49
06005C	52	52	51	50	50	51	49	49
06006A	52	52	51	51	51	51	49	49
06006B	51	51	50	49	49	50	48	48
06011A	52	52	51	50	50	50	49	48
06011B	51	51	50	49	49	49	48	48
06012A	51	51	51	50	50	50	49	49
06012B	51	51	51	50	50	50	49	49
06013A	53	53	52	51	51	51	50	49
06013B	50	50	50	49	49	49	48	48
06013C	52	52	51	50	50	51	49	49
06014A	52	52	51	50	50	50	50	50
06014B	50	50	50	49	49	49	48	48
06015A	53	53	51	50	49	50	50	50
06015B	52	52	51	50	49	50	50	49
06016	52	52	51	50	50	50	49	49
06017A	51	51	51	49	49	50	49	48
06017B	52	52	52	50	50	50	48	48
06018A	52	52	51	50	49	49	49	49
06018B	51	51	51	50	50	50	49	48
06018C	51	51	51	50	49	50	49	49
06019A	53	53	52	50	50	50	49	49
06019B	50	50	50	49	49	49	48	48
06020A	52	52	51	50	50	51	50	50
06020B	51	51	50	49	49	50	49	49
06021A	53	53	52	51	51	51	49	49
06021B	49	49	48	49	49	49	48	48
06022A	51	51	51	50	50	50	49	49
06022B	52	52	51	51	51	51	50	50
06022C	51	51	50	50	50	50	49	49
06023A	53	53	52	51	51	52	50	50
06023B	51	51	50	49	49	49	48	48
06023C	50	50	50	49	49	50	49	49

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06023D	51	51	50	50	50	50	49	49
06024A	51	51	50	49	49	49	48	48
06024B	50	50	50	49	49	49	48	48
06025A	52	52	51	51	51	51	49	49
06025B	50	50	50	50	50	50	49	49
06031A	51	51	50	50	49	49	49	49
06031B	49	49	49	49	49	49	49	49
06032A	52	52	51	50	50	50	50	49
06032B	51	51	51	50	50	50	50	49
06033A	50	50	50	49	49	50	48	48
06033B	52	52	51	50	50	50	50	49
06033C	53	53	53	52	51	52	50	50
06034	52	52	50	49	49	49	49	49
06035	53	53	52	51	51	51	50	50
06036A	52	52	51	50	50	51	49	49
06036B	52	52	51	50	50	51	49	49
06037	52	52	51	50	50	50	50	49
06038A	51	51	51	50	50	50	50	50
06038B	52	52	51	50	50	50	50	50
06038C	51	51	51	50	50	50	50	50
06039A	51	51	51	51	51	51	50	50
06039B	51	51	51	50	50	51	50	50
06039C	50	50	49	49	49	49	49	49
06040A	51	51	51	50	50	50	49	49
06040B	49	49	48	48	48	49	49	49
06040C	50	50	50	50	50	50	50	50
06040D	49	49	49	49	49	49	49	49
06040E	49	49	49	49	49	49	49	49
06041A	53	52	52	50	50	50	49	49
06041B	51	51	51	50	50	50	49	49
06041C	50	50	50	50	50	50	49	49
06042A	52	52	52	50	50	50	50	50
06042B	53	53	53	52	52	52	50	50
06042C	52	52	52	51	51	50	50	50
06042D	50	50	50	49	49	49	49	49
06043A	52	52	51	50	50	50	50	50
06043B	51	51	50	50	50	50	49	49
06043C	50	50	50	50	50	50	49	49
06044A	51	51	50	50	49	50	49	49
06044B	51	51	50	50	49	50	49	49
06044C	49	49	49	49	49	49	49	49
06045A	54	54	53	52	52	52	51	51
06045B	51	51	50	50	50	50	49	49
06045C	50	50	50	49	49	49	48	48
06046A	52	52	51	50	50	50	49	49
06046B	52	52	52	50	49	50	50	50
06046C	50	50	50	49	49	49	49	49
06047A	52	52	52	50	50	51	50	50
06047B	51	52	51	50	50	51	49	49
06048	51	51	50	50	50	50	50	49
06051	52	52	51	50	49	50	49	49
06052	52	52	51	50	50	50	50	49
06053	52	52	51	50	50	51	49	49
06054	53	53	52	50	50	50	50	50
06055	51	51	50	49	49	50	49	49
06056	50	50	49	49	49	49	48	48
06057A	52	52	52	51	51	51	50	50
06057B	52	52	52	51	51	51	50	50
06057C	52	52	52	51	51	51	50	50
06058	52	52	51	50	50	50	50	50

12 PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06059	52	52	51	50	50	51	50	50
06060	51	51	50	50	50	51	49	49
06071	51	51	50	50	49	50	49	48
06072	52	52	50	50	50	51	49	49
06073	53	53	52	51	51	52	49	49
06074	53	53	51	51	51	52	49	49
06075	51	51	50	49	49	49	48	48
06076	51	51	50	49	49	49	48	48
06077	51	51	51	50	49	50	48	48
06078	50	50	49	49	49	49	48	48
06079	52	52	51	50	50	51	49	49
06080	52	52	51	50	50	51	49	49
06081	51	51	50	51	50	51	49	49
06082	52	52	50	49	49	49	48	48
06083	52	52	51	51	51	51	49	49
06091	52	52	51	51	51	51	49	49
06092	51	51	51	49	49	49	48	48
06093A	51	50	50	49	49	50	48	48
06093B	52	52	52	51	51	51	49	49
06094	51	51	50	49	49	49	48	48
06095A	51	51	50	50	50	50	49	49
06095B	53	53	52	51	51	51	50	50
06096A	52	52	52	51	51	51	50	50
06096B	52	52	52	51	51	51	50	50
06097	52	52	51	51	51	51	50	50
06098	51	51	50	49	49	49	48	48
06099A	51	51	50	50	49	50	48	48
06099B	52	52	50	51	50	51	49	49
06099C	53	53	52	51	50	50	49	49
06100A	52	52	51	50	49	49	49	49
06100B	53	53	51	50	49	49	49	49
06111A	52	51	51	50	50	50	49	49
06111B	51	51	50	50	50	51	49	49
06112A	53	53	51	51	51	51	50	50
06112B	52	52	52	51	51	51	50	50
06113A	52	52	51	51	51	51	50	50
06113B	51	51	50	50	50	50	49	49
06114A	54	54	53	51	51	52	50	50
06114B	53	53	51	51	51	51	50	50
06115A	51	51	51	50	50	50	49	49
06115B	52	52	50	50	50	50	49	49
06116	52	52	51	50	50	50	49	49
06117	53	53	52	51	51	52	50	50
06118A	53	53	53	52	52	52	50	50
06118B	54	53	53	52	52	52	50	50
06119A	52	52	51	50	50	50	49	49
06119B	53	53	51	50	50	50	49	49
06120A	52	52	51	51	51	52	50	50
06120B	52	52	50	50	50	51	49	49
06121A	52	52	52	51	51	51	50	50
06121B	53	53	52	50	49	49	49	49
06122A	52	52	52	51	51	51	50	50
06122B	53	53	53	50	50	50	49	49
06123A	53	53	53	51	51	51	50	50
06123B	54	54	51	50	50	50	49	49
06124A	51	51	51	50	50	50	49	49
06124B	51	51	50	49	49	49	49	49
06125A	52	52	51	51	51	51	50	50
06125B	51	51	51	49	49	49	49	49
06126A	52	52	51	51	51	51	50	50

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06126B	52	52	51	51	51	51	50	50
06127A	53	53	52	51	50	50	50	50
06127B	50	50	50	49	49	49	48	48
06127C	50	50	50	49	49	49	49	49
06128A	52	52	50	50	50	50	49	49
06128B	52	52	51	50	50	50	49	49
06129A	52	52	52	51	50	50	49	49
06129B	52	52	51	50	50	50	49	49
06141	51	51	50	50	50	49	49	49
06142	52	52	52	50	50	50	50	49
06143A	52	52	51	50	50	50	49	49
06143B	51	51	50	50	50	50	49	49
06144A	52	52	51	50	49	49	49	49
06144B	51	51	51	50	50	50	49	49
06145A	51	51	51	51	51	51	50	50
06145B	52	52	51	51	51	51	50	50
06146A	52	52	51	50	50	50	50	50
06146B	53	53	52	51	51	52	50	50
06146C	51	51	50	50	50	51	49	49
06147	52	52	51	50	50	50	49	49
06148	52	52	51	51	51	51	50	50
06149	53	53	51	51	51	51	50	50
06150	52	52	51	50	50	51	49	49
06151A	53	53	52	51	50	50	50	50
06151B	52	52	51	50	50	50	49	49
06152	51	51	50	50	49	49	49	49
06153A	51	51	50	50	49	49	49	49
06153B	51	51	50	50	49	49	49	49
06154A	52	52	51	51	51	51	49	49
06154B	51	51	51	50	50	50	50	50
06161	52	52	51	50	51	50	49	49
06162	53	53	51	50	50	51	49	49
06163	52	52	50	50	50	50	49	49
06164	53	53	51	50	50	51	49	49
06165A	52	52	51	50	50	51	49	49
06165B	50	50	50	49	49	49	48	48
06166	51	51	50	50	50	50	49	49
06167	53	53	52	51	51	51	50	50
06168A	50	50	49	49	49	49	49	49
06168B	51	51	50	50	50	50	48	48
06169	53	53	52	50	50	49	49	49
06170	51	51	50	50	50	51	50	50
06181A	54	54	55	52	52	52	51	51
06181B	52	52	50	49	49	49	49	49
06181C	53	53	52	50	50	50	49	49
06182A	51	51	50	50	49	50	49	49
06182B	51	51	50	49	49	49	49	49
06182C	51	51	51	50	50	50	49	49
06183	51	51	50	49	49	49	49	49
06184	51	51	50	50	50	50	49	49
06185	51	51	50	50	49	50	49	49
06186	51	51	50	50	50	50	49	49
06187	52	52	51	50	49	50	49	49
06188	53	53	51	50	50	51	49	49
06189	51	51	50	49	49	49	49	49
06190	52	52	51	51	51	51	49	49
06191A	52	52	51	50	50	50	49	49
06191B	52	52	53	50	50	51	50	50
06191C	52	52	51	50	50	50	50	50
06192	51	51	50	50	50	50	49	49

12 PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06193	53	53	52	50	50	51	49	49
06194	52	52	51	51	50	51	50	50
06195	52	52	52	51	51	51	50	50
06196	51	51	50	49	49	50	49	49
06197	52	52	51	50	49	49	49	49
06198	53	53	52	50	50	50	50	49
06199	52	52	51	50	50	50	49	49
06200	51	51	50	50	50	50	49	49
06201	50	50	50	49	49	49	49	49
06202A	51	51	50	49	49	50	48	48
06202B	52	52	51	50	50	50	49	49
06203	52	52	52	51	51	50	50	50
06204A	53	53	52	51	51	50	50	50
06204B	51	51	50	49	49	49	48	48
06204C	50	50	49	49	49	49	48	48
06205	52	52	50	50	49	50	49	49
06206	52	52	51	50	49	49	49	49
06207A	53	53	51	50	50	50	49	49
06207B	51	51	50	49	49	49	49	49
06208	51	51	50	49	49	49	49	49
06209	52	52	52	51	51	51	50	50
06210	54	54	52	52	52	52	50	50
06211A	53	53	52	50	50	50	50	49
06211B	52	52	51	50	49	50	49	49
06212	52	52	51	50	49	50	49	49
06221	52	52	51	50	50	50	49	49
06222	52	52	53	51	50	51	49	49
06223	52	52	51	51	51	51	50	50
06224	51	51	50	50	49	50	49	49
06225	50	50	50	50	49	49	49	49
06226	51	51	50	49	49	49	49	49
06227	52	52	51	50	50	51	49	49
06228	52	52	52	50	50	50	49	49
06229	52	52	51	51	50	51	49	49
06241	51	51	51	50	50	50	49	49
06242	52	52	51	50	50	50	49	49
06243	52	52	50	49	49	49	49	49
06244	51	51	49	49	49	49	49	49
06245	52	52	50	49	49	49	49	49
06246	53	53	53	51	50	50	49	49
06247	51	51	50	49	49	49	48	48
06248	52	52	51	50	50	49	49	49
06249	52	52	52	49	49	49	49	49
06250	52	52	51	50	49	49	49	49
06251	52	52	51	50	50	50	50	50
06252	51	51	51	50	50	49	49	49
06253	51	50	50	50	49	49	49	49
06254	52	52	51	50	49	49	49	49
06255A	51	51	50	49	49	49	49	49
06255B	51	51	50	49	49	49	49	49
06256	51	51	51	50	49	49	49	49
06257	52	52	52	50	50	50	49	49
06258	52	52	51	50	50	49	49	49
06259	52	52	51	50	49	49	49	49
06260	52	52	51	50	49	49	49	49
06271	50	50	50	49	49	49	48	48
06272A	52	52	51	50	50	50	49	49
06272B	53	53	53	50	50	50	49	49
06273	51	51	52	51	51	51	49	49
06282	52	52	52	52	50	52	49	49

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06283	53	53	53	51	51	52	49	49
06291A	52	52	51	50	49	49	49	49
06291B	52	52	51	50	50	50	49	49
06291C	49	49	49	48	48	48	48	48
06292A	51	51	50	50	49	49	48	48
06292B	52	52	51	50	50	50	48	48
06293A	51	51	50	50	50	50	49	49
06293B	52	52	51	51	49	50	50	49
06293C	49	49	49	48	48	48	48	48
06301A	51	51	50	49	49	49	48	48
06301B	51	51	51	49	49	49	49	49
06301C	52	52	52	50	50	50	49	49
06301D	51	50	50	49	49	49	49	49
06302A	53	53	52	51	50	50	50	50
06302B	53	53	52	51	51	51	50	50
06303	52	52	52	51	51	51	50	50
06311	52	52	52	50	50	51	49	49
06312	53	53	52	50	50	51	50	50
06313	52	52	51	50	49	49	49	49
06314A	53	53	53	50	49	49	49	49
06314B	53	53	52	50	50	50	49	49
06315A	54	54	54	51	50	49	49	49
06315B	53	53	53	50	49	49	48	48
06316	53	53	52	52	51	52	49	49
06317	52	52	52	50	49	49	49	49
06318	52	52	51	50	50	50	49	49
06319	54	54	53	52	51	52	50	50
06331A	52	52	50	50	50	50	48	48
06331B	52	52	50	50	50	50	48	48
06332A	51	51	50	49	49	49	48	48
06332B	53	53	52	51	51	51	50	50
06332C	52	52	50	50	50	51	49	49
06333	53	53	51	51	51	52	50	50
06334A	53	53	52	51	51	51	50	50
06334B	51	51	50	49	49	49	48	48
06335A	52	52	51	51	51	51	49	49
06335B	52	52	51	51	51	51	49	49
06336A	53	53	52	52	52	52	50	50
06336B	51	51	51	50	50	51	50	50
06337A	54	54	54	51	51	51	50	50
06337B	52	52	52	50	49	50	49	49
06337C	53	53	53	51	51	52	49	49
06338A	52	52	52	50	50	50	49	49
06338B	52	52	51	50	50	50	49	49
06338C	53	53	53	50	50	50	49	49
06351A	53	53	53	50	50	51	50	50
06351B	52	52	51	50	50	51	49	49
06352A	53	53	53	51	51	51	50	50
06352B	54	54	53	51	51	51	50	50
06353	54	54	53	52	52	52	50	50
06354A	54	54	53	51	50	51	49	49
06354B	53	53	53	51	50	50	50	49
06355	54	54	53	51	51	52	50	50
06356A	54	54	54	51	50	50	50	50
06356B	53	53	52	50	50	50	49	49
06357	52	52	51	50	50	50	49	49
06358A	54	54	53	50	50	50	49	49
06358B	53	53	52	50	50	50	49	49
06359A	53	53	52	51	51	51	49	49
06359B	54	54	54	52	51	52	50	50

12 PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06360A	53	53	53	51	51	51	50	50
06360B	49	49	49	49	48	49	48	48
06361A	52	52	52	50	50	50	49	49
06361B	49	49	49	49	49	49	48	48
06361C	52	52	50	50	50	50	48	48
06361D	52	52	51	51	50	51	49	49
06362A	50	50	49	49	49	49	48	48
06362B	51	50	49	49	49	49	48	48
06362C	51	51	50	49	49	49	48	48
06362D	52	52	51	50	50	50	48	48
06362E	53	53	52	51	51	51	50	50
06363	53	53	51	51	51	51	50	50
06364A	53	53	52	50	50	50	49	49
06364B	54	54	54	50	50	50	49	49
06365A	53	53	52	51	51	51	50	50
06365B	51	51	51	49	49	49	49	49
06371A	52	52	51	50	50	50	49	49
06371B	52	52	51	50	50	51	49	49
06372	52	52	51	50	50	50	49	49
06373A	52	52	51	50	50	50	49	49
06373B	51	51	51	50	49	50	48	48
06374A	52	52	51	50	50	51	49	49
06374B	50	50	50	49	49	49	49	49
06375	52	52	52	50	50	51	50	49
06376A	52	52	51	50	50	50	49	49
06376B	51	51	51	50	50	50	48	48
06377	52	52	51	50	50	50	48	48
06378A	53	53	52	51	51	51	50	50
06378B	52	52	51	50	50	51	50	50
06379A	53	53	51	50	50	50	49	49
06379B	54	54	52	51	51	51	49	49
06379C	53	53	52	50	50	50	49	49
06379D	53	53	51	51	50	50	49	49
06379E	52	52	51	51	50	50	49	49
06380A	52	52	52	51	50	51	49	49
06380B	52	52	51	50	50	50	49	49
06381A	52	52	51	51	50	51	49	49
06381B	52	52	51	51	50	51	49	49
06381C	51	51	51	50	50	50	49	49
06382A	53	53	51	51	51	51	50	50
06382B	52	52	51	51	51	51	50	50
06383A	52	52	51	50	50	51	49	49
06383B	52	52	50	50	50	50	49	49
06384	52	52	51	51	51	51	49	49
06385	53	53	53	51	50	50	50	49
06386A	51	51	51	50	50	50	50	50
06386B	53	53	51	51	51	51	50	49
06387	54	54	52	52	50	50	50	49
06388A	53	53	52	52	52	52	50	50
06388B	53	53	51	51	50	49	49	49
06401	52	52	52	51	50	51	49	49
06402	52	52	51	50	50	50	49	49
06403	53	53	53	51	51	51	50	50
06404	53	53	52	50	51	51	50	50
06405	53	53	53	50	51	51	49	49
06406	52	52	52	50	50	51	49	49
06407	52	52	51	51	51	51	50	50
06408	50	50	50	49	49	49	48	48
06411	51	51	50	50	50	50	48	48
06412	51	51	50	50	50	50	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06413	52	52	51	50	50	50	49	49
06414	52	52	51	51	51	51	50	50
06415	52	52	51	50	50	51	49	49
06416	52	52	52	51	51	51	50	50
06421	52	52	50	50	50	51	50	50
06431	52	52	51	50	50	51	49	49
06432	52	52	52	51	51	52	50	50
06433	52	52	51	50	50	51	49	49
06434	52	52	51	50	50	50	49	49
06435	52	52	51	51	50	51	49	49
06436	52	52	51	51	50	51	49	49
06437	52	52	52	51	50	51	49	49
06438	52	52	51	51	50	51	49	49
06439	52	52	51	50	50	51	49	49
06440	51	51	50	50	50	50	49	49
06441	52	52	51	51	50	50	50	50
06442	52	52	52	50	50	50	49	49
06443	52	52	52	51	51	51	50	50
06444	52	52	52	51	51	51	50	50
06445	53	53	52	50	50	50	49	49
06446	52	52	52	51	51	51	49	49
06447	52	52	52	50	50	50	49	49
06448	51	51	50	50	49	49	49	49
06449	50	50	50	49	49	49	48	48
06450A	49	49	49	48	48	49	47	47
06450B	50	50	49	49	49	49	48	48
06451	51	51	50	50	49	50	48	48
06452A	49	49	49	49	49	49	47	47
06452B	50	50	49	50	49	49	48	48
06452C	51	51	51	51	50	51	49	49
06453A	50	50	50	51	49	49	48	48
06453B	52	52	52	51	51	51	50	50
06454A	50	50	50	49	49	49	48	48
06454B	54	54	53	52	50	51	49	49
06455	53	53	52	51	50	51	49	49
06456A	48	48	48	48	48	48	47	47
06456B	52	52	51	51	50	51	49	49
06456C	51	51	51	50	49	50	48	48
06461A	52	52	52	51	51	51	50	50
06461B	51	51	51	50	50	51	49	49
06461C	52	52	52	51	51	51	50	50
06461D	51	51	51	50	50	51	49	49
06462A	48	48	48	48	48	48	47	47
06462B	51	51	51	50	50	50	49	49
06463A	52	52	52	51	51	51	49	49
06463B	50	50	50	50	49	50	49	49
06463C	52	52	52	52	50	51	50	50
06464A	50	50	50	50	49	50	49	49
06464B	52	52	52	51	50	51	49	49
06464C	50	50	50	50	49	50	49	49
06465A	53	53	54	52	51	52	50	50
06465B	51	51	51	50	50	50	49	49
06465C	47	47	47	47	47	47	47	47
06465D	52	52	52	51	50	51	49	49
06466A	53	53	54	52	51	52	50	50
06466B	50	50	49	49	49	49	48	48
06467A	53	53	53	52	51	52	50	50
06467B	50	50	48	49	48	49	48	48
06468A	52	52	51	50	50	50	49	49
06468B	53	53	53	51	50	51	49	49

12 PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06469A	52	52	52	51	50	51	49	49
06469B	52	52	53	51	50	51	50	50
06470A	53	53	52	52	52	52	50	50
06470B	51	51	51	51	51	51	50	50
06470C	52	52	52	51	51	51	50	50
06471	53	53	53	51	51	51	50	50
06472	52	52	52	51	50	51	50	50
06473A	49	49	49	49	49	48	48	48
06473B	52	52	52	51	51	51	50	50
06474	52	52	53	51	51	52	50	50
06475	52	52	54	51	51	51	51	51
06476	53	53	52	51	50	51	50	50
06477A	51	51	51	51	50	51	50	50
06477B	51	51	52	50	50	50	49	49
06477C	53	53	54	51	50	51	49	49
06478A	50	50	50	49	49	49	48	48
06478B	48	48	48	48	48	48	47	47
06478C	53	53	53	52	51	52	50	50
06479A	47	47	47	47	47	47	47	47
06479B	52	52	52	52	52	52	52	52
06480A	47	47	47	47	47	47	47	47
06480B	51	51	51	49	49	49	48	48
06481A	54	54	54	52	51	52	50	50
06481B	51	51	50	49	49	49	48	48
06481C	53	53	54	51	51	51	50	50

Prostorski del načrta

13.1 STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN

Preglednica : Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina(ha)	Indeks (%)**
Pretekli gozdnogospodarski načrt	7.198,16	100,00
Novo določene površine gozdov	169,78	2,35
Novo izločene gozdne površine*	7,97	0,11
Izkrčene površine v preteklem obdobju	27,20	0,38
Skupna površina gozda novega načrta(SP)	7.348,71	102,09
Površine v zaraščanju	111,50	
Druga gozdna zemljišča	59,06	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

V preteklem ureditvenem obdobju je bila površina gozda v GGE Ravne 7.198,16 ha. V ureditvenem obdobju (2019-2028) se je povečala na 7.348,71 ha. Novo določenih površin gozda je 169,78 ha. To so gozdne ceste (87,12 ha), ki smo jih v skladu z GGN GGO (2011-2020) ponovno vključili v gozd in novo določeni sestoji (85,66 ha), ki smo jih skladno z 2.členom Zakona o gozdovih in z vednostjo lastnikov, uvrstili v gozd.

Iz uradne evidence posegov v prostor je razvidno, da je bilo v prejšnjem ureditvenem obdobju izkrčenih 27,2 ha gozda, največ v kmetijske namene. Novo izločenih gozdnih površin je 7,97 ha. To so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali iz drugih razlogov uvrščene v gozd. Do razlik v zarisu starega in novega gozdnega roba prihaja zaradi zamikov DKN podlag glede na osnovne ureditvene enote ter zaradi natančnejših zarisov stanja 2019, ki se usklajujejo s pomočjo številnih pripomočkov (novi DOF posnetki, Lidar, GPS, raba tal). Pri pregledu gozdnega roba 2019 je bilo 111,5 ha površin opredeljenih kot zaraščajoče površine, ki bodo v naslednjem ureditvenem obdobju prešle v gozd, če se na njih ne bo gospodarilo v druge namene.

13.2 VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA

Večfunkcionalna območja v GGE so tista območja, kjer se na isti površini pojavlja več funkcij, ki se med seboj prekrivajo. Glede na učinke evidentiranih funkcij ločimo nekonfliktna in konfliktna večfunkcionalna območja. Na nekonfliktnih območjih funkcije sicer vplivajo na gospodarjenje z gozdom, vendar se po svojem pomenu ne izključujejo. Do problemov lahko prihaja na konfliktnih območjih, kjer so različne funkcije poudarjene na prvi ali drugi stopnji in kjer izvajanje ukrepov za krepitev enih funkcij ne pospešuje ali pa celo zavira razvoj drugih funkcij. V takih primerih je potrebno še posebej premišljeno in načrtovano ukrepanje v prostoru.

Nekonfliktna območja so površine, kjer so na istem prostoru navzoče ekološke funkcije (vsaj na 2.stopnji poudarjenosti) in okolju prijazne socialne funkcije (vsaj na 2.stopnji poudarjenosti). Okolju prijazne socialne funkcije so tiste, ki nimajo negativnega vpliva na ekološke funkcije. To so zaščitna funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena funkcija in estetska funkcija.

Konfliktna območja so področja, kjer so navzoče ekološke funkcije (na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti) in okolju obremenjujoče socialne funkcije (vsaj na 2.stopnji poudarjenosti). Okolju obremenjujoče socialne funkcije so turistična, rekreacijska, poučna in obrambna funkcija. Z ukrepi, ki krepijo te funkcije, se ekološke funkcije praviloma ne pospešujejo. Na takih območjih so možni konflikti med prisotnimi funkcijami. Območja razvrstimo v naslednje kategorije:

1.območje - z navzočo vsaj eno ekološko in vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1.stopnjo poudarjenosti,

2.območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1.stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2.stopnjo poudarjenosti,

PROSTORSKI DEL NAČRTA

3.območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1.stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2.stopnjo poudarjenosti,

4.območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na 2.stopnji poudarjenosti.

Preglednica: Površine gozdnega prostora s hkrati poudarjenimi ekološkimi in okolje obremenjujočimi socialnimi funkcijami

Območje	Površina (ha)	Delež (%) od gozd. prostora
1.območje	520,50	7,13
2.območje	665,91	9,12
3.območje	321,31	4,40
4.območje	702,37	9,62
Skupaj	2.210,09	30,28

Opomba: Površine se nanašajo na gozdni prostor v GGE (7.508,23 ha)

Na 1.območju je izločeno 520,50 ha površin. To so površine, kjer so na 1.stopnji hkrati poudarjene ekološke funkcije in okolje obremenjujoče socialne funkcije. Največjo površino predstavljajo območja vodnih zajetij, kjer sta na istih površinah poudarjeni hidrološka in obrambna funkcija na 1. stopnji (Kozarnica, Brinjeva gora, nad Lešami, Preški vrh, Šentanel in druga manjša vodna zajetja). Na področju Navrškega vrha se prekrivata klimatska in poučna funkcija na 1. stopnji, v neposredni bližini naseljenega področja Raven in Prevalj, kjer poteka kolesarska steza, pa klimatska in rekreacijska funkcija na 1.stopnji. Na manjšem delu površine na ovršju Uršlje gore, kjer poteka Slovenska planinska transverzala (100 m vplivni pas) je na 1. stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Na 2. območju je izločeno 665,91 ha gozdov. To so gozdovi vplivnega pasu (100 m) številnih planinskih in drugih tematskih poti, ki potekajo po strmih delih enote, kjer je na 1. stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Sem spadajo tudi gozdovi okoli rekreacijskih objektov (igrišča, smučarska proga Poseka v Ravnah, smučišče v Kotljah, Ivarčko jezero, del gozdov v Jamnici, kjer je izločen kolesarski poligon).

Na 3. območju je izločeno 321,31 ha gozdov v vplivnem pasu kolesarske steze (Kotlje-Ravne, Prevalje-Holmec), kjer so ekološke funkcije poudarjene na 2. stopnji ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode na širšem vodozbirnem območju, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na 2. stopnji.

Na 4. območju je izločeno 702,37 ha gozdov v vplivnem pasu planinskih, rekreacijskih in tematskih poti ter drugih rekreacijskih in turističnih objektov, kjer so ekološke funkcije poudarjene na 2.stopnji.

13.3 INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Intenzivnost gospodarjenja v GGE je odvisna od stanja sestojev, načina gospodarjenja in lastniške strukture. Kot merilo intenzivnosti se upošteva najvišji možni načrtovani in realizirani posek ter obseg načrtovanih in realiziranih gojitvenih in varstvenih del. Glede na veljavne kriterije je v GGE izločenih pet kategorij intenzivnosti gospodarjenja.

Preglednica: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v GGE Ravne

	Površina(ha)	Delež (%)
zelo velika intenzivnost	577,98	7,87
velika intenzivnost	2.747,65	37,39
srednja intenzivnost	3.798,23	51,69
majhna intenzivnost	162,72	2,21
brez načrtovanih ukrepov	62,13	0,85
Skupaj	7.348,71	100,00

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Gozdov, kjer se gospodari z zelo veliko intenzivnostjo je 577,98 ha. To so sestoji, kjer je načrtovana pospešena obnova in končni poseki. V gozdovih z veliko intenzivnostjo je načrtovano nadaljevanje obnove, uvajanje sestojev v obnovo in intenzivnejša redčenja drogovnjakov in mlajših debeljakov. Gozdovi, kjer se gospodari s srednjo intenzivnostjo, so večinoma zasebni gozdovi z majhno in srednjo gozdno posestjo, kjer je potrebno zagotavljati trajnost donosov v okviru kmetij. Sem spadajo tudi gozdovi na revnejših rastiščih (RGR7, RGR12) in gozdovi v višjih legah na ovršju Uršlje gore. Majhna intenzivnost je v delu varovalnih gozdov, kjer so načrtovani ukrepi za krepitev varovalne vloge, v gozdovih, ki so bili poškodovani po naravnih ujmah in podlubnikih in v ekocelicah, kjer so predvideni ukrepi za krepitev funkcije biotske raznovrstnosti. Gozdovi brez načrtovanih ukrepov so varovalni gozdovi, kjer ukrepi niso mogoči in ekocelice brez ukrepanja.

13.4 OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNI GOZDOVI

Preglednica: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Kategorija	Površina(ha)	delež(%)
Večnamenski gozdovi	7.203,28	98,02
Varovalni gozdovi	145,43	1,98
Skupaj	7.348,71	100,00

V gospodarski enoti prevladujejo večnamenski gozdovi, kjer se načrtujejo in izvajajo vsi gozdnogospodarski ukrepi. Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS 39/15) je izločenih 145,43 ha varovalnih gozdov. V varovalnih gozdovih se gozdnogospodarski ukrepi načrtujejo, vendar v obsegu, ki je podrejen krepitvi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

13.5 GOZDOVI ZA SANACIJO

Na področju GGE ni gozdov, ki bi bili po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja, izločeni kot gozdovi za sanacijo.

13.6 OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

	Površina (ha)	Delež (%)
Grmišča	4,59	0,06
Mirne cone	1.216,68	16,20
Zimovališča	312,43	4,16
Skupaj	1.533,70	20,43

Opomba: delež je izračunan od površine gozdnega prostora v GGE (7.508,23 ha)

Zimovališča so izločena kot večji kompleks neposredno pod ovršjem Uršlje gore in kot manjše ločeno območje na področju Homa. Gre za zimovališča gamsa, ki je tu stalno prisoten. Populacija jelena in divjega prašiča se na območju GGE pojavlja le prehodno.

Mirne cone so izločene na 1.216,68 ha. Na področju Uršlje gore so izločene mirne cone za gamsa in divjega petelina in se prekrivajo z zimovališči. Mirne cone za divjega petelina so evidentirane še na Štekniji, Požegovem, Šteharikovem in Rebernikovem vrhu.

Na območju mirnih con in zimovališč veljajo ukrepi iz poglavja 6.2.3 Usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti in poglavja 6.2.4 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali.

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Grmišča so izločena na 4,59 ha in pomembno večajo prehranske zmožnosti za prostoživeče živali. Največ jih je evidentirano na področju Jelenovega, Godčevega ter na zaraščajočih površinah med Lubasom in Kancem.

Preglednica: Območja pomembna za ohranitev biotske pestrosti

	Površina (ha)	Delež (%)
Natura 2000	885,98	11,80
EPO	2.635,89	35,11
Skupaj	3.521,87	46,91

Opomba: Delež je izračunan od površine gozdnega prostora v GGE (7.508,23 ha).

Površina EPO in Natura 2000 se prekrivata na celotnem območju Natura 2000, zato je dejanska površina območij pomembnih za ohranitev biotske pestrosti 1.749,91 ha oz. 23,3% gozdnega prostora.

V GGE Ravne so izločena naslednja območja **Natura 2000** z evropsko pomembnimi kvalifikacijskimi vrstami:

- SI3000136 POO – Votla peč
- SI3000140 POO – Belški potok
- SI3000324 POO – Črni potok
- SI3000070 POO – Pikrnica – Selčnica
- SI5000024 POV – Grintovci

Ekološko pomembna območja v GGE Ravne so:

- 43700 – Uršlja gora - Razbor
- 44700 – Dolga Brda - Strojna
- 48800 – Votla peč
- 48400 – Pikrnica - Selčnica
- 92100 – Črni potok

Na območjih Natura 2000 in na EPO se ukrepi načrtujejo tako, da se ohranja naravna razširjenost in ugodno stanje vrst in habitatnih tipov zaradi katerih so območja izločena.

13.7 VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah so prikazana v kartnem delu GGN (Prostorski del, Karta št.7, M=1:25000). Na karti so prikazana ogrožena območja, varstvena območja in varovana območja (osi vodotokov). Usmeritve za gospodarjenje na območjih, prikazanih na karti, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.

13.8 OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE

V varovalnih gozdovih (145,43 ha), ki so izločeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS 39/15), krčenje **ni dopustno**. V gozdovih, kjer so ekološke in socialne funkcije poudarjene na 1. stopnji (1.126,68 ha) krčitve **praviloma niso dopustne**. Izjemoma so možne, kadar se s presojo ugotovi, da krčitev ne bo vplivala na poslabšanje poudarjenih funkcij. Na ostalih površinah gozdov je krčenje **dopustno**, po predhodnem strokovnem mnenju ZGS.

13.9 PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE

a) Odprtost gozdov z gozdnimi cestami

V GGE je 171,62 km gozdnih cest. Od tega je 128,17 km produktivnih in 43,45 km povezovalnih. Odprtost gozdov z gozdnimi cestami v enoti znaša 17,44 m/ha (produktivne gozdne ceste). Gozdove odpira tudi 108,17 km produktivnih javnih cest, kar poveča odprtost na 32,16 m/ha.

b) Prednostna območja za gradnjo cest

V GGE je območje Preškega vrha prednostno za odpiranje z gozdnimi cestami. Dolžina potrebnih gradenj je cca 1,0 km.

c) Prednostna območja za gradnjo vlak

V prednostna območja za gradnjo vlak so vključene površine, kjer je obstoječi način ročno spravilo ali kombinacija traktorskega in ročnega spravila. Zaradi razgibanosti terena in prepletanja načinov spravila prednostnih območij za gradnjo vlak ni možno natančno opredeliti. Ocenjena je gradnja gozdnih vlak v dolžini cca 20 km. Zaradi uvajanja spravila z močnejšimi gozdarskimi traktorji in spravila lesa po kolesih (traktorske polprikolice) se predvideva večji obseg rekonstrukcij (cca 12 km). Večinoma je omrežje gozdnih vlak že zgrajeno.

V prednostna območja za gradnjo cest in vlak ne sodijo varovalni gozdovi.